

အိန္ဒိယ

ပြည်ထောင်စု

ပြည်ထောင်စု

ပန်းချီတို

ပိဋကတ်

မှ

ဗုဒ္ဓနှင့်ဓမ္မ

စ
ဉ်းဒားမာင်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၃/၉၈(၇))

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၇/၉၈(၁၁))

စီစဉ်သူ

တိုးထက်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ဒုတိယအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း

၁၉၉၉၊ ဧပြီလ

အုပ်ရေ ၅၀၀

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်သူ

ဦးကျော်စိန် (၀၂၉၁၉)

ကျောက်စိမ်းအောင်ဆက်

အမှတ် ၁၇၁၊ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်နဲ့နဲ့ရီ (၀၂၉၃၄)

ပွင့်ဦးပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၆၅၊ ၁၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

ထုတ်ဝေသူ

ဦးမြသန်း (၀၁၅၀)

အသိုင်းအဝိုင်းစာပေ

အမှတ် ၃၅၊ သမာဓိလမ်း၊ ဇွဲဆုံရပ်

မရမ်းကုန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ

စံတိုး

တန်ဖိုး

၂၂၅ ကျပ်

အမှာစာ

ဤစာအုပ်၌ ဗုဒ္ဓနှင့်ဗုဒ္ဓဓမ္မဆိုင်ရာအခြေခံကျသောလူသိနည်း၍ သိမှတ်ဖွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်ဒေသနာများကို စနစ်တကျ စုပေါင်း တင်ပြထားပါသည်။ အများအားဖြင့် သုတ္တန်နှင့် ဝိနည်းပိဋကတ်များမှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပိဋကတ်ကျမ်းစာရင်းထဲ၌ ထည့်သွင်း ထားကြောင်း သိရှိရသောကြောင့် ထိုကျမ်းမှ သိမှတ်ဖွယ်ရာအချို့ကို လည်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ဒေသနာများကိုဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ ပိဋကတ်မြန်မာပြန်၌ တွေ့ရှိ ရသည့်အတိုင်း တစ်စုံတစ်ရာ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်း မပြုဘဲ တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာပိဋကတ်စာပေ၌ ဖတ်ရှုရသောအချို့ ဝေါဟာရစကားများနှင့် ပြန်ဆိုချက်များမှာ ကောင်းစွာ သိမြင်နား

လည်ရန် မလွယ်ကြောင်း လေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိရှိပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဤစာအုပ်၌ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကအစ မပြောင်းလဲမပြင်ဆင်ဘဲ မူရင်းအတိုင်း ကူးယူတင်ပြထားပါသည်။

တင်ပြထားသော ဒေသနာများမှာ မြောက်မြားလှသော သုတ္တန်ဒေသနာများမှ ရွေးချယ် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်၍ မည်သို့သော ဒေသနာမျိုးကို ရွေးချယ်ပါသနည်းဟု မေးရန်ရှိ၏။ စာရေးသူ၏ ပဓာနရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသိနည်း၍ ယခုခေတ် ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်စာပေများ၌ တွေ့ရခဲသော်လည်း သိမှတ်ဖွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်ဒေသနာများကို ဦးစားပေး၍ တင်ပြရန်ဖြစ်၏။ ဥပမာ မင်္ဂလသုတ်မှာ ဗုဒ္ဓဝါဒီတိုင်းလို သိပြီးဖြစ်၍ မဖော်ပြဘဲလူသိနည်းသော ဆင်ခြင်စဉ်းစားဖွယ်ရာ အကျင့်သီလနှင့် ပက်သက်သည့် သုတ္တန်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ တန်ခိုးပြဋိဟာ၊ ဝဋ်တော် ၁၂ ပါး စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူသိနည်းသော ဗုဒ္ဓ၏ မိန့်ကြားချက်၊ ရှင်နာဂသိန်၏ ရှင်းပြချက်များကို တင်ပြ ထားပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် ပြီးပြည့်စုံသည်ဟု မဆိုလိုပါ။ လူသိနည်းသော်လည်း မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော အခြားသုတ္တန်များကျန်ရှိ လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ နောင်တစ်နေ့နေ့၌ ပိဋကတ်လေ့လာသော အခြားပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးက ထိုသုတ္တန်များကို ဖော်ထုတ်၍ ပိုမို ပြည့်စုံသော စာအုပ် ထွက်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ဦးအေးမောင်

မာတိကာ

၀၃

စာမျက်နှာ

(၁)	ဘုရားဖြစ်တော်မမူမီက	၁၃
(၂)	ရဟန်းပြုတော်မူခြင်း	၁၆
(၃)	တရားကျင့်ကြံ အားထုတ်တော်မူခြင်း	၂၀
(၄)	ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက်	၂၆
(၅)	တရားဟောတော်မူ၍ ရဟန်းတို့အား သာသနာပြု စေလွှတ်တော်မူခြင်း	၃၀
(၆)	ကိုယ်စိတ်ကျန်းမာ ချမ်းသာတော်မူခြင်း	၃၃
(၇)	တစ်နေ့တာ ကုန်လွန်စေတော်မူပုံ	၃၆
(၈)	တိတ်ဆိတ်မှုကို နှစ်သက်တော်မူခြင်း	၃၉
(၉)	အကုသိုလ်တရားအားလုံး အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်တော်မူပြီး ဖြစ်ခြင်း	၄၁
(၁၀)	မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်	၄၄
(၁၁)	တန်ခိုးပြာဋိဟာပြမှုကို စက်ဆုပ်တော်မူခြင်း	၄၆
(၁၂)	သူနာရဟန်းတစ်ပါးအား ပြုစုတော်မူပုံ	၄၉
(၁၃)	အဆုံးအမ မနာခံသူနှင့် အယူဝါဒမတူသော သူများအပေါ် သဘောထား ကြီးမားတော်မူခြင်း	၅၁

စာမျက်နှာ

(၁၄)	ဗုဒ္ဓအား ကြည်ညိုလေးစားကြပုံ	၅၅
(၁၅)	ဗောဓိမင်းသား၏ စိတ်အကြံကိုသိ၍ နင်းတော်မမူခြင်း	၅၈
(၁၆)	မိမိအား ဝေဖန်ရန် ဖိတ်ခေါ်တော်မူခြင်း မိမိအား ကဲ့ရဲ့ဝေဖန်မှုကြောင့် တုန်လှုပ်တော် မမူခြင်း	၆၀
(၁၇)	မိမိအား လူတို့၏ကြည်ညိုမှု၊ တရားသိရှိမှုထက် ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုကို ပိုမိုလိုလားတော်မူခြင်း	၆၃
(၁၈)	မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမနည်း	၆၆
(၁၉)	လူတို့သိရှိပြီး ဝေါဟာရများဖြင့် ဟောတော် မူခြင်း	၇၀
(၂၀)	ဗြဟ္မာနှင့် အပေါင်းအဖော်ဖြစ်လိုသော လုလင်နှစ်ဦးအား ဟောတော်မူပုံ	၇၂
(၂၁)	မိမိအား ဆဲရေးသော ပုဏ္ဏားကို ဆုံးမတော်မူပုံ	၇၅
(၂၂)	ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူခြင်း	၇၈
(၂၃)	နောက်ဆုံး သြဝါဒများ	၈၇
(၂၄)	နောက်ဆုံး မျက်မှောက်တပည့်	၉၁
(၂၅)	နောက်ဆုံး စကားတော်	၉၃

ပုဒ်-ဓမ္မ

(၁)	အမှန်တရားသိရှိ၍ မဂ်ဖိုလ်ရရှိရန် ဗုဒ္ဓနည်း ဥပဒေသ	၉၉
(၂)	ဗုဒ္ဓမဟောကြားသော တရားနှင့် မဟောကြားသော တရား	၁၀၄
(၃)	အနိစ္စတရားနှင့် ဒုက္ခတရား	၁၀၉
(၄)	အနတ္တတရား	၁၁၂
(၅)	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၂၄
(၆)	အကြောင်းအကျိုးသာလျှင် ထင်ရှား၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမရှိ	၁၂၉
(၇)	ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ် စသည်တို့၏ သဘော လက္ခဏာ	၁၃၃
(၈)	ဘဝသစ် တစ်ဖန်ဖြစ်ခြင်း	၁၃၈
(၉)	ဘဝကူးပြောင်းသောပုဂ္ဂိုလ် ဝိညာဉ်မရှိ	၁၄၂
(၁၀)	တမလွန်ဘဝစွဲ မရှိအပ်	၁၄၇
(၁၁)	ခံစားမှုအားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့်မဟုတ်	၁၅၃
(၁၂)	အခြေအနေအရ ကံအကျိုးပေးပုံ မတူခြင်း	၁၅၅
(၁၃)	ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို မစွဲလမ်းအပ်	၁၅၈
(၁၄)	နာမ်ရုပ်ဟောင်း နာမ်ရုပ်သစ်နှင့် ကံ၏အကျိုး	၁၆၂
(၁၅)	သီလနှင့် သီလ၏အကျိုး	၁၆၆
(၁၆)	သီလ၏ အခြေခံတရား	၁၇၀

စာမျက်နှာ

(၁၇)	မကောင်းမှု ရှောင်ကြဉ်ရုံမျှဖြင့် အကျင့်သီလပြည့်စုံခြင်းမရှိ	၁၇၃
(၁၈)	အစမ်းအသပ်ခံနိုင်သော အကျင့်သီလဖြစ်ရန် လိုအပ်ခြင်း	၁၇၇
(၁၉)	ဗုဒ္ဓအကျင့်သီလ၏ ကျယ်ပြန့်မှု	၁၇၉
(၂၀)	သီလတရားသည် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၏ အဆုံးစွန်ပန်းတိုင် မဟုတ်	၁၈၁
(၂၁)	ဘာဝနာ	၁၈၇
(၂၂)	အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသော စကား	၁၉၂
(၂၃)	ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းမှု	၁၉၅
(၂၄)	နိဗ္ဗာန်၏ သဘောလက္ခဏာ	၂၀၁
(၂၅)	နိဗ္ဗာန်နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာ	၂၀၄
(၂၆)	ရဟန္တာ	၂၁၁
(၂၇)	ရဟန္တာ ဂုတ်-မဟုတ် သိရှိနိုင်သောနည်း	၂၂၀
(၂၈)	ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်မှုမမြဲသူများ	၂၂၃
(၂၉)	ရဟန္တာ၏လားရာ	၂၂၆

ပိဋကတ်မှ အခြား သိပ္ပံနည်းကျရာများ

(၃၀)	ဓမ္မပဒမှ ကောက်နုတ်ချက်များ	၂၃၉
(၃၁)	မာနသုံးမျိုး	၂၄၂

(၃၂)	မိမိကိုယ်ကို အားကိုးရန် လိုအပ်မှု	၂၄၃
	စာမျက်နှာ	
(၃၃)	သိကြားမင်းက လူတို့ကို ရှိခိုးခြင်း	၂၄၄
(၃၄)	လာဘ်ပူဇော်ခံရမှု ကျော်စောမှု၏ အပြစ် အန္တရာယ်	၂၄၆
(၃၅)	အကျင့်သီလနှင့်ဘုရား တရား ကြည်ညိုမှုထက် ဉာဏ်ပညာ ဝိရိယရှိမှုကပိုမို အရေးကြီးပုံ	၂၄၈
(၃၆)	သေခါနီး လူနာအား ဟောပြောနည်း	၂၅၀
(၃၇)	ဗုဒ္ဓ ဓမ္မသည် ကျွတ်ထိုက်သော သူတို့အဖို့ အဓိက ဖြစ်ခြင်း	၂၅၃
	ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်	၂၅၇

ဦးအေးမောင်

၁၉၁၄၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဦးလွင်မြို့၌ အဘ ဦးသိန်းကျော်၊ အမိ ဒေါ်သင်းတို့မှ ဖွားမြင်သည်။

မန္တလေးမြို့ ဝယ်စလီကျောင်းမှ ၁၉၃၂ ဆယ်တန်းအောင်မြင်သည်။ ရန်ကုန် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်သို့ တက်ရောက်၍ ၁၉၃၇၌ ဆရာဖြစ်စာမေးပွဲ အောင်မြင်သည်။ မုံရွာမြို့ ဝယ်စလီကျောင်း၌ ၁၉၃၈ မှ ၁၉၄၀ အထိ သုံးနှစ် ကြာ ဆရာလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန် ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်၊ လှေကျင်ရေး ကျောင်း၌ ဆရာအဖြစ် နှစ်နှစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ မှ ၁၉၇၅ အထိ စာပေဗိမာန်၌ လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဦးအေးမောင်(စာပေဗိမာန်) ကလောင်အမည်ဖြင့် မြဝတီ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂါးဒီးယန်းမဂ္ဂဇင်း၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် (မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်) သတင်းစာနှင့် အခြားမဂ္ဂဇင်း သတင်းစာများတွင် ဘာသာရေး၊ စိတ်ပညာ၊ သိပ္ပံပညာနှင့် အခြား ပညာရေးဆောင်းပါးများကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်မျှ ရေးသားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ(သုံးတွဲ)၊ ဗီဇနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူ့စိတ်သဘာဝ၊ သိပ္ပံ နည်း စူးစမ်းမှုနှင့် သိပ္ပံပညာသဘော၊ စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ လေ့လာတွေ့ရှိချက် များ၊ ဘဝဆည်းဆာ၊ စိတ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ စိတ်ပညာနှင့် စိတ် ငြိမ်းချမ်းမှု၊ သေသည်၏အခြားမဲ့၌၊ ပိဋကတ်မှ ဗုဒ္ဓနှင့် ဓမ္မစာအုပ်များ ပြုစု ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မဟာစည်ဆရာတော်၏ တရားစာအုပ် ငါးအုပ်၊ ပိဋကတ် ဘာသာပြန် စာပေဖြန့်ချိရေး အဖွဲ့အတွက် မဇ္ဈိမနိကာယ် (မူလ ပဏ္ဏာသ)၊ ထေရ်အပါဒါန် (ပထမပိုင်း) နှင့် မဟာဗုဒ္ဓဝင် (စတုတ္ထတွဲ) များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

အမှတ် ၂၅၊ သံတံတားလမ်း၊ စမ်းချောင်းရပ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင် လျက်ရှိသည်။

(၁) ဘုရားဖြစ်တော်မမူမီက

“ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်က အလွန်နူးညံ့ သိမ်မွေ့၏။ ငါ့ ခမည်းတော်၏ နန်းတော်၌ရေကန်သုံးခု ရှိ၏။ ထိုတစ်ခုသော ရေကန် ၌ ကြာညို၊ အခြားတစ်ခု၌ ပဒုမ္မာကြာနှင့် အခြားတစ်ခု၌ ပုဏ္ဏရိတ်ကြာကို ငါ့အတွက်သာလျှင် စိုက်ပျိုးထား၏။ ငါသည် ကာသိတိုင်းထွက် မဟုတ်သော စန္ဒကူးကိုမသုံးဆောင်။ ငါ၏ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း အင်္ကျီပုဆိုးနှင့် အပေါ်ရုံသည် ကာသိ တိုင်းမှဖြစ်၏။ ငါ့အား အအေးအပူ မြူဆီးနှင်းတို့ မထိတွေ့စေရန် နေညဉ့်ပတ်လုံး ထီးဖြူဆောင်းပေး ထား၏။

ရဟန်းတို့။ ဆောင်း နွေ မိုး ရာသီဥတုသုံးခု၌ တစ်လှည့်စီ ငါ စံနေရန်အတွက် ပြဿာဒ်သုံးဆောင် ရှိ၏။ ငါသည် မိုးရာသီ ပြဿာဒ်၌ မိုးလေးလပတ်လုံး မိန်းမချည်းသက်သက် တီးမှုတ်သော တူရိယာတို့ဖြင့် မွေ့လျော်လျက် ပြဿာဒ်မှအောက်သို့ မဆင်းချေ။ ငါ့ခမည်းတော်၏ နန်းတော်၌ ကျွန်အမှုလုပ်ယောက်ျားအား သလေး ဆန်ဖြင့် ချက်အပ်သော သားပြွမ်းထမင်းကိုပေး၏။

ရဟန်းတို့။ ဤသို့ ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ နေသော ငါ့အား အကြားအမြင်နည်းသော ပုထုဇဉ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်က အိုခြင်း သဘောရှိသူ။ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်သူ ဖြစ်ပါလျက် အိုမင်းသော သူတစ်ပါးကိုမြင်သောအခါ မိမိကိုယ်ကိုသတိမရဘဲ သာလျှင် ငြီးငွေ့၏။ ရှက်နိုး၏။ စက်ဆုပ်ဘိ၏။ ငါသည်လည်းအိုခြင်း သဘောရှိ၍ အိုခြင်းသဘောကိုမလွန်ဆန်နိုင်သူဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် အိုမင်းသော သူတစ်ပါးကိုမြင်၍ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ် ၁၂က ထိုသို့ဖြစ် ခြင်းသည် ငါ့အား မသင့်လျော်ပေဟု အကြံဖြစ်စေ ဤသို့ ဆင်ခြင် သော ငါ့အား အရွယ်နုပျိုမှုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန် ကြင်ခြင်းသည်လုံးဝ ပျောက်ငြိမ်း၏။

အကြားအမြင် နည်းသော ပုထုဇဉ်သည် မိမိ ကိုယ်တိုင်က နာခြင်း သဘောရှိ၍နာခြင်းကို မလွန်ဆန်နိုင်သူ ဖြစ်ပါလျက် နာသော သူတစ်ပါးကို မြင်သောအခါ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်၏။ ငါသည်လည်း နာခြင်း သဘောရှိ၍နာခြင်းကို မလွန်ဆန်နိုင်သူဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် နာသော သူတစ်ပါးကို မြင်၍ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်ပါက ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ငါ့အားမသင့်လျော်ပေဟုဆင်ခြင်၏။ ဤသို့ဆင်ခြင်သော ငါ့အား ရောဂါကင်းမှုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်တက်ခြင်းသည် လုံးဝပျောက် ငြိမ်း၏။

အကြားအမြင်နည်းသောပုထုဇဉ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်ကသေခြင်း တရားကို မလွန်ဆန်နိုင်သော သူဖြစ်ပါလျက် သေသောသူတစ်ပါးကို မြင်သောအခါ မိမိကိုယ်ကိုသတိမရဘဲငြီးငွေ့စက်ဆုပ်ဘိ၏။ ငါသည်လည်း သေခြင်းတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်သောသူ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်ပါလျက် သေသောသူကို မြင်၍ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်ပါက ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ငါ့အား မသင့်လျော်ပေဟု ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့ ဆင်ခြင်သော ငါ့အား အသက်ရှည်ခြင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော မာန်တက် ခြင်းသည် လုံးဝပျောက်ငြိမ်း၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ သုနမာလသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ ငါသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရား လောင်း မျှသာ ဖြစ်နေစဉ်က မိမိကိုယ်၌ဖြစ်ပွားခြင်း ဇာတိသဘော ရှိသည်ဖြစ်လျက် ဇာတိတရားကိုသာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။ မိမိကိုယ်၌ ဆွေးမြေ့ခြင်း၊ ဇရာ သဘောရှိသည် ဖြစ်လျက် ဇရာ တရားကို သာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။ မိမိကိုယ်၌ နာခြင်း ဗျာဓိသဘော ရှိသည် ဖြစ်လျက် ဗျာဓိတရားကို သာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။ မိမိကိုယ်၌ သေခြင်း မရဏသဘောရှိသည် ဖြစ်လျက် မရဏ တရားကိုသာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။ မိမိကိုယ်၌ ပူဆွေးခြင်း သောကသဘော ရှိပါလျက် သောကတရား ကိုသာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။ မိမိကိုယ်၌ ညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသ သဘောရှိပါလျက် ညစ်ညူးခြင်း တရားကို သာလျှင် ရှာမှီးခဲ့၏။”

“ရဟန်းတို့။ ငါသည် ဤသို့ဆင်ခြင်၏။ အဘယ်ကြောင့် ငါသည် မိမိကိုယ်၌ ဇာတိ၊ဇရာ၊ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ သောကနှင့် ကိလေသာ တရားများ ရှိပါလျက် ထိုတရားများကိုသာလျှင် ရှာမှီးခဲ့ရသနည်း။ ငါသည် ထိုဇာတိ၊ ဇရာ စသော တရားများ၏ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် ထိုတရားများ မရှိသော အတုမဲ့ ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရှာ မှီးရမူကောင်းပေမည် ဟု အကြံအစည် ဖြစ်၏။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ပါသရာသိသုတ်)

(၂) ရဟန်းပြုတော်မူခြင်း

“အဂ္ဂိဝေဿန၊ ငါသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်း မျှသာ ဖြစ်နေစဉ်က လူ့ဘောင်၌နေရခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြူထရာ လမ်းကြောင်းဖြစ်၏။ ရဟန်း အဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့်တူ၏။ လူ့ဘောင်၌နေသူသည် ဤမြတ်သော အကျင့်ကို စင်စစ် ပြည့်စုံစွာ စင်ကြယ်စွာ ခရသင်းပွတ်သစ်နှင့်တူစွာ ကျင့်ကြံရန်မလွယ်။ ငါသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီး ဖန်ရည် ဆိုးသော အဝတ်တို့ကိုဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ထွက်ခွာပြီး ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရမှု ကောင်းလေစွဟု အကြံအစည် ဖြစ်၏။

အဂ္ဂိဝေဿန၊ နောင်အခါ၌ ပျိုမျစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ မည်းနက်သော ဆံပင်ရှိသော ပထမအရွယ်နှင့် ပြည့်စုံ သဖြင့် အရွယ်ကောင်းသော ထိုငါသည် (ငါ၏အကြံကိုသဘော မတူသော) မိဘများ မျက်ရည်ယိုစီးလျက် ငိုကြွေးနေကြစဉ် ဆံမုတ်

ဆိတ်ကိုပယ်၍ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်ပြီးလျှင် လူဘောင်မှ ထွက်ခွာ၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။

(အင်္ဂိဝေဿနမှာ ဘုရားနှင့်လာ၍ဆွေးနွေးသော နိဂဏ္ဌတုက္ကတွန်း၏သား သစ္စကအား ဘုရားရှင်က ခေါ်ဝေါ်သောအမည် ဖြစ်သည်)

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသစ္စကသုတ်)

မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို သောဏဒဏ္ဍနှင့်ကုဋဒန္တ မည်သော ပုဏ္ဏားကြီး နှစ်ဦးက အောက်ပါအတိုင်းချီးကျူးကြ၏။

“အချင်းတို့၊ စင်စစ် ရဟန်းဂေါတမသည် အမိအဖ နှစ်ဖက် စလုံး တို့မှ ကောင်းသောဇာတ် ရှိ၏။ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက် တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏။ ဇာတ်နှင့်စပ်၍ အပယ်မခံရ။ အကဲ့ရဲ့ မခံရ။

အချင်းတို့၊ ရဟန်းဂေါတမသည် စင်စစ်များပြားသော ဆွေမျိုး အပေါင်းနှင့် မြေပေါ် မြေအောက်ရှိ များစွာသော ရွှေ ငွေ တို့ကို ပယ်စွန့်၍ ရဟန်းပြု၏။

ရဟန်း ဂေါတမသည် ကောင်းစွာ မည်းနက်သော ဆံပင် ရှိသည်ဖြစ်လျက် ငယ်ရွယ်ပျိုမျစ်၍ ကောင်းသော ပထမ အရွယ်၌ ရဟန်းပြု၏။ စင်စစ် သူသည် မိဘတို့ သဘော မတူကြသဖြင့် မျက်ရည်ရွဲစို ငိုယိုနေကြစဉ် ဆံမှတ်ဆိတ်ကို ပယ်၍ ဖန်ရည် ဆိုးသော အဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ၏။”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ သောဏဒဏ္ဍသုတ်နှင့် ကုဋဒဏ္ဍသုတ်)

ဘုရားလောင်းသည် ရဟန်းပြုပြီးလျှင် မကောင်းသော ကာယကံမှ၊ ဝစီကံမှ တို့ကို ရှောင်ကြဉ်၍ အသက်မွေးမြူမှုကို သုတ်သင်၏။ မြတ်သော လက္ခဏာ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူ၏။

ဗိမ္ဗသာရမင်းသည် ပြာသာဒ် ထက်၌ ရပ်နေစဉ် လက္ခဏာတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားလောင်း ကို မြင်၍ “အချင်းတို့ဤ ရဟန်းကို ရှုကြကုန်လော့၊ ဤ ရဟန်းသည် အလုံးအရပ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ရုပ် အဆင်း လှ၏။ သန်ရှင်း စင်ကြယ်၍ သိမ်မွေ့စွာ သွားလာ၏၏ သတိရှိ၍ မျက်လွှာကို အောက်သို့ ချထား၏။ ဇာတ်နိမ့်မှ ရဟန်း ပြုသည် ဟုတ်ဟန် မတူ။ အဘယ်အရပ်သို့ သူသွားလိမ့် မည်နည်း” ဟုဆို၍ မင်းစေတမန် တို့ကို ဘုရားလောင်း၏ နောက်သို့ လျင်မြန်စွာ လိုက်စေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသော တံခါးရှိသည် ဖြစ်လျက်၊ လက်ခြေတို့ကို စောင့်စည်းလျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပစဉ် အောက်မေ့ သတိရှိကာ အိမ်စဉ်မပြတ် ဆွမ်းခံကြွတော်မူ၏။ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ မြို့မှထွက်ပြီးလျှင် ပဏ္ဍဝတောင်သို့ ရှေ့ရှု ကြွတော်မူ၏။ မင်းစေတမန် သုံးဦးတို့သည် ဘုရားလောင်း အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ကြ၍ တစ်ယောက်သော သူသည် မင်းထံသို့ သွားပြီး မင်းအား လျှောက်၏။

ထိုအခါ ဗိမ္ဗသာရမင်းသည် ပဏ္ဍဝတောင်သို့ ယာဉ်ဖြင့် ထွက်တော်မူ၍ ဘုရားလောင်း အနီးသို့ ခြေကျင်သာလျှင် သွားပြီးသော် အနီး၌ထိုင်၍ ‘အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားသည် ငယ်ရွယ်နုပျို၍ လုံးရပ် သဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ ပါ၏။ အမျိုးဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံသော

မင်းနှင့်တူပါ၏။ အရှင်ဘုရားအား တပည့်တော်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်း
နှင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ပေးပါအံ့။ ဗိုလ်ပါ ဆင် မြင်း အပေါင်းခြံရံလျက်
တင့်တင့် တယ်တယ် စံစားပါလော့။ အရှင်ဘုရား၏ အမျိုးဇာတ်ကို
ပြောပြပါလော့ဟု လျှောက်ထား၏။

ဘုရားလောင်းက 'မင်းကြီး။ ငါသည်နေမျိုးနွယ် ဖြစ်၏။
ဇာတ်အားဖြင့် သာကီယဇာတ်ဖြစ်၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ ကာမဂုဏ်
တို့ကို ငါတောင့်တခြင်း မရှိ၊ ငါသည် ကာမတို့၌ အပြစ်မြင်၍ကာမမှ
ထွက်မြောက်ရန် နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တလျက် တရားအားထုတ်အံ့။
ဤတရား အားထုတ်မှုကို ငါနှစ်သက်သည်' ဟုမိန့်တော်မူ၏။

(သုတ္တနိပါတ်။ မဟာဝဂ်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုတ်)

(၃) တရားကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူခြင်း

(အောက်ပါ ဟောကြားချက်မှာ မဇ္ဈိမနိကာယ် မဟာ သုတ္တံသုတ်၊ ပါသရာသီသုတ်၊ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ်နှင့် အခြားသုတ်များ၌ မြတ်စွာဘုရားက ဘုရားဖြစ်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ် ခဲ့ပုံကို ဟောကြား ထားသော ဒေသနာတော် ဖြစ်၏။ ထပ်တူ ကပ်မျှ ဖြစ်သော စကားများဖြင့် ဖော်ပြထားသော သုတ်များမှာ အတော် ရှည်လျား၍ လိုရင်းအချက်များ ကိုသာ ကူးယူ တင်ပြ ထားပါသည်။)

“အဂ္ဂိဝေဿန၊ ငါသည် ရဟန်း ပြုပြီးနောက် မြတ်သော ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်တရားကို ရာဇ္ဇေလျက် ကာလာမအန္တယ်ဝင် အာဠာရထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ အာဠာရက သူ၏တရားကို ပြောပြ၍ ထိုတရားကို လွှတ်မြန်စွာ ငါသိရှိနားလည် ပြီးနောက် အဘယ်မျှ လောက် အထိ လိုဟာရားကိုထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုနိုင်ပါသနည်းဟုမေး၏။ အာဠာရက သူတို့ကျင့်စဉ်၏ ပန်းတိုင် သည် အာကိဉ္ဇညာယံတန ချာန် ဖြစ်သည်ဟုဆို၏။

ထိုအခါ ငါသည် အာဠာရ ကဲ့သို့ပင် သဒ္ဓါ၊ ဗီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြင့် အားထုတ် ကျင့်ကြံ၍ အာကိဉ္ဇညာယတန စာန်ကို ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက် ပြု၏။ ငါ မျက်မှောက် ပြုသော တရားကို ပြောပြ သောအခါ အာဠာရ သည် များစွာ ခမ်းနှိပ်၍၊ တပည့် ဖြစ်သော ငါ့အား မိမိနှင့် အညီအမျှ ယား၍ ပူဇော်၏။ သို့ရာတွင် ငါက ဤတရားသည် တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန် အလို့ငှာ မဖြစ်၊ ကိလေသာ ဝဋ်ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရန် အလို့ငှာမဖြစ်။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှာမဖြစ်။ အာကိဉ္ဇညာယတနာတို့၌ ဖြစ်ရုံမျှ အကျိုးငှာသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် တရား ကိုငြီးငွေ့၍ အာဠာရကဲ့သို့ ဖွဲ့ခဲ့၏။

ထို့နောက်ငါသည် ရာမ၏သားဥဒကထံ၌ တရားရှာ၏။ ဥဒက၏ကျင့်စဉ်ကား နေဝသညာ နာသညာယတန စာန်သာလျှင် အဆုံးစွန် မျှော်မှန်းချက်ရှိ၏။ ငါသည် ထိုစာန်တရားကို မျက်မှောက် ပြုပြီးနောက် ထိုတရားကိုလည်း စိတ်ပျက်ငြီးငွေ့၍ ဥဒက နှင့် လမ်းခွဲခဲ့၏။

ထို့နောက် ငါသည် မြတ်သောနိဗ္ဗာန်တရားကို မြင်ခဲ့ရန် မကစတိုင်း၌ လှည့်လည်သွားလာခဲ့ရာ ဥရဝေလတော မြေပြင်နိဂမ္မိ ရောက်၏။ ထိုအရပ်၌ ကြည်းနှုတ်ဖွယ်ကောင်းသော မေဓဇလကို လည်းကောင်း၊ စီးဆင်းနေသော မြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မြေပြင်၌ မွေလျော်ဖွယ် ကောင်းသောဆိပ်ကမ်းကို လည်းကောင်း၊ အနိဂမ္မိတရားမှ ဆွမ်းခံစားကို လည်းကောင်း မြင်၏။ ဤအရပ်သည် အာဠာရကဲ့သို့

တရား အားထုတ်ရန် သံဃ်လျော် လှပေသည်ဟု နှလုံးသွင်းလျက် ထိုအရပ်၌ပင် ငါနေခဲ့၏။

ထိုအခါ ငါသည် ဤသို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်၏။ အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရေ၌ ချထားသော အစေးရှိသော ထင်းစိုနှင့် တူ၏။ အစေးရှိသော ထင်းစိုမှ မီးရရှိရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထို့အတူ ထို သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လိုချင်မှု မကင်းဆိတ်ဘဲ လိုချင်မှု အစေးကို ကောင်းစွာ မပယ်ရသေး သောကြောင့် မိမိတို့၏ လုံ့လဖြင့် ဆင်းရဲ ပေဒနာကို ခံစား ရသည် ဖြစ်စေ၊ မခံစား ရသည် ဖြစ်စေ မြတ်သော တရားကို ထိုးထွင်း သိမြင်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အချို့သော သမဏဗြဟ္မဏ တို့သည်ကား ရေမှဝေးစွာ ကုန်း၌ ချထားသော အစေးရှိသော ထင်းစိုနှင့်တူ၏။ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လိုချင်မှု တို့မှ ကင်းဆိတ် သော်လည်း လိုချင်မှုဟူသော အစေးကို ကောင်းစွာ မပယ် ရသေး ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ကုန်းပေါ်ရှိ အစေးရှိသော ထင်းစိုမှ မီးရရှိရန် မဖြစ် နိုင်သကဲ့သို့ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ လုံ့လဖြင့် ဆင်းရဲ ပေဒနာကို ခံစားရသည် ဖြစ်စေ၊ မခံစား ရသည် ဖြစ်စေ မြတ်သော တရားကို ထိုးထွင်း သိမြင်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

အချို့သော သမဏဗြဟ္မဏ တို့မှာမူ 'ကုန်းပေါ်၌ ချထားသော အစေးမရှိသော ထင်းခြောက်နှင့် တူ၏။ ထိုထင်းခြောက်မှ မီးကို ရရှိနိုင်သကဲ့သို့ ထိုသမဏဗြဟ္မဏ တို့သည် ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လိုချင်မှု ကင်းဆိတ်၍ လိုချင်မှု အစေးကို ကောင်းစွာပယ်ပြီး ဖြစ်ရကား မိမိတို့၏ လုံ့လဖြင့် ဆင်းရဲ ပေဒနာကို

ခံစားရသည် ဖြစ်စေ၊ မခံစားရသည် ဖြစ်စေ မြတ်သော တရားကို သူတို့ ထိုးထွင်း သိမြင်ရန် ဖြစ်နိုင် ပေသည်။

ငါသည်သွားကို ကြိတ်၍ လျှာဖြင့် အာစောက်ကို ထိလျက် စိတ်ကို ဖိနှိပ် ဖျစ်ညှစ် ပင်ပန်းစေ၏။ ထိုအခါ လက်ကတီးကြားမှ ချွေးတို့သည် ယိုထွက်ကုန်၏။ ခံတွင်း၊ နှာခေါင်းနှင့် နားမှ ထွက်သက် ဝင်သက် တို့ကို ချုပ်တည်း ပိတ်ပင်ထား၏။ ထိုအခါ နားတွင်းမှ ပြင်းထန်သော လေတို့ထွက်၍ ဦးထိပ်၌ တိုးဝှေ့ကုန်၏။ ဝမ်းကို ပြင်းထန်သော လေတို့ ထိုးဆွရစ်မွှေ ကုန်၍ ပြင်းထန်သော ဦးခေါင်း ကိုက်ခဲခြင်း၊ ကိုယ်၌ ပူလောင်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ငါသည် ပြင်းထန်သော သတိဝီရိယဖြင့် ကျင့်သောကြောင့် ကိုယ်၌ မငြိမ်းအေးဘဲ ဆင်းရဲပူလောင်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ထိုဆင်းရဲဝေဒနာ သည် ငါ၏စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ချေ။

နတ်တို့သည် ငါ့ကိုမြင်၍ အချို့က ရဟန်းဂေါတမသည် ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့ကမူ ငါသေလေပြီ သို့မဟုတ် သေအံ့ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်ကြ၏။ ငါသည် လုံးဝ အစာ အဟာရ ဖြတ်၍ ကျင့်ကြံရန် ကြံစည်၏။ နတ်တို့က ငါ လုံးဝ အဟာရ ဖြတ်လျှင် ငါ၏ ကိုယ်ထဲသို့ နတ်ဩဇာသွင်းမည် ဟု ပြော၏။ ငါက ထိုသို့မပြုရန် သူတို့အား တားမြစ်၏။

ငါသည် နေ့စဉ် အနည်းငယ်သော ပဲရည်ကိုသာလျှင် မှီဝဲ၍ နေ၏။ အစာအဟာရ အလွန်နည်းပါးသောကြောင့် ငါ၏ကိုယ်သည် အလွန် ပိန်ကြုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အင်္ဂါကြီးငယ် တို့သည် ကန်စွန်း နှယ်၏ အဆစ်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်နေကုန်၏။ ကျောက်ကုန်းရိုးသည် ပုတီးကုံး ကဲ့သို့ အနိမ့်အမြင့် ဖြစ်ပေါ်နေ၏။ နံရိုးတို့သည် ဖရိုဖရဲ

အထက်တင် အောက်ကျ ဖြစ်နေကုန်၏။ မျက်တွင်း၌ မျက်လုံး
တို့သည် နက်ရှိုင်း၍ အောက်သို့ ဝင်နေသလိုထင်ရ၏။ ဦးခေါင်း
ရေသည် ရှုံ့တွနေ၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ရန် ထသွားသောအခါ
အားနည်း၍ မှောက်ခုံလဲကျ၏။ အမြစ်ဆွေး နေသော အမွေးတို့သည်
ကိုယ်မှကျွတ်ကျကုန်၏။ မူလက စင်ကြယ်ဖြူဖွေးသော အရေအဆင်း
သည် အလွန်ပျက်စီးနေ၏။

ထိုအခါ ငါ့အား ဤသို့အကြံ ဖြစ်၏။ ရှေးအခါကသော်
လည်းကောင်း၊ ယခုအခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ နောင်အနာဂတ်
ကာလ၌သော်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အားထုတ်မှုဖြင့် ဆင်းရဲဝေဒနာ
ဒုက္ခခံစားကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့၏ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည်
ယခု ငါခံစားခဲ့သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ထက် ပိုလွန်၍ ဆိုးရွား
ကြမ်းဟမ်းမည် မဟုတ်။ ငါသည် ဤဆိုးရွား ကြမ်းတမ်း၍ ပြုနိုင်
ခဲ့သောအမှုကို ပြုကျင့်ခြင်းဖြင့် အရိယာ ဖြစ်ရန်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်
အမြင်ထူးကို မရရှိခဲ့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဉာဏ်အမြင်ထူးရရှိရန် အခြား
လမ်းစဉ် ရှိသေးသလောဟု စဉ်းစား၏။ ထိုခဏ၌ငါသည် ရှေး
အခါက ခမည်းတော် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ အမှုပြုနေစဉ် သပြေပင်ရိပ်၌
ထိုင်လျက် နှစ်သိမ့် ချမ်းသာခြင်း ရှိသော ပထမဈာန် ဝင်စားနေခဲ့
မှူးသည်ကို အမှတ်ရ၏။ ထို ပထမဈာန် သည် မြတ်သော တရားကို
ထိုးထွင်း သိမြင်ရန် လမ်းစဉ် ဖြစ်တန် ရာသည်။ ငါသည် ကာမဂုဏ်
တို့နှင့် အကုသိုလ် တရားဘို့ကင်းသော ထိုပထမဈာန် ချမ်းသာကို
ပြောကံရန် မလိုဟု ငါသိရှိနားလည်ခဲ့၏။

အလွန် ပိန်ကြုံသော ကိုယ်ဖြင့် ထိုပထမဈာန်ချမ်းသာကို
ရရှိရန် ခဲယဉ်းသောကြောင့် ငါသည် ကြမ်းတမ်းသော ထမင်း၊

မုယောမုန့်၊ တို့ကို စား၏။ ထိုအခါ ငါ့အားလုပ်ကျွေး နေကြံသော
ရဟန်းငါးပါး တို့သည် ရဟန်းဂေါတမကား ပစ္စည်းလေးပါးကို
မက်မော၍ တရားအားထုတ်မှုကို စွန့်လွှတ်လိုက်လေပြီ။ သူ့ထံမှ
တရားထူးရရှိလိမ့်မည် ဟု မျှော်လင့်ပါက အချည်းနှီးဖြစ်မည်ဟု
စွဲမှတ်၍ ငါ့ထံမှဖဲခွာသွားကြ၏။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသစ္စကသုတ်)

(၄) ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက်

“ရဟန်းတို့။ ငါသည် မိမိကိုယ်၌ ဇာတိတရား ရှိသည်ဖြစ်၍ ဇာတိတရား၏ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် ဇာတိတရားကင်းသော အတုမဲ့ ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာဖွေခဲ့ရာ ထိုဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။ မိမိကိုယ်၌ ဇရာတရား (မွေးမြေ့ခြင်း)၊ ဗျာဓိတရား (နာခြင်း)၊ မရဏတရား (သေခြင်း)၊ သောကပူမွေးခြင်းနှင့်ညစ်ညူးခြင်း (သံကိလေသ) တရားများရှိ၍ ထိုတရားများ၏ အပြစ်ကိုသိပြီးလျှင် ယင်းတို့၏ချုပ်ငြိမ်းရာ အတုမဲ့ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာဖွေခဲ့ရာ ထိုဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ ငါ့အားတရားအားလုံးကို မြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် ထင်ရှားစွာဖြစ်၏။ ငါ့အား လုတ်မြောက်ခြင်း အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်သည်မပျက်စီးတော့ပေ။ ဤကား နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဇာတိသဘောပေတည်း။ ယခုအခါ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းသည်မရှိတော့ပြီဟုသိ၏။

ထိုအခါ ငါ့အားဤသို့အကြံဖြစ်၏။ ငါသိထားသော ဤ တရားသည် အလွန်သိမ်မွေ့နက်နဲ၍ ပညာရှိတို့သာသိနိုင်၏။

ဤသတ္တဝါများသည်ကား ကာမဂုဏ်တို့၌ ဓမ္မလျော်ပျော်ပိုက် အလွန် နှစ်ခြိုက်နေကြ၏။ ငါသည် တရားဟောပါက ငါ၏တရားကို သတ္တဝါများ သိရှိနားလည်မည် မဟုတ်။ တရားဟောခြင်းဖြင့်ငါ့အား ပင်ပန်းရုံမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဆင်ခြင်၍ ငါသည် တရားဟော လိုသော စိတ်ဆန္ဒ မရှိခဲ့ချေ။ ထိုအခါ သဟံပတိ ဗြဟ္မာသည် ငါ၏ အကြံကိုသိ၍ ငါ၏ထံသို့ လာရောက်ပြီးလျှင် ဘုန်းကြီးတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော် မူပါလော့။ ပညာ မျက်စိ ၌ ကိလေသာမြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် တရားကိုမကြားနာရပါက ဆုံးရှုံးနစ်နာ ကြပါလိမ့်မည်။ တရားကိုသိမြင် နားလည်မည့်သူတို့သည် ရှိကြပါသည်ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါ ငါသည် ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် လောကကို ကြည့်တော် မူသော် ပညာ မျက်စိ၌ ကိလေသာမြူများပြား၍ အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ် မရင့်ကျက်သေးသော သူများရှိသည့်နည်းတူ ကိလေသာ မြူနည်းပါး၍ အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်သော သူများလည်း ရှိကြောင်း သိမြင်၍ နိဗ္ဗာန်တရား ဟောတော်မူလိုသောဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ငါသည် အသိဉာဏ်ထက်မြက်၍ ကိလေသာမြူနည်းပါးသော ကာလာမအနွယ်ဝင် အာဠာရ နှင့် ရာမ၏သား ဥဒကတို့အား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရန် အကြံဖြစ်၏။ ထိုအခါနတ်သား တစ်ပါးက ငါ့အားအာဠာရ နှင့် ဥဒကတို့ ကွယ်လွန်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်၏။ တရားကျင့်ကြံ အားထုတ်စဉ်က ငါ့အားလုပ်ကျွေး ပြုစုခဲ့ကြသော ရဟန်းငါးပါးအားတရားဟောရန် အကြံဖြစ်ပြန်၏။ သို့ဖြစ်၍ထိုရဟန်း များနေသော ဗာရာဏသီပြည်၊ ဣသိပတနမည်သော မိဂဒါဝုန် တောသို့ ဝေါက္ကသွားတော်မူ၏။

ဂယာ နှင့် ဗောဓိပင်အကြား လမ်းခရီး၌ ဥပက အာဇီဝက သက္ကတွန်း သည် ငါ့ကိုမြင်၍ “ငါ့ရှင် သင်၏ဣန္ဒြေတို့သည် အထူးကြည်လင်၏။ အရေအဆင်းသည် စင်ကြယ်ဖြူစင်၏။ သင်၏ ဆရာကား အဘယ်သူနည်း၊ အဘယ်သူ၏ တရားကို အသင်နှစ်သက် သနည်း” ဟုမေး၏။ ထိုအခါ ငါက “ဥပက၊ ငါသည် အလုံးစုံကိုသိ၏။ တဏှာ၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရသောကြောင့် ကိလေသာ အားလုံးမှထွက်ပြီ။ ငါ့အားဆရာမရှိ။ လောက၌ငါနှင့် တူသောသူ မရှိ။ ငါသည် ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောရန် ဗာရာဏသီ ပြည်သို့ သွားအံ့။ ဥပက၊ ငါ့ကိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အာသဝေါတရားတို့ ကုန်၍ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုပယ်ရှားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဓိန မည်၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဥပကသည် ဦးခေါင်းကို ညိတ်လျက်ငါ့ရှင်၊ ဟုတ်ပေရာ၏ ဟုဆိုကာလမ်းပယ်၍သွား၏။

ငါသည် မိဂဒါဝုန်တောသို့ ရောက်သွား၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း တို့သည် ငါဘုရား အဝေးမှကြွလာသည်ကိုမြင်သော် ဤရဟန်း ဂေါတမသည် တရားအားမထုတ်တော့ဘဲ လာဘ်များရန် လှည့်လည် သွားလာ နေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းဂေါတမကို ရှိမခိုးရ၊ ခရီးဦးကြို မပြုရ၊ သပိတ် သင်္ကန်းကို လှမ်းမယူရဟု အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ပြုထားကြ၏။

သူတို့ထံသို့ ငါချဉ်းကပ်မိသောအခါ သူတို့သည် မိမိတို့၏ ကတိကဝတ်၌ မတည်နိုင်တော့ဘဲ အချို့က ငါဘုရားကို ခရီးဦးကြို၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုလှမ်းယူကြ၏။ အချို့ကနေရာခင်းကုန်၏၊ အချို့က

ခြေဆေးရေကို တည်ကုန်၏။ သို့ရာတွင် ငါဘုရားကိုမူ ဂေါတမဟူ၍ လည်းကောင်း။ ငါ့ရှင်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြ၏။ ငါက ငါ့ကိုထိုသို့ မခေါ်မပြောဆိုသင့်ကြောင်း။ ငါသည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိ၍ ‘ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်ကြောင်း။ မြတ်သော အကျင့်၏ အဆုံး ဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ယခုဘဝ၌ပင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ကရားဟောမည် ဖြစ်ကြောင်းပြော၏။ အစပထမ၌ သူတို့သည် ငါဘုရားကို အယုံ မကြည် မရှိကြချေ။ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဒုက္ကရစရိယာကို ဆင်းရဲ ပင်ပန်းစွာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်ပါလျက် ဉာဏ်အမြင်ထူးကိုမရရှိ ခဲ့ဘဲလောဘ်များ ရန်လှည့်လည်နေကာမှ ဉာဏ်အမြင်ထူးကို အဘယ် မှာရရှိနိုင်ပါမည်နည်းဟုဆိုကြ၏။

ငါဘုရားက ငါသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ငန်းကိုစွန့်လွှတ်၍ လောဘ်များခြင်းငှာ လှည့်လည်နေသည် မဟုတ်ကြောင်း၊ အလုံးစုံသော တရား တို့ကို ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိသော ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့သည် ငါ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်လာကြ၏။ ”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်။ မူလပဏ္ဏာသ။ ပါသရာသိသုတ်)

(၅) တရားဟောတော်မူ၍ ရဟန်းတို့အ သာသနာပြု
စေလွှတ်တော်မူခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့အား ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ရှေးဦးစွာ အရှင်ကောဏ္ဍည၊ ထို့နောက် အရှင်ဝပ္ပနှင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယ တို့မှ နောက်ဆုံး၌ အရှင်မဟာနာမံ နှင့် အရှင်အဿဇိ တို့သည် အစဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်လာကြ၏။ ယို ရဟန်းတို့အား ကိလေသာဖြူ အညစ်အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထို ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင်ဘုရား။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရှင်အဖြစ် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏” ဟု လျှောက်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်လော့။ တရားကို ကောင်းစွာ ဟောအပ်ပြီ၊ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြခြင်းငှာ မြတ်သော အကျင့်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်ကြလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုစကားတော်ဖြင့်ပင် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့သည် ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိကြ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ တရားအဆုံး၌ ရဟန်းတို့သည် အာသဝေါ တရားတို့မှ လွတ်မြောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်လာကြ၏။

ဗာရာဏသီမြည်၌ ယသ အမည်ရှိသော သူဌေးသား တစ်ယောက်ရှိ၏။ ယသသည် ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ကုံလုံပြည့်ဝစွာ ခံစား ရသော်လည်း စိတ်ပျက်ငြီးငွေ့၍ တစ်နေ့၌နံနက် စောစော အိပ်ရာမှ ထပြီးလျှင် မိဘများအား အသိမပေးဘဲ မိဂဒါဝုန်တောသို့ သွား၏။ မိဂဒါဝုန်၌ မြတ်စွာဘုရား၏တရားကိုကြားနာ၍ ယသအား သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်ဖြစ်ပေါ်၏။ ယသ၏ဖခင်သူဌေးကြီးသည် နောက်မှ လိုက်လာ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာပြီးလျှင် သာသနာတော်၌ ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံတည်သောဥပါသကာဖြစ်လာ၏။ ယသသည်လည်း ဖခင်အား တရားဟောစဉ် သစ္စာလေးပါးကိုနှလုံး သွင်း၍ အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်၌တည်၏။

ထို့နောက် ကာလ၌ ယသ၏ သူငယ်ချင်း ငါးကျိပ် နှင့် လေးယောက် တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာ၍ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် များမကြာမီ အာသဝေါ တရားမှ လွတ်မြောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်လာကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ လောက၌ ရဟန္တာ ခြောက်ကျိပ် နှင့် တစ်ဦးပေါ်ထွန်းလာလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား.....

“ရဟန်းတို့။” ဘုရားသည် လူနတ်တို့၌ဖြစ်သောကိလေသာ ကျော့ကွင်း အားလုံးမှ လွတ်တော်မူပြီ။ သင်တို့သည်လည်း ထိုကျော့ကွင်းမှလွတ်ကြကုန်ပြီ။

၃.၂ ဦးအေးမောင်

ရဟန်းတို့။ များစွာသော နတ်လူတို့၏ စီးပွားချမ်းသာ ဖြစ်ခြင်းငှာ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှာ ဒေသစာရီလှည့် လည်ကုန်လော့၊ ခရီးတစ်ကြောင်းလျှင် နှစ်ပါးမသွားကြကုန်လင့်။

ရဟန်းတို့ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက် သဒ္ဓါ နှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကုန်လော့၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံသော။ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောကုန်လော့။

ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူ နည်းသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ တရားတော်ကို မကြားနာရသဖြင့် ဆုတ်ယုတ်ကြရကုန်၏။ တရားတော်ကို သိလွယ်သော သူတို့ရှိကုန်လတ္တံ့။

ငါဘုရားသည်လည်း ဥရဝေလမှသေနနိဂုံးသို့ တရား ဟောရန် ချဉ်းကပ်တော်မူပေအံ့ဟု” မိန့်တော်မူ၏။

(ဝိနည်း ပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာခန္ဓက)

(၆) ကိုယ် စိတ် ကျန်းမာ ချမ်းသာတော်မူခြင်း

“ရဟန်းတို့၊ ငါသည် ညဉ့်စာ စားခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်၏။
ထို့ကြောင့် ငါသည် အနာ မရှိသည့် အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊
ဆင်းရဲ မရှိသည့် အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ လျင်စွာထနိုင်ခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ အားရှိသည့် အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာ
နေရခြင်းကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာသိ၏။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ကိဋ္ဌာဂီရိသုတ်)

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အာဠာတီပြည် နွားတို့၊
သွားလာရာလမ်းခရီး ယင်းတိုက်တောဝယ် သစ်ရွက်အခင်း၌
သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဟတ္ထကအာဠာကမင်းသားသည်
အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်လှည့်လည်ခဲ့ရာ မြတ်စွာဘုရားကို
မြင်သောကြောင့် အနီးသို့ချဉ်းကပ်ပြီး ရှိခိုး၍ “အရှင်ဘုရား၊
အသို့ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ချမ်းသာစွာ ကျိန်းစက်တော်
မူရ၏လော” ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက “ငါသည် ချမ်းချမ်း

သာသာ ကျိန်းစက်ရ၏။ လောက၌ ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ကြရသော သူတို့တွင် ငါသည် တစ်ဦး အပါအဝင် ဖြစ်သည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(မင်းသား) အရှင်ဘုရား။ ဆောင်းရာသီညဉ့်ဖြစ်၍ ချမ်းအေးလှ ပါ၏။ တပို့တွဲနှင့် တပေါင်းအကူး ကြားရှစ်ရက်သည် ဆီးနှင်းများ ကျသောအခါ ဖြစ်ပါ၏။ မြေပြင်သည် နွားခွာရာတို့ဖြင့် ကြမ်းတမ်း လှပါ၏။ သစ်ရွက် အခင်းသည် ပါးလှပါ၏။ သစ်ပင်၏ အရွက် တို့သည် ကျဲလှပါကုန်၏။ သင်္ကန်းတော်များသည် အေးလှပါကုန်၏။ အရပ်လေးမျက်နှာမှ လေအေးသည် တိုက်ခတ်နေပါ၏။ သို့စဉ်လျက် ငါသည် ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရသည်ဟုအရှင်ဘုရား မိန့်တော်မူ၏။

(ဘုရား) မင်းသား၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်စိတ်ပူလောင်ခြင်းတို့ဖြင့်ပူလောင်သောသူသည် ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရ၏။ ငါသည်ထိုရာဂ၊ ဒေါသနှင့် မောဟတို့ကို အမြစ်ရင်းနှင့် တကွအကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ချမ်းသာစွာ ကျိန်းစက်ရ၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒုတဝဂ်၊ ဟတ္ထကသုတ်)

(နိဂဏ္ဌတို့) မဂဓတိုင်းကို အစိုးရသော ဗိမ္ဗိသာရမင်းနှင့် အရှင် ဂေါတမတို့တွင် အဘယ်သူသည် သာလွန်၍ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရပါသနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) ငါ့ရှင် နိဂဏ္ဌတို့၊ သင်တို့ကိုသာလျှင် ငါပြန်မေးအံ့။
ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ကိုယ်ကို မလှုပ်ရှားဘဲ၊ စကားမပြောဆိုဘဲ ခုနစ်ရက်
ပတ်လုံး သို့မဟုတ် အနည်းဆုံးတစ်ရက်မျှ ချမ်းသာသက်သက်ချည်း
ခံစားလျက်နေရန် စွမ်းနိုင်ပါအံ့လော။

(နိဂဏ္ဌတို့) ငါ့ရှင်၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။

(မြတ်စွာဘုရား) ငါ့ရှင်နိဂဏ္ဌတို့၊ ငါသည်ကိုယ်ကိုမလှုပ်ရှားဘဲ။
စကားမပြောဆိုဘဲ တစ်ရက်မှ ခုနစ်ရက်ကြာသည်အထိ ချမ်းသာ
သက်သက်ချည်း ခံစားနေရန် စွမ်းနိုင်၏။ သို့ဖြစ်သော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းနှင့်
ငါတို့တွင် မည်သူကသာလွန်၍ ချမ်းချမ်းသာသာ နေရသနည်း။

(နိဂဏ္ဌတို့) ဤသို့ ဖြစ်သော် အရှင်ဂေါတမက ဗိမ္ဗိသာရ မင်းထက်
သာလွန်၍ ချမ်းချမ်း သာသာ နေရပါ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠဒုက္ခန္ဓကသုတ်)

(၇) တစ်နေ့တာကုန်လွန်စေတော်မူပုံ

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်ချိန်ခါ၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ကာ သာဝတ္ထိမြို့ထဲသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အရှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ် ကြ၍ “ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ တပည့်တော်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရား၏မျက်မှောက်တော်မှ တရားစကားကို နောက်ဆုံးနာကြား ခဲ့ရသည်ကား ကြာမြင့်လှပါပြီ။ တပည့်တော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌ တရားစကားကို နာကြားလိုကြပါ၏” ဟုလျှောက်ကြ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက ရဟန်းတို့အားမြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်ကိုကြားနာရန်အတွက် ရမ္မကပုဏ္ဏား၏ သင်္ခမ်းကျောင်းဆီသို့ သွားနှင့် ကြရန်ပြော၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခွာလျက် ဆွမ်းစားပြီးနောက်နေသန် ခြင်းငှာပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်း၊ မိဂါရသူဌေး၏ အမိဝိသာခါ၏ ပြာဿဒ်သို့ အရှင် အာနန္ဒာနှင့်အတူ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ ညနေချမ်းအချိန် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူကာ အရှင်အာနန္ဒာ နှင့်အတူ အရှေ့တံခါးမှခံ ရေချိုးဆိပ်သို့ ရေချိုးရန်ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ ရေချိုး ဆိပ်၌ ကိုယ်တို့ကို ရေသွန်း လောင်းပြီးပြန်တက်၍ တစ်ထူ တည်းသော သင်္ကန်းရှိလျက် ကိုယ်တို့ကို ရှေးပကတိအတိုင်း ခြောက်စေကာ ရပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား အရှင် ဘုရား။ ရမ္မကပုဏ္ဏား၏ သင်္ခမ်းကျောင်းသည် မဝေးလှပါ။ ထိုကျောင်း သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပါ၏။ ကြည်နူးဖွယ်လည်းရှိပါ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သနားတော်မူသောအားဖြင့် ထိုကျောင်းသို့ ကြွတော်မူပါဟု လျှောက်ကြား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်တိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့် သည်းခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရမ္မကပုဏ္ဏား၏ ကျောင်း တော်သို့ကြွတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့ သည် တရားစကားဆွေးနွေးလျက် အညီအညွတ်ထိုင်နေကြ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် တံခါးမှခံ အပြင်၌ ရဟန်းတို့၏ စကား ပြီးဆုံးခြင်းကို ငုံ့လင့်ကာ ရပ်တော်မူလျက် စကား ပြီးဆုံး သောအခါ ချောင်းဟန်၍ တံခါးရွက်ကို ခေါက်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့သည် တံခါးကို ဖွင့်ပေး ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းထဲသို့ ဝင်၍ ခင်းထား အပ်သော

နေရာ၌ ထိုင်ပြီးနောက် “ရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ၌ အဘယ် စကားကို ဆွေးနွေးနေကြကုန်သနည်း” ဟု မေးတော် မူ၏။ ရဟန်းတို့က “အရှင် ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော တရား စကားသည် ကျွန်ုပ်တို့၏မပြီး သေးသော အကြား စကားပင် ဖြစ်ပါသည်” ဟု လျှောက်ကြ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ရဟန်းတို့၊ ကောင်းပေ၏။ တရား စကား ဆွေးနွေးလျက် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေခြင်းသည် ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါဖြင့် ရဟန်းဘောင်သို့ရောက်ရှိကုန်သော သင် အမျိုးသားတို့အား သင့်လျော်ပေ၏။ အညီအညွတ်စည်းဝေး ကုန်သော သင်တို့သည် တရားစကား ဆွေးနွေးခြင်းကိုဖြစ်စေ။ အပြစ်ကင်း သော ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းကို ဖြစ်စေ ဤနှစ်မျိုးကို ပြုအပ်၏” ဟု မိန့်တော်မူပြီးသော် မြတ်သော ရှာမှီးခြင်း အကြောင်းကို ဟောတော် မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ပါသရာသိသုတ်)

(၈) တိတ်ဆိတ်မှုကို နှစ်သက်တော်မူခြင်း

ထိုအခါ သကုလဒါယီ . ပရိဗိုဇ်သည် များပြားသော ဖိလာစကားကို ပဲ့တင်ထပ်မျှ ပြင်းပြကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် ပြောဆိုလျက် များစွာသော ပရိဗိုဇ် ပရိတ်သတ် နှင့် အတူ နေ၏။ သကုလဒါယီ ပရိဗိုဇ်သည် အဝေးမှ ကြွလာသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်လတ်သော် “အရှင်တို့၊ တိတ်ဆိတ်စွာနေကြ ကုန်လော့၊ အသံ မပြုကြကုန်လင့်။ ဤရဟန်းဂေါတမသည် တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ တိတ်ဆိတ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဆိုလေ့ ရှိ၏။ ငါတို့ ပရိတ်သတ် အသံ တိတ်ဆိတ်နေပါက ငါတို့ရှိရာသို့ လာပေ ရာ၏” ဟု ဆို၍ မိမိ ပရိတ်သတ်ကို သေဝပ်စွာနေရန် ပြော၏။ ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကုန်၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ စူဠသကုလဒါယီသုတ်)

မဂဓတိုင်းရှင်အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူသော သရက်ဥယျာဉ်၏အနီးသို့ရောက်လျှင်ကြောက်ခြင်း၊

တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ကြက်သီး မွေးညင်းထခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ဇီဝက အား “အချင်းဇီဝက၊ ငါ့အား သင်ယူညှိပတ်ဖြား ယောင်းနေပေ သလော။ ရန်သူတို့အား မအပ်နှင်းသည် မှန်၏လော။ တစ်ထောင့် နှစ်ရာငါးကျိပ်ရှိမျှ မြောက်မြားသော ရဟန်းသံဃာ တို့၏ ချေဆတ်သံ၊ ချောင်းဟန်သံ စကားပြောသံသည် အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်သနည်း” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ ဇီဝကက “မင်းကြီးကြောက်တော် မမူပါလင့်၊ ရှေ့သို့ ကြွတော်မူပါလော့” ဟု လျှောက်၏။ အဇာတသတ် မင်းသည် ဆင်မှ ဆင်းသက် ပြီးသော် တန်ဆောင်း ဝန်း တံခါးရှိရာသို့ ခြေကျင်ချဉ်း ကပ်၍ “အချင်းဇီဝက မြတ်စွာဘုရားအဘယ်မှာနည်း” ဟု မေး၏။ “မင်းကြီး အလယ် တိုင်ကိုမှီ၍ အရှေ့အရပ်သို့မျက်နှာမူလျက် ရဟန်းသံဃာ၏ ရှေ့ထိုင်နေသော ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား ပါတည်း” ဟု ဇီဝကကလျှောက်၏။

ထိုအခါ အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရှိခိုး၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် ကြည်လင် သောအိုင်ကြီးကဲ့သို့ ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ် နေသော ရဟန်း သံဃာကို အဖန်ဖန်ကြည်ရှု၍ “ယခုအခါ ရဟန်းသံဃာသည် အကြင် ငြိမ် သက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ၏သား ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသားသည် ဤငြိမ်သက်ခြင်းမျိုးနှင့် ပြည့်စုံပါစေသတည်း” ဟု ဥဒါန်း ကျူးရင့်၏။

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ သာမညဖလသုတ်)

(၉) အကုသိုလ်အားလုံးအကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်တော်မူပြီးဖြစ်ခြင်း

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်၍ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကုသိုလ်အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်၍ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ဖူးကုန်သည်မဟုတ်ပါလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဖြစ်ဖူးကုန်၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ကျောက်ချပ်လွှာသည် ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေခဲ့၏။ ဝမ်းသွေးသွန်သောရောဂါ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား။ အကယ်၍ ဘုရားရှင်သည် အကုသိုလ်အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်တော်မူပြီး ဖြစ်သည်မှန်ပါက

ကျောက်ချပ်လွှာက ခြေတော်ကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေသည်။ ဝမ်းသွေး သွန်သော ရောဂါဖြစ်သည်ဆိုသော စကားသည်မှားရာ၏။ အကယ်၍ ထိုနောက် စကားမှန်ပါက ဘုရားရှင်သည် အကုသိုလ် အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်ဆိုသောရှေ့စကားသည် မှားရာ၏။ အရှင်ဘုရား၊ ကံနှင့်ကင်း သော ခံစားမှု ဝေဒနာ သည်မရှိ၊ ခံစားမှု ဝေဒနာအားလုံး သည် ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ယိုဝေဒနာကို ကံကြောင့် သာလျှင် ခံစားရ၏။ ဤအစွန်းနှစ်ဖက် ထွက်သော ပြဿနာကို ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုခံစားမှု ဝေဒနာအားလုံးသည် ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်မဟုတ်။ ယင်းတို့သည် လေ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ် သုံးပါး အစုအဝေး၊ သန္နိပါတ်၊ ဥတု၊ အစာ အာဟာရ၊ လုံ့လနှင့် ကံ၏အကျိုးပေးမှုဟူသော အကြောင်း ရှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ခြေတော် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်းသည် ဒေဝဒတ်၏လုံ့လ ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေ၏။ အခြားအကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ်။ စင်စစ် မြတ်စွာဘုရားအား ကံ ဝိပါတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ။ မသင့်သော အစာ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် မရှိ။ ကျန်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။

မင်းမြတ်၊ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ကောင်းသော မကောင်းသော ဝေဒနာတို့သည် ကျရောက်တတ်ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ပစ်သော ခဲသည် မြေကြီး၌ကျရောက်၏။ ခဲသည် ရှေး၌ပြုဖူးသော ကံကြောင့်

မြေကြီး၌ကျသလော။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ မြေကြီး၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကျိုးကို ခံစားရာသော အကြောင်းသည် မရှိပါ။ ရှေးကံဟောင်း ကင်းသော ပုစ္ဆုပျန်အကြောင်းဖြင့် ထိုခဲသည် မြေ၌ကျရောက်ပါ၏။ (အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရားကို မှတ်အပ်၏။ ခဲသည် ရှေးကပြုခဲ့သော ကံကြောင့်မဟုတ်ဘဲ မြေကြီး၌ ကျရောက် သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရှေးကပြုခဲ့သောကံကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ကျောက်ချပ်လွှာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်၌ ကျရောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားအား အကြင် ဝမ်းသွေးသွန်သော အနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအနာသည် ရှေးကပြုခဲ့သောကံကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်။ လေ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ် အစုအဝေးဟူသော သန္နိပါတ် ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်၌ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အနာရောဂါတို့သည် ရှေးကံကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ခြောက်ပါးသော အနာရောဂါဖြစ်ခြင်းအကြောင်းများတွင် တစ်ပါး ပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

(မိလိန္ဒပညာ၊ ဣဒ္ဓိဗလဝဂ်၊ အကုသလဇ္ဈောနပညာ)

(၁၀) မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်

(ဝစ္ဆပရိဗိုဇ်) အရှင်ဘုရား၊ ရဟန်း ဂေါတမသည် အလုံးစုံကို သိ၏။ အလုံးစုံကိုမြင်၏။ ငါသွားနေသည်ဖြစ်စေ၊ ရပ်နေသည် ဖြစ်စေ၊ အိပ်ပျော်နေသည်ဖြစ်စေ၊ နိုးကြားနေသည်ဖြစ်စေ၊ အမြဲမပြတ် ဉာဏ် အမြင်သည် ရှေးရှု ထင်၏ ဟု အကြွင်းမဲ့ ဉာဏ် အမြင်ကို ဝန်ခံ၏ဟု ကြားဖူးပါ၏။ အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့ပြောဆိုသော သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏စကားအရ ပြောဆိုသူများ ဖြစ်ပါကုန် သလော။ အကြောင်းမှန်ကို အကြောင်းမှန်အားလျော်စွာ ပြောကြားကြ ပါကုန်၏လော။

(မြတ်စွာဘုရား) ဝစ္ဆ၊ ထိုသို့ ပြောဆိုသော သူတို့သည် ငါ၏ စကားအရပြောဆိုသူများမဟုတ်ကုန်။ ငါ့ကို မဟုတ်မမှန်သော အားဖြင့်လည်း စွပ်စွဲကြကုန်၏။

(ဝစ္စပရိဗိုဇ်) အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့ မဟုတ်မှု အဘယ်သို့

ပြောဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏စကားအရ ပြောဆိုသူများဖြစ်ကုန်သနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) ဝစ္ဆ၊ “ရဟန်း ဂေါတမသည် ဝိဇ္ဇာ သုံးပါး ရရှိသည်”ဟု ပြောဆိုသောသူသည် အမှန်အားဖြင့် ငါ၏စကားအရ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ငါသည် များပြားသောရှေး၌ နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ် (ဘဝများ)ကို အလိုရှိသလောက်အောက်မေ့နိုင်၏။ ငါသည် စင်ကြယ်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် စုတေဆဲ သို့မဟုတ် ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်သော သို့မဟုတ် ယုတ်သော သတ္တဝါ၊ ကောင်းသောလားရာရှိသော သို့မဟုတ် ကောင်းသော သဘောတရား ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို အလိုရှိသလောက် မြင်ရ၏။ ငါသည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ တရားမရှိသော စိတ်၏ ကိလေသာမှလွတ်ခြင်း ပညာဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်းကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိလျက် မျက်မှောက် ပြုကာ ရောက်၍ နေ၏။

ဤသို့ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသည်ဟု ပြောဆိုသူသည် ငါ့ကို မဟုတ်မမှန်သောအားဖြင့် မစွပ်စွဲဘဲ ငါ၏စကားအရ အကြောင်းမှန်ကိုပြောဆိုသူဖြစ်၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ တေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ်)

(၁၁) တန်ခိုးပြာဋိဟာပြမှုကို စက်ဆုပ်တော် ခြင်း

(ကေဝဋ္ဌ သူကြွယ်သား) အရှင်ဘုရား၊ ဤ နာဠန္ဒမြို့သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝပါ၏။ စည်ပင်ဝပြောပါ၏။ လူဦးရေများပြားပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လူတို့၏ ကုသိုလ် ကမ္မပထ တရားဆယ်ပါး ထက်လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုမြရန်အလို့ငှာ ရဟန်း တစ်ပါးအား အမိန့်ပေးထားတော်မူပါ။ ဤသို့ အမိန့်ပေးထားပါက ဤနာဠန္ဒမြို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပါ လိမ့်မည်။

(မြတ်စွာဘုရား) ကေဝဋ္ဌ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုလျက် ငါဟောကြားထားသော ပြာဋိဟာ သုံးပါးရှိ၏။ 'ယင်းတို့သည်ကား တန်ခိုးပြာဋိဟာ၊ အတပ်ဟောခြင်းပြာဋိဟာနှင့် ဆုံးမခြင်းပြာဋိဟာတို့ ဖြစ်၏။

တန်ခိုးပြာဋိဟာဟူသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း

ဖြစ်၏။ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျက် အများဖြစ်သွားခြင်း၊ အများဖြစ်လျက် တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာခြင်း၊ ကိုယ်ပျောက်စေခြင်း၊ နံရံတံတိုင်းကို ဖောက်၍သွားခြင်း၊ မြေ၌ ၎င်းခြင်း၊ ရေပေါ်၌ သွားခြင်း၊ ကောင်းကင်၌သွားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်၏။

ဤသို့ အမျိုးမျိုး တန်ခိုးဖန်ဆင်းတတ်သော ရဟန်းကို သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသောသူသည် တွေ့မြင်ပါက ဂန္ဓာရီမည်သောအတတ်သည် ရှိ၏။ ထိုဂန္ဓာရီအတတ်ဖြင့် ထိုရဟန်းသည် အမျိုးမျိုး တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပေရာ၏။

ငါသည် တန်ခိုးပြာဋိဟာ၌ ဤအပြစ်ကို မြင်သောကြောင့် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြရန် ဝန်လေး၏။ ရှက်၏။ စက်ဆုပ်၏။

အတတ်ဟောခြင်း ပြာဋိဟာဟူသည်ကား သူတစ်ပါး၏ စိတ်သဘောဖြစ်ပျက်မှု အကြံအစည်နှင့် အတွေးအခေါ်ကို အတပ်ဟောခြင်းဖြစ်၏။

သဒ္ဓါတရားမရှိသော၊ မကြည်ညိုသောသူသည် ဤသို့ အတပ်ဟောသော ရဟန်းကို တွေ့မြင်ပါက ထိုရဟန်းသည် စိန္တာမဏိမည်သောအတတ်ပညာဖြင့် သူတစ်ပါး၏ စိတ်သဘော အကြံအစည်နှင့် အတွေးအခေါ်ကို အတပ် ဟောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပေရာ၏။

ငါသည် အတပ်ဟောခြင်း ပြာဋိဟာ၌ ဤအပြစ်ကို မြင်သောကြောင့် အတပ်ဟော၍ ပြာဋိဟာပြရန် ဝန်လေး၏။ ရှက်၏။ စက်ဆုပ်၏။

ဆုံးမခြင်း ကြံ့ကြာ ဟူသည်ကား ဤ သာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဤကုန်လော့၊ ဤသို့ မကြံကုန်လင့်၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဤသို့ နှလုံးမသွင်း ကုန်လင့်၊ ဤတရားကို

၄၈ ဦးအေးမောင်

ပယ်ကုန် လော့၊ ဤတရားကို လက်ခံကုန်လော့ဟု ဆုံးမခြင်းဖြစ်၏။

ဈာန်လေးပါးသို့ ရောက်ရှိရန် ဆုံးမခြင်းနှင့် ဝိပဿနာ
ဉာဏ်အမြင်နှင့် အာသဝက္ခယဉာဏ်အလို့ငှာ ဆုံးမခြင်းတို့သည်လည်း
ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်၏။

(ဒီဃနိကာယ်၊ သိလက္ခန္ဓဝဂ်၊ ကေဝဋ္ဌသုတ်)

(၁၂) သူနာရဟန်းတစ်ပါးအားပြုစုတော်မူပု

တစ်ခါသော် ရဟန်း တစ်ပါးအား ဝမ်းသက်သော ရောဂါ ဖြစ်၏။ ထို ရဟန်းသည် မိမိ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် ၌ လူးလိမ့်လျက် အိပ်ရ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ကျောင်းစဉ် လှည့်လည်သည် ရှိသော် ထို ဝမ်းသက်သော ရဟန်း၏ ကျောင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သူနာရဟန်းကို မြင်၍ အနီးသို့ ကြွသွားပြီးလျှင် “ရဟန်း သင်၏ ရောဂါကား အဘယ်ရောဂါနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား၊ ကျွန်ုပ်၏ ရောဂါကား ဝမ်းသက်သော ရောဂါပါတည်း” ဟု လျှောက်၏။ “ရဟန်း၊ သင့်အား အလုပ် အကျွေးရှိ၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ “မရှိပါ အရှင်ဘုရား” ဟု လျှောက်၏။ “အဘယ်ကြောင့် ရဟန်း တို့က သင့်ကို မလုပ်ကျွေး ကုန်သနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။ “ကျွန်ုပ်သည် အခြား ရဟန်း တို့အား မလုပ်ကျွေး ဖူးပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်ကို မလုပ်ကျွေး ကြပါ” ဟု လျှောက်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ၊ သွားချေ၊ ရေ ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဤရဟန်းကို ရေချိုးကုန်အံ့” ဟု မိန့်တော် မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ရေကို ဆောင်ယူလာ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရေ သွန်းလောင်းတော် မူ၍ အရှင်အာနန္ဒာက ရဟန်း၏ ကိုယ်ကို ဆေးကြော၏။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဦးခေါင်းမှ ကိုင်တော် မူ၍ အရှင်အာနန္ဒာ က ခြေထောက်မှ ချီမပြီးလျှင် ညောင်စောင်း၌ အိပ်စေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို စည်းဝေး စေပြီးလျှင် “ရဟန်းတို့၊ သင်တို့အား လုပ်ကျွေးမည့် အမိ အဖတို့ မရှိကုန်၊ သင်တို့သည် အချင်းချင်း မလုပ်ကျွေး ခဲ့သော် အဘယ်သူ သည် လုပ်ကျွေး လတ္တံ့နည်း။ ငါဘုရားကို လုပ်ကျွေးသော ရဟန်းသည် နာဖျားသော ရဟန်းကို လုပ်ကျွေးရာ၏” ဟု မိန့်တော် မူ၏။

(ပိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ စိဝရက္ခန္ဓက)

(၁၃) မိမိ၏အဆုံးအမကို မနာခံသောသူများနှင့်ဝါဒ မတူ
သောသူများအပေါ်သဘောထားကြီး၍ မေတ္တာထား
တော်မူခြင်း

(တစ်ခါသော်ကောသမ္ဘိပြည်သားရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း
ငြင်းခုံလျက် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားကြ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထိုရဟန်း
တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ဆုံးမသော်လည်း ဆုံးမဩဝါဒကို မနာခံဘဲ
ငြင်းခုံမြဲငြင်းခုံ၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေကြ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည်
ထိုရဟန်းတို့ကို မဆုံးမ တော့ဘဲ ကောသမ္ဘိပြည်မှ ထွက်ခွာ၍
ပါလိလေယျကတောသို့ ကြွတော်မူ၏။ ထိုတောမှ တစ်ဖန် သာဝတ္ထိ
'ပြည် သို့ ကြွသွား၍ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ကောသမ္ဘိ ပြည်သားဥပသကာတို့သည် ခိုက်ရန်
ဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို မကျေနပ် သောကြောင့် လှူဒါန်းပူဇော်မှု
မပြုကြတော့ချေ။ သို့ဖြင့် ရဟန်းတို့သည် နောင်တရ၍ ဘုရားရှိရာ
သာဝတ္ထိပြည်သို့သွားကြ၏။)

မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် “အရှင်ဘုရား၊ မျက်ကွယ် မျက်မှောက် ငြင်းခုန်လျက် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောကြား စကားများ၍ သံဃာ၌ အဓိကရုဏ်းကို ပြုတတ်သော ကောသမ္မီပြည်နေ ရဟန်းတို့သည် သာဝတ္ထိ ပြည်သို့ လာကြပါကုန် သတတ်။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုရဟန်းတို့ အပေါ်ဝယ် ဘယ်သို့ ကျင့်ရပါအံ့နည်း” ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားက “ဂေါတမီ၊ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ တရားကို နာလော့။ ထိုနှစ်ဖက်သံဃာတွင် တရားကိုဆိုလေ့ ရှိသော ရဟန်းတို့၏ အမြင်၊ အလို၊ သူတို့ နှစ်သက်ရာတွင်အယူကိုနှစ်သက် လေလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အနာတပိဏ်သူဌေးနှင့် ဝိသာခါဒါယိကာမ တို့ကလည်း ထို ရဟန်းများ အပေါ် မည်သို့ ကျင့်ရပါမည်နည်းဟု မေးလျှောက် ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်ဖက်သောသံဃာအား ပေးလှူ၍ နှစ်ဖက်သောသံဃာ၏ တရားကို ကြားနာပြီး ဓမ္မဝါဒီ (တရား ကိုဆိုသော) ရဟန်း၏ အယူကို လက်ခံ (နှစ်သက်) ရန် တိုက်တွန်း တော်မူ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာက ထိုရဟန်း တို့အပေါ်ဝယ် ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့ကျင့်ရပါမည်နည်း ဟုလျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက ထိုရဟန်းတို့အား ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ ပေးရမည်၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ နေရာ မရှိသော် ဆိတ်ငြိမ်အောင် ပြု၍သော်လည်း ပေးရမည်။ သီတင်းကြီး ရဟန်း၏ နေရာကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းဖြင့် မတား ဖြစ်ရ (မပေးဘဲမနေရ) ဆွမ်း စသော အာမိသကို အလုံးစုံသော

ရဟန်းတို့နှင့် အညီအမျှဝေခြမ်းရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။
(ဝိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာပဂ္ဂ၊ ကောသမ္မတက္ခန္ဓက)

နိဂဏ္ဌ၏ တပည့်ဖြစ်သော သီဟစစ်သူကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏တရားကို ကြားနာရသောအခါ အလွန်နှစ်သက် သောကြောင့် “မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ရတနာ သုံးပါးကို ဆည်းကပ်သော ဥပသကာ ဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်၏။

(မြတ်စွာဘုရား) သီဟ၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်၍ ပြုလော့၊ သင်ကဲ့သို့ ထင်ရှားကျော်စောသော သူတို့အား ဆင်ခြင်၍ ပြုခြင်းသည် ကောင်း၏။

(သီဟစစ်သူကြီး) အရှင်ဘုရား၊ ယခု အမိန့်ရှိတော်မူသော စကား ဖြင့်လည်း ကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပါ၏ အရှင်ဘုရား။ တစ်ပါးသော အယူရှိသော ဒိဏ္ဍိတို့သည် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သောဟပည့်ကို ရခဲ့သော် သီဟစစ်သူကြီးသည် ငါ၏၏ တပည့်ဖြစ်ပြီဆို၍ ဝေသာလီတစ်ပြည်လုံး၌ တံခွန်အောင်လံ စိုက်ထောင်ကုန်ရာ၏။

(မြတ်စွာဘုရား) သီဟ၊ ရှည်စွာသော နေ့ ညဉ့်ပတ်လုံး သင်၏ အိမ်သည် နိဂဏ္ဌတို့၏ ရေတွင်းသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ကပ်ရောဂါ လာသော ထိုနိဂဏ္ဌတို့အား ဆွမ်းလှူရမည်ကို အောက်မေ့လေလော့။

(သီဟစစ်သူကြီး) အရှင်ဘုရား၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားဖူးပါ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ နှင့် ငါ၏တပည့်သားတို့ အားသာလျှင်

လှူအပ်၏။ အခြားသူနှင့် အခြားသူ၏ တပည့်သားတို့အား မလှူအပ်၊
ငါနှင့် ငါ၏တပည့်တို့အား လှူခြင်းသည်သာလျှင် အကျိုးကြီး၏။
အခြားသူတို့အား လှူခြင်းသည် အကျိုးမကြီးဟု ဟောတော်မူသည်
ဟူသောစကားကို ကြားဖူးပါသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်လျက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကျွန်ုပ်ကို
နိဂဏ္ဌတို့အား ပေးလှူခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ဤစကားကို
ကြားရသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညို
ပါ၏။

(ဝိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဘောသဇ္ဇက္ခန္ဓက)

နိဂဏ္ဌ၏ အခြားတပည့်တစ်ဦးဖြစ်သော ဥပါလိ သူကြွယ်
သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာ၍ ရတနာသုံးပါးကို
ဆည်းကပ်သော ဥပသကာ အဖြစ် မှတ်ယူရန် လျှောက်ထား
သောအခါ၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက နိဂဏ္ဌတို့အား ရှေးက ကဲ့သို့ပင်
ဆက်လက်၍ လှူဒါန်းရန် တိုက်တွန်းတော် မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဥပါလိသုတ်)

(၁၄) မြတ်စွာဘုရားအား ကြည်ညိုလေးစားကြပုံ

ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးသည် တံခါးပိတ်ထားသော ကျောင်းသို့ တိတ်ဆိတ်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက် မုခ်ဦးသို့ ဖြည်းညင်းစွာ ဝင်၍ ချောင်းဟန်ပြီးလျှင် တံခါးကို ခေါက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် တံခါးကို ဖွင့်တော် မူ၏။ ထိုအခါ ပသေနဒီကောသလ မင်းကြီးသည် ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ ၌ ဦးခေါင်းဖြင့် ဝပ်၍ ခြေတော်တို့ကို ခံတွင်းဖြင့် စုပ်၏။ လက်တို့ ဖြင့်လည်း အဖန်ဖန်သုံးသပ် ဆုပ်နယ်၏။ “အရှင်ဘုရား၊ ကျွန်ုပ်သည် ပသေနဒီ ကောသလမင်းပါတည်း”ဟု အမည်ကိုလည်း ကြားလျှောက်၏။

(မြတ်စွာဘုရားအား မိမိ၏အမှုထမ်းများက ကြည်ညိုကြပုံကို ပသေနဒီ ကောသလမင်းက အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်၏။)

“အရှင်ဘုရား၊ ဣသိဒတ္ထနှင့် ပုရာဏ တို့သည် လက်သမား များဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ ထမင်းရိက္ခာကို စားကြကုန်၏။ ကျွန်ုပ်၏

ယာဉ်တို့ကို စီးကြကုန်၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူတို့၏ အသက်သခင် ဖြစ်၏။ စည်းစိမ် ဆောင်နှင်းပေးထား၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာ ဘုရားအား အရိုအသေပြုကြသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အား ရိုသေ တပ်ဝပ်ခြင်း မပြုကြကုန်။ တစ်ခါက ကျွန်ုပ်သည် စစ်ချီတက်လတ်သော်သူတို့ နှစ်ဦးကို စုံစမ်းလိုသဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော နေရာတစ်ခု၌ကပ်ရောက် နေထိုင်၏။ ထိုအခါ သူတို့သည် များစွာသော ညဉ့်တို့ ပတ်လုံး တရားစကားဖြင့် ကုန်လွန်စေ၍ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ကျွန်ုပ်ကို ခြေရင်းဘက်ပြုလျက် အိပ်ကြပါကုန်၏။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မစေတီယသုတ်)

(သံကုလုဒါယီပရိမိုဇ်) ရဟန်း ဂေါတမသည် တပည့်တို့၏ ရိုသေ လေးစားခြင်းကိုခံရ၏။ တစ်ခါကရဟန်းဂေါတမသည် အရာမက များစွာသော ပရိသတ်အားတရားဟော၏။ ထိုပရိသတ်၌ ရဟန်း တစ်ပါး သည် ချောင်းဟန့်၏။ ထိုရဟန်းအား သီတင်းသုံးဖော် တစ်ယောက်က “ငါ့အရှင် တိတ်ဆိတ်စွာ နေပါလော့။ အသံမပြု ပါလင့်။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် တရားဟောနေ၏”ဟု ဆို၍ ဒူးဖြင့် တို့၏။ ရဟန်း ဂေါတမသည် အရာမက များပြားသော ပရိသတ်၌ တရားဟောနေသောအခါသူ၏ တပည့်တို့အား ချေဆတ်သံသော် လည်းကောင်း၊ ချောင်းဟန့်သံသော်လည်းကောင်း မဖြစ်သည် သာတည်း။

“ရဟန်းဂေါတမ၏ တပည့်တို့သည် သီတင်း သုံးဖော်တို့ နှင့် မသင့်တင့်၍ သိက္ခာချလျက် လူထွက်ကြ စေကာမူ ဘုရား၏

ဂုဏ်၊ တရား၏ ဂုဏ်နှင့် သံဃာ၏ဂုဏ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိကြ၏။
သူတစ်ပါးကို မကဲ့ရဲ့ကုန်မူ၍ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။
သူတို့သည်အရံ အစောင့် အဖြစ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသကာ
အဖြစ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်၍
ကျင့်ကြကုန်၏။ ဤသို့ဖြင့် ရဟန်း ဂေါတမသည် တပည့်တို့၏
မြတ်နိုး ပူဇော်ခြင်းကိုခံရ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ မဟာသကုလုဒါယီသုတ်)

(၁၅) ဗောဓိမင်းသား၏ ပုဆိုးဖြူကို နန်းတော်မမူခြင်း

ဗောဓိမင်းသားသည် ထိုည၌ လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိ နန်းတော်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို စီရင်ပြီးသော် ကောကနဒ ပြာသာဒ်ကို နောက်ဆုံး လှေကားထစ် တိုင်အောင် ပုဆိုးဖြူတို့ဖြင့် ခင်းစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်းပြင် ပြီးကြောင်း လျှောက်ထားရန် သဗ္ဗိလာပုတ္တ လုလင်ကို စေလွှတ် လိုက်၏။ ထိုလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ လျှောက်ကြား ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော် မူ၍ သပိတ် သင်္ကန်းကိုယူလျက် ဗောဓိမင်းသား၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

ဗောဓိမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားကို ငုံ့လင့်လျက် အပြင် တံခါးမုခ်၌ ရပ်နေ၏။ အဝေးမှ ကြွလာသော မြတ်စွာဘုရားကို

မြင်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုကာ ရှိခိုးလျက် ရှေ့သွား ပြု၍ ကောကနဒ ပြာသာဒ်သို့ ချဉ်းကပ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံး လှေကားထစ်ကို ကပ်၍ ရပ်တော်မူ၏။ ဗောဓိမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဆိုး တို့ကို နင်းတော်မူပါ။ ယင်းသို့ နင်းခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွား ဖြစ်ရန် ချမ်းသာရန် ဖြစ်ရာပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ ဤသို့လျှောက်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ် နေတော် မူ၏။

ဗောဓိ မင်းသားသည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ပုဆိုးတို့ကို နင်းတော်မူရန် သုံးကြိမ်မြောက် လျှောက်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသခင်သည် အရှင်အာနန္ဒာကို လှည့်ကြည့်တော်မူ၏။ အရှင် အာနန္ဒာသည် ဗောဓိမင်းသားကို “ဗောဓိမင်းသား၊ ပုဆိုးတို့ကို ရုပ်သိမ်းလော့။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဆိုး အဖြူအခင်းကို နင်းတော် မူမည် မဟုတ်။ နောင်လာနောက်သား ရဟန်းအများကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် အစဉ် စောင့်ရှောက် တော်မူ၏” ဟု မိန့်ဆို၏။ ဗောဓိ မင်းသားသည် ပုဆိုး တို့ကို ရုပ်သိမ်းစေပြီးလျှင် ကောကနဒ ပြာသာဒ်ထက်၌ နေရာကို ခင်းစေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်း သံဃာနှင့်အတူ ပြာသာဒ်သို့တက်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထား သောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ်)

(၁၆) မိမိအား ဝေဖန်ရန် ဖိတ်ခေါ်တော်မူခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့
ဝေဖန်မှုကြောင့် တုန်လှုပ်တော်မမူခြင်း

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်။ ဝိသာခါ
၏ ပြာဿဒ်၌ ရဟန်းသံဃာ ငါးရာနှင့်အတူ သီတင်းသုံးတော်
မူ၏။ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့၌ ပဝါရဏာပြုအံ့ သောငှာ
မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် လွင်တီး ခေါင်၌
နေတော် မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ် နေသော
ရဟန်းသံဃာတို့ကိုစောင်းငဲ့ ကြည့်ရှုတော် မူ၍ “ရဟန်းတို့ ယခု
အခါ၌ ငါဘုရားသည် သင်တို့အား ဖိတ်ကြား၏၊ ငါ၏ တစ်စုံ
တစ်ခုသော ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို သင်တို့ ကဲ့ရဲ့လို
ကုန်သလော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဝင်္ဂလသံယုတ်၊ ပဝါရဏသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ၊ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ၊ သံဃာ၏အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် သင်တို့သည် ရန်ငြိုးထားခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း၊ စိတ် မကျေချမ်းခြင်း မဖြစ်စေသင့်။ ထိုသို့ အပြစ်ပြောသဖြင့် အမျက်ထွက် ကြလျှင်၊ နှလုံးမသာကြလျှင် သင်တို့အားသာလျှင်အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏။”

“ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါးတို့က အပြစ်ပြောသဖြင့် သင်တို့အမျက် ထွက်ကြလျှင်၊ နှလုံးမသာ ကြလျှင် သင်တို့သည် စကားကောင်း၊ စကားဆိုးကို သိနိုင်ကြပါမည်လော။ သူတစ်ပါး တို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ၊ တရား၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ၊ သံဃာ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောလျှင် ဤစကားသည် ဤအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်မှန်၊ စင်စစ် ဤအပြစ်သည် ငါတို့၌ ထင်ရှား မရှိဟု မဟုတ်သည်ကို မဟုတ်သည့်အတိုင်း အသင်တို့ဖြေရှင်းကြ ရမည်။”

“ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကို ဖြစ်စေ၊ တရား၏ ဂုဏ်ကို ဖြစ်စေ၊ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်လင့်။ ထိုသို့ ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်းသဖြင့် သင်တို့နှစ်သက် ဝမ်းသာစိတ် တက်ကြွကြလျှင် သင်တို့အားသာလျှင် အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏။”

“ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါးတို့က ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ။ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ဤ စကားသည် ဤအကြောင်းကြောင့် ဟုတ်မှန်ပေ၏၊ စင်စစ် ဤဂုဏ်သည် ငါတို့၌ စင်ရှား ရှိပေ၏ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သင်တို့ဝန်ခံကြရမည်”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်)

ထိုအခါ နိဂဏ္ဌတက္ကတွန်း၏သား သစ္စကသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်ဂေါတမ၊ အံဩဖွယ်ရှိပါပေ၏။ မဖြစ်စဖူး ဖြစ်ပါပေ၏။ ဤသို့ ထိခိုက်၍ အပြောခံရသော စောင်းချိတ်သော စကားတို့ဖြင့် အပြောခံရသောအရှင်ဂေါတမ၏အရေအဆင်းသည် ဖြူစင်၏။ မျက်နှာအဆင်းသည် ကြည်လင်၏။ ကိလေသာ ရန်သူကို သတ်နိုင်သောတရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာပင်ဖြစ်ပါသည်။”

“အရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်သည် ပုရာဏကား ပ ကို စကားလမ်းစဉ်ဖြင့် အပြစ်တင်ဆိုဖူးသည်ကို အမှတ်ရပါ၏။ ထိုပုရာဏကဿပသည် ကျွန်ုပ်က စကားလမ်းစဉ်ဖြင့် အပြစ်တင်ဆိုသောအခါ အကြောင်းတစ်ပါးကို အခြားအကြောင်းတစ်ပါးဖြင့် ဖုံးဖိ၏။ စကားကို အပသို့လွှဲဖယ်၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်းကို ထင်ရှားပြု၏။ မက္ခလိဂေါသာလ၊ အဇိတ တေသကဗ္ဗလ၊ ပကုမကစ္စာယနသဉ္ဇယနနှင့် နာဋ၏ သား နိဂဏ္ဌ တက္ကတွန်းတို့သည်လည်း ထိုနည်းအတူ ဖြစ်ပါ၏။ အရှင် ဂေါတမ မှာကား ဤသို့ ထိခိုက်၍ စောင်းချိတ်ပြောဆိုသော်လည်း အရေအဆင်းဖြူစင်၍ မျက်နှာအဆင်း ကြည်လင်နေပါ၏။ ကိလေသာ ရန်သူကို သတ်နိုင်သော အရာအလုံးစုံကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာပင် ဖြစ်ပါပေသည်”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာသစ္စကသုတ်)

(၁၇) မိမိအား လူတို့၏ကြည်ညိုမှု၊ တရားသိရှိမှုထက်
ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုကို ပိုမိုလိုလားတော်မူခြင်း

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်
ကျောင်း၌ စံနေတော်မူစဉ် အရှင်ဝက္ကလိသည် အနာရောဂါနိပ်စက်၍
ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ အရှင်ဝက္ကလိသည် အလုပ်
အကျွေး ရဟန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရားထံသို့စေလွှတ်၍ မိမိအား
သနားသဖြင့် မိမိထံသို့ ကြွလာတော်မူရန်လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင် ဝက္ကလိ ထံသို့ ကြွလာတော်
မူ၍ရောဂါအခြေအနေကိုမေးမြန်းပြီးသော် စိတ်နှလုံးပူပန်မှု ရှိသလော
ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဝက္ကလိက မိမိသည် မိမိ၏ သီလနှင့်
ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်ကို သံသယ (စွပ်စွဲမှု) မရှိပါ။ မိမိ၏အကျင့်
သီလကြောင့် စိတ် နှလုံးပူပန်ခြင်း မရှိပါ။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရား
ကို အလွန်ဖူးမြော်လိုသော စိတ်ဆန္ဒရှိပါလျက် ဘုရားထံသို့

လာရောက်ရန် ခွန်အ မရှိသောကြောင့် စိတ်နှလုံးပူပန်ခြင်း ဖြစ်ရပါသည်ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ဝက္ကလိ၊ သင်၏စကားသည် မသင့်လျော်ချေ။ ဤအပုပ်ကောင်ကို သင်ဖူးမြင်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိမည်နည်း။ ဝက္ကလိ၊ တရားကိုမြင်သောသူသည် ငါဘုရားကို မြင်သည်မည်၏။ ငါဘုရားကို မြင်သောသူသည် တရားကို မြင်သည်မည်၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ဝက္က၊ သုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာများသူ၊ ကာမတို့၌ အားကြီးသော ရာဂရှိသူ၊ ဖောက်ပြန်သော စိတ်ရှိသူ၊ ပြစ်မှားလိုသော စိတ်အကြံရှိသူ၊ လွတ်သောသတိရှိသူ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိသူ၊ မတည်ငြိမ်ဘဲ တုန်လှုပ်သော စိတ်ရှိသူ၊ မစောင့်စည်းသော ဣန္ဒြေရှိသူဖြစ်ခဲ့မှု ထိုရဟန်းသည် ငါဘုရား၏သင်္ကန်းစွန်းကိုကိုင်၍ ငါဘုရား၏ခြေရာ၌ ခြေကို ချနင်းလျက် နောက်မှ လိုက်ပင် လိုက်သော်လည်း ထို ရဟန်းသည် ငါဘုရားနှင့်ဝေးသည်သာတည်း။ ငါဘုရားသည်လည်း ထိုရဟန်းနှင့် ဝေးသွားသည်သာတည်း။ အကြောင်းမူ ထိုရဟန်းသည် တရားကိုမမြင်၊ တရားကို မမြင်သည်ရှိသော် ငါဘုရားကို မမြင်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့၊ အကြင်ရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာမများသူ၊ ကာမတို့၌ အားကြီးသော ရာဂမရှိသူ၊ ဖောက်ပြန်သောစိတ် မရှိသူ၊ ပြစ်မှား လိုသော စိတ် အကြံမရှိသူ၊ သင့်သောသတိရှိသူ၊

ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသူ၊ တည်ကြည်သူ၊ မတုန်လှုပ်သော စိတ်ရှိသူ၊ စောင့်စည်းသော ဣန္ဒြေရှိသူဖြစ်ခဲ့မှုထိုရဟန်းသည် ယူနောတစ်ရာ ဆေးသော အရပ်၌ပင် နေသော်လည်း ငါဘုရားနှင့် နီးသည်သာတည်း။ ငါဘုရားသည်လည်း ထိုရဟန်းနှင့်နီးသည်သာတည်း။ အကြောင်းမူ ထိုရဟန်းသည် တရားကို မြင်၏။ တရားကို မြင်သည်ရှိသော် ငါဘုရားကို မြင်သောကြောင့် ပင်တည်း။”

(ဣတိဝုတ်၊ တိကနိပါတ်၊ ပဉ္စဝဂ်၊ သဃံသိကဏ္ဍသုတ်)

“နွားရှင်တို့အား နွားတို့ကို ရေတွက်အပ်နှင်း လိုက်ရသော နွားကျောင်းသားသည် နွားနို့အရသာကိုမခံစားရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည်အထိ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ ဟူသောဘုရားစကားတော်ကို များစွာပြောဟောနေသော်လည်း မကျင့်မကြံ မေ့လျော့ပေါ့တန်နေသောသူသည် ပြုထိုက်သည်ကို ပြုသည်မမည်၊ မဂ်ဖိုလ်အရသာကို မခံစားရ”

“နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်အထိ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ ဟူသောဘုရားစကားတော်ကို အနည်းငယ်မျှသာ ပြောဟောနေသော်လည်း တရားအားလျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူဖြစ်ခဲ့မှု ရာဂ၊ ဒေါသ မောဟကိုပယ်ပြီးလျှင် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်လျက် ဤလောက၌လည်းကောင်း၊ တမလွန် လောက၌လည်းကောင်း စွဲလမ်းမှုမရှိတော့ပြီ။ ထိုသူသည် မဂ်ဖိုလ်အရသာကို ခံစားရ၏”

(ဓမ္မပဒ၊ ယမကဝဂ်၊ ဂါထာ ၁၉/၂၀)

(၁၈) မြတ်စွာဘုရား၏ဆုံးမနည်း

အဘယ မင်းသားအား မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြား၏။

“မင်းသား၊ မဟုတ်မမှန်၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ သူတစ်ပါး တို့လည်း မနှစ်သက်၊ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

ဟုတ်မှန်၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်ကားမစပ်၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း မနှစ်သက်၊ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

ဟုတ်မှန်၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းစပ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ကား မနှစ်သက်၊ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အခါအားလျော်စွာ ပြောဆို၏။

မဟုတ်မမှန်၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ သူတစ်ပါးတို့ကား နှစ်သက်၏၊ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

ဟုတ်မှန်၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ သူတစ်ပါးတို့ကား

နှစ်သက်၏။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

ဟုတ်မှန်၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်၏၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း နှစ်သက်၏၊ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အခါအားလျော်စွာ ပြောဆို၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားက သတ္တဝါတို့ကို အစဉ် သနားခြင်း ရှိသောကြောင့်တည်း။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ အဘယရာဇဓကေမာရံသုတ်)

ကေသိမည်သော မြင်းဆရာအား မြတ်စွာဘုရားက မြင်းရိုင်းကို မည်သို့ ဆုံးမသနည်းဟု မေးတော်မူ၏။ မြင်းဆရာက မြင်းရိုင်းကို အနုအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အနုအကြမ်း အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆုံးမပါသည်ဟု လျှောက်၏။ မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ဆုံးမ၍မရသော မြင်းကို မည်သို့ပြုသနည်းဟု မေးတော်မူရာ ထိုမြင်းမျိုးမှာ မိမိ ဆရာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်သဖြင့် သတ်ပစ်ရပါသည်ဟု လျှောက်၏။ ထို့နောက် မြင်းဆရာက မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမထိုက်သူတို့ကို မည်သို့ ဆုံးမတော်မူပါသနည်းဟု လျှောက်၏။

(မြတ်စွာဘုရား) ငါသည် အချို့လူများအား ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်နှင့် မနောသုစရိုက်တို့ကို ယင်းတို့၏ အကျိုးတရားနှင့်တကွ ညွှန်ပြ၍ (ဤသည်ကား နတ်လူအဖြစ် ခံစားရမည့် သုခစသည်ဖြင့်) အနုနည်းဖြင့် ဆုံးမ၏။ အချို့လူများကိုမူ ကာယ ဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်တို့ကို ယင်းတို့၏ အကျိုးတရားနှင့်တကွ (ဤသည်ကား

ငရဲပြိတ္တာ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ တို့၌ ခံစားရမည့် ဒုက္ခစသည်ဖြင့်) ညွှန်ပြ၍ အကြမ်း နည်းဖြင့်ဆုံးမ၏။ အချို့လူများကိုကား ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဖြင့်ပြသော ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်ကို ညွှန်ပြ၍ အနုနည်း အကြမ်းနည်းအားဖြင့် ငါဆုံးမ၏ (မြင်းဆရာ) အရှင်ဘုရား၊ မည်သည့် အဆုံးအမမျိုးကိုမျှ မနာခံသောသူကို မြတ်စွာဘုရားသည် မည်သို့ပြုလုပ်ပါသနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) ထိုသူကို ငါသည် သတ်ပစ်၏။

(မြင်းဆရာ) အရှင်ဘုရား၊ သူ့အသက် သတ်ခြင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရားအား မအပ်စပ်သည်သာ မဟုတ်ပါလော။

(မြတ်စွာဘုရား) ကေသိ၊ မြတ်စွာဘုရားအား သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းသည် မအပ်စပ်သည် မှန်၏။ စင်စစ်သော်ကား အကယ်၍ လူတစ်ဦးသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရခဲ့လျှင် ထိုသူကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပြောဆိုဆုံးမထိုက်သူဟူ၍ အသိအမှတ် မပြုတော့ပေ။ ပညာရှိ သီတင်းသုံးဖော် တို့ကလည်း ပြောဆိုဆုံးမ ထိုက်သူဟူ၍ အသိအမှတ် မပြုကြကုန်။ ယင်းသို့ အသိအမှတ်မပြု ခြင်းသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်၌ သတ်ပစ်လိုက် သည်မည်၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ စတုတ္ထနိပါတ်၊ ကေသိဝဂ်၊ ကေသိသုတ်)

ဈာသုကြီးတစ်ဦးက မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် လူသတ္တဝါတို့ကို ခွဲခြား၍ တရားဟောပါသနည်းဟု မေးလျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားက အကောင်းစား၊ အလတ်စားနှင့် အညံ့စား ဟူ၍ လယ်သုံးကွက်ရှိသောလယ်သမားတစ်ဦးသည် ရှေးဦးစွာ အကောင်းစားလယ်၌ မျိုးစေ့တို့ကိုစိုက်ပျိုးမည်။ ထိုနောက်

အလတ်စားလယ်၌ စိုက်ပျိုးမည်။ နောက်ဆုံး အညံ့စားလယ်၌
 နွားစာမျှပင်ရရှိရန် ရည်ရွယ်လျက် စိုက်ပျိုးမည်။ မြတ်စွာဘုရား၏
 ရဟန်းယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည် အကောင်းစားလယ်နှင့်တူ၍
 ဥပသကာ ဥပါသိကာမ တို့သည် အလတ်စားလယ်နှင့်တူသည်။
 သို့ဖြစ်၍ ထိုရဟန်းနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တရားဟောရသည်။ အခြား
 သမဏ ဗြာဟ္မဏပရိမိုဇ်တို့မှာကား အညံ့စားလယ်နှင့်တူသည်။
 သို့ရာတွင် တရားအနည်းငယ်မျှ သိလျှင်ပင် အကျိုးရှိမည်
 ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့ကိုလည်း ဟောရသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။
 (သံယုတ္တနိကာယ်၊ ဂါမဏိသံယုတ်၊ ခေတ္တုပမသုတ်)

(၁၉) လူတို့သိရှိပြီးဝေါဟာရများဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ပတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ကသိဘာရဒ္ဒါဇ ပုဏ္ဏား၏ အလုပ်ခွင်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ကသိဘာရဒ္ဒါဇ ပုဏ္ဏားသည် မိမိ၏လယ်လုပ်သား တို့အား ကျွေးမွေးဆဲဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကျွေးမွေးရာသို့ ကြွသွားပြီးလျှင် ရပ်တော်မူ၏။ ကသိဘာရဒ္ဒါဇသည် ဆွမ်း အလိုငှာ ရပ်ဟော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်သောအခါ ဤသို့လျှောက်၏။

(ကသိဘာရဒ္ဒါဇ) “ရဟန်း၊ ကျွန်ုပ်သည် ထွန်လည်းထွန်၏။ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုး၏။ ထွန်၍လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုး၍ လည်းကောင်း စား၏။ သင်သည်လည်း ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး၍ စားလော့။”

(မြတ်စွာဘုရား) ငါသည် ထွန်လည်းထွန်၏။ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုး၏။ ထွန်၍လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုး၍လည်းကောင်းစား၏။
(ဘာရဒွါဇ) သင်သည် လယ်ထွန်သူဟူ၍ဝန်ခံ၏။ သင်၏ လယ်ထွန်မှုကို ကျွန်ုပ်မမြင်ရ။ ထိုလယ်ထွန်မှုကို အဘယ်သို့လျှင် သိရပါမည်နည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) ငါ၏ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါသည် မျိုးစေ့မည်၏။ ငါ၏ ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလသည် မိုးရေမည်၏။ ငါ၏ပညာသည် ထမ်းပိုး ထွန်တုံးမည်၏။ ငါ၏ရှက်မှု ဟိရိတရားသည် ထွန်သံမည်၏။ ငါ၏စိတ်သည် ကြိုးမည်၏။

ငါသည် ကာယ သုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီသုစရိုက်လေးပါး ဖြင့်လည်း လုံခြုံ၏။ အာဟာရရှာမှီး သုံးဆောင်ရာ၌ စောင့်ရှောက်၏။ ဝစီသစ္စာဖြင့် ရိတ်ဖြတ်ခြင်းကို ပြု၏။ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ခြင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် သည် ငါ၏ လွတ်မြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ငါဘုရား၏ ဝီရိယသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေ့ရှုရုန်းသည် ဖြစ်၍ ဝန်ရုန်းနွားမည်၏။ အကြင် နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့ ရောက်သော် မစိုးရိမ်ရ။ ထိုနိဗ္ဗာန် အရပ်သို့ မဆုတ်မနစ် ရုန်းသွား၏။

ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့လျှင် လယ်ထွန်ခြင်း ဖြစ်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန် အသီးသီးရှိ၏။ ဤသို့သောလယ်ထွန်ခြင်းကိစ္စပြီးသည် ရှိသော် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဗြဟ္မဏသံယုတ်၊ ကသိဘာရ ဒွါဇသုတ်)

(၂၀) ဗြဟ္မာနှင့် အပေါင်းအဖော်ဖြစ်လိုသောလုလင်နှစ်ဦး
အားဟောတော်မူပုံ

တစ်ခါသော် ဝါသေဌနှင့် ဘာရဒွါဇ လုလင်တို့သည်
ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းဖြောင့် လမ်းမှန်အကြောင်းနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်ကြ၏။ ဝါသေဌက
သူတို့၏ ဆရာပုဏ္ဏားတို့သည် အထူးထူးသော လမ်းတို့ကို ညွှန်ပြ
ကြသော်လည်း ထိုလမ်းအလုံးစုံတို့သည် ထိုလမ်းအတိုင်း သွားသူအား
ဗြဟ္မာ၏ထံသို့ ပို့ဆောင်ပါသည်ဟု လျှောက်၏။

(မြတ်စွာဘုရား) ဝါသေဌ၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့တွင်
ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်ဖူးသောပုဏ္ဏား တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ
ရှိ၏လော။

(ဝါသေဌ) အရှင်ဂေါတမ၊ မရှိပါ။

(မြတ်စွာဘုရား) ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော
ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ရှိ၏လော။

(ဝါသေဌ) အရှင်ဂေါတမ၊ မရှိပါ။

(မြတ်စွာဘုရား) ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာဆရာများတို့တွင်
ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်ဖူးသော ဆရာတစ်ဦးတစ် ယောက်မျှ
ရှိ၏လော။

(ဝါသေဌ) အရှင်ဂေါတမ၊ မရှိပါ။

(မြတ်စွာဘုရား) ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော၊
ဝေဒကျမ်းတို့ကိုစီရင်ကုန်သော ရသေ့တို့က ဗြဟ္မာ့ဘုံသွားရာ
လာရာလမ်းကို ငါတို့သိသည်မြင်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့ကြသလော။

(ဝါသေဌ) အရှင်ဂေါတမ၊ မပြောခဲ့ကြပါ။

(မြတ်စွာဘုရား) ဝါသေဌ၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည်
လည်းကောင်း၊ သူတို့၏ဆရာဆရာများသည် လည်းကောင်း၊
ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ပို့ချခဲ့သော သူတို့၏လက်ဦးဆရာရသေ့များသည်
လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာကိုမျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသောသူ တစ်ဦး
တစ်ယောက်မျှမရှိဘဲလျက် ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို
ဟောကြားသည်ဆိုသောစကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသော
စကားဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော။

(ဝါသေဌ) အရှင်ဂေါတမ၊ ထိုစကားသည် အခြေအမြစ်
မရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

(မြတ်စွာဘုရား) ဝါသေဌ၊ အချင်းချင်းဆွဲကိုင် ဆက်စပ်နေသော

သူကန်းတို့၏ အစဉ်အတန်းတွင် ရှေ့ဆုံးလူသည် လည်းမမြင်၊
 အလယ်လူသည်လည်းမမြင်၊ နောက်ဆုံးလူသည်လည်း မမြင်သကဲ့သို့
 ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် သူကန်းတို့၏ အစဉ်အတန်းနှင့်
 တူလှချေ၏တကား။ ဤစကားသည် ရယ်ဖွယ်သဘာဝဖြစ်၏။
 အပြောမျှသာဖြစ်၏။ အနက်မဲ့၍ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ချေ၏။

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ တေဝိဇ္ဇသုတ်)

(၂၁) မိမိအားဆဲရေးသောပုဏ္ဏားအားဆုံးမတော်မူပုံ

ဘာရဒွါဇ အနွယ်ဖြစ်သော ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ထံ၌ ရဟန်းပြု၏။ အက္ခောသကဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားသည် ထိုသတင်းကို ကြားသောအခါ နှလုံးမသာ အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားပြီးလျှင် မောလျက်ပတ်ကုန်သော၊ ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ပုဏ္ဏား၊ သင်၏ ဧည့်သည်ဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် သင့်ထံသို့ လာကုန်သလော” ဟုမေးတော် မူ၏။

(ပုဏ္ဏား) အရှင်ဂေါတမ၊ ဟစ်ခါဟစ်ရုံကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် ဧည့်သည်အဖြစ် ကျွန်ုပ်ထံသို့ လာကြပါသည်။

(မြတ်စွာဘုရား) သင်သည် ထိုအဆွေခင်ပွန်းသားချင်းတို့အား စားသောက်ဖွယ်ရာများကို ပေးသည်မဟုတ်လော။

(ပုဏ္ဏား) အရှင်ဂေါတမ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်သည် အဆွေခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များကို ပေးပါသည်။

(မြတ်စွာဘုရား) ပုဏ္ဏား၊ ထိုသူတို့သည် အကယ်၍သင်ပေးသောအရာများကို မခံယူပါက ထိုအရာများသည် အဘယ်သူအား ရောက်သနည်း။

(ပုဏ္ဏား) အရှင်ဂေါတမ၊ အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် မခံယူပါက ထိုစားဖွယ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့အားသာလျှင် ရောက်ပါ၏။

(မြတ်စွာဘုရား) ပုဏ္ဏား၊ ဤအတူသာလျှင် သင်သည် မဆဲရေးထိုက်သော၊ မခြိမ်းခြောက် ထိုက်သော၊ ငါတို့ကို ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်၏။ ထိုသင်၏ ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်မှုကို ငါတို့မခံယူကုန်၊ ဤ ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်မှုသည် သင့်အားသာလျှင်ရောက်၏။

ပုဏ္ဏား၊ အကြင်သူသည် မိမိအားဆဲရေးသူကို ပြန်၍ ဆဲရေး၏။ ထိုသူသည် အတူခံစားသည် မည်၏။ ငါတို့သည် သင်နှင့်အတူ ခံစားဖက်မဟုတ်ကုန်၊ ပြုတုံ့မပြုကုန်။ သို့ဖြစ်၍ သင်၏ဆဲရေးမှုသည် သင့်အားသာလျှင်ရောက်၏။

ပုဏ္ဏား၊ ယဉ်ကျေး၍ တရားနှင့်အညီ အသက်မွေးသော သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာသိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားအမျက်ထွက်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။

အမျက်ထွက်သောသူကို ပြန်၍ အမျက်ထွက်ခြင်းသည် ယုတ်မာ၏။ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍အမျက် မထွက်သူသည် အောင်နိုင်ခဲ့သော ရန်စစ်သည်ကို အောင်နိုင်သည် မည်၏။

အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သော သူတစ်ပါးကို သိသည် ရှိသော် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အမျက်ကို ငြိမ်းအေးစေ၏။ ထိုသူသည် မိမိနှင့်သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်သည်မည်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာပြီးနောက် အက္ခောသက ဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် ရဟန်းပြု၍ တရားအားထုတ်ပြီး မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်သွား၏။

(သံယုတ်နိကာယ်၊ သဂါထာဂဂ္ဂ၊ ဗြဟ္မဏသံယုတ်၊ အက္ခောသသုတ်)

(၂၂) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝေသာလီပြည် အနီး ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါကပ်တော်မူစဉ် ဘုရားရှင်အား ကြမ်းတမ်း ပြင်းထန်သော ရောဂါဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာအား အသိမပေးဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုလိုသောကြောင့် ဘာဝနာ ဝီရိယဖြင့် ရောဂါကို ပယ်ခွာ၍ အသက်ရှည်စေနိုင်သော သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်းဖြင့် ရောဂါပျောက်ကင်းလေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပြန်လည်ကျန်းမာလာသောအခါ အရှင် အာနန္ဒာက မိမိသည်ဘုရားရှင် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေစဉ်က များစွာ စိုးရိမ်ပူပန်မိပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ မပြောဆို မညွှန်ကြားရသေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့်သာလျှင် အနည်းငယ် စိတ်သက်သာခွင့် ရခဲ့ပါသည်ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “အာနန္ဒာ၊ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ထံမှ အဘယ်အရာကို မျှော်လင့်နေသေးသနည်း။ ငါသည် အတွင်း အပြင် မထားဘဲ တရားကို ဟောခဲ့ပြီ။ မြတ်စွာဘုရားတို့ မည်သည် တရားဟောရာ၌ တစ်စုံတစ်ရာ လျှို့ဝှက်ထားခြင်း မရှိချေ။

ငါသည်သာလျှင် ရဟန်းသံဃာကို ဦးစီးခေါင်းဆောင်မည်၊ ငါသာလျှင် ရဟန်းသံဃာ၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်သည်ဟူသော အလိုဆန္ဒမရှိချေ။ ထိုသို့ အလိုဆန္ဒမရှိသော ငါဘုရားသည် ရဟန်း သံဃာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်မှာ တစ်စုံတစ်ရာ ပြောဆို ညွှန်ကြားရန် ရှိပါမည်နည်း။

အာနန္ဒာ၊ ငါသည် ယခုအခါ အသက်ရှစ်ဆယ်ရှိ၍ အိုမင်းရင့် ရော်ပြီ၊ အသက်အရွယ်အဆုံးပိုင်းသို့ ရောက်ရှိနေပေပြီ။ လှည်းအိုသည် ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်ထားခြင်းဖြင့် တည်တံ့နေသကဲ့သို့ ငါဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဖလသမာပတ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်၍ တည်တံ့ လျက်ရှိ၏။ ငါဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံနိမိတ်တို့ကို နှလုံး မသွင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အချို့သော ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို အာရုံမပြုဘဲ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိသို့ ရောက်နေသောအခါ၌ ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာ ချမ်းသာပေ၏။

အာနန္ဒာ၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် ယခုအခါ၌ဖြစ်စေ၊ ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌ ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည် ဖြစ်၍ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ ‘နေကုန်လော့’ ဟု

မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝေသာလီ ပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးသော် စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ စေတီအနီး အရှင်အာနန္ဒာ ပြင်ထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်ပွားများ ဆောက်တည် ထားပြီးဖြစ်၍ အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ အာယုကပ် ထက် လွန်၍ဖြစ်စေတည်နိုင်သည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုသို့ဘုရား ရှင်က အရိပ်နိမိတ် အထင်အရှား ပြသော်လည်း အရှင်အာနန္ဒာသည် သဘောမပေါက်သောကြောင့် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူရန် ဘုရားရှင်အား မပန်ကြားမိချေ။ ဘုရားရှင်က ဤသို့ သုံးကြိမ်တိတိ အရိပ်နိမိတ် ပြသော်လည်း အရှင်အာနန္ဒာသည် မည်သို့မျှ မလျှောက် ဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။

ထို့နောက် အရှင်အာနန္ဒာဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ဗာရ်နတ်သည် ဘုရားရှင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခါက ငါဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ တပည့် ရဟန်းမတို့သည် လည်းကောင်း၊ တပည့် ဥပသကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ တပည့်ဥပါသိကာမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး။ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး။ တရားတော်ကို ထိထိရောက်ရောက် မဟောပြောနိုင်ကြသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်ဟု မိန့်တော်မူ ဖူးပါသည်။ ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ ဥပသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့သည် ကောင်းစွာဆုံးမပြီး

ဖြစ်ကြပါပြီ။ တရားတော်နှင့်အညီ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ။ တရားတော်ကို ထိထိရောက်ရောက် ဟောပြောနိုင်ကြပါပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ယခု မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ” ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “မာရ်နတ်၊ သင် မကြောင့် ကြလင့်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ ငါပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော် မူမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု “အာယုသင်္ခါရ” ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ဘုရားရှင်က အာယုသင်္ခါရကို စွန့်လွှတ်တော်မူသောအခါ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ မြေငလျင်ကြီး အကြီးအကျယ်လှုပ်၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင် ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြေငလျင် လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးလျှောက် ၏။ မြတ်စွာဘုရားက အာယုသင်္ခါရ* စွန့်လွှတ်လိုက်သောကြောင့် ငလျင်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြား၏။ ထိုအခါ အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူရန်တောင်းပန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုတောင်းပန်ချက်မှာ အချိန်နောက်ကျပြီ ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားက လက်ခံ တော်မမူချေ။ “အာနန္ဒာ၊ ချစ်သောသူ အားလုံးနှင့် ရှင်ကွဲ-ကွဲခြင်း၊ သေကွဲ-ကွဲခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းများကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောကြားခဲ့ပြီးပြီ မဟုတ် ပါလော။ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးရခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသော တရားကို အဘယ်မှာ မပျက်စီးလိုသော ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ငါဘုရား စွန့်ပယ်လိုက်ပြီးသော အာယုသင်္ခါရကို တစ်ဖန်ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းမရှိတော့ချေ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည်ရှိ ရဟန်း အားလုံးကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ထိုနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည့် အကြောင်းကိုသိရှိ၍ သာသနာတော် အရှည် တည်တံ့ရေးအတွက် သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး၊ သမ္မပ္ပမာန် လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနှစ်ပါးနှင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရန် ဩဝါဒ ပေးတော်မူ၏။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွာခဲ့၍ ကိုယ်ပါပြန်လှည့်လျက် ဝေသာလီပြည်ကို နောက်ဆုံး ကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြည့်ရှုပြီးလျှင် အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဘဏ္ဍာရွာသို့ ကြွတော်မူ၏။ ဘဏ္ဍာရွာ၌နေတော်မူစဉ် ရဟန်းတို့အား သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့်စပ်သော တရားများကို အကြိမ်ကြိမ် ဟောတော် မူ၏။ ထို့နောက် ဘောဂမြို့သို့ ကြွတော်မူ၍ ဘောဂမြို့၌ ရဟန်းတို့အား မဟာပဒေသ လေးပါးကိုဟောတော်မူ၏။

မဟာပဒေသ လေးပါး၏ လိုရင်းအချုပ်ကား အကယ်၍ ရဟန်းတစ်ပါးသည် တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်း၊ ကျောင်းရှိရဟန်းသံဃာ၏ မျက်မှောက်တော်မှ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိ ပါဠိတော် ဝိနည်းတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်သော မထေရ် ရဟန်းတို့၏ မျက်မှောက် တော်မှ ဖြစ်စေ၊ ပါဠိတော် ဝိနည်းတော်နှင့် ပါတိမောက်ကို ဆောင်သော မထေရ်တစ်ဦး၏ မျက်မှောက်မှဖြစ်စေ၊ ကြားနာခဲ့ရသော တရားဖြစ်သည်ဆိုအံ့။ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်ခံခြင်း၊ ပစ်ပယ်ခြင်း မပြုဘဲ သုတ်တရား၊ ဝိနည်းတရားများနှင့် ချိန်ကိုက်

ကြည့်ရမည်။ သုတ်တရား ဝိနည်းတရားများဏှင် ကိုက်ညီပါက မြတ်စွာဘုရား၏ စကား စင်စစ်ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လက်ခံ၍ မကိုက်ညီပါက ဘုရားရှင်၏ စကားစင်စစ်မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ပယ်ရမည်ဟူသော ဩဝါဒဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ပါဝါပြည်သို့ ကြွသွား၍ ရွှေပန်းတိမ်သည်သား စုန္ဒ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏။ စုန္ဒသည် ဘုရားရှင်၏ တရားကို ကြားနာ၍ နောက်တစ်နေ့ မိမိနေအိမ်၌ နူးညံ့သော ဝက်သားဟင်းနှင့် အခြား ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီရင်စေပြီးလျှင် ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန်းသံဃာအား ဆွမ်းကျွေး၏။ စုန္ဒ၏ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးနောက် မကြာမီ ဘုရားရှင်အား ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်သော ဝမ်းသွေးသွန်ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာကို သတိဖြင့် သည်းခံ၍ အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ကြွတော်မူ၏။

လမ်းခရီး၌ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရိပ်တွင် ရပ်နား၍ အရှင် အာနန္ဒာအား သောက်ရေ ယူဆောင်ခဲ့ရန် ပြော၏။ ထိုအချိန်က အနီးရှိချောင်းမှာ လှည်းများ ဖြတ်ကူးသွားကြသဖြင့် ရေနောက်ကျိ လျက်ရှိကြောင်း အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာ ဘုရားက သောက်ရေယူဆောင်ခဲ့ရန် အကြိမ်ကြိမ် မိန့်တော်မူ သောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာသည် သပိတ်ကိုယူ၍ ချောင်းဆီသို့ သွားသော အခါ၌ကား ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ချောင်းရေမှာ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျိခြင်းကင်းလျက် စီးနေသည်ကို အံ့ဩဖွယ်ရာ တွေ့ရလေ၏။

ထိုစဉ်အခါက မလ္လာမင်းသား ပက္ကသသည် ကုသိနာရုံမှ ပါဝါပြည်သို့ ခရီးသွားလျက် ရှိ၏။ မလ္လာမင်းသားသည် သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်၍ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရဟန်းတို့၏ ငြိမ်သက်သော သမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပုံကို ချီးကျူး၍ မိမိကြားဖူးသော အာဠာရရသေ့၏ သမာပတ်ဝင်စားပုံကို လျှောက်၏။ အာဠာရရသေ့သည် တစ်ခါက တစ်ခုသော သစ်ပင် ရင်း၌ထိုင်လျက် သမာပတ်ဝင်စားနေစဉ် လှည်းငါးရာတို့သည် အနီး၌ကပ်လျက် ဖြတ်သွားကြ၏။ ထိုအခါ ရသေ့သည် စိတ်သညာ ရှိ၍ နိုးကြားနေသော်လည်း လှည်းတို့ကို မမြင်လိုက်ချေ။ လှည်းသံတို့ ကိုလည်း မကြားလိုက်ချေ။ ဤအကြောင်းကို မလ္လာမင်းသားက လျှောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ခါကမိမိသည် ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ နေတော်မူစဉ် မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းပြီး လျှပ်စစ်များ ပြက်လျက် မိုးကြိုးပစ်သောကြောင့် ကျောင်း၏ အနီး၌ နွားလေးကောင်နှင့် လယ်သမား ညီအစ်ကို နှစ်ယောက် သေဆုံးခဲ့ပုံ၊ ထိုအချိန်၌ ဘုရားရှင်သည် သတိရှိ၍ နိုးကြား နေသော်လည်း မိုးကြိုးထိမှန်၍ သေဆုံးသော လူနှင့် နွားများကို မမြင်လိုက်ရပုံ၊ မိုးခြိမ်းသံကိုလည်း မကြားလိုက်ရပုံများကို ပြောပြတော်မူ၏။

ထိုအခါ မလ္လာမင်းသား ပက္ကသသည် မြတ်စွာဘုရားအား အလွန်ကြည်ညို၍ မိမိအား အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် သော ဥပါသကာအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုတော်မူရန် ပန်ကြားပြီးလျှင် ဘုရားရှင်နှင့် အရှင်အာနန္ဒာအား ရွှေအဆင်းရှိသော အဝတ်ချော တစ်ဆည်စီ ကပ်လှူ၏။ မလ္လာမင်းသား ဖဲသွား၍ မကြာမီ

အရှင်အာနန္ဒာသည် ထိုအဝတ်ချောကို ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ် တင်လွှမ်းပေး၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်၏ ပြုံးပြုံးပြက် တောက်ပသော ကိုယ်တော်၌ တင်လွှမ်း ထားသော ထိုအဝတ် အစုံသည် အရောင်အဝါကင်းသက်သို့ ဖြစ်သွားလေ၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် များစွာအံ့သြ၍ ဘုရားရှင်အား ယူ အကြောင်းကို လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူသော ညဉ့်အခါနှင့် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူသော ညဉ့်အခါ၊ ဤအခါ နှစ်ပါး၌ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်သည် အလွန်စင်ကြယ်၍ အရောင်အဆင်းတော်သည် အလွန်ပင် ပြုံးပြုံးပြက် တောက်ပသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ကုသိနာရုံသို့ ကြွတော်မူ၏။ လမ်းခရီး တစ်နေရာ၌ ခေတ္တနား နေတော်မူစဉ်၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သား စုန္ဒနှင့် စပ်၍ အရှင် အာနန္ဒာအား မိန့်မှာတော်မူ၏။ “အာနန္ဒာ၊ ဘုရားရှင်သည် စုန္ဒလှူသော ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် ဆို၍ စုန္ဒသည် နှလုံးမသာခြင်းဖြစ်သော် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် စုန္ဒ၏ နှလုံးမသာ ခြင်းကို ဤသို့ ဖြေဖျောက်ရမည်။ “ဒါယကာ စုန္ဒ၊ ဘုရားရှင်သည် သင်၏ဆွမ်းကို နောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေး၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်။ သင်ကံကောင်းလေပွ။ ဘုရားရှင်အား ကပ်လှူသော ဆွမ်းတို့တွင် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူမီ ဘုဉ်းပေးသော ဆွမ်းနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမီ နောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေးသော ဆွမ်း၊ ဤဆွမ်း နှစ်မျိုးသည် အကျိုးအာနိသင် အကြီးမားဆုံး ဖြစ်သည်ဟူ၍

မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာလိုက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် သင်သည် အထူးကံကောင်းသည်”ဟု ပြော၍ စုန္ဒ၏နှလုံး မသာခြင်းကို ဖြေဖျောက်ရမည်”ဟု အရှင်အာနန္ဒာအား မှာကြားတော် မူ၏။

နောက်ဆုံး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ .ကုသိနာရုံပြည် လမ်းကွေ့ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင် ညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း အင်ကြင်းပင် အစုံတို့၏ အကြား၌ ညောင်စောင်းကို မြောက်အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ခင်းပေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်စောင်း ပေါ်၌ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် လျောင်းစက်တော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ အင်ကြင်းပင်တို့သည် အခါမဲ့ပွင့်သော ပန်းတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကိုယ်တော်၏အပေါ်သို့ မပြတ်မစဲ ဖြန့်ကြဲကြကုန်၏။ နတ်တို့ သည်လည်း ကိုယ်တော်၏ အပေါ်သို့ မန္တာရဝ နတ်ပန်းနှင့် နတ် စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့ဖြင့် ကြံဖြန့်လျက် ကောင်းကင်၌ နတ်တူရိယာ၊ နတ်သီချင်းတို့ကို တီးမှုတ် သီဆို၍ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ကြကုန်၏။

(၂၃) နောက်ဆုံးသြဝါဒများ

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား “အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသခင်၏ ကိုယ်တော်အပေါ်သို့ အင်ကြင်းပန်းများ၊ မန္တာရဝ နတ်ပန်းများနှင့် စန္ဒကူးနံသာမှုန့်တို့ကို ကြံချ၍ နတ်တူရိယာ သီချင်း တို့ကို တီးမှုတ်သီဆိုကြခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး၍ ပူဇော်ပသသည် မမည်သေး။ ရဟန်းယောကျ်ားဖြစ်စေ၊ ရဟန်း မိန်းမ ဖြစ်စေ၊ ဥပသကာ ဖြစ်စေ၊ ဥပါသိကာမ ဖြစ်စေ၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်သောသူသည်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ရိုသေမြတ်နိုးသည့်၊ ပူဇော်ပသသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်လျက် နေကုန်အံ့ဟု နှလုံးသွင်းလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက ရဟန်းတို့သည် ရှေးအခါက ဝါကျွတ်သော အခါ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် လာကြပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးသောနောက်အခါ၌ကား ထိုသို့ ဖူးမြော်ခွင့် ရကြတော့မည် မဟုတ်ပါဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့ ဖူးမြော်ထိုက်သော ဌာနလေးခုရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ ဘုရားရှင် ဖွားတော်မူသော ဌာန၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူသော ဌာန၊ ဓမ္မစကြာဟောတော်မူသော ဌာနနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသော ဌာနများ ဖြစ်သည်။ ထိုနေရာ ဌာနတို့သို့ သွားရောက် ဖူးမြော်၍ ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိလျက် သေသောသူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် မာတုဂါမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း”ဟု အရှင်အာနန္ဒာက မေးလျှောက်၏။ “မတွေ့မမြင်ရအောင် ကျင့်သုံးရမည်”ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။ “တွေ့မြင်ခဲ့သော် မည်သို့ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ “စကားမပြောဘဲ နေရမည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “မလွဲသာ၍ စကားပြောရသော် အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရပါမည်နည်း”ဟု မေးလျှောက် ပြန်၏။ “အမိရင်း စသည်ကဲ့သို့ အမှတ်(သတိ) ထား၍ ပြောဆို ရမည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက “အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက “အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ သင်တို့ကြောင့်ကြ မစိုက်

ကုန်လင့်။ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရန် မမေ့မလျော့ ပြင်းထန်စွာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ နေကြကုန်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အလောင်းတော်ကို မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပညာရှိတို့က ပူဇော်၍ စကြဝတေး မင်း၏ အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ်သကဲ့သို့ သဂြိုဟ်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားရှင်၏သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနှင့် စကြဝတေး မင်းတို့သည် စေတီ တည်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး ဖြစ်ကြောင်း ဆက်လက်၍ မိန့်ကြား၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ တံခါးတိုင်ကို မှီပြီးလျှင် ငါ့မှာ အထက်မဂ်အလိုငှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိသေး၏။ ငါ၏ ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုချေတော့ မည်ဟု ငိုကြွေးလျက် ရပ်တည်နေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား သိသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာကို ခေါ်တော်မူ၍ ချစ်သူနှင့် ကွဲကွာရသော ဓမ္မတာသဘော၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ပျက်စီးတတ်သော သဘောကို နှလုံးသွင်း၍ ပူဆွေးမနေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ဆက်လက် အားထုတ်ရန် အားပေးတော်မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဉာဏ်ပညာရှိပုံ၊ ဘုရားရှင် ထံသို့လာသော ပုဂ္ဂိုလ် အတန်းအစားအလိုက် ဖူးမြော်ရန် သင့်တော်သော အချိန်အခါကို သိရှိပုံ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်၍ တရားကြားနာရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ပုံ စသော ဂုဏ်များကိုလည်း ရဟန်းတို့အား ပြောပြတော်မူ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက ဘုရားရှင်သည် ကုသိနာရုံပြည်ကဲ့သို့သော မြို့သိမ်မြို့ငယ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုဘဲ ရာဇဂြိုဟ်၊ သာဝတ္ထိစသော မြို့ကြီး

များ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသင့်ကြောင်း လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိနာရုံပြည်သည် ရှေးက မဟာသုဒဿန မည်သော စကြဝတေး မင်း၏ ကုလာဝတီမည်သော နေပြည်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၍ ကြီးကျယ် စည်ကားလှကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ထို့နောက် အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားချက်အရ ကုသိနာရုံပြည်ထဲသို့သွား၍ ထိုနေ့ညသန်းလွဲ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည့်အကြောင်းကို မလ္လာမင်းတို့အား ပြောကြား၏။ မလ္လာမင်းတို့နှင့် မင်းတို့၏ ဆွေမျိုးသားမယားများသည် ထိုသတင်းကို ကြားသောအခါ များစွာ ဝမ်းနည်းပူဆွေး၍ သည်းစွာ ငိုကြွေးကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင်အား နောက်ဆုံးဖူးမြော်ရန် အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ သွားကြ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် မလ္လာမင်းတို့ကို အမျိုးဟူ အစုလိုက် အစုလိုက်ထား၍ ဘုရားရှင်ထံသို့ တစ်စုစီ ခေါ်သွားပြီးသော် “အရှင်ဘုရား၊ ဤမည်သော မလ္လာမင်းသည်သား သမီး၊ မိဖုရား၊ အမတ်၊ ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေဝေင်္ဂါဦးခိုက်လျက် ကန်တော့ပါသည်”ဟု လျှောက်ကာ ကန်တော့စေ၏။

(၂၄) နောက်ဆုံးမျက်မှောက်တပည့်

ထိုအခါက သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် ကုသိနာရုံပြည်၌ တည်းခိုလျက်ရှိ၏။ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် ထိုနေ့ည၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော့မည်ဆိုသော သတင်းကို ကြားသောအခါ မိမိ၏ ယုံမှားတစ်ခုကို ဘုရားရှင်က ပယ်ဖျောက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြော်ခွင့်ရလိုပါသည်ဟုလျှောက်၏။ အရှင်အာနန္ဒာက ဖူးမြော်ခွင့် မပြုချေ။ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်က ဖူးမြော်ခွင့်ပြုရန် သုံးကြိမ်တိတိ တောင်းပန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာနှင့် သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ် စကားပြောဆိုနေသည်ကို ကြားတော်မူသော် အရှင်အာနန္ဒာအား သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်ကို မတားမြစ်ရန် မိန့်ကြား၏။

ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပုရာဏကဿပ၊ နိဂဏ္ဌ အစရှိသော ထင်ရှားကျော်စောသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မိမိတို့၏ ကြေညာချက်အတိုင်း သိပါသလောဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်

ထိုမေးခွန်းကို ဖြေတော်မမူဘဲ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်အကြောင်း ကိုသာ အကျဉ်းချုပ် ဟောတော်မူ၏။

ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားသည်ရှိ၏။ ၊ ဤအရိယမဂ်တရားရှိသော သာသနာတော်၌သာလျှင် သောတာပန်ရဟန်း၊ ဒုတိယအဆင့် သကဒါဂါမ် ရဟန်း၊ တတိယဆင့် အနာဂါမ်ရဟန်းနှင့် စထုတ္ထအဆင့် ရဟန္တာ သည် ရှိ၏။ ထိုအရိယမဂ်တရားမရှိသောသာသနာ၌ ထိုအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးသည်မရှိ။ ငါ၏သာသနာတော်မှအပ တစ်ပါးသော အယူဝါဒ(သာသနာ)တို့သည် တရားကိုသိမြင်သော ရဟန်းမြတ် တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက် (*) တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဤရဟန်းမြတ် တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်တို့သည် အဆင့်ဆင့်မှန်စွာ ဟောပြောလျက် နေကုန်ငြားအံ့။ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်သုဉ်းသည် ဖြစ်လေရာ၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက သူ၏ဆန္ဒနှင့်အညီ ရဟန်းပြုခွင့် ပေးတော်မူ၏။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက်အရှင်သုဘဒ္ဒသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်၍ မကြာမီ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိ၏။ အရှင်သုဘဒ္ဒသည် ရဟန္တာ တစ်ပါးဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ နောက်ဆုံးမျက်မှောက် တပည့်ဖြစ်လေသည်။

(*) ရဟန်းမြတ် တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်ဟူသည် မဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်၊ ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်နှင့် မဂ်လေးပါးကို ရရှိရန် အားထုတ်ဆဲ ဝိပဿကာ ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့ဖြစ်၏။

(၂၅) မြတ်စွာဘုရား၏နောက်ဆုံးစကားတော်

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏
“အာနန္ဒာ၊ ငါကွယ်လွန်ပြီးနောက် သင်တို့သည် ငါတို့၏ ဆရာဘုရား
မရှိတော့ပြီဟု မထင်မှတ်သင့်၊ ငါဟောကြားခဲ့သော တရားတော်နှင့်
ဝိနည်းတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ သင်တို့၏ ဆရာဘုရားပင်
ပြန်ပေ၏။

အာနန္ဒာ၊ ယခုအခါ ရဟန်းတို့သည်ကြီးငယ်မရွေး အချင်းချင်း
ငါ့ရှင်(အာဝုသော) ဟူသောစကားဖြင့် ခေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ငါကွယ်လွန်
သောအခါ၌ကား ဤနည်းဖြင့် မခေါ်အပ်။ မထေရ်ကြီးဖြစ်သော
ရဟန်းသည် သီတင်းငယ်ရဟန်းကို အမည်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အနွယ်ဖြင့်
ဖြစ်စေ၊ ငါ့ရှင် ‘အာဝုသော’ ဟူသော စကားဖြင့်ဖြစ်စေ ခေါ်အပ်၏။
သီတင်းငယ် ရဟန်းသည်ကား မထေရ်ကြီးဖြစ်သာ ရဟန်းကို
အရှင်ဘုရား ‘ဘန္တေ’ သို့မဟုတ် ‘အရှင်’ ‘အာယဿာ’ ဟူ၍သာ
ခေါ်အပ်၏။

“အာနန္ဒာ၊ ရ န်းသံဃာသည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ အသေးအနပ် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို နတ်ပယ်လိုခဲ့သော် နတ်ပယ်လေလော့ အာနန္ဒာ။ ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ ဆန္ဒရဟန်းအား ဗြဟ္မဒဏ်ပေး အပ်၏။”

“အရှင်ဘုရား၊ ဗြဟ္မဒဏ် ဟူသည် အဘယ်နည်း”

“အာနန္ဒာ၊ ဆန္ဒ ရဟန်းသည် ပြောဆိုလိုရာ စကားကို ပြောဆို နိုင်၏။ သို့ရာတွင် ရဟန်းတို့သည် ဆန္ဒရဟန်းကို မပြောဆိုအပ်၊ မဆုံးမအပ်၊ ဤသည်ကား ဗြဟ္မ ဝိသုဒ္ဓိတည်း”

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ဒ မိန့်တော်မူ၏။

“ရဟန်းတို့၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား ဘုရား၌ ဖြစ်စေ၊ တရား၌ဖြစ်စေ၊ သံဃာ၌ဖြစ်စေ၊ မဂ်၌ဖြစ်စေ၊ အကျင့်၌ ဖြစ်စေ၊ ယုံမှား သံသယဖြစ်လျက် ရှိငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့၊ ငါ့အား မေးကြကုန်လော့၊ ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမီ နောက်ဆုံးဖူးမြော်ခဲ့ရပါလျက် ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းကို မပယ်ဖျောက် ခဲ့ကြရပါတကားဟု နောင်တစ်ဖန်ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ကြစေကုန်လင့်”

ရဟန်းတို့သည်တစ်စုံတစ်ရာမျှ မမေးလျှောက်ကြချေ။ မြတ်စွာ ဘုရားက မေးလိုရာမေးမြန်းကြရန်သုံးကြိမ်တိတိ မိန့်တော်မူသော်လည်း ရဟန်းအားလုံးသည်ဆိတ်ဆိတ်ပင်နေကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ဖန် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဘုရားရှင်အား ရိုသေသဖြင့် မမေးကြခြင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် သင်တို့ အပေါ် ရဟန်းအချင်းချင်းအား မိမိ၏ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မှုကို ပြောကြကုန်လော့”

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော်လည်း ရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ် ပင်နေကြ၏။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာက ထိုရဟန်းသံဃာ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းမျှသော်လည်း ရတနာသုံးပါး၌ဖြစ်စေ၊ မဂ်၌ ဖြစ်စေ၊ အကျင့်၌ ဖြစ်စေ ယုံမှားသံသယ မရှိဟု မိမိယုံကြည်ကြောင်း လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ထိုအကြောင်းကို ဘုရားရှင် သိပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုရဟန်းတို့တွင် အောက်ထစ်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်း သည်ပင် သောတာပန် ဖြစ်သည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့၊ သင်တို့အား ယခု ငါမိန့်မှာတော်မူခဲ့အံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော သင်္ခါရတရား တို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ မမေ့သောသတိတရားဖြင့်ကိစ္စပြီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်”ဟု နောက်ဆုံးစကား မိန့်ကြား ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏။

(ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

33 66
66

(၁) အမှန်တရားကို သိရှိ၍ မဂ်ဖိုလ် ရရှိရန် ဗုဒ္ဓ၏ နည်းဥပဒေ

တစ်ခါသော် ကာပဋိကမည်သောလုလင်တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင်ဂေါတမ၊ အဆက်ဆက်ဆောင် လာ၍ ကျမ်းဂန် အခိုင်အမာရှိသော ပုဏ္ဏားတို့သည် “ဤစကားသည်သာ မှန်၏၊ အခြားစကားတို့သည် အချည်းအနီးသာဟည်း” ဟုတစ်ဖက် သတ် ယုံကြည်ကြပါသည်။ ဤအရာ၌ အရှင်ဂေါတမသည် မည်သို့ ဆိုလိုပါသနည်း” ဟုမေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကာပဋိက လုလင်အား ပြန်လှန် မေးမြန်းစိစစ်ပြီးလျှင် ပုဏ္ဏားတို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာဆရာများတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာ ဖြစ်သောဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ပို့ချကုန်သော ရသေ့ တို့တွင်သော် လည်းကောင်း၊ “ငါသည် ဤအကြောင်းကိုသိ၏၊ ဤအကြောင်းကို မြင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤအယူသည်သာမှန်၏၊ တစ်ပါးသော

အယူသည် အချိုးနီးသာတည်း”ဟု ဆိုသောသူ တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှမရှိ။ ယုံကြည်မှု၊ နှစ်သက်မှု၊ တစ်ဆင့်ကြားမှု၊ ကြံစည်မှုနှင့် စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍ ကျေနပ်မှုပေါ်၌ အခြေပြုသော ခံယူချက်များသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ဟုတ်မှန် သည်လည်းရှိ၏။ ကောင်းစွာ ယုံကြည်သောသို့မဟုတ်ကောင်းစွာအဖန်ဖန် ကြံဆထားသော သို့မဟုတ် ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်ထားသော အယူသည်လည်းမဟုတ် မမှန် ဖြစ်နေတတ်၏။ ကောင်းစွာ မယုံကြည်သော သို့မဟုတ် မနှစ်သက်သော သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ကြား မဟုတ်သော သို့မဟုတ် ကြံဆထားသော သို့မဟုတ် ရှုဆင်ခြင်ထား ခြင်းမဟုတ်သော အယူသည်လည်း ဟုတ်မှန်နေတတ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သစ္စာ (အမှန်တရား) ကိုအစဉ် စောင့်သော၊ သိကြား လိမ္မာသော ယောက်ျားသည် ဤအယူသည်သာ မှန်၏။ အခြားအယူသည် အချည်းနီးသာတည်းဟု ဆုံးဖြတ်ရန်မသင့်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ကာပဋိက လုလင်က အဘယ်နည်းဖြင့် သစ္စာကို စောင့်သူ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း၊ သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်နိုင်ပါသနည်း ဟုမေးလျှောက်၏။

မြတ်စွာစုရားက “အယူတစ်ခုကို ယုံကြည်၍ဖြစ်စေ၊ နှစ်သက်၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဆင့်ကြား၍ ဖြစ်စေ၊ ကြံစည်၍ဖြစ်စေ၊ ဤအယူသည် သာမှန်၏။ အခြားအယူသည် အချည်းနီးသာတည်း”ဟုတစ်ဖက်သတ် မဆုံးဖြတ်သော သူသည် သစ္စာကို အစဉ်စောင့်သူဖြစ်၏။

“သစ္စာတရားကို ရှာဖွေသောသူသည်ရဟန်းတစ်ပါးပါးကိုစူးစမ်းလေ့လာ၍ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ အားဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများကင်းပြီးဟောကြားသောတရားသည် နက်နဲသိမ်မွေ့ကြောင်း

သိရှိပါက ထိုရဟန်း၌ ယုံကြည်၍ ဆည်းကပ်၏။ ကြားနာရသော တရားကို မှတ်သား၍ အနက်သဘောကို စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ထိုအခါ တရားတို့သည် ရှုဆင်ခြင်ခြင်းငှာ မဲကုန်၍ အလိုဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်ပြီး အားထုတ်၏။ နှိုင်းချိန်၍ ပြင်းစွာအားထုတ်ပြီး စိတ်စိုက်နေသည် ရှိသော်သစ္စာကိုမျက်မှောက်ပြု၍ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်၏။ ဤမျှဖြင့် သစ္စာကိုလျော်စွာသိ၍ မဂ်ကို လျော်စွာသိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကိုသာလျှင် ထုံခြင်းကြောင့်၊ ပွားများခြင်းကြောင့်၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာခြင်းကြောင့် ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ မဂ်ကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့်သာ ဖိုလ်သို့ လျှောက်ပတ်စွာ ရောက်နိုင်သည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဗြဟ္မဏဝဂ်၊ *စင်္ကီသုတ်)

ကေသမုတ္တနိဂုံးသား ကာလာမမင်းကိုက အချို့သောသမဏ ဗြဟ္မဏတို့သည် မိမိတို့ အယူဝါဒကိုသာလျှင် ချီးမွမ်း၍ အခြားသော အယူဝါဒများကို ရုတ်ချပြီးဟောပြောကြသောကြောင့် မည်သူမှန်သည်၊ မည်သူမှားသည် မသိရဘဲ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ကြရပါသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“ကာလာမမင်းကို၊ သင်တို့မှာ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်သင့် ပေ၏။ သင်တို့သည် ကြွေသံကြားကာမျှဖြင့် ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီဟုအတည် မယူကုန်လင့်ဦး။ အစဉ်အဆက် စကားများဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ ဤသို့ ဖြစ်ဖူးသကတ်ဟူသော စကားမျှ ဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ ဂိဋကတ်စ ပေနှင့် ညီညွတ်ပေသည် ဟူ၍လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ ကြံဆတွေးတော၍ ယူခြင်းမျှဖြင့်လည်း မယူကုန် လင့်ဦး။ အခြင်း

အရာကို ကြံစည်သောအားဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ မှတ်ယူ ထိုက်သော သဘောမျှဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ ငါတို့လေးစားသော ရဟန်း၏ စကားဟူ၍လည်း မယူကုန်လင့်ဦး။ ကာလာမ မင်းတို့၊ ဤတရားတို့ကား အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်ရှိသောတရား၊ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော တရားတို့တည်း။ ထိုတရားတို့ကို ကျင့်သုံးပါက အစီးအပွား မရှိခြင်းငှာ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု သင်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်သိသောအခါ၌ ယင်းတို့ကိုပယ်စွန့်ရာ၏။ ဤ တရားတို့ကား ကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်မရှိသောတရား၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်သောတရားများဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို ကျင့်သုံးပါက အစီးအပွား ရှိသည်၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်သည်ဟု မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သိသော အခါ၌မူ သင်တို့သည် ယင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ နေကုန်ရာ၏ ”

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ ကေသမုတ္တိသုတ်)

အယက်ပါစကားအတိုင်းပင် မြတ်စွာဘုရားက ဘဒ္ဒိယလိစ္ဆ ဝီမင်းအား သြဝါဒပေးတော်မူသည်။ (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ စတုတ္ထ နိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ ဘဒ္ဒိယသုတ်)၊ အရှင်နန္ဒကမထေရ်က မိဂါရ သူဌေး၏မြေသာဌအား ဟောကြားတော်မူသည်။ (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ သာဌသုတ်)

(မြတ်စွာဘုရား) ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် စင်စစ်ဤသို့ သိမြင်ကုန်သော် “ဆရာမြတ်စွာဘုရားသည်ငါတို့ အလေးပြု သင့်သူဖြစ်၍ ဆရာမြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေခြင်းဖြင့် ဤအတိုင်း ငါတို့ ဆိုကုန်၏” ဟု ဤသို့ ဆိုကုန် ရာသလော။

“အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်ပါ”

“ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဖင်စစ် ဤသို့ သိမြင်ကုန်သော် သမဏဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ ဟောကြားတော်မူ၍ သမဏမည်သော ငါတို့သည်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဆိုရကုန်၏ဟု ဤသို့ ဆိုကုန်ရာသလော”

“အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်ပါ”

“ရဟန်းတို့၊ စင်စစ် သင်တို့သည် ဤသို့ သိမြင်ကုန်သော် တစ်ပါးသောဆရာကိုညွှန်ပြကုန်ရာသလော”

“အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ညွှန်ပြခြင်း မဟုတ်ပါ”

“ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဤသို့ သိမြင်ကုန်သော် များစွာသော သမဏဗြဟ္မဏတို့၏ ဝတ်အကျင့်နှင့် ကောဟု တလမင်္ဂလာတို့ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် တစ်ဖန်ယူကုန်ရာသလော”

“အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့တစ်ဖန် ယူခြင်းသည် မဖြစ်ရာပါ”

“ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် သင်ကိုယ်တိုင်သိ၊ ကိုယ်တိုင် မြင်သည်တို့သာလျှင်၊ ကိုယ်တိုင် ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်သည်ကို သာလျှင် ဆိုကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော”

“အရှင်ဘုရား၊ မှန်ပါ၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်)

(၂) ဗုဒ္ဓ မဟောကြားသောတရားနှင့် ဟောကြားသောတရား

အခါတစ်ပါး၌ အရှင်မာလုကျပုတ္တမထေရ်အား၊ ဤသို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ပေါ်၏။ “လောကသည် မြစ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောကသည် မမြစ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောကသည် အဆုံးရှိ၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောကသည် အဆုံးမရှိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အသက်သည်ပင် ထိုကိုယ်တည်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြားဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား မဟောကြားဘဲ ပယ်ထားသော အယူအဆတို့သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား မဟောကြားခြင်းကို ငါမနှစ်သက်။ မြတ်စွာဘုရားအား ထိုအကြောင်း

ကို ငါမေးလျှောက်အံ့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပါက မြတ်သော ရဟန်း အကျင့်ကို ငါကျင့်အံ့။ အကယ်၍ ဘုရားရှင်က မဟောကြားလျှင် ငါသည် ရဟန်းသိက္ခာကိုစွန့်၍ လူထွက်တော့အံ့”ဟု စိတ်အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် အရှင်မာလုကျပုတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရိသေ့စွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် ထိုပြဿနာများကို မေးလျှောက်၏။ ထိုပြဿနာများ၏ အဖြေကို အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားသိတော်မူပါက ကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါ။ အကယ်၍သိတော်မမူပါက မသိမမြင်ဟု ဝန်ခံခြင်းသည်သာလျှင် ဖြောင့်မတ်သောသဘော ဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“မာလုကျပုတ္တ၊ ငါသည် သင့်အား ဤပြဿနာများနှင့်စပ်၍ ဟောကြားမည်ဟု ရှေးဦးမဆွကပင် ငါမဆိုခဲ့ဘူးပေ။ သင်ကလည်း ထိုသို့ ငါဟောကြားပါမှ မြတ်သောရဟန်းအကျင့်ကို ကျင့်ပါမည်ဟု မဆိုခဲ့ဘူးပေ။ သို့ဖြစ်သော် အဘယ်သူတောင်းပန်သည်ဖြစ်၍ အဘယ်သူကို တုံ့ပြန်ဟောကြားရမည်နည်း။

မာလုကျပုတ္တ၊ ဤအယူများအကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက မဟောကြားသမျှ ငါသည် မြတ်သောရဟန်းအကျင့်ကို မကျင့်အံ့ဟု ဆိုသော သူတို့သည် ထိုသို့မကျင့်ရသေးမီ သေလေရာ၏။ ဥပမာ သော်ကား လူတစ်ယောက်သည် ဆိပ်လူးမြားဖြင့်အပစ်ခံရ၏။ သူ၏ မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် မြားနှုတ်တတ်သော ဆေးဆရာကို ပင့်လာကြ၏။ မြားမှန်ခံရသောသူသည် မြားပြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်၊ အမျိုးအနွယ်၊ နေရပ်ဒေသ၊ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်၊

အရေအဆင်း၊ ပစ်သောလေး၏အမျိုးအစား ပစ်သောမြား၏ အမျိုးအစားစသည်တို့ကို ငါမသိသေး သမျှ ဤမြားကို မနှုတ်အံ့ဟုဆိုပါက မြားမနှုတ်ရသေးမီ ထိုသူသည်သေလေရာ၏။

မာလုကျပုတ္တ၊ လောကသည် မြ၏ဟုလည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ဟုလည်းကောင်း၊ ဤအယူအဆ တစ်ခုခုရှိခဲ့သော် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။ ထိုအယူများမှ မည်သည့်အယူပင်ရှိစေကာမူ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း၊ ငိုကျွေးခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသည် ရှိသည်သာဖြစ်၏။ ယင်းကဏ္ဍတို့ကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ဖျက်ဆီးပြင်ရမည်ဟု ငါဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဤသောသနာတော်၌ သင်သည် ငါမဟောကြားသည်ကို မဟောကြားသည့်အတိုင်း မှတ်သားလော့။ ငါဟောကြားသည်ကို ဟောကြားသည့်အတိုင်း မှတ်သားလော့။

မာလုကျပုတ္တ၊ ငါမဟောကြားသည်မှာ လောကသည် မြ၏ဟု ငါမဟောကြား။ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ဟု ငါမဟောကြား။ ယင်းတို့သည် ငါမဟောကြားခြင်းမှာ ယင်းတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ မဖြစ်။ ရာဂကင်းခြင်း၊ ကိလေသာမီးငြိမ်းခြင်းငှာ မဖြစ်၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းငှာ မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ငါမဟောကြားသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်မှု၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာနှင့် ဆင်းရဲချုပ်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်၏။ ထိုကဏ္ဍတို့ကို ငါမဟောကြားခြင်းမှာ ယင်းတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ ကာကင်းခြင်း၊ ကိလေသာမီး ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဘိက္ခုဝဂ်၊ စူဠမာလုကျသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းဖြစ်သူသည် အစွန်းနှစ်ပါးတို့ကို မမှီဝဲ အပ်ပေ။ ထိုအစွန်းနှစ်ပါးသည်ကား ယုတ်ညံ့၍ ရွာသူတို့ ပုတုဇဉ်တို့ အလေ့အကျင့်သံာ်ဖြစ်၍ အရိယာတို့၏ အလေ့အကျင့် မဟုတ်သော၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှက်သော၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ ကို မက်မောသောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ လိုက်စားအားထုတ်ခြင်းနှင့် ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲစေသော၊ အရိယာတို့၏ အကျင့်မဟုတ်သော၊ အကျိုး စီးပွားနှင့် မစပ်ယှက်သော ကိုယ်ပင်ပန်းမှုကို အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအစွန်းနှစ်ပါးကိုရှောင်၍ ငါဘုရားပညာ ဉာဏ်ဖြင့်သိတော်မူသော၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာငြိမ်း၍ သစ္စာ လေးပါးကို သိရန်အလို့ငှာ၊ နိဗ္ဗန်ကိုမျှော်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှာဖြစ်၏။

“ရဟန်းတို့၊ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာရိတို့၏ အမှန်တရားပေတည်း။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ မချစ်သော သူတို့နှင့် အတူနေရခြင်း၊ ချစ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လိုချင်ရာကို မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် စွဲလန်းရာ အာရုံ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသည် ဆင်းရဲ၏။

ဤသည်ကား ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာ တို့၏ အမှန်တရားပေတည်း။ တဏှာသည် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေ တတ်၏။ တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက် တတ်၏။ တပ်မက်မှု တဏှာဟူသည် ကာမဘုံ၌ တပ်မက်မှု (ကာမ တဏှာ)၊ တည်မြဲ၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော တပ်မက်မှု (ဘဝတဏှာ) နှင့် သေလျှင်ပြတ်စဲ၏ဟူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော တပ်မက်မှု (ဝိဘပတဏှာ) ဖြစ်၏။

ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သည်ကား ထိုတက်မက်မှု တဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြိမ်း ကင်းပျောက် ရာပင်ဖြစ်၏။ ထိုဆင်းရဲခြင်းချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့ ၏အမှန်တရားသည်ကားအင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယာ မဂ်ဖြစ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသော်ကား မှန်စွာသိမြင်ခြင်း၊ မှန်စွာကြံခြင်း၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ မှန်စွာသတိရှိခြင်းနှင့် မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း၊ ဤသည်တို့တည်း။

(ဝိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဓမ္မစကြာသုတ်)

(၃) အနိစ္စတရားနှင့် ဒုက္ခတရား

ရဟန်းတို့၊ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်၊ ဤရည်လျားသော သံသရာ၌ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ကြကုန်စဉ်၊ သင်တို့သည် အမိ၏သေခြင်း၊ အဖ၏သေခြင်း၊ အစ်ကိုနှမ သားသမီးတို့ သေခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂါနှိပ်စက်ခံရခြင်း၊ မချစ်မနှစ်သက်သူနှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်း၊ ချစ်နှစ်သက်သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်း တို့ကို တွေ့ကြုံခံစား ရဖူးလှလေပြီ။ ထိုဆင်းရဲ ဒုက္ခများကြောင့် မြည်တမ်း ငိုကြွေးကြရသော သင်တို့၏ မျက်ရည် ကြည်သာလျှင် များလှ ပေ၏။ ထိုမျက်ရည်ကြည်နှင့်စာသော် မဟာသမုဒ္ဒရာ လေးစင်း၏ ရေသည်မများလှပေ။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်၊ အဿုသုတ်)

ရဠပါလ မည်သော အမျိုးကောင်းသားသည်များစွာ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသော မိဘတို့၏ တစ်ဦးတည်းသောသား ဖြစ်၏။ အသက်

ငယ်ရွယ်စဉ်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏တရားကြားနာရ၍ ဘုရားရှင်ထံ၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ပြင်းထန်စွာ တရားအားထုတ်၍ မကြာမီ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ တစ်ခါသော် ကောရဗျ မင်းသည် အရှင်ရဋ္ဌပါလအား ငယ်ရွယ်ပျိုမျှစ်သော ပထမအရွယ်၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ များစွာကြွယ်ဝသော သူဌေးသား ဖြစ်ပါလျက် အဘယ် ကြောင့် ရဟန်းပြုပါသနည်းဟု မေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ အရှင်ရဋ္ဌပါလက “မင်းကြီး၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့အား တရားလေးပါးကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ထိုတရားလေးပါးမှာ (၁)အိုခြင်း၊ သေခြင်းသည် လူအပေါင်းကို ဆောင်သောကြောင့် လူသတ္တဝါသည်မမြဲမတည်။ (၂)လူအပေါင်းသည် ခိုကိုးရာမရှိ၊ အားထားရာမရှိ။ (၃)လူတို့သည် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမရှိ၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာကို စွန့်လွှတ်၍ သွားကြရ၏။ (၄)လူတို့သည် အလိုမပြည့်၊ ရောင့်ရဲမှုမရှိသောတဏှာ၏ကျွန်များဖြစ်ကြသည်။ ငါသည် ထိုတရား တို့ကို သိမြင်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြုခဲ့သည်”ဟု ဆို၍ အောက်ပါတရား စကားဟောကြား၏။

“မင်းကြီး၊ လောက၌ ဥစ္စာရှိသူ လူတို့သည် မောဟဖက်၍ ရရှိပြီး ဥစ္စာကိုမလှူရက်သည့်အပြင် လောဘဇာတက်၍ ဥစ္စာ သိမ်းဆည်းမှု တို့ကိုသာပြုကြ၏။ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ကို တိုး၍သာ တောင့်တကြ၏။ သင်မင်းကြီးသည်ပင် သမုဒ္ဒရာ အဆုံးရှိ မြေပြင် အားလုံးကို အုပ်စိုးရပါလျက် သမုဒ္ဒရာ၏ တစ်ဖက်ရှိ အခြားနိုင်ငံကို လိုချင်သေး၏။

မင်းသည် လည်းကောင်း၊ အခြားလူများသည် လည်းကောင်း အလိုမပြည့် ရောင့်ရဲမှု မရှိဘဲ သေကြရ၏။ သေသူသည် စည်းစိမ်

ဥစ္စာကို စွန့်၍ အဝတ်တစ်ထည်တည်းဖြင့်သာ မီးတိုက်ခံရ၏။
ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတို့ကို အားမကိုးရချေ။

အသက်ရှည်မှုကို ဥစ္စာပေး၍ မရနိုင်၊ အိုခြင်းကို စည်းစိမ်ပေး၍
မတားမြစ်နိုင်၊ ကြွယ်ဝသူ၊ ဆင်းရဲသူ၊ ပညာရှိနှင့် သူမိုက်တို့သည်
သေကြရ၏။ သူမိုက်သည် သေရမည် ဖြစ်၍ ဘုန်လုပ် ချောက်ချား
၏။ ပညာရှိသည်ကား သေရမည် ပြစ်သော်လည်း မဘုန်လုပ်ချေ။
(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ရဋ္ဌဘိလသုတ်)

(၄)အနတ္တတရား

“မေဃိယ၊ ငါဟူသော မာန်ကို ပယ်နိုင်ရန် အနိစ္စသညာ ကိုပွားများ ရမည်။ အနိစ္စသညာရှိသူအား အနတ္တသညာသည်ထင်၏။ အနတ္တသညာထင်သူသည် ငါဟူသောမာန်ကို ပယ်ခွာခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏။ ယခုဘဝ၌ပင် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်နိုင်၏ ”

(ဥဒါန၊ မေဃိယဝဂ်၊ မေဃိယသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်၊ ဤရုပ်သည် အတ္တ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ရုပ်သည်နာကျင်ခြင်းမဖြစ်ရာ၊ ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့ ဖြစ်စေ၊ဤသို့ မဖြစ်စေလင့် ဟူ၍လည်း ရုပ်၌ စီရင်၍ရ၏။ ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်သောကြောင့် နာကျင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ငါ၏ ရုပ်သည်ဤသို့ ဖြစ်စေ၊ မဖြစ်စေလင့်ဟူ၍လည်း ရုပ်၌စီရင်၍မရအပ်။

ထိုနည်းအတူ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ် တို့သည် လည်း အတ္တမဟုတ်သောကြောင့် နာကျင်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းတို့သည်

ဤသို့ဖြစ်စေ၊ ဤသို့မဖြစ်စေလင့်ဟူ၍ စီရင်၍ မရအပ်။

ရုပ်သည် မမြဲ၊ မမြဲသော ရုပ်သည်ဆင်းရဲ၏။ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိသော ရုပ်ကိုဤအရာသည် ငါ့ဥစ္စာဖြစ်၏။ ဤအရာသည် ငါဖြစ်၏။ ဤအရာသည်ငါ၏အတ္တ ဖြစ်သည်ဟုရှုရန် မသင့်လျော်ချေ။

ထိုနည်းအတူ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ်တို့ သည်လည်း မမြဲဘဲ ဆင်းရဲ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိရကား ယင်းတို့သည် ငါ၏ဥစ္စာ ဖြစ်သည်၊ ငါဖြစ်သည်၊ ငါ၏အတ္တဖြစ်သည်ဟုရှုရန် မသင့်လျော်ချေ။

ထို့ကြောင့် အတိတ်၊အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် အတွင်းအပြင် အကြမ်းအနု၊ အယုတ်အမြတ်၊အဝေးအနီးဖြစ်သော အလုံးစုံသောရုပ်၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာ၊ အလုံးစုံသော သညာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနှင့် အလုံးစုံသော ဝိညာဉ်တို့ကို ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် ရှုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသို့ရူပါက အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ တံပည့်သည် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာသင်္ခါရနှင့်ဝိညာဉ်၌ ငြီးငွေ့၏။ ယင်းတို့ကို မတပ်မက်တော့ဘဲ ကိလေသာမှလွတ်ပြီးလျှင်ငါသည် ကိလေသာမှ လွတ်ပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေမှုကုန်ပြီ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ မဂ်ကိစ္စကို ပြုအပ်ပြီ။ ဤမဂ်ကိစ္စ အလို့ငှာ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟုသိ၏။

(ဝိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်

“ရဟန်းတို့၊ ရုပ်သည်အတ္တမဟုတ်၊ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်လည်း အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တမဟုတ်သောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်သည်အဘယ်မှာ အတ္တဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။ ဝေဒနာသည် အတ္တမဟုတ်။ သညာသည် အတ္တမဟုတ်။ သင်္ခါရတို့သည် အတ္တမဟုတ်။ ဝိညာဉ်သည် အတ္တမဟုတ်။ ဝိညာဉ်သည်အတ္တမဟုတ်။ ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်လည်း အတ္တမဟုတ်။ အတ္တမဟုတ်သောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိညာဉ်သည် အဘယ်မှာ အတ္တဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ အနိစ္စဝဂ်၊ သဟေတုအနတ္တသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ဥပမာသော်ကား စောင်းသံကို မကြားဖူးသော မင်းတစ်ပါးသည် စောင်းသံကိုကြား၍ ထိုမင်း၏အမိန့်အရ၊ မင်းချင်းတို့ သည်စောင်းကို ယူလာကြ၏။ မင်းက ငါသည် စောင်းကို အလိုမရှိ။ အသံကိုသာ ငါ့ထံသို့ယူခဲ့ကြဟု ဆို၏။ မင်းချင်းတို့က စောင်းခွက်၊ သားရေ၊ စောင်းလက်တံရိုး၊ စောင်းကြိုး၊ လက်ခတ်သည်တို့ကိုစွဲ၍ အသံမြည်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုအခါ မင်းသည် စောင်းကို အစိတ်စိတ် အမှုန့်မှုန့် ပြုလုပ်၍ မီးတိုက်ပြာချပစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤအတူ ရဟန်းသည် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ်တို့၏ဖြစ်ရာ (ဂတိ) ကိုစူးစမ်းရှာဖွေရာ၏။ ထိုသို့ စူးစမ်းရှာဖွေသော ရဟန်းအား ငါဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍ လည်းကောင်း စွဲလမ်းမှုသည်မဖြစ်နိုင်တော့ချေ”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဠာယတနသံယုတ်၊ အာသီဝိသဝဂ်၊ ဝိဏောပမသုတ်)

“မောဃရာဇ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ အောက်မေ့မှု သတိရှိလျက်၊ မိမိကိုယ်ဟုစွဲလမ်းမှု အတ္တာနုဒိဋ္ဌိကို နတ်ပယ်၍ လောကကို ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ရှုလော့၊ ဤသို့ရှုသောသူသည် သေမင်းကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။ ဤသို့ လောကကို ရှုသောသူကို သေမင်းသည် မမြင်နိုင်”

(သုတ္တနိပါတ်၊ ပါရာယနဝဂ်၊ မောဃရာဇမာဏဝပုစ္ဆာ)

“အာနန္ဒာ၊ မျက်စိသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှ လည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်း၏။ အဆင်းတို့သည်ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ၏ဥစ္စာမှ လည်းကောင်းဆိတ်သုဉ်း၏။ စက္ခုဝိညာဏ်ငါမှလည်း ကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်း၏။ စက္ခုသမ္ပရ(မျက်စိနှင့် ထိတွေ့မှု)သည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်း၏။ မနောသမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှုသုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှလည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်း၏။ ငါမှလည်းကောင်း၊ ငါ့ဥစ္စာမှ လည်းကောင်း ဆိတ်သုဉ်းသောကြောင့် လောကသည် ဆိတ်သုန်း သည်ဟု ဆိုအပ်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဠာယတနသံယုတ်၊ ဆန္ဒဝဂ်၊ သုညတလောကသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းသောသူအား၊ ငါ၏အတ္တ သည် ပြောဆိုတတ်၏။ သိမြင်ခံစားကတ်၏။ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၊ ကံတို့၏အကျိုးကို ခံစားရ၏။ ထိုအတ္တသည်ခိုင်မြဲ၏။ ဖောက်ပြန် သောသဘောမရှိ၊ အမြဲတည်လတ္တံ့ဟူသော ဒိဋ္ဌိ (အယူ) သည်ဖြစ်၏။

ဤဒီဒို့သံယောဇဉ်နှင့်ယှဉ်သော၊ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း စသော ဒုက္ခများမှမလွတ်ဟု ငါဘုရား ဟော၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ သဗ္ဗာသဝသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ပူဆွေးငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို မဖြစ်စေသော အတ္တဝါဒအားဖြင့် စွဲယူခြင်းရှိငြားအံ့၊ ထိုအတ္တဝါဒအားဖြင့် စွဲယူရာ၏။ ထိုကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုမဖြစ်သော အတ္တဝါဒအားဖြင့်စွဲယူမှုကိုငါမမြင်။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ အလဂဒ္ဒုပမသုတ်)

ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား “အရှင်ဂေါတမ၊ အတ္တဟူ၍ ရှိပါသလော” ဟုမေးလျှောက်၏။မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။ “အရှင်ဂေါတမ၊ အတ္တဟူ၍ မရှိပါသလော” ဟု မေးလျှောက်ပြန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမေးခွန်းကိုလည်း ဖြေတော်မမူ၊ ထို့နောက် ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိဗိုဇ်သည်နေရာမှထ၍ ဖဲသွားလေ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက အဘယ်ကြောင့် ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိဗိုဇ်၏ ပြဿနာကို ဖြေတော်မမူပါသနည်းဟု ဘုရားရှင်အားမေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “အာနန္ဒာ၊ ငါသည် အတ္တရှိသည်ဟု ဖြေဆိုပါကထိုအဖြေသည်သဿတဝါဒ အယူရှိသော သူတို့နှင့်အတူ ဖြစ်ရာ၏။ အတ္တဟူ၍ မရှိဟု ဖြေဆိုခဲ့ပါက ထိုအဖြေသည် ဥစ္ဆေဒဝါဒနှင့် အတူဖြစ်ရာ၏။

တစ်ဖန်အတ္တဟူ၍ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုပါကထိုအဖြေသည် ခပ်သိမ်း တရားတို့သည် အနတ္တတည်းဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှာ

လျော်နိုင်မည်မဟုတ်၊ တစ်ဖန်အတ္တဟူ၍မရှိဟု ဖြေဆိုငြားအံ့။
တွေဝေနေသော ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိပိုင်အဖို့ ထိုအဖြေသည် ငါ့အား ရှေးက
အတ္တဟူ၍ ရှိခဲ့လေယောင် တကား၊ ထိုအတ္တသည် ယခုမရှိ တော့ဟု
အလွန်တွေဝေခြင်းငှာဖြစ်ရာ၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ အဗျကတသံယုတ်၊ အာနန္ဒသုတ်)
အရှင် သာရိပုတ္တရာက နကုလပိတာ သူကြွယ်အား၊ ဤသို့ဟော
ကြား၏။

“အရိယာတပည့်သည်ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာကို
လည်းကောင်း၊ သညာကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဝိညာဏ်ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တဟူ၍ မရှိ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးရှိသောအတ္တ
ဟူ၍သော်လည်းကောင်း မရှိ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးသည် ငါဖြစ်၏ငါ၏
ဥစ္စာဖြစ်၏ဟု ထင်ကြလွှမ်းမိုးသောအချင်းအရာအားဖြင့် မတည်သော
သူသည် ထိုခန္ဓာငါးပါး ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
စိုးရိမ်မှု၊ ငိုကြွေးမှု၊ ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲမှုတို့သည် မဖြစ်ကုန်”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ နကုလပိတုဝဂ်၊ နကုလ
ပိတုသုတ်)

“ပေါဌပါဒ၊ ဥပမာသော်ကား၊ ဤနိုင်ငံ၌အလှမယ် ဇနပဒက
လျာဏီကို ငါချစ်ကြိုက်သည်ဟုဆိုသော ယောက်ျားသည် ရှိ၏။
ထိုယောက်ျားသည် ထိုအလှမယ်၏ အမည်နာမ၊ အမျိုးအနွယ်၊ ပုံပန်း
သဏ္ဌာန်၊ အရေအဆင်း စသည်တို့ကို လုံးဝမသိ၊ သို့ဖြင့်၍ သူချစ်
ကြိုက်သည်ဆိုသောစကားသည် အခြေအမြစ် မရှိသော စကားဖြစ်၏။

ထိုနည်းအတူ အတ္တသည် စင်စစ်ချမ်းသာသည်၊ သေပြီးသည့်
နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု အချို့သော သာဓက ဗြာဟ္မဏတို့က

ဆိုကြ၏။ ထိုသူတို့ကို ငါဘုရားက မေးမြန်းသည် ရှိသော်သူတို့သည် ချမ်းသာသောလောကကို သိမြင်နေကြသည်မဟုတ်၊ ချမ်းသာသော အတ္တကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိနေကြသည် လည်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် အကျင့်ကိုသိကြသည်လည်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံ ကိုလည်းကြားရဖူးသည် မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ သူတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ် မရှိသောစကားဖြစ်၏”

(ဒိဗ္ဗနိကာယ်၊ သိလက္ခန္ဓဝဂ်၊ ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်)

“အကြင်ရဟန်းသည် မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ အာသဝေါ ကုန်ပြီးဖြစ်၍ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကို ဆောင်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထောင်လွှားမှုမာနသို့ ကပ်ရောက်၍ ငါပြောဆိုသည် ဟူ၍လည်း ဆိုရာ(သင့်) ပါသလော။ ငါ့ကို တစ်ပါးသူတို့က ပြောဆိုကုန်သည်ဟူ၍လည်း ဆိုရာပါသလော”

(မြတ်စွာဘုရား) ထောင်လွှားမှုမာနကို ပယ်ပြီးဖြစ်သော ရဟန်းအား ထုံးဖွဲ့မှု “ဂုဏ္ဍ”တရားတို့သည် မရှိကုန်။ ထိုရဟန်းသည် အလုံးစုံသော ထောင်လွှားမှုမာန၊ ထုံးဖွဲ့မှုတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းသော ပညာရှိသော ထိုရဟန်းသည် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ဖြင့်မှတ်ထင်မှုကို လွန်မြောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ငါပြောဆိုသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ့ကို တစ်ပါးသူက ပြောဆိုသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရာ၏၊ ထိုသို့ဆိုရာ၌ ခန္ဓာစသည်တို့၌ လိမ္မာသော ထိုရဟန်းသည် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမည်ကိုသိ၍ ထိုအမည် ထိုစကားကို ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခြင်းဖြစ်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ဒေဝတာသံယုတ်၊ သတ္တိဝဂ်၊ အရဟန္တသုတ်)

“ငါ့ရှင် ခေမက၊ သင်က ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးမျိုးတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုကို ငါ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း မရှုပါဟုဆို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အရှင်ခေမကသည် အာသဝေါကုန်ပြီး သောရဟန္တာဖြစ်ပြီလော”

“ငါ့ရှင်တို့၊ ငါသည် ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးမျိုးတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုကို ငါ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း၊ မရှုပါ။ အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာလည်းမဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ မဟုတ်သော်လည်း ငါ့အား ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးတို့၌ ငါဖြစ်သည်ဟု ခေါ်ဝေါ်မှုကိုရအပ်ပါ၏။ ဤအရာသည် ငါဖြစ်သည်ဟူ၍ကား မရှုပါ”

“ငါ့ရှင် ခေမက၊ အဘယ်ကို ငါဖြစ်သည်ဟုဆိုပါ သနည်း”

“ငါ့ရှင်တို့၊ ဥပမာသော်ကား-ကြာညိုနံ့ သို့မဟုတ် ပဒုမ္မာ ကြာနံ့ သို့မဟုတ် ပုဏ္ဏရိတ်ကြာနံ့ရှိရာ၏။ လူတစ်ဦး တစ်ယောက် သည် ပွင့်ချပ်၏အနံ့ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဆင်း၏ အနံ့ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ်ဆံ၏ အနံ့ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၍သို့ ဆိုလျှင် ကောင်းစွာဆိုသည်မမည်။ အပွင့်၏အနံ့ဟု ဆိုမှ ကောင်းသည်မည်၏။ ငါ့ရှင်တို့၊ ထိုအတူပင် ရုပ်ကို ငါဖြစ်သည်ဟု မဆို။ ရုပ်မှ တစ်ပါး ငါဖြစ်သည်ဟုမဆို။ ဝေဒနာ၊ သဗ္ဗညုသင်္ခါရ နှင့် ဝိညာဏ်တို့ကို ငါဖြစ်သည်ဟု မဆို။ ယင်းတို့မှတစ်ပါးငါဖြစ်သည် ဟုလည်း မဆို၊ သို့ရာတွင် ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာငါးမျိုး၌ ငါဖြစ်သည်ဟု ခေါ်ဝေါ်မှုကိုရအပ်ပါ၏။ ဤအရာသည် ငါဖြစ်သည် ဟူ၍ကား မရှုပါ။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ဝေရဝဂ်၊ ခေမက ဟော)

(မာရ်နတ်) အဘယ်သူသည် ဤသတ္တဝါကိုဖြစ်စေသနည်း။ သတ္တဝါကို ပြုတတ်သူကားအဘယ်နည်း။ အဘယ်ကြောင့်ဤသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် သတ္တဝါချုပ်သနည်း။

(ဝဇီရာဘိက္ခုနီမ) မာရ်နတ်၊ သင်သည်အဘယ်ကိုသတ္တဝါဟု ယုံကြည် ဘိသနည်း။ သင့်အားမကောင်းသော အမြင်သည်အစဉ်လိုက်၏။ ဤသတ္တဝါဟူသည် သင်္ခါရအစု သက်သက်သာတည်း။ ဤသင်္ခါရ အစု၌ သတ္တဝါဟူသည်ကို မရအပ်။

အစိတ်အပိုင်း၊ အဆောက်အအုံ ရှိသောကြောင့် ရထားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသော အသံ(စကား)သည် ဖြစ်တိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ ထင်ရှား ရှိလတ်သော် သတ္တဝါဟူ၍ သမုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုစကား မှန်၏။ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဆင်းရဲသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသည် တည်လည်းတည်၏။ ပျက်လည်းပျက်၏။ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဆင်းရဲမှတစ်ပါး အခြားတရားသည်မဖြစ်။ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဆင်းရဲမှတစ်ပါး အခြားတရားသည်မချုပ်။

(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဘိက္ခုနီသံယုတ်၊ ဝဇီရာသုတ်)

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ငါ့ကို နာဂသေနဟူ၍ သီတင်း သုံးဖော်တို့က ခေါ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် နာဂသေနဟူသည် ပညတ် ပေါဟာရအမည်သာဖြစ်၏။ ဤ နာဂသေနဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုကြည့်၍ မရအပ်။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ အကယ်၍ နာဂသေနပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို မရအပ်သည် ဖြစ်ပါက အဘယ်သူသည် အရှင်ဘုရားတို့အား ပေးလှူ

ပါသနည်း။ အဘယ်သူသည်ထိုပေးလှူသောပစ္စည်းကို သုံးဆောင်
ပါသနည်း။ အဘယ်သူသည် သီလကို စောင့်ထိန်းပါသနည်း။

အရှင်ဘုရား၊ ဆံပင်တို့သည် နာဂသေနလော၊ ရုပ်သည်
'နာဂသေနမည်ပါသလော၊ ဝိညာဉ်သည် နာဂသေန မည်ပါသလော၊
ဝိညာဉ်မှ တစ်ပါးသော တရားသည် နာဂသေနမည် ပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဆံပင်၊ ရုပ်၊ ဝိညာဉ်တို့သည်
နာဂသေနမမည်ချေ။ ဝိညာဉ်မှတစ်ပါးသော တရားသည်လည်း
နာဂသေန မမည်ချေ။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ ကျွန်ုပ်သည် မေးတိုင်း မေးတိုင်း
ထိုနာဂသေနကိုမမြင်ရပါ။ အဘယ်သည် နာဂသေနမည်ပါ သနည်း။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ သင်သည် ရထားဖြင့်လာခဲ့သည်
မဟုတ်လော၊ အသို့နည်း၊ ရထားသန်၊ ရထားဝင်ရိုး၊ ရထား
ဘီးတို့သည် ရထားပေလော။

(မိလိန္ဒမင်း) မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ရထားသန်၊ ဝင်ရိုး၊ ရထားဘီး၊
ကြိုးနှင့် ခံ စသည်တို့ကို ထား၍ ရထား ရှိပါသလား။

(မိလိန္ဒမင်း) မရှိပါအရှင်ဘုရား။ ရထားသန်၊ ဝင်ရိုး၊
ရထားဘီး အစရှိသည်တို့ကို အစွဲပြု၍ ရထားဟု သမုတ်ခြင်း၊
ပညတ်ခြင်း၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါ၏။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူသာလျှင်ဆံပင်အမွှေး
စသည် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊
ဝိညာဉ် တို့ကိုလည်းကောင်း အစွဲပြု၍ အာနာပါနာဂသေနဟုသမုတ်ခြင်း၊
ပညတ်ခြင်း၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသာဖြစ်၏။ စင်စစ် ဝိဒိရာမည်သော

ဘိက္ခုနီမသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့မှောက်တော်၌ ထိုအကြောင်းကို မြက်ဆိုခဲ့၏။

(မိလိန္ဒညပညာ၊ မဟာဝဂ်၊ ပညတ္တိပညာ)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရားနာဂသေန၊ ဝေဒဂူမည်သော အရာစုကို ပရမတ်သဘောအားဖြင့် ရအပ်ပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ သင်ပြောသော ဝေဒဂူမည်သည် အဘယ်ပါနည်း။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ ဝေဒဂူမည်သည် ကိုယ်အတွင်းရှိ ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင် အတ္တဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝေဒဂူသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်၏။ နားဖြင့် အသံကို ကြား၏။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နမ်းရှု၏။ လျှာဖြင့် အရသာကိုလျက်၏။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကိုတွေ့ထိ၏။ စိတ်ဖြင့် သဘောတရားကိုသိ၏။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနန်းပြာသာဒ် ထက်၌ နေ၍ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် လေသာပြတင်းတံခါးလေးခုရှိသည့်အနက် တစ်ခုခုဖြင့် ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါ၏။ ဤအတူသာလျှင် ကိုယ်တွင်းရှိ ဝေဒဂူသည် စက္ခုစသော ဒွါရဖြင့် မြင်နိုင်ပါ၏။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ကိုယ်အတွင်းရှိ ဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တ(ဝေဒဂူ) သည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းရှုပါရုံကို မြင်သည်ဖြစ်အံ့၊ ငါတို့သည် ဤနန်းပြာသာဒ်ထက်မှ နေ၍ ပြတင်းတံခါး လေးခုအနက် တစ်ခုခုသော တံခါးဖြင့် အဆင်းကို မြင်ရသကဲ့သို့၊ ထိုဝေဒဂူအတ္တသည် နား သို့မဟုတ် နှာခေါင်း သို့မဟုတ် စိတ်ဖြင့်လည်း အဆင်းကို မြင်အပ်ရာ၏။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း အသံကိုကြားအပ်ရာ၏။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ကား မဟုတ်ပါ။

(အရှင်နာဂသေန) ဥပမာတစ်နည်းသော်ကား သင်မင်းမြတ် သည် တံခါးမုခ် အပြင်၌ လူတစ်ယောက်ရပ်နေသည်ကို သိသည်။ ထိုလူသည် အတွင်းသို့ဝင်၍ သင်၏ရှေ့၌ရပ်နေသော အခါ၌လည်း သင်သိသည်။ ထိုအတူဇီဝမည်သော လိပ်ပြာကောင်အတ္တသည် လျှာပေါ်၌ တင်ထားသော ချဉ်သောအရသာ၊ ငန့်သောအရသာ စသည်ကို သိနိုင်သကဲ့သို့အတွင်းသို့ ဝင်ကုန်သောအရသာတို့ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိနိုင်ရာသလော။

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား၊ မသိနိုင်ပါ။

(အရှင်နာဂသေန) သင်မင်းမြတ်၏ စကားသည် ရှေ့နောက် မညီညွတ်ချေ၊ ဤလောက၌ စက္ခုပသာဒနှင့်ရူပါရုံကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဉ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်နှင့်အတူတကွဖြစ်ကုန်သော ဖဿ (တွေ့ထိမှု)၊ ဝေဒနာ(ခံစားမှု)၊ သညာ(မှတ်သားမှု)၊ စေတနာ(စေ့ဆော်မှု)၊ ဧကဂ္ဂတာ (တည်ကြည်မှု)၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ (သဟဇာတ် တရားတို့ကိုစောင့်ရှောက်မှု) မဇသိကာရ(နှလုံးသွင်းမှု) ဟူသောတရား ရှစ်ပါးတို့သည် မျက်စိအကြား၌နှင့် အဆင်းထိခိုက်မှု ဟူသောအ ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ ပုံ၏။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဤအရာ ဌာန၌ဇီဝ မည်သောဝေဒနာကို မရအပ်ချေ။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ ဝိစာရဝဂ်၊ ဝေဒဂူပဉ္စာ)

(၅) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

“ရဟန်းတို့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြ၍ ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရတို့ အကြောင်းခံကြောင့် သိမှုဝိညာဉ် ဖြစ်ရ၏။ သိမှုဝိညာဉ်အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ရ၏။ နာမ်ရုပ် အကြောင်းခံကြောင့်တည်ရာ အာယတနခြောက်ပါး ဖြစ်ရ၏။ တည်ရာ အာယတနခြောက်ပါးအကြောင်းခံကြောင့် တွေ့ထိမှု ဖဿဖြစ်ရ၏။ တွေ့ထိမှုဖဿအကြောင်းခံကြောင့် တပ်မက်မှုတဏှာ ဖြစ်ရ၏။ တပ်မက်မှု တဏှာ အကြောင်းခံကြောင့် ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ဖြစ်ရ၏။ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှုအကြောင်းခံကြောင့်ဘဝဖြစ်ရ၏။ ဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှုဇာတိဖြစ်ရ၏။ ဇာတိ အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှုဇရာ။ သေမှုမရဏ၊ စိုးရိမ်မှုသောက၊ ငိုကြွေးမှု ပရိဒေဝ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခ၊ နှလုံးမသာမှု ဒေါမနဿ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု

ဥပါဃာသတို့ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ဖြစ်ပါ၏။

ရဟန်းတို့၊ ဘဝတို့သည် ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝနှင့် အရူပဘဝ ဤသုံးပါး တို့ ဖြစ်၏။

ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှုဥပါဒါန်ဟူသည် ကာမတို့ကို ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု၊ အယူကို ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု၊ အလေ့အကျင့်ကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု (သီလဗ္ဗတုပါဒါန်) နှင့်၊ အတ္တကို ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု၊ ဤလေးပါးတို့ ဖြစ်၏။

တဏှာဟူသည် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ အတွေ့နှင့် သဘောကို တပ်မက်မှု (ဓမ္မတဏှာ)ဟူသော ဤတပ်မက်မှုခြောက်ပါး ဖြစ်၏။

ခံစားမှုဝေဒနာသည် မျက်စိအတွေ့၊ နားအတွေ့၊ နှာခေါင်း အတွေ့၊ လျှာအတွေ့၊ ကိုယ်အတွေ့နှင့် စိတ်အတွေ့ဟူသောအတွေ့ ခြောက်မျိုးကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားမှုခြောက်မျိုးဖြစ်၏။

တွေ့ထိမှုဖဿဟူသည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်နှင့် စိတ်တို့၏ တည်ရာခြောက်မျိုး ဖြစ်၏။

နာမ်ရုပ်ဟူသည် ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ စေ့ဆော်မှု၊ တွေ့ထိမှုနှင့် နှလုံးသွင်းမှု (မနသိကာရ)ဟူသော နာမ်တရားလေးပါးနှင့် မဟာဘုတ် လေးပါးတို့ကို မှီ၍ဖြစ်သော ရုပ်ဟူသောရုပ်တရားဖြစ်၏။

သိမှုဂိဉာဏ်ဟူသည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ကို စွဲမှီ၍ဖြစ်ပေါ်သော သိမှုခြောက်မျိုးဖြစ်၏။

သင်္ခါရတို့သည်ကိုယ်ဖြင့်ပြုစီရင်မှု၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုစီရင်မှု၊ စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှုဟူသော ပြုစီရင်မှုတရားသုံးပါး ဖြစ်၏။

မသိမှုအဝိဇ္ဇာယူသည်ကား ဆင်းရဲခြင်းကို မသိမှု၊ ယင်း၏ အရင်းမူလ ကိုမသိမှု၊ ယင်း၏ချုပ်ရာကို မသိမှုနှင့် ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိမှုဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မသိမှုအဝိဇ္ဇာအကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြရ၏၊ ပြုစီရင်မှု သင်္ခါရအကြောင်းခံကြောင့် ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသောဆင်းရဲအစုဖြစ်ပွားရ၏။ မသိမှုအဝိဇ္ဇာ၌ သာလျှင်(အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီစဉ်မှု သင်္ခါရတို့ ချုပ်ကြရ၏။ ပြုစီရင်မှု သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသောဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်၏။
(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ ဗုဒ္ဓဝဂ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ လောက၌ မှားသောမပြုခြင်း အကိရိယဝါဒမျှသာ ဖြစ်သော အယူသုံးမျိုး ရှိ၏။ ထိုအယူသုံးမျိုးသည်ကား သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှုနှင့် ချမ်းသာဆင်းရဲ မဟုတ်သော ခံစားမှု အားလုံးသည် ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည် ဟူသော အယူတစ်မျိုး၊ ထိုခံစားမှု အားလုံးသည် လောကကို အစိုးရ သူ၏ဖန်ဆင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟူသော အယူတစ်မျိုးနှင့် ထိုခံစားမှုအားလုံးသည် အကြောင်းမရှိ၊ အထောက် အပံ့မရှိမှု၍ ဖြစ်သည်ဟူသော အယူတစ်မျိုး ဤသို့သော အယူသုံးမျိုး ဖြစ်၏။

ထိုအယူသုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးသည်မှန်ကန်ပါကသူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်း စသော မကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့သည် ရှေးကအကြောင်းကြောင့်သော်

လည်းကောင်း၊ လောကကို အစိုးရသူ၏ဖန်ဆင်းမှုကြောင့်သော်
လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ မရှိဘဲသော် လည်းကောင်း
မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းဖြစ်ရချေတော့မည်။ သို့ဖြစ်ပါက သတ္တဝါ တစ်ဦး
သည်အမှုတစ်ခုကို ပြုရန်သော်လည်းကောင်း၊ မပြုရန်သော်
လည်းကောင်း၊ အလိုဆန္ဒလုံ့လဝီရိယ ဖြစ်ပေါ်တော့မည် မဟုတ်ပေ။
ထို့ကြောင့် အယူသုံးမျိုးသည် ပညာရှိတို့၏ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်းကို
မခံနိုင်သော အယူများဖြစ်၏။

ငါဘုရားဟောသော တရားကိုကား ပညာရှိတို့ ဝေဖန်ဆန်းစစ်
၍ ပြစ်တင်ရှုတ်ချရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဓာတ်ခြောက်ပါးတို့ကို ငါဟောကြား၏၊ ထိုဓာတ်ခြောက်
ပါးကား ပထဝီဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်၊
အာကာသဓာတ်နှင့် ပိညာဏဓာတ်ဖြစ်၏။ တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာ
ခြောက်ပါးတို့ကို ငါဟောကြား၏။ ယင်းတို့ကား မျက်စိ၊ နား၊
နာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်နှင့်စိတ်၏ တွေ့ထိမှု၏ တည်ရာခြောက်ပါး
ဖြစ်၏။

စိတ်ဖြစ်ရာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ငါဟော၏။ ယင်းတို့
သည်ကား မျက်စိနှင့်အဆင်း၊ နားနှင့် အနံ့သောတွေ့ထိမှုခြောက်ပါး
ကို အသီးသီးစွဲမှီ၍ သောမနဿဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့်
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဟူ၍ ဝေဒနာသုံးမျိုးစီ ဖြစ်ပေါ်ရာမှ ရရှိအပ်သော
စိတ်ဖြစ်ရာ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဓါတ်ခြောက်ပါးကို အကြောင်းပြု၍ အမိဝမ်းသို့
သူငယ်၏သက်ဝင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သက်ဝင်ခြင်း ဖြစ်လတ်သော်
နာမ်ရုပ်ဖြစ်၍ နာမ်ရုပ်ကြောင့်တည်ရာအာယတနခြောက်ပါးဖြစ်၏။

အာဇာတနခြောက်ပါးကြောင့် တွေ့ထိမှုဖဿဖြစ်၍ ဖဿကြောင့်ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်၏။ ခံစားသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာနှင့် ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တို့ကိုငါသိစေ၏။

ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မသိမှုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရ တို့ဖြစ်ကြ၏။ သင်္ခါရကြောင့် ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း၊ သေခြင်း စသော ဆင်းရဲအစုံသက်သက်ဖြစ်ပေါ်၏။

ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မသိမှု အဝိဇ္ဇာ၏ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရ ချုပ်၏။ သင်္ခါရ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိချုပ်ခြင်း၊ ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း၊ သေခြင်း စသော ဆင်းရဲအစုံသက်သက် ချုပ်၏။ ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်ကား မှန်စွာသိခြင်း၊ မှန်စွာကြံခြင်း အစရှိသည့် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ဤသည်တို့ကားပညာရှိသမဏဗြာဟ္မဏဘုံ၊ ပြစ်တင်ရှုတ်ချရန် မဖြစ်နိုင်သော ငါဟောကြားအပ်သော တရားများပေတည်း။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ တိတ္ထာယကနသုတ်)

(၆) အကြောင်းအကျိုးသာလျှင်ထင်ရှား၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမရှိ

“ အရှင်ဂေါတမ၊ အသို့ပါနည်း၊ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်ပါသလော ” ဟု အဗေလကဿပက မေးလျှောက်၏။ “ ကဿပ၊ ဤသို့မပြောလင့် ” ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

“ အရှင်ဂေါတမ၊ ဆင်းရဲကို သူတစ်ပါးပြုအပ်ပါသလော ”

“ ကဿပ၊ ဤသို့မဆိုလင့် ”

“ အရှင်ဂေါတမ၊ ဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင်လည်းပြု၊ သူတစ်ပါးလည်းပြုပါသလော ”

“ ကဿပ၊ ဤသို့မဆိုလင့် ”

“ အရှင်ဂေါတမ၊ ဆင်းရဲသည်ကိုယ်တိုင်ပြုသည်မဟုတ်၊ သူတစ်ပါးလည်းပြုသည်မဟုတ်ဘဲ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပါသလော ”

“ ကဿပ၊ ဤသို့မဆိုလင့် ”

“ အရှင်ဂေါတမ၊ ဆင်းရဲသည်မရှိပါသလော ”

“ကဿပ၊ ဆင်းရဲမရှိသည်မဟုတ်၊ ဆင်းရဲရှိသည်သာတည်း။”

“သို့ဖြစ်လျှင်အရှင်ဂေါတမသည် ဆင်းရဲကို မသိမမြင်ပါသလော”

“ကဿပ၊ ငါသည်ဆင်းရဲကိုသိ၏၊ မြင်၏။”

“သို့ဖြစ်ပါက အရှင်ဘုရားသည် ကျွန်ုပ်အား ဆင်းရဲကို ဟောတော်မူပါလော့။”

“ကဿပ၊ ထိုသူသည် ပြု၏၊ ထိုသူသည်ခံစား၏ဟူ၍ အစကပင် ရှိခဲ့သော် ထိုဆင်းရဲကို ကိုယ်တိုင်ပြုသည်ဆိုသော သူသည် သဿတအယူသို့ ရောက်၏။ သူတစ်ပါးပြု၍ အခြားသူတစ်ပါး ခံစားရသည်ဟု အစကပင် ရှိခဲ့သော် ဝေဒနာ နှိပ်စက်စဉ် ဆင်းရဲကို သူတစ်ပါးပြုသည်ဟု ဆိုသောသူသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသို့ ရောက်၏။ ထိုအစွန်းနှစ်ပါးသို့ မကပ်ရောက်မူ၍ အလယ်အလတ်အားဖြင့် ငါဘုရားဟောကြား၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်၏။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်၏.... ဤသို့လျှင်အလုံးစုံသောဆင်းရဲအစု ဖြစ်ပေါ်၏။ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ချုပ်၏။ သင်္ခါရတို့ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစုချုပ်၏။”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ အာဟာရဝဂ်၊ အစေလကဿပသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့အား တည်နေခြင်းငှာ ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ ဆောင်တတ်သောသဘော အာဟာရတို့သည်ကား ကြမ်းသည် ဖြစ်စေ၊နုသည်ဖြစ်စေ၊ အလုတ်အလွေးပြု၍ မျိုအပ်သော

အာဟာရ၊ တွေ့ထိမှု အာဟာရ၊ လှုံဆော်မှု အာဟာရနှင့် အထူးသိမှု အာဟာရ ဟူ၍ ဤလေးပါးတို့ ဖြစ်၏”

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားက၊ ဟောတော်မူသော် အရှင်မောဠိယ ဖဂ္ဂနသည် “အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်သူသည် သိမှုဟူသောဆောင်တတ်သော ဝိညာဏအာဟာရကို ဆောင်ပါသနည်း”ဟုလျှောက်၏။ “သင်၏ အမေးသည်မသင့်လျော်ချေ။ ဆောင်၏ဟူ၍ ငါမဟော။ ဆောင်၏ဟု အကယ်၍ ငါဟောခဲ့မှု သင်၏အမေးသည် သင့်လျော်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ကား ငါမဟော။ ဤသို့မဟောသော ငါ့အား အရှင်ဘုရား သိမှုဟူသော ဆောင်တတ်သောသဘောဝိညာဏအာဟာရသည် အဘယ်တရား၏ အကြောင်းဖြစ်သနည်းဟု မေးခဲ့မှု ထိုအမေးကား သင့်လျော်၏။ ဝိညာဏ အာဟာရသည် နေ့ဝင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်၏။ ထိုဝိညာဏ အာဟာရ ဖြစ်သည် ရှိသော်တည်ရာ အာယတန ခြောက်ပါး ဖြစ်၏။ တည်ရာအာယတနအကြောင်းခံကြောင့်တွေ့ထိမှု ဖဿဖြစ်သည်ဟူသော အဖြေသည် သင့်လျော်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။

(ထိုနည်းအတူ တွေ့ထိ၏၊ ခံစား၏၊ တပ်မက်၏၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်း၏ ဟူ၍ ဘုရားရှင်က မဟောဘဲ တွေ့ထိမှု၊ တပ်မက်မှု၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှုများသာလျှင် ရှိ၍ ယင်းတို့ကို အကြောင်းအကျိုးတရားများ အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားကြောင်း ဆက်လက်ဟောတော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ အာဟာရဝဂ်၊ မောဠိယဖဂ္ဂနသုတ်)

“ကဇ္ဇာန၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် များသောအားဖြင့် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးကိုမှီ၏၊ သင်္ခါရလောက၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို

ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ကောင်းသောပညာဖြင့် မြင်သောသူအားသင်္ခါရလောက၌ မရှိဟူသော အယူသည် မဖြစ်။ သင်္ခါရလောက၏ချုပ်ငြိမ်းရာကို ဟုတ်မှန် သောအတိုင်း ကောင်းသော ပညာအမြင်ဖြင့်မြင်သောသူအား သင်္ခါရလောက၌ မရှိဟူသော အယူသည်မဖြစ်။ သင်္ခါရလောက၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ကောင်းသော ပညာအမြင်ဖြင့် မြင်သောသူအား သင်္ခါရလောက၌ ရှိ၏ဟူသော အယူသည် မဖြစ်။ များသောအားဖြင့် ကပ်ရောက်မှု “ဥပယ”၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု “ဥပါဒါန်”၊ နစ်မြုပ်စူးဝင်မှု “အဘိနိဝေသ” တို့သည် သတ္တဝါ အပေါင်းကို နှောင်ဖွဲ့တတ်၏။ အရိယာတပည့် သည်ကား စိတ်၏တည်ရာ၊ နစ်မြုပ်စူးဝင်ရာ၊ ကိန်းအောင်းရာ ဖြစ်သော ထိုကပ်ရောက်မှု “ဥပယ”၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု “ဥပါဒါန်”ကို “ငါ၏ အတ္တတည်း”ဟု ကပ်ရောက်စွဲလမ်းခြင်းမရှိ။ ဖြစ်ခဲ့သော် ဆင်းရဲသာ ဖြစ်၍၊ ချုပ်ခဲ့သော် ချုပ်၏ဟု ယုံမှားမှုမရှိ။ ဤအရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါးကို ယုံကြည်၍ မဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် သိခြင်းသာဖြစ်၏။ ဤသည်မှာမှန်သောအမြင် “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်၏။

“ကစ္စာန၊ ငါဘုရားသည် အလုံးစုံသည် ရှိ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသည် မရှိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤနှစ်ပါးသော အစွန်းဟို့ကိုမကပ်ရောက်ဘဲ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော တရားကိုဟော၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစု ချုပ်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ အာဟာရဝဂ်၊ ကစ္စာနဂေါတ္တသုတ်)

(၇) ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ် စသည်တို့၏သဘောလက္ခဏာ

“အာနန္ဒာ၊ သိခြင်း ဝိညာဉ်သည် အမိဝမ်း၌ မသက်ရောက်ခဲ့မှု နာမ်ရုပ်သည် အမိဝမ်း၌ တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော” ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။ “မဖြစ်နိုင်ပါ အရှင်ဘုရား” ဟု အာနန္ဒာက လျှောက်၏။

“အာနန္ဒာ၊ ဝိညာဉ်သည် အမိဝမ်း၌ သက်ရောက်ခဲ့ပြီး ချုပ်သွားခဲ့သော် နာမ်ရုပ်သည် ဤခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်လာနိုင်ပါ ဦးမည်လော”

“မဖြစ်လာနိုင်ပါ အရှင်ဘုရား”

“သူငယ် သူငယ်ခ တစ်ယောက်၌ ဝိညာဉ်သည် ငယ်စဉ်က ချုပ်သွားခဲ့ပါမှု နာမ်ရုပ်သည် ကြီးပွားစည်ပင်ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါဦးမည်လော”

“မရောက်နိုင်ပါ အရှင်ဘုရား”

“အာနန္ဒာ၊ ထို့ကြောင့် ဤဝိညာဉ်သည်သာလျှင် နာမ်ရပ်၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ၊ ယို့အတူ ဝိညာဉ်သည် နာမ်ရပ်၌ မှီရာကို မရပါက နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းတို့နှင့်တကွ ဆင်းရဲအပေါင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော”

“မထင်ရှားနိုင်ပါ အရှင်ဘုရား”

“အာနန္ဒာ၊ ထို့ကြောင့် နာမ်ရပ်သည်သာလျှင် ဝိညာဉ်၏ အခြေခံ အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၏”

“အာနန္ဒာ၊ ဤသို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရပ်မျှဖြင့် သတ္တဝါသည် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ အိုရ၊ သေရပြီး အဖန်ဖန် စုတေ၍ အဖန်ဖန် ဖြစ်ရ၏။”

(ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာနိဒါနသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ ဝိညာဉ်တည်သည်ရှိသော ရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍ မူလည်း တည်ရာ၏၊ ရပ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ရပ်လျှင် တည်ရာရှိသော ဝိညာဉ်သည်နှစ်သက်မှု တဏှာဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သည် ဖြစ်၍ ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြော၏။ ဝိညာဉ်သည် သင်္ခါရသို့ ကပ်ရောက်မှု၍ လည်းတည်ရာ၏။ သင်္ခါရလျှင် အာရုံရှိ၍၊ သင်္ခါရလျှင် တည်ရာ ရှိသော ဝိညာဉ်သည် တဏှာဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့၊ ရပ် သို့မဟုတ် ဝေဒနာ သို့မဟုတ် သညာ သို့မဟုတ် သင်္ခါရတို့နှင့် ကင်း၍ ဝိညာဉ်သည် သွားခြင်း၊ သေခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ကြီးပွား စည်ပင်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ချေ”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ဥပယဝဂ်၊ ဥပယသုတ်)

(ဓမ္မဒိန္နာထေရီ) ဒါယကာ ဝိသာခါ၊ သင်္ခါရတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု-ကာယသင်္ခါရ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု-ဝစီသင်္ခါရနှင့် စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု-စိတ္တသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ထွက်သက် ဝင်သက် တို့သည် ကာယသင်္ခါရ မည်၏။ ဝိတတ် ဝိစာရတို့သည် ဝစီသင်္ခါရ မည်၏။ သညာ ဝေဒနာတို့သည် စိတ္တသင်္ခါရမည်၏။ ထွက်သက် ဝင်သက် တရားတို့သည် ကိုယ်၌ဖြင့်၍ ကိုယ်နှင့်စပ်ရာကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကာယသင်္ခါရ မည်၏။ ရှေးဦးကပင် ကြံစည်စဉ်းစား၍ နောက်မှ စကားကိုမြွက်ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဝိတက် ဝိစာရတို့သည် ဝစီသင်္ခါရ မည်၏။ သညာ ဝေဒနာ တရားတို့သည် စိတ်၌ဖြစ်၍ စိတ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ္တသင်္ခါရ မည်၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠယမကဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်)

“အာနန္ဒာ၊ အကြင် ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ မနော သင်္ခါရ(စိတ်ဖြင့် ပြုစီရင်မှု) တို့ကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ထိုသင်္ခါရ သုံးမျိုးကို ကိုယ်တိုင်မူလည်းပြုစီ ရင်၏။ သူတစ်ပါးတို့မူလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရ သုံးမျိုးကို ကောင်းစွာ သိသည်ဖြစ်၍မူလည်းပြုစီရင်၏။ မသိမူလည်း ပြုစီရင်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ ဒသဗလဝဂ်၊ ဘူမိဇသုတ်)

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင် ကောယိက၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု “ပညာ”၊ အထူးသိမှု “ဝိညာဉ်” ဤကရားတို့သည် ရှေးနှော ကြံကုန်၏။ ယင်းတို့ကို အသီးသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အပြားအားဖြင့် သိသောအရာကိုပင် အထူးသိ၏။ အထူးသိသော အရာကိုပင် အပြားအားဖြင့် သိ၏။

ဝေဒနာ၊ သညာနှင့် ဝိညာဉ် ဤတရားတို့သည်လည်း
ရောနှောကုန်၏။ အာရုံကိုပင် ခံစား၏။ ခံစားသော အာရုံကိုပင်
မှတ်သား၏။ မှတ်သားသော အာရုံကိုပင် အထူးသိတတ်၏။
ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို အသီးသီးပြု၍ ခြားနားချက်ကို ပညတ်ရန်
မဖြစ်နိုင်ချေ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠယမကဝဂ်၊ မဟာဝေဒလ္လသုတ်)

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ တစ်ပေါင်းတည်းအဖြစ်
ရောက်ကုန်သော ဤဗုဒ္ဓသမ္မတရားတို့ကို ခွဲခြား၍ ဤတရား
ကားဗုဒ္ဓတည်း၊ ဤတရားကား ဝေဒနာ၊ ဤတရားကားသညာ၊
ဤတရားကား စေတနာ၊ ဤတရားကား ဝိညာဉ်၊ ဤတရားကား
ဝိတက်၊ ဤတရားကားဝိစာရစသည်ဖြင့် အသီးသီးပြု၍ သိသာ
ထင်ရှား စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။ ဥပမာအားဖြင့် နို့ဓမ္မ၊ ဆား၊
ချင်း၊ ငရုတ် စသည်တို့ဖြင့် စီရင်ချက်ပြုတ်ထားသော ဟင်းလျာမှ
နို့ဓမ္မ၏ အရသာ၊ ချင်း၏ အရသာစသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ ထုတ်
ဆောင်ရန် ခက်ခဲနိုင်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ နိဗ္ဗာနဝဂ်၊ ဖဿဝိနိဗ္ဗူဇနပဉ္စာ)

မိန္ဒလမင်းသည် “အရှင်ဘုရား၊ အကြင် စက္ခုဒွါရ၌ မနော
ဝိညာဉ် ဖြစ်နိုင်ပါသလော” ဟု မေးလျှောက်၏။ “မင်းမြတ်၊ အကြင်
စက္ခုဒွါရ၌ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်၏။ ထို စက္ခုဒွါရ၌ မနောဝိ ညာဏ်လည်း
ဖြစ်နိုင်ပါသည်” ဟု အရှင်နာဂသေနက မိန့်တော် မူ၏။

“အရှင်ဘုရား၊ မည်သည်က ရှေးဦး ပထမဖြစ်၍ မည်သည်က
နောက်မှ ဖြစ်ပါသနည်း”

ပိဋကတ်မှဗုဒ္ဓနှင့်ဓမ္မ

“မင်းမြတ်၊ ရှေးဦးစွာ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်၍ နောက်မှ မနောဝိညာဉ် ဖြစ်၏”

“အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မနောဝိညာဉ် ဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း”

“မင်းမြတ်၊ ညွတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ တံခါးခွါရ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လေ့လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလွန်လေ့ကျက်သည့် အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မနောဝိညာဉ် သည် စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်၏”

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ ဝိစာရဝဂ်၊ စက္ခုဝိညာဏဏာဒိပဉ္စာ)

(၈) ဘဝသစ် တစ်ဖန်ဖြစ်ခြင်း

“ထိုရဟန်းသည်၊ များပြားသော၊ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော ဘဝများကို အောက်မေ့၏။ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း၊ အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ်အမည်၊ အနွယ်နှင့်တကွများပြားသော၊ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော ဘဝများကို အောက်မေ့၏ ”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သာမညဖလနှင့် အခြားသုတ်များ)

“ရဟန်းတို့၊ ဤရှည်စွာသောကာလ၌ ဤဘဝမှ ထိုဘဝ၊ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ပြောင်းသွား ကျင်လည်ကြရကုန်သော သင်တို့ သောက်စို့အပ်သော အမိန့်ရည်သည်သာများလှ၏။ မဟာ သမုဒ္ဒရာ လေးစင်း၏ ရေသည် မများလှပေ ”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်၊ ပထမဝဂ်၊ ဒီရသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ အကြောင်းသုံးရပ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ အမိအဖတို့သည် ပေါင်းဖော်ကုန်၏။ အမိသည် ဥတုမလာ၊ အမိဝမ်းတွင်းသို့ ရောက်ထိုက်သော သတ္တဝါ သည်လည်း အဆင်သင့် မရှိသေးပါက ကိုယ်ဝန်မတည်နိုင်။ အမိအဖ တို့သည့် ပေါင်းဖော်၍ အမိသည် ဥတုလာသော်လည်း အမိဝမ်းတွင်း သို့ ရောက်ထိုက်သော သတ္တဝါ အဆင်သင့် မရှိသေးပါက ကိုယ်ဝန် မတည်နိုင်၊ အမိအဖတို့သည် ပေါင်းဖော်ကုန်၏။ အမိသည် ဥတု လာ၏။ အမိဝမ်းတွင်း ရောက်ထိုက်သော သတ္တဝါသည်လည်းအဆင် သင့်ရှိနေ၏။ ဤသို့ အကြောင်းသုံးရပ် တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသည်ဖြစ်၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာ သင်္ခယသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ဥပမာအားဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အပေါက် တစ်ပေါက် သာရှိ၍ လေတိုက်ရာသို့ လွင့်မျောနေသော ထမ်းပိုး တစ်ခုသဉ္စ ရှိ၏။ အနှစ်တစ်ရာလွန်မှ တစ်ကြိမ်သာလျှင် ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ထမ်းပိုး၌ လျင်မြန်စွာ လည်ကိုစွပ်မိသော် စွပ် မိနိုင်ရာ၏။ တစ်ကြိမ်အပါယ်သို့ ကျသောသူမိုက်သည် လူဘဝကို ရရှိရန် အလွန်ခက်ခဲ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အပါယ်ဘုံ၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခြင်းသည် မရှိ၊ အပါယ်ဘုံသားသည် အချင်းချင်း ခဲစားခြင်း၊ အားသေးသော သတ္တဝါကို ခဲစားခြင်းသည်ဖြစ်၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ သုညတဝဂ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်)

“အာနန္ဒာ၊ ဝိညာဏ်၏ တည်ရာတို့သည် ခုနစ်ပါးရှိ၏။ ယင်းတို့သည်ကား- (၁) အချို့သောနတ်၊ အချို့သော ဝိနိပါတိက (ဖုတ်၊ တစ္ဆေ၊ သူရဲစသော နာနာဘာဝသတ္တဝါ) နှင့် လူသတ္တဝါ။ (၂) ပထမ ဈာန်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ။ (၃) အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ။ (၄) သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ။ (၅) အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ သို့ရောက်သော ဗြဟ္မာ။ (၆) ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာနှင့် (၇) အာကိဉ္စညာ ယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့ ဖြစ်၏”

(ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာနိဒါနသုတ်)

“သူကြွယ်တို့၊ တမလွန်လောကသည် မရှိဟုဆိုသော သူသည် တမလွန်လောကကို သိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်တို့အား ဆန့်ကျင် ဘက်ပြု၏”

“တမလွန်လောကရှိသည်၊ တမလွန်လောကမရှိဟုဆိုသော အယူနှစ်မျိုး အကြောင်းကို ပညာရှိယောကျာ်းသည် ဤသို့ ဆင်ခြင် ၏။ တမလွန်လောကသည် အကယ်၍ မရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့မရှိ ခဲ့သော် တမလွန်လောက မရှိဟု အယူရှိဘောသူသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ပြုလတ္တံ့။ တမလွန်လောက သည် အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသူသည် သေပြီးမှနောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော ငရဲသို့ရောက်လတ္တံ့။”

တမလွန်လောကသည် အကယ်၍ မရှိပါနှင့်ဦး။ ထိုသို့ဖြင့် သော်လည်း ထိုသို့ အယူရှိသော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် သီလမရှိသော မှားသော နတ္ထိကဝါဒရှိသူတည်းဟု ပညာရှိတို့၏ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုခံရ၏။

တမလွန်လောကသည် အကယ်၍ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်အံ့။
ဤသို့ ရှိခဲ့သော် မရှိဟု အယူရှိသောသူသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌
ပညာရှိတို့၏ ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ သေပြီးနောက် ငရဲသို့ရောက်ရခြင်းအားဖြင့်
နှစ်ပါးစုံ ဆုံးရှုံး၏။ သူ၏ မကောင်းသော အားဖြင့် ဖွဲ့ယူဆောက်
တည်ထားသော ဤဧကန်အကျိုးရှိသော ဟုရားသည် တစ်ဖက်သတ်
နံ့၍တည်၏။ ကုသိုလ်အရာကို ကြဉ်ရှောင်၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဂဟပတိဝဂ်၊ အပဏ္ဏာနသုတ်)

(၉) ဘဝကူးပြောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ဝိညာဉ်မရှိ

တံငါသည်၏သားသည် သာတိမည်သော ရဟန်းအား “ထိုဝိညာဉ်သည်ပင်လျှင် ပြောင်းသွား ကျင်လည်၏။ ဝိညာဉ်မှ တစ်ပါး အခြားသော အရာမရှိ” ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော တရားကို ငါသိသည်ဟု ဤသို့ သဘော ရှိသော ယုတ်ညံ့သော အယူသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းကို ကြားတော်မူသော် ရဟန်းကိုခေါ်၍ “သာတိ၊ သင်ပြောသော ဝိညာဉ်သည် အဘယ် နည်း” ဟုမေးတော်မူ၏။ သာတိရဟန်းက “အရှင်ဘုရား၊ ပြောဆို ဟုတ်သော သိတတ်သော သဘော၊ ထိုထိုဘဝတို့၌ ကုသိုလ်ကံ၊ အကု သိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးခံစားတတ်သော သဘောဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “မဂ်ဖိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောက်ျား၊ အဘယ်မည်သောသူအား ငါဤသို့ ဟောကြားအပ်သည် ကို သင်သိသနည်း။ ဝိညာဉ်သည် အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုကြည့်၍ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိဟု များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ငါဟောကြားသည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဟော ထားပါလျက် သင်သည် မိမိအမှား ယူဆခြင်းဖြင့် ငါတို့ကို စွပ်စွဲ၏။ မိမိကိုယ်ကို ဖြိုဖျက်၍ များစွာသော မကောင်းမှုကို ဖြစ်ပွားစေ၏။ ထိုမှားသော အယူကြောင့် သင့်အား ရှည်ကြာစွာ အစီးအပွားမဲ့ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မုလပဏ္ဏာသ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ အကြင်သူသည် ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုပဋိသန္ဓေ စွဲနေ ဖြစ်ပေါ်လာသော သူသည် ထိုရှေးဘဝက သူပင် ဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် အခြားသူ ဖြစ်ပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) ထိုရှေးဘဝက သူလည်း မဟုတ်၊ အခြားသူလည်း မဟုတ်။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ဥပမာ ပြတော်မူပါဦးလော့။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ တစ်ရံရောအခါက သင်သည် ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှဖြစ်သော ကလေးသူငယ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ယခုအခါ ကြီးလာ သော သင်သည် ထိုသူငယ်ပင် ဖြစ်လေသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ယင်းသို့မဟုတ်ပါ၊ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ

ဖြစ်သော ထိုသူငယ်သည် တစ်ခြားဖြစ်၍ ယခုအခါ ကြီးလာသော ကျွန်ုပ်သည် တစ်ခြားဖြစ်ပါသည်။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဤသို့ ငယ်သူတစ်ဦး၊ ကြီးသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သော် အမိဟူ၍လည်း ဖြစ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်၊ အဖဟူ၍လည်း၊ အတတ်ပညာတတ်သောသူ ဟူ၍လည်း၊ မကောင်းမှုပြုသော သူဟူ၍လည်း၊ ဖြစ်နိုင် တော့မည် မဟုတ်။ အသို့နည်း၊ ဘဝအစ ကလလရေ ကြည်တည်စဉ်ကအမိသည် အခြားတစ်ယောက်ဖြစ်လေ သလော။ သားတစ်ဖြစ်စဉ်က အမိသည် အခြားတစ်ယောက်ဖြစ်လေ သလော။ သူငယ်ဖြစ်စဉ်က အမိသည် တစ်ခြားတစ်ယောက် ဖြစ်လေ သလော။ ကြီးလာသောအခါ အမိသည်တစ်ခြားတစ်ယောက်ဖြစ်လေ သလော။ အခြားတစ်ယောက်သည် အတတ်ပညာသင်ယူ၍ အခြား ပညာ တတ်မြောက်သူ ဖြစ်လေသလော။ အခြားတစ်ယောက် သည် မကောင်းမှုကိုပြု၍၊ အခြားတစ်ယောက်သည် လက်ခြေ အမြတ်ခံရ လေသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ကား မဟုတ်သင့်ပါ။ ဤအတိုင်း သူတစ်ပါးကမေးသော် အရှင်ဘုရားက အဘယ်သို့ ဖြေဆိုပါမည်နည်း။ (နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ငါသည်ပင်လျှင် ပက်လက် အိပ်တတ် ကုန်၍ သူငယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီးလျှင် ငါသည်ပင် ယခုအခါကြီးရင့်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုသာလျှင်အမှီပြု၍ ထိုအလုံးစုံသော ငယ်သောအရွယ် စသည်တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း သိမ်းရုံးအပ်ကုန်၏။

မင်းမြတ်၊ ဥပမာအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက် သော ယောက်ျားသည် မီးတိုင်းကို ညှိထွန်းရာ၏။ ထိုမီးတိုင်သည် တစ်ည လုံးလုံး ထွန်းတောက်ရာ၏။ အသို့နည်း။ ညဉ့်ဦးယံ၌ အကြင်

မီးတောက်မီးလျှံသည် ထိုညဉ့်ဦးယံကရှိသော မီးတောက် မီးလျှံ ပင်လော။ သန်းခေါင်ယံ၌ အကြင်မီးတောက် မီးလျှံသည်ရှိ၏။ မိုးသောက်ယံ၌ မီးတောက်မီးလျှံသည် သန်းခေါင်ယံက ရှိသော မီးတောက်မီးလျှံပင် ဖြစ်သလော။

(မိလိန္ဒ) မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ အသို့နည်း၊ ညဉ့်ဦးယံ၌ရှိသော ထိုမီးလျှံ သည် တစ်ပါးတခြား ဖြစ်သလော။ သန်းခေါင်ယံ၌ရှိသော မီးလျှံ သည် တစ်ပါးတစ်ခြားဖြစ်သလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့မဟုတ်ပါ။ ထိုညဉ့်ဦးယံ၌ရှိသော မီးလျှံကိုသာလျှင် အမှီပြု၍ တစ်ညဉ့်လုံး ထွန်းတောက် ပါသည်။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဤ အတူသာလျှင် တရားအစဉ်အဆက် သည် ရှေ့နောက်ဆက်စပ်၏။ အခြား ဥပမာသော်ကား ညှစ်အပ်သော နို့ရည်သည် ကာလ ခြားသဖြင့် နို့ဓမ္မ ဖြစ်ရာ၏။ နို့ဓမ္မမှ ဆီဦး၊ ဆီဦးမှ ထောပတ် ဖြစ်ရာ၏။ ယင်းနို့ရည်သည်ပင် နို့ဓမ္မ၊ ယင်းနို့ဓမ္မသည်ပင် ဆီဦး၊ ယင်းဆီဦးသည်ပင် ထောပတ်တည်းဟု အကြင်သူသည် ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ ဆိုသော သူသည်မှန်ကန်စွာ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်လော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ မှန်ကန်စွာ ဆိုခြင်းမဖြစ်နိုင်ပါ။ ထိုနို့ရည်ကိုသာ အမှီပြု၍ နို့ဓမ္မ စသည်ဖြစ်ရပါသည်။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဤ အတူသာလျှင် တရားအစဉ်အဆက်သည် ရှေ့နောက် ဆက်စပ်၏။ တစ်ပါးတစ်ခြားသော တရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တစ်ပါးတစ်ခြားသော တရားသည် ချုပ်ငြိမ်း၏။

ရားမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်၏။ ထိုသို့

တစ်ပြိုင်နက် ကဲ့သို့ဖြစ်၍ ချုပ်ပျက် ဆက်စပ်သောကြောင့် ထို
ရှေးသူလည်းမဟုတ်၊ ထို ရှေးသူမှတစ်ပါးတစ်ခြားကသူလည်းမဟုတ်၊
ရှေးဘဝ ဖြစ်သော ဝိညာဉ် တရား၌ နောက်ဘဝ ဖြစ်သော ဝိညာဉ်
တရားသည် ပေါင်းရုံးခြင်းသို့ရောက်၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ အဒါနဝဂ်၊ ဓမ္မသန္တတိပဉ္စာ)

(၁၀) တမလွန်ဘဝစွဲ မရှိအပ်

“ရဟန်းတို့၊ သာသနာတော်မှ တစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ငါ့ရှင်တို့ သင်တို့သည် ရဟန်းဂေါတမ အထံဝယ် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး သလောဟု အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။ သင်တို့သည် ရှက်နိုးရာ ကုန်သည် မဟုတ်လော။ စက်ဆုပ်ရာကုန်သည် မဟုတ်လော”

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ရထာကာရဝဂ်၊ ၁၃၀ လောကသုတ်)

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) အရှင်ဘုရား၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေးလှူအပ်သော အလှူသည် အကျိုးအာနိသင် ကြီးမားခြင်းမရှိဘဲ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေးလှူအပ်သော အလှူသည် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမား ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) သာရိပုတ္တရာ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငဲ့ကွက်သော စိတ်၊ နောင်ဖွဲ့သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အလှူ၏အကျိုး တမလွန်ဘဝ၌ ခံစားရလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပြီးလျှင် အလှူပေး၏။ သူတို့သည်သေပြီး သည်မှ နောက်၌ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြ၏။ ထိုနတ် ပြည် မှတစ်ဖန် ဤလူ့ဘုံသို့ရောက်လျက် အောက်ဘုံသို့ ဆင်းကြ ရ၏။

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား မငဲ့ကွက်သောစိတ်၊ နောင်မဖွဲ့ သောစိတ်ရှိ၍ တမလွန်ဘဝ၌အကျိုးခံစားရလိမ့်မည်ဟု ပေးလှူ သည်မဟုတ်၊ (သမထဝိပဿနာ)စိတ်၏ တန်ဆာ၊ စိတ်၏ အခြံအရံ ဖြစ်စေရန် အလိုငှာ အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် သေပြီးနောက်၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်၍ ဤကာမဘုံသို့ ပြန်မလာတော့ဘဲ ဈာန်အနာ ဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

ဤသည်ကား အလှူပေးရာ၌ အကျိုးအာနိသင် ကြီးမားခြင်း၊ မကြီးမားခြင်း၏ အကြောင်းပင်တည်း။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ သတ္တနိပါတ်၊ မဟာယညဝဂ်၊ ဒါနမဟပ္ပလသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ လောက၌ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်လေ့မရှိ၊ အရိယာ သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် နှလုံးမသွင်းသင့်သော တရား ကို နှလုံးသွင်း၍ မဖြစ်သေးသော အာသဝတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်ပြီးသော အာသဝတို့လည်း တိုးပွားကုန်၏။

သူသည် ဤသို့ မသင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်နှလုံးသွင်း၏။

ငါသည် အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့သလော၊ မဖြစ်ခဲ့ ဘူးသလော၊

အဘယ်သူ ဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသနည်း။

ငါသည် အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့လော၊ မဖြစ်လတ္တံ့လော၊ အဘယ်သူ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်း ငါဖြစ်သလော၊ ငါမဖြစ်သလော၊ ငါသည် အဘယ်မှလာသနည်း၊ အဘယ်သို့ သွားလတ္တံ့နည်း။

ဤသို့ သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားသော သူအား အတ္တဒိဋ္ဌိခြောက်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်၏” (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ သဗ္ဗာသဝသုတ်)

“ပေါဋ္ဌပါဒ၊ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိ၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်ရှိလည်းရှိ၊ မရှိလည်း မရှိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤတရားများကို ငါမဟောကြား၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုတရားတို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ကုန်၊ အကျင့်မြတ်၏ အစပင် မဟုတ်ကုန်။ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန်အလို့ငှာ မဖြစ်ကုန်၊ ကိလေသာ ငြိမ်းရန်အလို့ငှာ မဖြစ်ကုန်၊ သစ္စာလေးပါးသိရန် အလို့ငှာမဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့သည် ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားများမဟုတ်သော တရားများဖြစ်၏။”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်)

အထက်ပါတရားများနှင့် ပတ်သက်၍ အဘယ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တစ်စုံတစ်ရာ မဟောကြားပါသနည်းဟု ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိမိဇ်က မေးလျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားက အယူတစ်မျိုး ရှိသော ပရိမိဇ်တို့သည် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ်ကို အတ္တဟူ၍ ရှုကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်မဖြစ် စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုကြခြင်းဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ရုပ် အစရှိသည်တို့ကို အတ္တဟူ၍ မရှုသောကြောင့် မည်သို့မျှ မဖြေဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ အဗျာကတသံယုတ်၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ်)

အရှင်မဟာကောဠိကက အရှင်သာရိပုတ္တရာအား မြတ်စွာ ဘုရားသည် အထက်ပါတရားများကို အဘယ်ကြောင့် မဟောကြား ပါသနည်းဟု မေး၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရုပ်၊ ဝေဒနာ စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းအကြောင်းကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိမမြင်သောသူ၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ စသည်တို့ကို တပ်မက်သူ၊ ယင်းတို့၌ မွေ့လျော်သော သူသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဖြစ်ဟူ၍လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် အယူတစ်မျိုးမျိုးကို လက်ခံ ထား၏။ ထိုရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့အကြောင်းကို ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိမြင်သောသူ၊ ယင်းတို့ကိုတပ်မက်မှုမရှိသူ၊ မွေ့လျော်မှု မရှိသူသည်ကား မည်သည့်အယူမျှ လက်ခံထားခြင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့်

မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖြေတော်မူ၏။
(သံယုတ္တနိကာယ်၊ အဗျာကသံယုတ်၊ တတိယသာရိပုတ္တကောဋ္ဌိက
သုတ်နှင့် စတုတ္ထသာရိပုတ္တ ကောဋ္ဌိကသုတ်)

“ဂေါတက၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်စသော တရား
အားလုံးကို အနိစ္စစသော အပြားအားဖြင့် သင်သိ၏။ လောက၌
ထိုတရားအားလုံးကို ကပ်ငြိတတ်သော တရားဟုသိ၍ ဘဝကြီးငယ်၌
ဖြစ်ခြင်းငှာ တပ်မက်တွယ်တာမှုတဏှာကို မပြုလေလင့်”

(သုတ္တနိပါတ်၊ ပါရာယနဝဂ်၊ ဂေါတကမာဏဝပုစ္ဆာ)

“ပိဂီယ၊ တဏှာသည် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော သတ္တဝါ
တို့ကို သင်တွေ့မြင်နေရ၏။ ထို့ကြောင့် မမေ့လျော့မှု၍ ဘဝသစ်၌
တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်းငှာ တဏှာကို စွန့်ပယ်လေလော့”

(သုတ္တနိပါတ်၊ ပါရာယနဝဂ်၊ ပိဂီယမာဏဝပုစ္ဆာ)

“အတိတ်ခန္ဓာသို့လည်း အစဉ်မလိုက်ရာ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကို
လည်း မတောင့်တရာ။ အတိတ်ခန္ဓာသည် ချုပ်ပြီးပြီး။ အနာဂတ်
ခန္ဓာသည်လည်း မရောက်လာသေးချေ။

• ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဘောတရားကို ထိုထိုဖြစ်ခဏ သာလျှင်
ဝိပဿနာရှုသောထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တွန့်တိုခြင်း ပျက်စီးခြင်း မရှိသော
ထိုဝိပဿနာရှုမှုကို အဖန်ဖန်ပွားများရာ၏။

အဘယ်သူသည် နက်ဖြန်၌ သေရမည်ကို သိနိုင်အံ့ နည်း။
ယနေ့ကပင် အားထုတ်သင့်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်သင့်၏။
ငါတို့မှာ များသောစစ်သည်ရှိသော ထိုသေမင်းနှင့် ချိန်းချက်

ထားမှုသည် မရှိသည်သာတည်း”

ဤသို့ နေလေ့ရှိ၍ နေညဉ့်ပတ်လုံး မပျင်းမရိ အားထုတ်သော
ထိုရဟန်းကို စင်စစ် ကောင်းသော ညဉ့်တစ်ည နှိမ့်ရသော ရဟန်းဟူ၍
ကိလေသာ ငြိမ်းအေးပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြား
တော်မူ၏။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်)

(ဤတရားမှာ အလွန် အရေးကြီး၍ မဇ္ဈိမနိကာယ်၌
သုတ်လေးခုတွင် ထပ်တလဲလဲ ဖော်ပြထားသည်)

ကံ ကံ၏ အကျိုးတရား

(၁၁) ခံစားမှုအားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့်မဟုတ်

(မောဠိယသီဝကပရိမိဇ်) အရှင်ဂေါတမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် တစ်စုံတစ်ခုသော သုခကိုဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ၊ ဥပေက္ခာကိုဖြစ်စေ ခံစား၏။ ထိုခံစားမှု အားလုံးသည် ရှေးကံအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည် ဟု အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့က အယူရှိကြပါသည်။ ဤအရာ၌ အရှင်ဂေါတမသည် အဘယ်သို့ ဆိုပါသနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) သီဝက၊ ဤလောက၌ အချို့သော ဝေဒနာ တို့သည် သည်းခြေလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏။ အချို့ဝေဒနာ များသည် သလိပ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၏။ အချို့ ဝေဒနာများသည် လေလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ အချို့ ဝေဒနာများသည် သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ လေသုံးပါး ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ ဝေဒနာ

များသည် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ဝေဒနာများသည် မညီမညွတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်^၁ ဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ဝေဒနာများသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ပယောဂကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ ဝေဒနာများသည်ကား ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

သီဝက၊ လောက၌ ဤအကြောင်းတရားများကြောင့် ဝေဒနာတို့ ဖြစ်ခြင်းကို ကိုယ်တိုင်သိအပ်၏။ လူတို့(လောက) ကလည်း ထိုအချက်ကို အသိအမှတ်ပြုထား၏။ သို့ဖြစ်၍ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦး၏ ခံစားမှု အားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့်သာဖြစ်သည် ဟုဆိုသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ကိုယ်တိုင်သိအပ်သည်ကို ဆန့်ကျင်၍ လောကလူတို့အသိအမှတ်ပြုထားသော အမှန်တရားကိုလည်း ဆန့်ကျင်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်သူတို့၏ စကားကိုအမှားဟု ငါဆို၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ အဋ္ဌသကပရိယာယဝဂ်၊ သီဝကသုတ်)

၁။ သဠာယတန ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် (ဆဋ္ဌမူ) ၌ထိုသို့ ပြန်ဆို၍မိလိန္ဒပဉ္စာ မြန်မာပြန် (ဆဋ္ဌမူ)၌ မသင့်သော အစာအာဟာရဟု ပြန်ဆိုထား၏။

(၁၂)အခြေအနေအရ ကံအကျိုးပေးပုံမတူခြင်း

“ရဟန်းတို့၊ ဤသတ္တဝါသည် ကံကိုပြုသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုကံ၏အကျိုးကိုခံစားရ၏ဟူသောစကားသည် မှန်ပါက မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်သုံးရန်ဖြစ်တော့မည်မဟုတ်။ ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုရန်အခွင့်ရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။

ဤသတ္တဝါသည် ခံစားအပ်သောကံကိုပြုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုကံ၏အကျိုးကို ခံစားရ၏ဟူသော စကား မှန်ကန်ပါမူကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးရန် ဖြစ်နိုင်၍ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုရန် အခွင့်ရှိနိုင်၏။ရဟန်းတို့၊ ဤ လောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော အနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှုကံသည် ထိုပြုသူပုဂ္ဂိုလ်ကို ငရဲသို့ဆောင်၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပြုအပ်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားအပ်သောအနည်းငယ်မျှသောမကောင်း

မှုကံသည်ကား ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှသော အကျိုးလည်း မထင်၊ များစွာသော အကျိုးသည်ကား အဘယ်မှာ ထင်ပါအံ့နည်း။

ရဟန်းတို့၊ ဥပမာအားဖြင့် ဆားခွက်ကို ရေနည်းသောခွက်၌ ထည့်ပါက ထိုအနည်းငယ်သောရေသည် သောက်၍မရအပ်သော ဆားငန်ရေ ဖြစ်လာရာ၏။ ထိုဆားခွက်ကိုပင် ဂင်္ဂါမြစ်၌ထည့်ပါက ရေထုများပြားသောကြောင့် ထိုရေထုသည် သောက်၍ မရအပ်သော ဆားငန်ရေ ဖြစ်မလာနိုင်ချေ။

ရဟန်းတို့၊ အခြားဥပမာအားဖြင့် ဤလောက၌ အချို့ လူများသည် အသပြာဝက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အသပြာတစ်ရာ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အချုပ်အနှောင်ခံကြရ၏။ ထိုသူတို့သည် ဆင်းရဲ၍ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ၊ ကိုယ်ပိုင်အသုံးအဆောင် နည်း၏။ အချို့ သူများမှာကား အသပြာဝက် ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အသပြာ တစ်ရာ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း အချုပ်အနှောင် မခံကြရချေ။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသူတို့မှာ ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ၊ ကိုယ်ပိုင်အသုံးအဆောင်များစွာရှိ၏။

ရဟန်းတို့၊ အခြား ဥပမာအားဖြင့် လောက၌ အချို့သော ဆိတ်ပိုင်ရှင်တို့သည် အချို့သော ဆိတ်သူခိုးတို့ကို သတ်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ ချုပ်နှောင်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာဆုံးရှုံး စေရန် သော် လည်းကောင်း တတ်စွမ်းနိုင်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုဆိတ်သူခိုးတို့သည် ဆင်းရဲ၍ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ၊ ကိုယ်ပိုင်အသုံးအဆောင် နည်း၏။ အချို့သော ဆိတ်သူခိုးတို့ကိုကား သတ်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ ချုပ်နှောင်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာဆုံးရှုံးစေရန် သော်လည်းကောင်းမတတ်စွမ်းနိုင်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုဆိတ်သူခိုးတို့သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ များသောဥစ္စာ၊ များသော

အသုံးအဆောင်ရှိ၏။ စင်စစ် ထိုဆိတ်သူခိုးသည်မင်းသော် လည်းကောင်း၊ အမတ်ကြီးသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၍ ဆိတ်ပိုင် ရှင်သည် ဆိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဆိတ်၏တန်ဖိုးကိုဖြစ်စေ ပြန်လည်ရရှိရန် ထိုသူကို အသနားခံ တောင်းပန်ရ၏။

ရဟန်းတို့၊ ထိုအတူသာလျှင် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သောအနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှုကံသည် ထိုပြုသော သူကို ငရဲသို့ဆောင်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဘာဝနာကို မပွားများ၊ သီလကိုမပွားများ၊ စိတ်ကို မပွားများ၊ ပညာကိုလည်း မပွားများ၊ ဂုဏ်အားဖြင့်ငယ်၏။ ဂုဏ်ငယ်သော အားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်လည်းငယ်၏။ အနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှုဖြင့် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော၊ အနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှု ကံသည်ကား ဒုတိယ ဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှသော အကျိုးသည်ပင်မထင်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဘာဝနာကို ပွားများ၏။ သီလကိုပွားများ၏။ ပညာကိုလည်း ပွားများ၏။ ဂုဏ်အားဖြင့်မငယ်၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မငယ်၊ ဂုဏ်ကြီးသောအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏။ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ရာဂစသည်တို့ မရှိသဖြင့်နေရ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ မျက်မှောက် ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော အနည်းငယ်မျှသော မကောင်းမှုကံသည် ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှသော အကျိုးသည်မထင်။ များစွာသော အကျိုးသည်ကား အဘယ်မှာထင်ပါကော့အံ့နည်း။”

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ လောဏကပလ္လဝဂ်၊ လောဏကပလ္လသုတ်)

(၁၃) ကံ နှင့် ကံ၏အကျိုးကိုမစွဲလမ်းအပ်

(အရှင်မဟာကောဠိက) ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရမည့် အကျိုးရှိသော ကံဖြစ်ပါစေဟူသော အကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေသလော။

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင်၊ ဤသို့ကျင့်သုံးသည် မဟုတ်ပါ။

(အရှင်မဟာကောဠိက) ငါ့ရှင်၊ ထိုသို့ မဟုတ်လျှင်တမလွန်ဘဝ၌ ခံစားရမည့် အကျိုးရှိသောကံသည်ငါ့အား မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရမည့်အကျိုးရှိသောကံဖြစ်ပါစေဟူသောအကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေသလော။

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင်၊ ဤသို့လည်း ကျင့်သုံးသည်မဟုတ်။

(အရှင်မဟာကောဠိက) ငါ့ရှင်၊ ထိုသို့မဟုတ်လျှင် အဘယ်အကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေပါသနည်း။

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင်၊ ဤကားဒုက္ခတည်း။ ဤကား ဒုက္ခ

ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာတည်း။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ မသိမမြင်ရသေး၊ မျက်မှောက်မပြုရသေးသောတရားကိုထိုးထွင်းသိမြင်ရန်၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်သုံးနေပါ၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ နဝကနိပါတ်၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ ကောဠိကသုတ်)

တစ်ခါသော် နိဂဏ္ဌ၏ တပည့်ဖြစ်သော အသိဗန္ဓက၏ သားရွာသူကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့လျှောက်၏။ “အရှင်ဘုရား၊ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသည် တပည့်တို့အား အသက်ကို သတ်သူ၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူသူ၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သူနှင့်မမှန်စကားပြောသူ ဟူသမျှသည် အပါယ်ငရဲကျသည်၊ များသော ထိုထိုကံကဆောင်သွားသည်ဟုပြောပါသည်” ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ရွာသူကြီး၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အသက်ကိုသတ်တတ်၏။ မပေးသည်ကိုခိုးယူတတ်၏။ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်တတ်၏။ မဟုတ်မမှန် ပြောတတ်၏။ ထိုလူ အသက်သတ်သောအချိန်နှင့်မသတ်သော အချိန်၊ ထိုသူ ခိုးယူသောအချိန်နှင့် မခိုးယူသောအချိန်၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သောအချိန်နှင့် မကျင့်သောအချိန်၊ မဟုတ်မမှန် ပြောသော အချိန်နှင့်မဟုတ်မမှန် မပြောသောအချိန်တို့တွင် မည်သည့်အချိန်က များသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

(ရွာသူကြီး) အရှင်ဘုရား၊ အသက်သတ်သောအချိန်၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူသောအချိန်၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာကျင့်သော အချိန်နှင့် မဟုတ်မမှန် ပြောသောအချိန်များကနည်း၍ မကောင်းမှုများကို မပြုသောအချိန်ကများပါသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ရွာသူကြီး၊ သို့ဖြစ်လျှင် နိဂဏ္ဌာနဋ္ဌပုတ္တ၏ စကားအရ များသော ထိုထိုကံက ဆောင်သွား ခဲ့သော်လည်း တစ်ယောက်မျှ အပါယ်ငရဲကျတော့မည် မဟုတ်ဟု မိန့်တော်မူ၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

“ရွာသူကြီး၊ ဤလောက၌ အသက်သတ်သူ၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူသူ၊ ကာမအရာ၌ ဖောက်ပြန်သူ၊ မဟုတ်မမှန်ပြောသူ ဟူသရွေ့ သည် အပါယ်ငရဲကျသည်ဟု အချို့သောဆရာတို့သည် ဆိုလေ့ရှိ၏။ ထိုဆရာကို ကြည်ညိုသော တပည့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ အသက်သတ်ခြင်း စသော မကောင်းမှုလေးခုအနက် အမှုတစ်ခုကို ပြုသောသူ ဟူသမျှသည် အပါယ်ငရဲကျသည်ဟု ငါ၏ဆရာသည် ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိ၏။ ငါသည် ထိုမကောင်းမှု တစ်ခုကို ပြုမိ၏။ ငါသည် အပါယ်ငရဲကျမည့်သူ ဖြစ်သည်ဟု အယူမှားကို ခံယူ၏။ ယိုတပည့်သည် ထိုစကားကို မပယ်လျှင်၊ ထိုစိတ်ကို မပယ်လျှင်၊ ထိုအယူကို မစွန့်လျှင် ဆောင်ယူခဲ့သော ဝန်ထုပ်ကို ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ငရဲ၌ကျရ၏။

ရွာသူကြီး၊ ဤလောက၌ အလုံးစုံသောတရားတို့ကိုကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ် သည့် နတ်လူ တို့၏ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အသက်သတ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်း၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းနှင့် မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းကို ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍ ထိုမကောင်းမှုများကို ရှောင်ကြဉ်လော့ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုဆရာ၌ အလွန်ကြည်ညိုသော တပည့်သည် ဤသို့ဆင်ခြင်၏။

“မြတ်စွာဘုရားသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် အသက်သတ်ခြင်း

စသော မကောင်းမှုများကို ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍ ထိုမကောင်းမှုများကို ရှောင်ကြဉ်လော့ဟုလည်း ဟောတော်မူ၏။ ငါသည် ထိုမကောင်းမှု တစ်ခုကို ဤ၍ ဤမျှ ပြုမိ၏။ ထိုမကောင်းမှုကို ဤ၍ ဤမျှ ငါပြုမိခြင်းသည် မကောင်း သို့သော်လည်း ငါသည် ထိုအကြောင်းကြောင့် နှလုံးမသာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် ထိုမကောင်းမှုကို ငါမပြုဟူ၍ ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ ထိုမကောင်းမှုကို စွန့်၏။ နောင်အခါ၌ ထိုမကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသို့ဖြင့် ထိုမကောင်းမှုမှ လွန်မြောက်၏။”

(သုတ္တန်ဒေသနာ၌ အသက်သတ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်း၊ ကာမအရာ၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် မမှန်စကား ပြောခြင်းတို့ကို အထက်ပါ စကားအတိုင်း တစ်ခုစီ၊ တစ်ခုစီ ဟောကြားထားသည်။ ဤပိဋကတ် ကောက်နုတ်ချက်၌ ထိုအမှုလေးခု ကို မကောင်းမှုဟူ၍ အကျဉ်းပေါင်းရုံးရေးသားထားပါသည်။)

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ဂါမဏိသံယုတ်၊ သင်္ခမေသုတ်)

(၁၄) နာမ်ရုပ်ဟောင်း၊ နာမ်ရုပ်သစ်နှင့် ကံ၏အကျိုး

(မိလိန္ဒမင်း)အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ အဘယ်တရားသည် ပဋိသန္ဓေ နေပါသနည်း။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေနေ၏။

(မိလိန္ဒ) ဤပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ်သည်ပင်လျှင် ပဋိသန္ဓေနေသည် မဟုတ်။ စင်စစ် ဤပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ပြုလုပ်၏။ ထိုကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် တစ်ပါးသော နာမ်ရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ နေ၏။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်တရားသည်သာ အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေ မနေသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသူသည် ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့မှ လွတ်ရမည် မဟုတ်ပါလော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုသူသည် အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေမနေရ ခဲ့မူ အကုသိုလ်ကံတို့မှ လွတ်မြောက်သည် ဖြစ်ရာ၏။ စင်စစ်

သော်ကာ: ထိုသူသည် ပဋိသန္ဓေ နေရသေးသောကြောင့် အကုသိုလ် ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ချေ။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်ဦးသည် အခြားလူတစ်ဦး၏ သရက်ခြံမှ သရက်သီးကိုခိုး၏။ သရက်သီးအရှင်သည် ထိုသရက်သီး ခိုးသူကို ဖမ်း၍ မင်းအားပြရ၏။ သရက်သီး ခိုးသူက “မင်းကြီး၊ ကျွန်ုပ်သည် ဤသူ၏ သရက်သီးကို မခိုးယူပါ။ ဤသူစိုက်ပျိုးခဲ့သော သရက်သီးသည် အခြားတစ်ပါးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ခိုးသောသရက်သီး တို့သည် အခြားတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကျွန်ုပ်အား အပြစ် ဒဏ်မရောက်သင့်ပါ ဟု ပြောဆိုရာ၏။ အဘယ်နည်း၊ ထိုခိုးသော သူသည် အပြစ်ရောက်ရာသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ အပြစ်ဒဏ် ရောက်ရပါ၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုသူသည် မူလစိုက်ပျိုးရင်း သရက်သီးနှင့်ဆက်စပ် နေသော သရက်ပင်မှ သရက်သီးကို ခိုးသောကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဤအတူသာလျှင် ဤပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရပ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကိုပြု၏။ ထိုကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ် ကံကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေသောအခြား နာမ်ရပ်သည် အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ချေ။

အခြားဥပမာအားဖြင့်လည်း လူတစ်ဦးသည် မီးလှုံပြီးလျှင် မီးကို မငြိမ်းသတ်ဘဲ ဖဲသွား၏။ ထိုမီးသည် အခြား လူတစ်ဦး၏ လယ်ကို လောင်၏။ လယ်ရှင်သည် မီးလှုံသောလူကိုဖမ်း၍ မင်းအား ပြ၏။ မီးလှုံသောသူက ကျွန်ုပ်သည်အပြစ်ဒဏ် မခံသင့်ပါ၊ ဤသူ၏ လယ်ကိုလောင်သောမီးသည်တစ်ခြား၊ ကျွန်ုပ်မ ငြိမ်းသတ်ခဲ့မိသော

မီးသည် တစ်ခြားဖြစ်ပါသည်ဟုဆို၏။ အသို့နည်း၊ ထိုမီးလှုံသော သူသည် အပြစ်ဒဏ်ခံရမည်လော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ အပြစ်ဒဏ် ခံရပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှေးလှုံသောမီးကို မပယ်စွန့်သောကြောင့် နောက်လောင်သော မီး အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထို့အတူပင် သေသည်၏အဆုံး၌ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည် တစ်ခြား တစ်ပါးစီ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရှေးနာမ် ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် နောက်နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ချေ။

အခြား ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားတစ်ဦးသည် ငယ်ရွယ် သော သူငယ်မကို စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း တောင်းရမ်း ပြောဆိုပြီးလျှင် ဖဲသွား၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူငယ်မသည် အရွယ် ရောက်သောအခါ အခြားယောက်ျားတစ်ဦးနှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်၏။ ထိုအခါ ပထမ ယောက်ျားသည် ထိုထိမ်းမြားသူ ယောက်ျားအား မယားခိုးမှုဖြင့် စွပ်စွဲ၏။ ဒုတိယယောက်ျားက ငါသည် သင်၏မယားကို မယူ၊ သင်နှင့် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းကားသောသူသည် ငယ်ရွယ် နုပျိုသော အခြားတစ်ပါးသော မိန်းမဖြစ်၍ ငါလက်ထပ်သော မိန်းမသည် အရွယ်ရောက်သော အခြားတစ်ပါးသော မိန်းမဖြစ်သည် ဟုဆို၏။ ဤအမှုသည် သင်မင်းမြတ်တံသို့ ရောက်ရှိပါက သင်မင်းမြတ်သည် အဘယ်သူအား တရားအနိုင်ပေးမည်နည်း။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ပထမယောက်ျားအား တရားအနိုင် ပေးပါအံ့၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒုတိယယောက်ျား လက်ထပ်သော မိန်းမသည်

ထိုငယ်ရွယ်သော သူငယ်မမှသာလျှင် ပြောင်းလဲကြီးပြင်း၍ ဖြစ်လာပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူ သေသည့်အဆုံးဖြစ်သော နာမ်ရပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေနာမ်ရပ်သည် တစ်ခြားစီဖြစ်သော်လည်း နောက်နာမ်ရပ်သည် ရှေးနာမ်ရပ်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်ကံမှ မလွတ်နိုင်ချေ။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်ဦးသည် နွားကျောင်းသားထံမှ နွားနို့အိုးကိုဝယ်၍ နောက်တစ်နေ့မှ လာယူမည်ဟု ဆိုပြီးထွက်သွား၏။ ထိုနွားနို့သည် နောက်တစ်နေ့၌ နို့ခမ်းဖြစ်သွား၏။ နွားနို့အိုးဝယ်သောသူသည် နို့ခမ်းကို မြင်သော်မယူဘဲ နွားနို့အိုးကိုသာ တောင်း၏။ သင်မင်းမြတ်သည် ထိုအမှု၌ အဘယ်သူအား အနိုင်ပေးမည်နည်း။ (မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ နွားကျောင်းသားအား တရားအနိုင် ပေးပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စင်စစ်နို့ခမ်းသည် နွားနို့ မှသာလျှင် ဖြစ်လာပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူသေခါနီး နာမ်ရပ်နှင့်ပဋိသန္ဓေ နာမ်ရပ်သည် ရှေးနာမ်ရပ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၍ အကုသိုလ်ကံတို့မှ မလွတ်နိုင်ချေ။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ အဒါနဝဂ်၊ နာမရူပဇကတ္တနာနတ္တပဉ္စ)

(၁၅) သီလနှင့် သီလ၏အကျိုး

“အာနန္ဒာ၊ အပြစ်မရှိသော သီလတို့သည် နှလုံးသာရွှင်မှု အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ နှလုံးသာရွှင်မှုသည် ဝမ်းမြောက်မှု အကျိုး အာနိသင် ရှိ၏။ ဝမ်းမြောက်မှုသည် နှစ်သက်မှုအကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ နှစ်သက်မှုသည် ငြိမ်းချမ်းမှု အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ငြိမ်းချမ်းမှုသည် ချမ်းသာမှု အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ချမ်းသာမှုသည်တည်ကြည်မှုအကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ တည်ကြည်မှုသည် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိမြင်မှု အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်မှုသည် ငြီးငွေ့မှုနှင့် တပ်စွန်းခြင်း ကင်းမှု အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ငြီးငွေ့မှုနှင့် တပ်စွန်းခြင်းကင်းမှုသည် လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိနှင့် ‘လွတ်မြောက်မှု ကိုသိသော ဉာဏ်အမြင် ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။

အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် အပြစ်မရှိသော သီလတို့သည် အစဉ်အတိုင်း အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေကုန်၏”

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဒသကနိပါတ်၊ အာနိသံသဝဂ်၊ ကိမတ္တိယသုတ်)

“စုန္တ၊ ကိုယ်ဖြင့်စင်ကြယ်မှုသည် သုံးမျိုးဖြစ်၏။ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီး ဖြစ်၏။ သနားတတ်၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၏။ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ရွာ၌ဖြစ်စေ၊ တော၌ဖြစ်စေတည်သော သူတစ်ပါး၏စည်းစိမ်အဆောက် အအုံကို မပေးဘဲမယူတတ်သူဖြစ်၏။ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အမိအဖ၊ မောင်ကြီး၊ မောင်ငယ်၊ အစ်မ၊ ညီမနှင့် ဆွေမျိုးအနွယ် စောင့်ရှောက်သော မိန်းမ၊ တရားစောင့်သော မိန်းမ၊ လင်ရှိသော မိန်းမ၊ ဒဏ်ထားသော မိန်းမ၊ အယုတ်သဖြင့် ပန်းခွေဖြင့်သော်လည်း ကာရံထားသော မိန်းမတို့၌ သွားလာခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်ဖြင့် စင်ကြယ်မှုသည် သုံးမျိုးဖြစ်၏။

စုန္တ၊ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်၏။ မင်းပရိတ်သတ် ဆွေမျိုးအလယ်၌မိမိ မသိလျှင်ငါမသိဟုလည်းကောင်း၊ သိလျှင်ငါသိသည်ဟုလည်းကောင်း၊ မမြင်သည်ကို ငါမမြင်၊ မြင်သည်ကို ငါမြင်၏ ဟုလည်းကောင်း၊ မိမိ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးအကြောင်း သို့မဟုတ် လာဘ်တံစိုးဟူသော အကြောင်းကြောင့်သိလျက် အမှားမပြောတတ်သူ ဖြစ်၏။ ကုန်းစကား ကို ရှောင်ကြဉ်၏။ လူများ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားရန် စကားမပြောတတ်။ ကွဲပြားနေသူကို ညီညွတ်စေရန်စေ့စပ် အားပေးတတ်၏။ ရန်ရှင်း ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ရှောင်ကြဉ်၍ လူအများနှစ်လိုသော၊ နားချမ်းသာသော၊ ယဉ်ကျေးသော၊ အပြစ် ကင်းသော စကားကိုသာ ပြောတတ်၏။ သိမ်ဖျင်းသောစကားကို ရှောင်ကြဉ်၏။ သင့်လျော်သော အခါ၌ မှန်ကန်၍ အကျိုးနှင့်စပ်သော စကား၊ အဆုံးအမနှင့် စပ်သော

စကားအနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိ၍ မှတ်သားလောက်သော စကားကိုသာ ဆိုတတ်၏။ ဤသို့လျှင် နှုတ်ဖြင့် စင်ကြယ်မှုသည် လေးမျိုးဖြစ်၏။

စုန္ဒ၊ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် အဘိဇ္ဈာ မများသော သူဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး၏ စည်းစိမ် အဆောက်အအုံကိုရှေးရှုမကြံတတ် သောသူ ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးကို မဖျက်ဆီးလိုသော စိတ်အကြံရှိ၏။ မှန်ကန်သောအယူ မဖောက်မပြန်သောအမြင်ရှိ၏။ ဤသို့လျှင်စိတ်ဖြင့် စင်ကြယ်မှုသည် သုံးမျိုးဖြစ်၏”

(အင်္ဂုတ္တနိကာယ်၊ ဒသကနိပါတ်၊ ဇာဏုသောဏိဝဂ်၊ စုန္ဒသုတ်)

ရာဟုလော၊ သိလျှက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ဆိုရာ၌ အရှက်မရှိသော မည်သည့်ရဟန်းအား မဆို မပြုလုပ်သော အကုသိုလ် မကောင်းမှု တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိပြီဟူ၍ ငါဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဤမှသာဝါ၌ “ရယ်ရွှင်မြူးတူးလို၍မျှလည်း ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မဆိုအံ့” ဟု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပုဏ္ဏာသ၊ ဘိက္ခုဝဂ်၊ အမ္မလဋ္ဌိက ရာဟုလောဝါဒသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ဥပါသကာသည် လက်နက်ကုန်သွယ် ရောင်း ဝယ်ခြင်း၊ လူသတ္တဝါကို ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ အသားကို ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ သေအရက်ကို ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ် ခြင်းနှင့် အဆိပ်ကိုကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ဤကုန်သွယ် ရောင်း ဝယ်မှု ငါးမျိုးတို့ကို မပြုလုပ်အပ်ကုန်”

(အင်္ဂုတ္တနိကာယ်၊ ပဉ္စကနိပါတ်၊ ဥပါသကဝဂ်၊ ဝါဏိဇ္ဇာသုတ်)

“အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်လေ့ရှိ၏။ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်၏။ သူ့ကျေးဇူးကိုချေဖျက်တတ်၏။ အယူပျက်စီးသူဖြစ်၏။ လှည့်ပတ်တတ်၏။ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရ၏။

အကြင်သူသည် အိုမင်း၍ ပစ္စိမအရွယ်သို့ ရောက်ပြီးသော အမိအဖများကို ကျွေးမွေးပြုစုနိုင်စွမ်းသူဖြစ်လျက် မကျွေးမွေး မပြုစုချေ။ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရ၏။

အကြင်သူသည် အမိအဖကိုသော်လည်းကောင်း၊ ညီအစ်ကိုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အစ်မနှင့်နှမကို သော်လည်းကောင်း၊ ယောက္ခမ၊ မိန်းမသူ၊ ယောက်ျားသူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် ညှဉ်းဆဲ၏။ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရ၏။

အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးအိမ်သို့သွားပြီးလျှင် မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို စား၏။ မိမိအိမ်သို့ လာသော ထိုအဆွေခင်ပွန်းကိုကား အတုံ့အပြန် မကျွေးမွေး။ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရ၏။

အကြင်သူသည် မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ပလ္လာ့၍ သူတစ်ပါးတို့ကို ရှု၊ ချေ၏။ သူသည် မိမိ၏ မာနကြောင့်ဆုတ်ယုတ်၏ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရ၏။

(အင်္ဂုကာဘာရဒွါပေုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား သော ဒေသနာမှ ကောက်နှုတ် ဖော်ပြပါသည်။)

(သုတ္တန်ပါတ်၊ ဥရဂဂင်၊ ဝသလသုတ်)

(၁၆) သီလ၏ အခြေခံတရား

“ရဟန်းတို့၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာသည် အကုသိုလ်တရားတို့သို့ရောက်ရန်ရှေ့သွားဖြစ်၏။ အရှက်အကြောက် မရှိမှုသည် နောက်လိုက်သာဖြစ်၏။ မသိမှုအဝိဇ္ဇာ၌တည်၍ ဉာဏ်မဲ့သူအား မှားယွင်းသောအမြင်ဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောအမြင်ရှိသူအား မှားယွင်းသောအကြံအစည်ဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောစကားရှိသူအား မှားယွင်းသောအလုပ်ဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောအလုပ်ရှိသူအား မှားယွင်းသောအသက်မွေးမှုဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောအသက်မွေးမှုရှိသူအား မှားယွင်းသောလုံ့လဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောလုံ့လရှိသူအား မှားယွင်းသောသတိဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောသတိရှိသူအား မှားယွင်းသောသမာဓိဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောသမာဓိရှိသူအား မှားယွင်းသောဉာဏ်ဖြစ်နိုင်၏။ မှားယွင်းသောဉာဏ်ရှိသူအား မှားယွင်းသောလွတ်မြောက်မှုဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့၊ သိမှုဝိဇ္ဇာသည် ကုသိုလ်တရားတို့သို့ရောက်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ရှက်ကြောက်မှုသည် နောက်လိုက် သာဖြစ်၏။ သိမှုဝိဇ္ဇာ ဌိတည်၍ဉာဏ်ရှိသူအား မှန်ကန်သောအမြင် ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အမြင်ရှိသူအား မှန်ကန်သောလွှတ်မြောက်မှု ဖြစ်နိုင်၏။

(အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ်၊ ဒသကနိပါတ်၊ သမဏသညာဝဂ်၊ ဝိဇ္ဇာသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ ကုသိုလ်တရားအားလုံးတို့သည်မမေ့လျော့မှု “အပ္ပမာဒ” လျှင် အခြေခံ ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု အပ္ပမာဒသို့ ပေါင်းဆုံကုန်၏။ ထိုကုသိုလ်တရားတို့တွင် မမေ့လျော့မှု အပ္ပမာဒ ကိုအမြတ်ဆုံးဟုဆိုအပ်၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဒသကနိပါတ်၊ ဉာဏဝဂ်၊ အပ္ပမာဒသုတ်)

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ အကြင်သူသည် သိလျက် မကောင်းမှုကံ ကိုပြု၏။ အကြင်သူသည် မသိမူ၍ မကောင်းမှုကံကို ပြု၏။ အဘယ်သူ၏မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံသည် များပြားပါ သနည်း။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ မသိမူ၍ မကောင်းမှုကိုပြုသောသူ၏ အကုသိုလ် ခည်များပြား၏။

(မိလိန္ဒ) ။ အရှင်ဘုရား၊ သို့ ဖြစ်လျှင်မသိမူ၍ မကောင်းမှုကိုပြုသော ကျွန်ုပ်၏မင်းအမတ်တို့အား နှစ်ဆတက်သောအပြစ်ကိုပေးရပါမည် လော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သော မီးနှင့်တကွဖြစ်သော သံခဲသံတုံးကို သိလျက်ကိုင်သောသူနှင့် မသိပဲ ကိုင်သော သူနှစ်ဦးတွင် အဘယ်သူကိုပြင်းစွာ လောင်ရာသနည်း။

၁၇၂ ဦးအေးမောင်

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ မသိဘဲ ကိုင်သောသူအားပြင်းထန်စွာလောင်
ရာပါ၏။

(နာဂဆေန) မင်းမြတ်၊ ထို့အတူ မသိဘဲ မကောင်းမှုကို ပြုသော
သူအား အကုသိုလ်ကံသည် များပြား၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ အရပဓမ္မဝစက္ကာနဝဂ်၊ ဇာနန္ဒာဇနန္တပါပကရဏပဉ္စာ)

(၁၇) မကောင်းမှု ရှောင်ကြဉ်ရုံဖြင့် အကျင့်သီလပြည့်စုံခြင်းမရှိ

တစ်ခါသော် ဥဂ္ဂါဟမာနပရိဗိုဇ်က လောက၌ ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြု၊ မကောင်းသောစကားကို မဆို၊ မကောင်းသောအကြံကို မကြံ၊ မကောင်းသောအသက်မွေးမှုမပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ကုသိုလ်တရားပြည့်စုံသော ရဟန်းသူမြတ်အဖြစ်မိမိ အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ပဉ္စကင်္ဂလက်သမားကြီးအား ဟောကြား၏။

ပဉ္စကင်္ဂ လက်သမားကြီးသည် ဥဂ္ဂါဟမာန ပရိဗိုဇ်၏စကား အလုံးစုံကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူ၏။

“လက်သမားကြီး၊ ဥဂ္ဂါဟမာန ပရိဗိုဇ်၏စကား မှန်ပါက ပက်လက်အိပ်အရွယ် လူမမယ် ကလေးသူငယ်သည်ကုသိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသူမြတ် ဖြစ်ရချေတော့မည်။ အသိဉာဏ် လုံးဝ မရှိသေးသော ကလေးသူငယ်သည် ကိုယ်လှုပ်ရှားမှုမှတစ်ပါး အဘယ်

မှာကိုယ်ဖြင့် မကောင်းမှုကို ပြုလတ္တံ့နည်း။ ငိုကြွေးရုံမှတစ်ပါး အဘယ်မှာ မကောင်းသောစကားကိုဆိုပါမည်နည်း။ မြူးရုံမှတစ်ပါး အဘယ်မှာ မကောင်းသောအကြံကိုကြံပါမည်နည်း။ အမိနို့ကိုစို့ခြင်းမှတစ်ပါး အဘယ်မှာ မကောင်းသောအသက်မွေးမှုရှိပါမည်နည်း။

လက်သမားကြီး၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးဖြင့် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်၍မကောင်းသောအသက်မွေးမှုမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကလေးသူငယ်အရွယ်ကို ကျော်လွန်သော်လည်း ကုသိုလ်တရားမပြည့်စုံသေး၊ ရဟန်းသူမြတ် မဟုတ်သေးပါဟု ငါဆို၏။ မကောင်းသော အလေ့အကျင့်တို့ကိုသိရမည်။ ထိုအလေ့အကျင့်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတရားကိုသိရမည်။ ယင်းတို့၏ချုပ်ရာကို သိရမည်။ ယင်းတို့ ချုပ်ရန် ကျင့်နည်းကို သိရမည်ဟုငါဟော၏။ မကောင်းသော အလေ့အကျင့်ဟူသည် မကောင်းသော ကိုယ်အမှုအရာ၊ မကောင်းသော နှုတ်အမှုအရာနှင့် ယုတ်မာသောအသက်မွေးမှုတို့ဖြစ်၏။

ထိုမကောင်းသော အလေ့အကျင့်တို့သည် ရာဂ၊ မောဟဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းတို့သည် ကောင်းသော ကာယကံ၊ဝိစီကံ၊ မနောကံများနှင့်ကောင်းသော အသက်မွေးမှုတို့၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ကုန်၏။ ယင်းတို့ချုပ်ရန် ကျင့်နည်းသည်ကား မဖြစ်ကုန်သေးသော အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် အားထုတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ရန် အားထုတ်ခြင်း၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရား တို့ဖြစ်ပေါ်စေရန် အားထုတ်ခြင်းနှင့် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားပွားများ ပြည့်စုံစေရန် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။

လက်သမားကြီး၊ မကောင်းသောအကြံတို့ ဟူသည် ကာမဂုဏ် အကြံ၊ ဖျက်ဆီးမှုအကြံနှင့် ညည်းဆဲမှု အကြံတို့ ဖြစ်၏။ ယင်းတို့သည် များပြားသောအမှတ်သညာတို့ကြောင့်ဖြစ်၍ ပထမဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်၏။ ယင်းတို့ချုပ်စေရန် ကျင့်နည်းသည်ကား မဖြစ်ကုန် သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်စေရန်၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသောကုသိုလ် တရားတို့ ပွားများပြည့်စုံစေရန် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။

လက်သမားကြီး၊ ဤ သာသနာတော်၌ အကြင်ရဟန်းသည် ရဟန္တာ တို့၏မှန်ကန်သောအယူ၊ မှန်ကန်သောအကြံ၊ မှန်ကန်သော စကား၊ မှန်ကန်သောအမှု၊ မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်၊ မှန်ကန်သောလွတ်မြောက်မှု နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤဆယ်ပါးသောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည် ကုသိုလ်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသူမြတ်ဖြစ်သည်ဟု ငါဆို၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗာဓကဝဂ်၊ သမဏ ပုဏ္ဏိကသုတ်)

တစ်ခါသော်အတူနေအတူစား မိတ်ဆွေဖြစ်ကုန်သော ရဟန်း တို့သည် ကောသလတိုင်း ဇနပုဒ်ရှိ တစ်ခုသောကျောင်း၌ ဝါဆို ကြ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘဲ အညီအညွတ် ချမ်းသာစွာ ဝါဆိုနိုင်ကြရန် အလိုငှာ အချင်းချင်းလုံးဝစကား မပြောဘဲ ဝါဆို ကြ၏။

သုံးလလွန်မြောက်သဖြင့် ဝါမှထကုန်သည်ရှိသော် ထိုရဟန်း တို့သည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွား၍ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြော်ကန်တော့ကြ၏။ မိမိ တို့သည် ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘဲ ချမ်းသာစွာဝါကပ်ခဲ့ကြပါသည်ဟု မြတ်စွာ

ဘုရားအား လျှောက်ထားကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားက “သင်တို့သည် အဘယ်သို့လျှင်မငြင်းခုံဘဲ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ချမ်းသာစွာညီညီညွတ်ညွတ်နေခဲ့ကြသနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့ကမိမိတို့သည် အချင်းချင်း လုံးဝစကား မပြောဘဲ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး ချမ်းသာစွာ အညီအညွတ်နေခဲ့ကြပါသည်ဟု လျှောက်ကြ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့၊ ဤမင်္ဂလိမ္မိ အချည်းနှီး ဖြစ်သော ယောက်ျားတို့သည် နွားတို့၏ နေခြင်းကဲ့သို့၊ ဆိတ်တို့၏ နေခြင်းကဲ့သို့၊ ရန်သူတို့၏ နေခြင်းကဲ့သို့ နေကုန်လျက် ချမ်းသာစွာ နေရပါသည်ဟု ဝန်ခံဘိ၏” ဟုပြစ်တင် ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးလျှင် “ရဟန်းတို့၊ တိတ္ထိတို့ ဆောက်တည်အပ်သော စကားမဆိုသော အကျင့်ကို မဆောက်တည်အပ်၊ ဆောက်တည်သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏” ဟု ပညတ်တော်မူ၏။

(ဝိနည်းပိဋကတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ ပဝါရဏာဓန္ဒကသုတ်)

(၁၈) အစမ်းအသပ်ခံနိုင်သောအကျင့်သီလဖြစ်ရန်လိုအပ်ခြင်း

“ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် စိတ်မနှစ်သက်ဖွယ် စကားလမ်းကြောင်းများ မတွေ့ထိသေးသမျှ အလွန်နူးညံ့သူ၊ အလွန်နှိမ့်ချသူ၊ အလွန်ငြိမ်းအေးသူ ဖြစ်တတ်၏။ ထိုရဟန်းကို စိတ်မနှစ်သက်ဖွယ် စကားလမ်းကြောင်းများ တွေ့ထိသော အခါမှသာလျှင် နူးညံ့သူ၊ နှိမ့်ချသူ၊ ငြိမ်းအေးသူဟု သိရမည်။ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ ဆေး အသုံးအဆောင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အပြောအဆို လွယ်သူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းကို အပြောအဆိုလွယ်သူဟု ငါမဆိုပေ။ ထိုရဟန်းသည် ထိုပစ္စည်းလေးပါးကို မရရှိပါက အပြောအဆို လွယ်သူ ဖြစ်မည်မဟုတ်။ တရားကိုသာလျှင်ရှိသော လေးစား၍ အပြောအဆိုလွယ်သော ရဟန်းကိုသာလျှင် အပြောအဆို လွယ်သူဟု ငါဆို၏။”

“ရဟန်းတို့၊ သူတစ်ပါးတို့သည် သင့်လျော်သောအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ မသင့်လျော်သောအခါ၌သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ဟုတ်မှန်သောစကားကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မှန်သော စကားကိုသော်လည်းကောင်း ပြောဆို ကုန်ရာ၏။ သိမ်မွေ့သောစကားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကိုသော်လည်းကောင်း ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ အကျိုးအကြောင်းဆီလျော်သော စကားကိုသော်လည်းကောင်း၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ မလိုမုန်းထားသော စိတ်နှင့်သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုအခါ၌ သင်တို့သည် စိတ်မဖောက်ပြန်ဘဲ၊ အမျက်ဒေါသ မထွက်ဘဲ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် နေကြရန် ကျင့်ကြရမည်”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ သြပမ္မဝဂ်၊ ကတစုပမသုတ်)

(၁၉) ဗုဒ္ဓအကျင့်သီလ၏ကျယ်ပြန့်မှု

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့သော အကျင့်သီလနှင့်ပတ်သက်၍ ရှောင်ကြဉ်ရန် တရား၊ စောင့်ထိန်းရန် တရားတို့ကား များပြားလှပေ၏။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းမှုနှင့် ဒုစရိုက်(၁၀)ပါး ရှောင်ကြဉ်မှုမှ တစ်ပါး ဘုရားရှင် ထပ်တလဲလဲ ဟောကြားထားသော တရားများမှာ မိမိကိုယ်ကိုချီးမြှောက်၍ သူတစ်ပါးအားရှုတ်ချခြင်းမပြုရန်၊ ဤအယူမှ တစ်ပါးအခြားအယူအားလုံးသည် အချည်းနှီးတည်းဟု စွဲမှတ်မထားရန်၊ သူတစ်ပါး၏ကျေးဇူးကိုချေဖျက်ခြင်း မပြုရန်၊ မိဘ၏ကျေးဇူးကို သိရန်၊ အစာအာဟာရ မှီရာ၌အတိုင်းအရှည် သိရန်၊ သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုသည်းခံရန်စသည်တို့ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါး၌ အပြစ်မြင်သောသူနှင့် အပြစ် ကျူးလွန်မိသောသူတို့ အထူး သတိပြုသင့်သောဗုဒ္ဓ ဩဝါဒမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။ ယင်းမှာ အပြစ်ကျူးလွန်သောသူသိမ ပရိမိုဇ်မအား ဘုရားရှင်

မိန့်ကြားသောစကားဖြစ်၏။ ထိုဆုံးမစကားမျိုးကို များစွာသော သုတ္တန်
ဒေသနာများ၌တွေ့ရ၏။

“သုသိမ၊ စင်စစ်သော်ကား သင့်မှာ မိုက်သည့် အလျောက်၊
တွေဝေသည့် အလျောက်၊ မလိမ္မာသည့်အလျောက် အပြစ်သည်
လွှမ်းမိုးနေ၏။ အကြင်ကြောင့် သင်သည် အပြစ်ကို အပြစ်အားဖြင့်
မြင်၍ အပြစ်အား လျော်စွာ ကုစား၏။ ထိုကြောင့် သင်၏
ထိုအပြစ်ဝန်ခံချက်ကို ငါတို့သည်ခံကုန်၏။ အကြင်သူသည် အပြစ်ကို
အပြစ် အလျောက်မြင်၏။ အပြစ်အား လျော်စွာကုစား၏။ နောင်အခါ
၌လည်း ဧဝံစည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသည်ကား ဘုရားအစ
ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့၏ အဆုံးအမ၌ ထိုသူ၏ ကြီးပွားကြောင်း
ပင်ဖြစ်၏”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနသံယုတ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သုသိမသုတ်)

(၂၀) သီလတရားသည် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၏အဆုံးစွန်ပန်းတိုင်

မဟုတ်

အရှင်သာရိပုတ္တရာက အဘယ်အတွက် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပါသနည်းဟုမေး၍ အရှင်ပုဏ္ဏက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြား၏။ -

“ ငါ့ရှင်၊ အကျင့်သီလစင်ကြယ်ခြင်းသည် စိတ်သမာဓိ အထူး စင်ကြယ်ရုံမျှ အကျိုးရှိ၏။ စိတ်သမာဓိအထူးစင်ကြယ်ခြင်းသည် အမြင်အထူးစင်ကြယ်ရုံမျှ အကျိုးရှိ၏။ အမြင်အထူးစင်ကြယ်ခြင်းသည် ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်မှု(ဉာဏ်) အထူး စင်ကြယ်ရုံမျှသာ အကျိုး ရှိ၏။ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်မှု(ဉာဏ်) အထူးစင်ကြယ်ခြင်းသည် မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ ဉာဏ်အမြင် အထူး စင်ကြယ်ရုံမျှသာ အကျိုး ရှိ၏။ မဂ်ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ ဉာဏ်အမြင် အထူး စင်ကြယ်ခြင်းသည် အကျင့်(အနုလုံ) ဉာဏ်အမြင် အထူးစင်ကြယ်

ရုံမျှသာ အကျိုးရှိ၏။ အကျင့်(အနုလုံ) ဉာဏ်အမြင် အထူးစင်ကြယ်ခြင်းသည် မဂ်ဉာဏ်အမြင် အထူး စင်ကြယ်ရုံမျှသာ အကျိုးရှိ၏ မဂ်ဉာဏ်အမြင် အထူးစင်ကြယ်ခြင်းသည် စွဲယူမှု မရှိသော ထက်ဝန်းကျင်ငြိမ်းအေးရုံမျှသာ အကျိုးရှိ၏။ ငါ့ရှင် စွဲယူမှုမရှိသော ထက်ဝန်းကျင် ငြိမ်းအေးခြင်း အကျိုးငှာသာ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပါ၏။ ”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ သြပမ္မဝဂ်၊ ရထဝီနိတသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှဖြင့်သာ ပြောနိုင်ရာ၏..... ရဟန်းတို့၊ သီလမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော သိနိုင်ခဲ့ကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်သေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ယင်း တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောဆိုလျှင် ယင်းတရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏ ”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်)

“ စောင့်ထိန်းမှုသီလသာ မြတ်၏ဟု အယူရှိသူတို့သည် သီလစောင့်စည်းရုံမျှဖြင့် စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ နွား၊ ခွေး စသည်တို့၏အကျင့်ဝတ်ကို ကောင်းစွာယူ၍ တည်ကုန်၏။ ဤမိမိအယူ၌

သာလျှင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏ဟု ပြောဆိုသူတို့သည် ဘဝ၌ မက်မော
နစ်မြုပ်ကုန်လျက် ထိုဆရာ၏စင်ကြယ်သောအကျင့် ကျင့်သုံးကုန်အံ့ဟု
ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုသူသည် စောင့်ထိန်းမှုသီလ၊ဆောက်တည်မှု ဝတ်မှရွှေ့လျား
ခဲ့မှု သီလနှင့်ဝတ် ချွတ်ယွင်းပျက်စီး သောကြောင့်တုန်လှုပ်၏နေအိမ်မှ
ထွက်ခဲ့၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားသောသူသည်လည်းအုပ်မှ
ကျရစ်ခဲ့သော် ထိုနေအိမ်နှင့် လှည်းအုပ်ကို တောင့်တဘိသကဲ့သို့
ထိုအတူ စင်ကြယ်မှုကို တမ်းတမှုလည်း တမ်းတ၏။တောင့်တမှုလည်း
တောင့်တ၏။

စောင့်ထိန်းမှု သီလ၊ဆောက်တည်မှုဝတ် အားလုံးကို
လည်းကောင်း၊ အပြစ်ရှိ၊ အပြစ်မရှိသော ထိုအကုသိုလ် ကုသိုလ်ကံကို
လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ စင်ကြယ်မှု၊ မစင်ကြယ်မှုကိုမတောင့်တသော
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်သည် မိစ္ဆာအယူကိုမယူမှု၍ စင်ကြယ်မှု မစင်ကြယ်
မှုမှ ရှောင်ကြဉ်လျက်သွားလာ နေထိုင်နိုင်ရာ၏။

(သုတ္တန်ပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ မဟာဗျူဟသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊သိမ်းပိုက်ထားရန် မဟုတ်ဘဲ ကူးမြောက်ဖိုရန်
အကျိုးငှာ ဖောင်ဥပမာရှိသော တရားကို သင်တို့အား ငါဟောကြား
၏။(ဖောင်ဥပမာ ဟူသည်ကားဖောင်ဖြင့် ရေပင်လယ်ကိုကူးသွားသော
ခရီးသည် တစ်ဦးသည် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ဖောင်ကို
တပ်မက်မနေဘဲဘဲ စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ခရီးဆက်လက်၍
သွား၏)

ရဟန်းတို့၊ ဖောင်ဥပမာကို သိသော သင်တို့သည် တရားမူ (သမထဝိပဿနာ)၌ဖြစ်သော ဆန္ဒ ရာဂတို့ကိုပင်သော်လည်း ပယ်စွန့်ရမည်၊ မတရားမူ (ကာမဂုဏ်) ၌ ဖြစ်သောဆန္ဒရာဂတို့ကိုကား ပြောဆိုဖွယ်ပင် မရှိတော့ပေ။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ဩသမ္ဘဝဂ်၊ အလဂဒ္ဒ၊ ပမသုတ်)

မိဂသာလာ အမည်ရှိသော ဥပါသိကာမ တစ်ဦးက မိမိ၏ ဖခင်သည် မေထုန်အကျင့်ကို ရှောင်ကြဉ်ပါသည်။ မိမိ၏ အဘိုးသည် ကားမေထုန်အကျင့်ကို ရှောင်ကြဉ်သူမဟုတ်၊ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးစလုံးပင် သေလွန်သောအခါ သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်လျက် တုသိတာနတ်ပြည်၌ဖြစ်ကြသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားပါသည်။ ဤမြတ်သော အကျင့်ရှိသူနှင့် မရှိသူ နှစ်ဦးစလုံး တမလွန်ဘဝ၌ လားရာဂတိ ထပ်တူညီမျှ ဖြစ်နေခြင်းကို မိမိမည်သို့ နားလည်ရပါမည်နည်းဟု အရှင်အာနန္ဒာအား မေးလျှောက်၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် မည်သို့မျှ မဖြေကြားဘဲ နောက်ကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားအား ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါအတိုင်း ဟောတော်မူ၏။

“အာနန္ဒာ၊ လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်မျိုးတို့သည် ထင်ရှားရှိ၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “မကောင်းမှုကိုကောင်းစွာ ရှောင်ကြဉ်၏။ ချမ်းသာသော ပေါင်းသင်းမှုရှိ၏။ ထိုသူနှင့်အတူ နေခြင်းဖြင့်သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် နှစ်သက်ကုန်၏။ သို့ရာတွင်

ထိုသူသည် ကြားနာမှုဖြင့် ပြုသင့်သည်ကို မပြု၊ အကြားအမြင်များမှု ဝီရိယဖြင့် ပြုသင့်သည်ကို မပြု၊ ပညာဖြင့်လည်း သိသင့်သည်ကို ထိုးထွင်း၍မသိ၊ အခါကာလ အားလျော်စွာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိကိုလည်း မရ၊ ထိုသူသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဆုတ်ယုတ်ရန်ဖြစ်၏။ ထူးမြတ်ရန်မဖြစ် ဆုတ်ယုတ်သည့် အဖြစ် သို့သာလျှင်ရောက်၏။ ထူးမြတ်သည့်အဖြစ်သို့မရောက်။

ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မကောင်းမှုကို ကောင်းစွာ ရှောင်ကြဉ်၏။ ချမ်းသာသော ပေါင်းသင်းမှုရှိ၏။ ထိုသူနှင့် အတူနေခြင်းဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် နှစ်သက်ကုန်၏။ ထိုသူသည် ကြားနာမှုဖြင့်လည်း ပြုသင့်သည်ကို ပြု၏။ အကြား အမြင်များမှု ဝီရိယ ဖြင့်လည်း ပြုသင့်သည်ကိုပြု၏။ ပညာဖြင့်လည်း သိသင့်သည်ကို ထိုးထွင်း၍သိ၏။ အခါကာလ အားလျော်စွာဖြစ်သော လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိကိုလည်း ရ၏။ ထိုသူသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ထူးမြတ်ရန်ဖြစ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန် မဖြစ်၊ ထူးမြတ်သည့်အဖြစ်သို့သာလျှင်ရောက်၏။ ဆုတ်ယုတ်သည့် အဖြစ်သို့ မရောက်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ နှစ်ဦးတို့တွင် မကောင်းမှုကို ကောင်းစွာ ရှောင်ကြဉ်၍ ချမ်းသာသော ပေါင်းသင်းမှု ရှိသော ထိုသူနှင့် အတူနေသဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် နှစ်သက်သော ကြားနာမှုဖြင့်လည်း ပြုသင့်သည်ကိုပြုသော၊ အကြားအမြင်များမှု ဝီရိယ ဖြင့်လည်းပြုသင့်သည်ကို ပြုသော၊ ပညာဖြင့်လည်း သိသင့်သည်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသော၊ အခါကာလ အားလျော်စွာဖြစ်သည့် လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိကိုလည်းရသော ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်သည် ပထမ ပုဂ္ဂိုလ်ထက်သာ၍ နှစ်သက်

ဖွယ်ရှိ၏။ သာ၍လည်းမွန်မြတ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိပဿနာတရားအယဉ်က အရိယာဘုံသို့ဆောင်ယူသွား၏”

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားက ဆက်လက်၍ အမျက်ဒေါသ မာန်မာန လွှမ်းမိုးလွန်ကဲ၍ ရံဖန်ရံခါ လောဘတရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးတွင် တစ်ဦးက ကြားနာမှုဖြင့် ပြုသင့်သည်ကိုမပြု လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိကိုလည်းမရ၊ အခြားတစ်ဦးကမူ ကြားနာမှုဖြင့် ပြုသင့်သည်ကို ပြု၍ ဝိမုတ္တိကို ရ၏။ အမျက်ဒေါသမာန်မာန လွှမ်းမိုးလွန်ကဲ၍ ရံဖန်ရံခါ စကားပြောဆိုမှု ဝစီသင်္ခါရတို့ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတွင် လည်း တစ်ဦးကကြားနာမှုဖြင့် ပြုသင့်သည်ကို မပြု..... ဝိမုတ္တိမရ၊ အခြားတစ်ဦးက ကြားနာမှုဖြင့် ပြုသင့်သည်ကို ပြု၍.....ဝိမုတ္တိရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတွင် ဝိမုတ္တိမရသော သူမှာ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဆုတ်ယုတ်ရန်ဖြစ်၍ ဝိမုတ္တိရသောသူမှာ သေပြီးနောက်၌ ထူးမြတ်ရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သာလွန်မွန်မြတ်၍ ဝိပဿနာတရား အယဉ်က အရိယာဘုံသို့ ဆောင်ယူသွားကြောင်း ဟောတော်မူ၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ဆတ္တနိပါတ်၊ ဓမ္မကဝဂ်၊ မိဂသာလသုတ်)

(၂၁) အာဝဏာ

ပညာမရှိ၊ သမာဓိမရှိဘဲ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှည် နေရခြင်းထက် တရားပညာရှိ၍ သမထဝိပဿနာကိုရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟစ်ရက်မျှ အသက်ရှည်ရခြင်းသည် မြတ်၏။

ရေပြင်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တံလျှပ်ကို ရှုမြင် ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဤအတူခန္ဓာငါးပါး ဟူသော လောကကို ရှုကြည့်သူ ကို သေမင်းသည် မမြင်နိုင်။

၃. ကြွင်းအခါ၌ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ အားလုံးတို့သည်အမြဲမရှိ ဆင်းရဲကုန် ရှိ။ အတ္တ မဟုတ်ဟု ဝိပဿနာပညာဖြင့် ရှုမြင်နိုင်၏။ ထိုအခါ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့၌ ငြီးငွေ့၍ ဤငြီးငွေ့ခြင်းသည် ကိလေသာစင်ကြယ်ရာ နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိစ္ဆာဝိတက် ငြိမ်းခြင်း၌သာမွေ့လျော်၏။ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အခါခပ်သိမ်းအသုဘ အာရုံကိုပွား၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မာရ်နတ်အနောင်အဖွဲ့ကိုဖြတ်၏။

အကြင်သူသည် လက်ကို စောင့်စည်း၏။ ခြေကို စောင့်စည်း၏။ နှုတ်ကို စောင့်စည်း၏။ တစ်ကိုယ်လုံးကို စောင့်စည်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းမှု၌ မွေ့လျော်ကာ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ၏။ တစ်ယောက်တည်းနေ၍ရသဖြင့် ရောင့်ရဲနိုင်၏။ ထိုသူကို ရဟန်းဟူ၍ ဆိုကုန်၏။

(ဓမ္မပဒ၊ ဂါထာ ၁၁၁၊ ၁၇၀၊ ၂၇၇-၇၉ ၂၃၅၀-၃၆၂)

“မေဃိယ၊ တရားလေးပါးတို့ကို ပွားများရမည်။ ရာဂကိုပယ်နိုင်ရန်အသုဘကို ပွားများရမည်။ ဗျာပါဒကို ပယ်နိုင်ရန် မေတ္တာကို ပွားများရမည်။ ဝိတက်ကို ဖြတ်ကောက်နိုင်ရန်အာနာပါန သတိကို ပွားများရမည်။ ငါဟူသောမာန်ကို ပယ်နိုင်ရန် အနိစ္စသညာကိုပွားများရမည်။ မှန်၏။ အနိစ္စသညာ ရှိသူအား အနတ္တသညာသည်ထင်၏။ အနတ္တသညာထင်သောသူသည် ငါဟူသောမာန်ကိုပယ်ခွာခြင်းသို့ ရောက်၍ ယခုဘဝ၌ပင်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်နိုင်၏”

(ဥဒါန၊ မေဃိယဝဂ်၊ မေဃိယသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ဤ ခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသောခရီးလမ်း ဖြစ်၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့၊ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောက)၌ အဘိဇ္ဈာ (လိုချင်တပ်မက်ခြင်း)၊ ဒေါမနဿ(နှလုံးမသာခြင်း)ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍၊ သမ္မဇဉ်ညဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည် ဖြစ်၍လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာ တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မဇဉ်ညဏ် ရှိသည် ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မဇဉ်ညဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမ နဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။”

(ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ လွန်ကဲသော (ဝိပဿနာ အခြေခံဖြစ်သော သမာပတ်) စိတ်ကို အားထုတ်သော ရဟန်းသည် အကြောင်းငါးပါး တို့ကို ရံဖန်ရံခါ နှလုံးသွင်းရမည်။

ဤသာသနာတော်၌ အကြောင်း တစ်ခုခုကိုစွဲ၍ နှလုံးသွင်း သော ရဟန်းအား ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် ယှဉ်သော၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည် တို့သည်ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည်ကို အကြောင်းမှ တစ်ပါးအခြား ကုသိုလ်နှင့် ယှဉ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းရမည်။ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား အကုသိုလ် အကြံ အစည်တို့သည် ကင်းချုပ်၍ တစ်ခုတည်းသော အာရုံဖြင့် စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်ငြိမ်၏။

အကယ်၍ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည် ဆက်လက်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုအကြံအစည်တို့၏အပြစ်ကို စူးစမ်း ဆင်ခြင်ရမည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်သော ရဟန်းအား အကုသိုလ်အကြံ အစည်တို့သည် ကင်းချုပ်၍ တစ်ခုတည်းသော အာရုံဖြင့် စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်ငြိမ်၏။

အကယ်၍ ယုတ်ညံ့သော အားလုံးအကြံအစည်တို့သည် ဆက်၍ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအကြံအစည်တို့ကို မအောက်မေ့ခြင်း၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းသို့ ရောက်ရမည်။ ထိုသို့ မအောက်မေ့သော နှလုံး မသွင်းသော ရဟန်းအား အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည်ကင်းချုပ်၍ တစ်ခုတည်းသော အာရုံဖြင့် စိတ်သည် ကောင်းစွာ တည်ငြိမ်၏။

အကယ်၍ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည် ဆက်လက်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအကြံအစည်တို့ ကြံစည်ကြောင်း၏ တည်ရာကို နှလုံးသွင်းရမည်။ ထိုသို့နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည်ကင်းချုပ်၍ တစ်ခုတည်းသော အာရုံဖြင့်စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်ငြိမ်၏။

အကယ်၍ ယုတ်ညံ့သော အကြံအစည်တို့သည် ဆက်လက်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းသည် သွားတို့ဖြင့် သွားတို့ကို ကြိတ်၍လျှာဖြင့် အာစောက်ကိုတိလျက် စိတ်ဖြင့် စိတ်ကိုဖိနှိပ်ရမည်။ ဖျစ်ညှစ်ရမည်၊ ထိုသို့ပြုသော ရဟန်းအား အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည်ကင်းချုပ် ၍ တစ်ခုတည်းသောအာရုံဖြင့်စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်ငြိမ်၏”
(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ်)

မင်းကြီး၊ ဤလောက၌ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့်အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သော် မိန်းမ၊ ယောက်ျား စသော သုဏ္ဌာန် နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊

လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြုံးဟန်ရယ်ဟန်စသော အမူအရာအမှတ်
လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ အကယ်၍ စက္ခုန္ဒြေကိုမစောင့် စည်းဘဲ
နေလျှင်ယင်းစက္ခုန္ဒြေ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း
အဘိဇ္ဈာ၊ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿ ဟူသော ယုတ်မာသောအကု
သိုလ်တရားတို့သည် ထိုစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက် ကုန်ရာ၏။
ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည် စက္ခုန္ဒြေကို စောင့်စည်း၏။

နားဖြင့် အသံ သဒ္ဒါရုံကို ကြားသော်...

နာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ဂန္ဓာရုံကို နှမ်းသော်...

လျှာဖြင့် အရသာ ရသာရုံကို လျက်သော်...

ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသော်...

စိတ်ဖြင့် သဘော ဓမ္မာရုံကို သိသော် မိန်းမ ယောက်ျားစသော
သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ။ လက်ခြေစသော အင်္ဂါ၊ ပြုံးဟန်
ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ။
အကယ်၍ မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်းအကြောင်းကြောင့်
မက်မောခြင်း အဘိဇ္ဈာ၊ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿဟူသော
ယုတ်မာသော အကုသိုလ် တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို
လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည် ထို မနိန္ဒြေကို
စောင့်စည်း၏။

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ သာမညဖလသုတ်)

(၂၂) အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသောစကား

“မောဂ္ဂလာန်၊ အကြင်သို့သော သညာရှိလျက်နေသော သင့်အား ထိုမိဒ္ဓဇိုက်မျဉ်းခြင်းသည် သက်ဝင်၏။ ထိုသညာကိုနှလုံး မသွင်းလင့်။ ထိုသညာကို ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလင့်။ ထိုအခါသင့်အား ထို မိဒ္ဓကင်းပျောက်ရန် အကြောင်းရှိ၏။

ဤသို့နေသော သင့်အား ထိုမိဒ္ဓအကယ်၍ မကင်းပျောက်နိုင် ခဲ့မူသင်သည် ကြားနာပြီး၊ သင်ယူပြီးသောတရားကို စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုလေလော့၊ စိတ်ဖြင့်အဖန်ဖန်ကြံစည်လေလော့၊ အဖန်ဖန် သုံးသပ်လေ လော့၊ ထိုသို့နေသောသင့်အား ထိုမိဒ္ဓ ကင်းပျောက်ရန်အကြောင်းရှိ၏။

ဤသို့နေသော သင့်အား ထိုမိဒ္ဓ မပျောက်ကင်းနိုင်ခဲ့မူ သင်သည် ကြားနာပြီး၊ သင်ယူပြီးသော တရားကို အကျယ်အားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်လေလော့၊ ဤသို့နေသော သင့်အား ထို မိဒ္ဓကင်းပျောက်ရန် အကြောင်းရှိ၏။

ဤသို့ သရဏာယ်၍နေသော သင့်အားမိဒ္ဓ မကင်းပျောက်နိုင်ခဲ့မှု သင်သည် နားရွက်နှစ်ဖက်တို့ကို ဆွဲငင်ဘိလော့။ ကိုယ်ကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်ဘိလော့။ ဤသို့ပြုသောသင့်အား ထိုမိဒ္ဓကင်းပျောက်ရန် အကြောင်းရှိ၏။

ဤသို့နေသော သင့်အားထိုမိဒ္ဓအကယ်၍မကင်း ပျောက်နိုင်ခဲ့မှု သင်သည် နေရာမှ ထပြီးလျှင် မျက်စိတို့ကို ရေဖြင့် ပွတ်သပ်၍ အရပ်မျက်နှာတို့ကိုကြည့်လေလော့၊ နက္ခတ်တာရာတို့ကို ကြည့်လေလော့၊ ဤသို့ကြည့်သောသင့်အား ထိုမိဒ္ဓကင်းပျောက်ရန် အကြောင်းရှိ၏။

သို့ဖြင့် အကယ်၍ ထိုမိဒ္ဓ မကင်းပျောက်သေးပါက အလင်းရောင်ဟူသော အမှတ်ကို နှလုံးသွင်းလော့၊ နေ့ဟူသောအမှတ်သညာကို ဆောက်တည်လော့၊ နေ့အခါ၌ကဲ့သို့ ထိုအတူ ညဉ့်၌လည်း အလင်းရောင်သညာကို ဆောက်တည်လော့၊ ညဉ့်အခါကဲ့သို့ ထိုအတူ နေ့၌လည်း အလင်းရောင်သညာကို ဆောက်တည်လော့၊ ဤသို့ မိဒ္ဓကင်းစင်၍ ထက်ဝန်းကျင် မြွေ ယှက်ခြင်း မရှိသော စိတ်ဖြင့် အရောင်နှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ကို ပွားလေလော့။

သို့ဖြင့် အကယ်၍ထိုမိဒ္ဓ မပျောက်ကင်းနိုင်ခဲ့မှု နောက်နှင့် ရှေ့သို့ ရှေးရှုဆောင်သော သညာရှိသည်ဖြစ်၍ အတွင်း၌တည်ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် အပ၌ မတည်သောစိတ်ဖြင့် စင်္ကြံသွားလေလော့။

သို့ဖြင့် အကယ်၍ ထိုမိဒ္ဓမပျောက်ကင်းနိုင်ခဲ့မှု လက်ယာ နံတောင်းဖြင့် လျောင်း၍ လက်ယာခြေ၌ လက်ဝဲခြေကို စဉ်းငယ် လွန်ကာတင်တားလျက် သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ထအံ့ဟူသော အမှတ်သညာပြုကာ ခြင်္သေ့ကဲ့သို့အိပ်လေလော့။နိုးသောအခါ

သင်သည် အိပ်မှုချမ်းသာ၊ ဘယ်ညာပြောင်းပြန် လဲလျောင်းမှု ချမ်းသာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ မနေအံ့ဟု လျင်မြန်စွာ ထရာ၏။

မောဂ္ဂလာန်၊ သင်သည် ဒါယကာတို့ အိမ်သို့ မာနဖြင့် မကပ်ရန် ကျင့်ရမည်။ မာနဖြင့် ချဉ်းကပ်၍ ဒါယကာတို့က မိမိတို့ ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိသဖြင့် ရဟန်းကို ဂရုမပြုနိုင်ပါက ရဟန်းသည် လာဘ်မရသောကြောင့် နှလုံးမသာခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း မစောင့်စည်းခြင်းဖြစ်၍ သူ၏စိတ်သည် သမာဓိမှကင်းစေ၏။

မောဂ္ဂလာန်၊ ငါသည် အလုံးစုံသော အရာတို့နှင့် ဆက်ဆံမှုကိုသာ မချီးမွမ်းသည်မဟုတ်သေး။ စင်စစ် လူ ရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံမှုကိုလည်း မချီးမွမ်း။ တိတ်ဆိတ်၍ လူတို့၏ အငွေအသက် ကင်းကုန်သော တစ်ယောက်တည်း 'နေထိုင်ရန် လျှောက်ပတ်သော ကျောင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံမှုကိုကားချီးမွမ်း၏။'

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ သတ္တနိပါတ်၊ အဗျာကတဝဂ်၊ ပစလာယ မာနသုတ်)

(၂၃) ဣန္ဒြေတို့ကိုစောင့်စည်းမှု

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားက ပါရာသီဝိယပုဏ္ဏားသည် မိမိ၏ တပည့်တို့အား အဘယ်သို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့ ပွားများခြင်းကို ဟောပြောသနည်းဟု သူ၏ တပည့် ဥတ္တရ လုလင်အား မေးတော်မူ၏။ ပါရာသီဝိယ ပုဏ္ဏားသည် ဤလောက၌ မျက်စိဖြင့်ရူပါရုံကို မရှုအပ်၊ နားဖြင့် သဒ္ဒါရုံကို မကြားအပ်ဟု ဣန္ဒြေတို့ ပွားများခြင်းကို ဟောပြောပါသည်ဟု ဥတ္တရလုလင်က လျှောက်၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားက ပါရာသီဝိယပုဏ္ဏား၏စကားသည် ဤသို့ဖြစ်သော် ကန်းသောသူသည် မျက်စိဖြင့်ရူပါရုံကိုမမြင်၊ နားပင်းသောသူသည်နားဖြင့် သဒ္ဒါရုံကိုမကြားသောကြောင့် ထိုကန်းသောသူနှင့် နားပင်းသောသူတို့သည် ပွားပြီးသော ဣန္ဒြေရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား အောက်ပါအတိုင်း ဟောတော်မူ၏။

“အာနန္ဒာ၊ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် နှစ်သက်ခြင်း၊ မနှစ်သက်ခြင်း သို့မဟုတ် နှစ်သက်-မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ငါ့အား ဤမည်သော နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဤမည်သော မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤ မည်သော နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စင်စစ် ထိုဖြစ်ခြင်းတို့သည် အကြောင်းတရားတို့၏ ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်၏။ ကြမ်းတမ်း၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဤဝိပဿနပေက္ခာသည် ငြိမ်သက်၍ မွန်မြတ်၏ဟုသိ၏။ ထိုရဟန်းအားဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်သက်မနှစ်သက် ခြင်းသည်ချုပ်၏။ ဝိပဿနပေက္ခာသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ဤသည်ကား အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရူပါရုံတို့၌ အတုမရှိသော ဣန္ဒြေ ပွားများခြင်းဖြစ်၏။”

ရဟန်းအားနားဖြင့် သဒ္ဓါရုံတို့၌
 ရဟန်းအားလျှာဖြင့် ရသာရုံတို့၌
 ရဟန်းအားကိုယ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌
 ရဟန်းအားစိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံတို့၌ ပွားများခြင်းဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ၊ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား ထိုနှစ်သက်ခြင်း စသည်တို့သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းသည် ထိုနှစ်သက်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ရှက်နိုး၏၊ ငြီးငွေ့၏၊ စက်ဆုပ်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဟေုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုငြားအံ့၊ ထိုသို့သော အမှတ်ရှိ၍နေ၏။

စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကိုလည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံကိုလည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံသော အာရုံကို လည်းကောင်း

ကြည့်၍ လျစ်လျူရှုလျက် သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံ၍နေ၏။ ဤသို့ ပွားများအပ်ပြီးသောဣန္ဒြေရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်ဖြစ်၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ သဠာယတနဝဂ်၊ ဣန္ဒြိယ ဘာဝနာသုတ်)

“ရာဟုလာ၊ မြေကြီးနှင့် တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ မြေကြီးနှင့် တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများသော သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်ကုန်လတ္တံ့၊-ဥပမာသော်ကား မြေကြီး၌ စင်ကြယ် သော ဝတ္ထုကိုလည်းပစ်ချကုန်၏။ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း ပစ်ချကုန်၏။ ကျင်ငယ် တံတွေး စသည်တို့လည်း ပစ်ချကုန်၏။ မြေကြီးသည် ထိုစင်ကြယ်သော ဝတ္ထု၊ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုဖြင့်ငြီးငွေ့ ရွံရှာ စက်ဆုပ်မှု မဖြစ်၊ သင်သည် ဤဥပမာအတူသာလျှင်မြေကြီး နှင့်တူစွာ ဘာဝနာကို ပွားများပါက သင့်အား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ် အတွေ့တို့သည် စိတ်ကို သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဘိက္ခုဝဂ်၊ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်)

“ဗာဟိယ၊ သင်သည် ဤသို့ကျင့်အပ်၏။ မြင်ရာ၌ မြင်ကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကြားရာ၌ ကြားကာမျှဖြစ်လတ္တံ့၊ တွေ့ရာ၌ တွေ့ကာမျှ ဖြစ်လတ္တံ့၊ သိရာ၌ သိကာမျှဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင်သည် ထိုရာဂ စသည်နှင့် မဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုရာဂစသည်နှင့် မဖြစ်သောအခါ သင်သည် ထိုရူပါရုံစသည်၌ နှစ်သက်မှု ပြစ်မှားမှု ဘေးဝေမှု မဖြစ်လတ္တံ့၊

‘ထိုသို့ ရူပါရုံစသည်၌ နှစ်သက်၊ ပြစ်မှားတွေဝေမှု မဖြစ်သောအခါ သင်သည် ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံဘဝ၌ လည်းကောင်း မဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသည်ပင် ဆင်းရဲ၏ အဆုံးတည်း’
(ဥဒါန၊ ဗောဓိဝဂ်၊ ဗာဟိယသုတ်)

“ထိုရဟန်းသည် ရှေ့သို့တက်ရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရုကြည့်ရာ၊ တစောင်းကြည့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာဆန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုကုဋ်သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ၊ ရပ်ရာ၊ ထိုင်ရာ၊ အိပ်ရာ၊ နိုးရာ၊ ပြောရာ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော သီလအစုနှင့်လည်း ပြည့်စုံ သည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သော ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းခြင်း၊ ဤမြတ်သော သတိသမ္ပဇေရှိခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ငြိမ်သော အိပ်ရာနေရာကို မှီဝဲ၏။ တောသစ်ပင်ရင်း၊ ချောက်၊ သင်္ချိုင်း စသည်တို့ကို မှီဝဲ၏။

ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု သတိကို ဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတည်း ဟူသော လောက၌ မက်မောခြင်း အဘိဇ္ဈာမှစိတ်ကိုပယ်၍ အဘိဇ္ဈာမှ ကင်းသောစိတ်ဖြစ်နေ၏။ အဘိဇ္ဈာမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသကို ပယ်၍ မပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသည်

ဖြစ်၍၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။ ပျက်စီးစေလိုသော ပြစ်မှားမှု စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း ထိနမိဒ္ဓကိုပယ်၍၊ ထိနမိဒ္ဓမှ၊ ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ အလင်းရောင်ကို မှတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိနမိဒ္ဓမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ နောင်တရခြင်း ကုက္ကုစ္စကိုပယ်၍ အတွင်းသဏ္ဌာန်၌ ငြိမ်သက်သော မပျံ့လွင့်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏၊ ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာကိုပယ်၍၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို လွန်မြောက်သည်ဖြစ်၍၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ သို့လောသို့လော မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝိစိကိစ္ဆာမှစိတ်ကို စင်ကြယ် စေ၏”

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဗြဟ္မဏဝဂ်၊ ယောဋ္ဌမုခသုတ်)

မင်းကြီး၊ ကံဗွဉ်းစီးဖြန်းမှု ပဓာနအလုပ်ကို ပြုလုပ်သူတို့၏ အင်္ဂါတို့သည် ဤ ငါးပါးတည်း၊ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ယုံကြည်၏။ အနာဆင်းရဲကင်း၏။ အညီအညွတ်ကျက်စေတတ်သော မပူလွန်း မအေးလွန်းသော အလတ်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းငှာ ခံသော ပါစကတေဇောဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ မစဉ်းလဲတတ်၊ မလှည့် ပတ်တတ်၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း၊ သိကြား လိမ္မာသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း မိမိကိုယ်၏ ထင်စွာပြုတတ်၏။ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုပယ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ပြည့်စုံ စေခြင်းငှာအား အစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြန်သောလုံ့လရှိ၏။ ကုသိုလ်တရား

တို့၌ မချထားအပ်သော ဝန်ရှိ၏။ ပညာရှိ၏။ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥပါဒ်စွန်း
 ဘင်စွန်းကို ပိုင်းခြားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။
 ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဒုက္ခ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့
 ကောင်းစွာ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။
 (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ -မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ရာဇဝဂ်၊ ကဏ္ဍကလတ္တလသုတ်)

နိဗ္ဗာန်

(၂၄) နိဗ္ဗာန်၏သဘောလက္ခဏာ

(ဇေမ္မုခါဒကပရိမိဇ်) ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်၏။
အဘယ်သည် နိဗ္ဗာန်နည်း။

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင်၊ ရာဂကုန်ရာ ဒေါသကုန်ရာ မောဟကုန်
ရာကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏။

(ဇေမ္မုခါဒက) ငါ့ရှင်၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းသည်
အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း။

(အရှင်သာရိပုတ္တရာ) ငါ့ရှင်တို့၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်း
သည် အကျင့်သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ အရိယာမဂ်ပင်တည်း။
ယင်းတို့သည်ကား မှန်ကန် သောမြင်ခြင်း သုမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်ကန်သော
ကြံခြင်း သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မှန်ကန်သောပြောဆိုခြင်းသမ္မာဝါစာ၊
မှန်ကန်သောပြုလုပ်ခြင်း သမ္မာကမ္မန္တ၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးခြင်း
သမ္မာအာဇီဝ၊ မှန်ကန်သောအားထုတ်ခြင်း သမ္မာဝါယာမ၊ မှန်ကန်သော

အောက်မေ့ခြင်း သမ္မာသတိနှင့် မှန်ကန်သော တည်ကြည်ခြင်းသမ္မာ သမာဓိတည်း။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ဓမ္မုခါဒကသံယုတ်၊ နိဗ္ဗာနပဉ္စာသုတ်)

(ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား) အရှင်ဂေါတမ၊ အဘယ်မျှဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ကိုယ်တိုင်သိမြင်ထိုက်ပါသနည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးပါသနည်း၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟူသော အစီရင်ကို ခံထိုက်ပါသနည်း၊ မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌ ဆောင်ယူထားထိုက်ပါသနည်း။ ပညာရှိ တို့သာ ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှသိနိုင် ခံစားနိုင်ပါ သနည်း။

(မြတ်စွာဘုရား) ပုဏ္ဏား၊ ရာဂဖြင့် တပ်စွန်းသောသူ၊ ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သူနှင့် မောဟဖြင့် တွေဝေသောသူသည် ရာဂ ဒေါသ မောဟ နှိပ်စက်ဖိစီးအပ်သည်ဖြစ်၍ ရာဂ ဒေါသ မောဟဖြင့် သိမ်းကျုံးဆွဲဆောင်အပ်သည့် စိတ်ရှိရကား မိမိဆင်းရဲရန်လည်း ကြံစည် ၏။ မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲ ရန်လည်းကြံစည်၏။ စိတ်ကိုမိ၍ ဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ ပယ်ခွာလိုက်သော် မိမိ ဆင်းရဲရန်၊ သူတစ်ပါး ဆင်းရဲရန် (သို့မဟုတ်) မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ ဆင်းရဲရန်မကြံစည်။ စိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း မခံ စားရပေ။

ပုဏ္ဏား၊ ဤသူသည် ရာဂ ဒေါသ မောဟ အကြွင်းမဲ့ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားရ၏။ ဤသို့ လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင်ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သိနိုင်ခံစားနိုင်၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဗြဟ္မဏဝဂ်၊ နိဗ္ဗုတသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းသည် ရုပ်ဓာတ်၊ ဝေဒနာဓာတ်၊ သညာဓာတ်၊ သင်္ခါရဓာတ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်တို့၌စွဲမက်မှုကို အကယ်၍ ပယ်အပ်သည်ဖြစ်ငြားအံ့၊ စွဲမက်မှုကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အာရုံသည် ပြတ်၏။ ဝိညာဉ် ၏တည်ရာ မဖြစ်နိုင်။ တည်ရာမရှိသော ထိုဝိညာဉ် သည် စည်ပင်မှု ပြုပြင်မှု ကင်းလျက် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်၏။ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကြောင့် တည်တံ့၍ ရောင့်ရဲ၏။ ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့် မတောင့်တဘဲ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် လျှင် ငြိမ်းအေး၏။ “ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီးပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလိုငှာ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီ” ဟုသိ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ဥပယဝဂ်၊ ဥပယသုတ်)

(၂၅) နိဗ္ဗာန်နှင့်ကိုယ်ခန္ဓာ

“အချင်းရောဟိတနတ်သား၊ လောက၏အဆုံးနိဗ္ဗာန် မရောက်ဘဲ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးပြုခြင်းကို ငါဟောတော်မမူ၊ စင်စစ် အားဖြင့် သညာလည်းရှိ၊ စိတ်လည်းရှိသော တစ်လံမျှလောက်သော ဤ ခန္ဓာကိုယ်၌ လောက (ဒုက္ခသစ္စာ) ကိုလည်းကောင်း၊ လောက၏ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ) ကိုလည်းကောင်း၊ လောက၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန် (နိရောဓသစ္စာ) ကိုလည်းကောင်း၊ လောက၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့် (မဂ္ဂသစ္စာ)ကိုလည်းကောင်း ငါပညတ်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် စင်စစ်လောကကို သိပြီးသော၊ လောက၏ အဆုံး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ကျင့်သုံးပြီးသော၊ အကျင့်မြတ်ရှိသော၊ မကောင်းမှုမှ ငြိမ်းပြီးသောပညာရှိသည် လောက၏ အဆုံးကို သိ၍ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း မတောင့်တတော့ချေ”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ ရောဟိတဿသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ ဖြစ်ပေါ်မှုမရှိသော၊ ထင်ရှားဖြစ်နေမှုမရှိသော၊ ပြုလုပ်ထားမှု မရှိသော၊ စီရင်ထားမှုမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏။ ဖြစ်ပေါ်မှုမရှိသော၊ ထင်ရှားဖြစ်နေမှုမရှိသော၊ ပြုလုပ်ထားမှုမရှိသော၊ စီရင်ထားမှုမရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်သည် အကယ်၍ မရှိပါမူ ဤလောက၌ ဖြစ်ပေါ်လာမှု၊ ထင်ရှားဖြစ်နေမှု၊ ပြုလုပ်ထားမှု စီရင်ထားမှုဟူသော ခန္ဓာပဉ္စကမှ ထွက်မြောက်ရာသည် မထင်ရှားရာ။ နိဗ္ဗာန်ရှိသော ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာမှု၊ ထင်ရှားဖြစ်နေမှု၊ ပြုလုပ်ထားမှု၊ စီရင် ထားမှုဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကမ ထွက်မြောက်ရာသည်ထင်ရှား၏။

ဤအနက်သဘောကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ၏။ ထိုသုတ်၌ ဤအနက်သဘောကို “ဖြစ်ပေါ်နေသော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သော၊ ပြုလုပ် ထားသော၊ စီရင်ထားမှုရှိသော၊ မမြဲသော၊ အိုခြင်း သေခြင်း တို့နှင့် ရောစပ်နေသော၊ ရောဂါ အပေါင်းတို့၏ တည်နေရာ အသိုက်သဖွယ် ဖြစ်သော၊ ပျက်စီးခြင်းရှိသော၊ အာဟာရနှင့် တဏှာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း အမွန်အစရှိသော ထိုခန္ဓာငါးပါးကို နှစ်သက်ခြင်းငှာ မသင့်၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါး (သက္ကာယ) ၏ ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သော(ကိလေသာသင်္ခါရ တို့၏) ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော၊ ကြံစည်မှု ဘက္ကညဏ်၏ အာရုံ မဟုတ်သော၊ ခိုင်မြဲသော ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိသော၊ ကောင်းစွာမဖြစ်သော၊ စိုးရိမ်မှုကင်းသော၊ ကိလေသာ မြူကင်းသော၊ သံသရာဆင်းရဲ နှိပ်စက်ခံရသူတို့ကျင့်အပ်သော၊ ဆင်းရဲ တရားတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော၊ သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်ချမ်းသာ၏” ဟု ဂါထာဖြင့် ဆိုအပ်၏။

(ဣတိဝုတ္တက၊ နကနိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ အဇာတသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ နိဗ္ဗာန ဓာတ်တို့သည် ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ခန္ဓာငါးပါး အကြွင်းရှိသော “သဉ္ဇပါဒိသေသ” နိဗ္ဗာနဓာတ်၊ ခန္ဓာငါးပါးအကြွင်းမရှိသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်တို့တည်း။

ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သူ အာသဝေါကုန်ခန်းသူ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ၊ ပြုအပ်ပြီးသော (မဂ်) ကိစ္စရှိသူ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးဖြစ်သူ၊ မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ရောက်ပြီးဖြစ်သူ၊ ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ခန်းပြီးသူ၊ ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သူဖြစ်၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား (နောက်ဆုံးဘဝ၏ အကြောင်းကံ မကုန်သေးသမျှ) ဣန္ဒြေအစား ဇာတိသည် တည်ရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယင်းဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ (အနုပ္ပါဒနိရောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်) မချုပ်ကုန် သောကြောင့်ပင် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် အာရုံကို ခံစား၏။ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစား၏။ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကုန်ခန်းမှုသည်ရှိ၏။ ထိုရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟကုန်ခန်း မှုကိုပင် ခန္ဓာငါးပါး အကြွင်းရှိသော သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဓာတ် ဟုဆိုအပ်၏။

ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သူ အာသဝေါ ကုန်ခန်းသူ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ပြုအပ်ပြီးသော (မဂ်) ကိစ္စရှိသူ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးဖြစ်သူ၊ မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ရောက်ပြီးဖြစ်သူ၊ ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ခန်းပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) ထွက်မြောက်ပြီးသူဖြစ်၏။ ဤ အတ္တဘော၌ပင် ထိုရဟန္တာအား ခံစားမှုဝေဒနာ အားလုံးတို့သည် ရာဂ စသည်တို့ဖြင့်

မနှစ်သက် အပ်ကုန်မူ၍ တစ်ဖန် မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုပင် ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤအနက်သဘောကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။
ထိုသုတ်၌ အနက်သဘောကို-

တဏှာဒိဋ္ဌိအစွမ်းဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကို မမီသော အာဒိဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ နှစ်ပါးသော နိဗ္ဗာနဓာတ်တို့ကို ပြတော်မူ၏။ မှန်၏။ တစ်မျိုးသော (သဉ္ဇပါဒိသေသ) နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ဤမျက်မှောက် အတ္တဘော၌ ဖြစ်၏။ ခန္ဓာငါးပါး ကြွင်းကျန်၏။ ဘဝတဏှာ ကုန်ခန်း၏။ ခန္ဓာငါးပါး အကြွင်း မရှိသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဓာတ်သည်ကား ခန္ဓာပျက် ပြီးသောအခါ၌ဖြစ်၏။ ယင်းနိဗ္ဗာနဓာတ်၌ အလုံးစုံအားဖြင့် ဘဝ တို့သည် ချုပ်ကုန်၏” ဟု ဤဂါထာဖြင့် ဆိုအပ်၏။

(ဣတိပုတ္တက၊ ဒုကနိပါတ်၊ ဒုတိယဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနဓာတုသုတ်)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ နိဗ္ဗာန်သည် အတိတ် မဟုတ်၊ အနာဂတ် မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်းမဟုတ်။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ ဥပနန္တတရားလည်းမဟုတ်။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲ မဟုတ်သော အနုပ္ပန္တတရားလည်းမဟုတ်။ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ လည်းမဟုတ်ဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကုန်၏။ ဤသာသနာ တော်၌ အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ကောင်းစွာ ကျင့်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ထိုသူသည် ဖြစ်ဆဲ နိဗ္ဗာန် ကို မျက်မှောက်ပြုပါသလော သို့မဟုတ် ဖြစ်ပြီးနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပါ သလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုသူသည် ဖြစ်ဆဲနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်

မပြု၊ ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျက်မှောက်မပြု၊ စင်စစ် ချမ်းသာ ငြိမ်းအေးသော မွန်မြတ်သော ဤ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်ရှိ၏။ တပည့်သည် ဆရာ ဆုံးမသည့်အတိုင်း အတတ်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသကဲ့သို့ ကောင်းစွာကျင့်သော သူသည် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။

ဥပမာအားဖြင့် တောက်လောင်နေသောမီးမှ လွတ်အောင် ရုန်းထွက်သော ယောက်ျားသည် မီးဘေးမှလွတ်သော နေရာ၌ လွန်ကဲသော ချမ်းသာမှုကို ရရှိသကဲ့သို့ ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သုံးလောက မီးပူမှ လွတ်ကင်း၍ ချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ ပြကတေ့ မီးနှင့်အတူ သုံးပါးသောမီးကို မှတ်အပ်၏။ မီးကင်းသော အရပ်နှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

ဥပမာ တစ်နည်းအားဖြင့် ခွေးကောင်ပုပ်၊ လူကောင်ပုပ် စသော အညစ်အကြေး စုပုံရာသို့ ရောက်ရှိနေသော သူသည်ထိုအရပ် မှ ရုန်းထွက်၍ အကောင်ပုပ် ကင်းသော အရပ်၌ ချမ်းသာမှုကိုရရှိ သကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် ကိလေသာ အကောင်ပုပ် တံည်းဟူသော ကာမဂုဏ် ငါးပါးမှ လွတ်၍လွန်စွာချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။

ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သုံးသပ်၍ ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း အဖြစ်တို့ကိုမြင်၏။ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ သာယာနှစ်သက်ဖွယ်ရာ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မမြင်သဖြင့် ဘုံသုံးပါး၌ ငြီးငွေ့လာ၏။ သင်္ခါရ အားလုံး၏ ငြိမ်းအေး ရာ ခန္ဓာငါးပါးမှ ကင်းလွတ်ရာ တဏှာကုန်ခန်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်သာ ငြိမ်သက်မွန်မြတ်ကြောင်း သိရှိနားလည်လာ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ်တရားကို အားထုတ်၏။ သတိဝီရိယဖြင့် အထပ်ထပ်နုလုံးသွင်း၍ နောက်ဆုံး၌ သင်္ခါရတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကင်းချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။
(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ ဝေဿန္တရဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနသန္တိကရဏပဉ္စာ)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ နိဗ္ဗာန်အစွဲအမြဲ တည်နေသော အရပ်သည် ရှိပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နိဗ္ဗာန်အစွဲအမြဲ တည်နေသောအရပ် ဟူ၍မရှိ။

(မိလိန္ဒ) နိဗ္ဗာန်၏အစွဲအမြဲ တည်နေရာအရပ်သည် အကယ်၍ မရှိငြားအံ့၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဆိုသော စကားသည် မှားယွင်းရာ၏။ ဥပမာအားဖြင့်စပါးဖြစ်ရာလယ်သည်ရှိ၏။ အနံ့ဖြစ်ရာ ပန်းသည်ရှိ၏။ အသီးဖြစ်ရာ သစ်ပင်သည်ရှိ၏။ တစ်စုံ တစ်ယောက် သောသူသည် အကြင်ဝတ္ထုကို အလို ရှိ၏။ ထိုသူသည် ထိုဝတ္ထု ဖြစ်ပေါ်ရာ အရပ်ကိုသွား၍ ယင်းကို ဆောင်ယူ သကဲ့သို့ အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်သည်ရှိပါက ယင်း၏ဖြစ်ပေါ်ရာ အရပ်သည်လည်း ရှိရမည် ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ရာအရပ်သည်မရှိပါက နိဗ္ဗာန်သည်မရှိဟု ဆိုရာရောက်ပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နိဗ္ဗာန်၏ အစွဲအမြဲ တည်ရာအရပ်သည် မရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏။ ဥပမာအားဖြင့် မီး၏အစွဲအမြဲ တည်ရာအရပ်မရှိသော်လည်း မီးသည် ထင်ရှားရှိ၍ ထင်းနှစ်ခုကို ပွတ်တိုက်သောခါ မီးကိုရ၏။ ထို့အတူ နိဗ္ဗာန်၏အစွဲအမြဲတည်နေရာ အရပ်သည် မရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန် သည် ထင်ရှားရှိ၏။ ဂေောင်းစွာ

ကျင့်သော သူသည် သင့်လျော်သောနှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြု၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ ဝေဿန္တရာဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနသန္နိဟိတပဉ္စ)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ နိဗ္ဗာန်ကို မရသော သူသည် နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာသော သဘော တရားကို သိနိုင်ပါ သလော။

(အရှင်နာဂသေန) ထိုသူသည် နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာမှုကို သိနိုင်၏။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ မရသေးသောနိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာမှုကို အဘယ် သို့ သိနိုင်ပါသနည်း။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ လက်ခြေမပြတ်သော သူတို့သည် လက်ခြေ ပြတ်ခြင်း၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကို သိနိုင်ပါသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ သိနိုင်ပါသည်။ လက်ခြေပြတ်သော သူတို့၏ ငိုကြွေးသံကိုကြား၍ လက်ခြေပြတ်ခြင်း၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကို သိနိုင် ပါသည်။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသော သူတို့၏ ပြောဆိုသံကို ကြား၍ နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာမှုကို သိနိုင်၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ နိဗ္ဗာနဝဂ်၊ နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပဉ္စ)

(၂၆) ရဟန္တာ

ရထားထိန်း ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးသော မြင်းတို့သည်ငြိမ်သက် တည်ကြည်ကုန်သကဲ့သို့၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေခြောက်ပါး တို့သည်ငြိမ်သက် တည်ကြည်ကုန်၏။ မာနကိုပယ်ပြီးသော၊ အာသဝေါမရှိသော တာဒိဂုဏ် (လောကဓံတရား ရှစ်ပါးနှင့် တွေ့ကြုံ သောအခါ ဖောက်ပြန် တုန်လှုပ်မှုမရှိခြင်း)နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား နတ်တို့သည် မြတ်နိုးကုန်၏။

အကြောင်းအားလျော်စွာ တရားကိုသိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်သော၊ ငြိမ်သက်သော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမရှိသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည်ငြိမ်သက်၏။ နှုတ်အမှုအရာ၊ ကိုယ်အမှုအရာလည်း ငြိမ်သက်၏။

(ဓမ္မပဒ၊ အရဟန္တဝဂ်၊ ဂါထာ ၉၄-၉၆)

“သဘိယ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိပြုအပ်သော မဂ်ဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။ ယုံမှားခြင်း ကို လွန်မြောက်၏။ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကြီးပွားခြင်းကိုလည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်၏။ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်မှုကုန်ခန်းပြီးဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘိက္ခုမည်၏”

(သုတ္တနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ သဘိယသုတ်၊ ဂါထာ ၅၂၀)

နက်နဲသော ပညာရှိသော၊ ထက်မြက်သော ပညာရှိသော၊ လမ်းမှန် ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗြဟ္မဏဟု ငါဆို၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းမရှိ၊ တရားမှန်ကို သိ၍ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်းမရှိ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရောက်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗြဟ္မဏဟု ငါဆို၏။

(သုတ္တနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ ဓာသေဋ္ဌသုတ်၊ ဂါထာ ၆၃၃-၆၄၁)

တဏှာဒိဋ္ဌိကို မှီသောသူသည် ရာဂကြီးသူ၊ ဒေါသကြီးသူ ဟူသော သဘောတရားတို့၌ ပြောဆိုစွပ်စွဲခြင်းကို ခံရ၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘယ်မည်သော ရာဂဒေါသတရားဖြင့် အဘယ်သို့ဆိုနိုင်ရာအံ့နည်း။ မှန်၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမရှိ။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤအတ္တဘော၌ပင် ဒိဋ္ဌိအယူ အားလုံးကို ခါတွက်ပစ်လွှင့်ပြီးပြီ။

(သုတ္တနိပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ဒုဋ္ဌကသုတ်၊ ဂါထာ-ရ၉၄)

ဤလောက၌ ရဟန္တာ ဗြဟ္မဏသည် (အရိယာမဂ်) မှ တစ်ပါးသော မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် မြင်ရသောရူပါရုံ။ ကြားရသော သဒ္ဓါရုံ။

ရောက်ရသော ဂန္ဓ-ရသ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌လည်းကောင်း၊ မလွန်ကျူးမှ သီလ နှား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့်ဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ စင်ကြယ် ၏ဟူ၍မဆို၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၌လည်း မကပ်ငြိမလိမ်းကျံ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုလည်း စွန့်ပြီးဖြစ်၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုလည်း မပြုလုပ်တော့ပေ။

(သုတ္တနိပါတ်၊ သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ်၊ ဂါထာ ၇၉၇)

ကိလေသာကိုခါတွက်ပြီးသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်ရသော ရူပါရုံ၊ ကြားရသော သဒ္ဓါရုံ၊ ရောက်ရသော ဂန္ဓရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ ထိုတဏှာမာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် မစွဲလမ်းမမှတ်ထင်၊ တစ်ပါးသောအကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုမရှိ၊ ထိုရဟန္တာသည်(ဗာလပုထုဇဉ်ကဲ့သို့) တပ်နှစ်သက်တတ်သူလည်းမဟုတ်၊ (ကလျာဏပုထုဇဉ်သေက္ခတို့ ကဲ့သို့) တပ်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းဆဲလည်း မဟုတ်၊ (တပ်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းပြီးသူဖြစ်၏။)

(သုတ္တနိပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ဇရာသုတ်၊ ဂါထာ ၈၂၁)

အကြင် ရဟန္တာတို့သည် ကိလေသာ စစ်သည်အပေါင်းကို ဖျက်စီးပြီးလျှင် အယူဝါဒ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကို မဆန့်ကျင်စေကုန်မှ၍ သွားလာနေထိုင်ကြကုန်၏။ ဤလောက၌အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား (မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး) စွဲလမ်းယူဆမှုမရှိ၊ ထိုရဟန္တာတို့၌ သင်သည် အဘယ်မည်သော ဝါဒစစ်ထိုးမှုကို ရနိုင်ပါမည်နည်း။

(သုတ္တနိပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ပသုရသုတ်၊ ဂါထာ ၈၄၀)

တူမျှသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထူးချွန်လွန်ကဲသူဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သူဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်ထင်သည်။ ထိုသို့မှတ်ထင် ခြင်းကြောင့် ငြင်းခုံရန်ရာ၏။ ဘာနည်းမျိုးတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သော

သူအား တူမျှသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထူးချွန်လွန်ကဲသူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သူဟူ၍ လည်းကောင်းမှတ်ထင်မှု မဖြစ်နိုင်ချေ။

ထိုရဟန္တာသည် ငါ့အယူသာ မှန်၏ဟူ၍ အဘယ်မှာလျှင် ပြောဆိုရာအံ့နည်း။ အခြားသူတို့၏ အယူသည် မှားယွင်း၏ဟူ၍ အဘယ်မည်သော သူနှင့် ငြင်းခုံရာအံ့နည်း။ အကြင်ရဟန္တာ၌ တူ၏ဟူသော သဒ္ဓါသမာနသည် လည်းကောင်း၊ မတူဟူသော သေဋ္ဌမာနသည်လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သည်ဟူသော ဟိနမာနသည် လည်းကောင်း မရှိတော့ပေ။ ထိုရဟန္တာသည် အဘယ်မည်သော သူနှင့် ဝါဒယှဉ်ပြိုင်ပါတော့မည်နည်း။

မြင်ခိုက်စသည်တို့၌ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာကိုပယ်စွန့်၍ ရူပါရုံ စသော တည်ရာအိမ်တို့ကို မအောက်မေ့သူ၊ ရွာ၌လူတို့နှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု မပြုသူ၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်သူ၊ နောင်အတ္တဘောကို မဖြစ်စေသူ၊ ရဟန္တာသည် လူအများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်စကားကို မပြောဆိုတော့ပေ။

(သုတ္တနိပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ မာဂဏ္ဍိယသုတ်၊ ဂါထာ ၈၄၉-၅၁)

ရဟန်းတို့၊ တရားကိုးမျိုးကို မပယ်မူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုရန်မထိုက်၊ အဘယ်ကိုးမျိုးတို့ နည်းဟူမူ တပ်မက် မှု 'ရာဂ'၊ ပြစ်မှားမှု 'ဒေါသ'၊ တွေဝေမှု 'မောဟ'၊ အမျက် ထွက်မှု 'ကောဓ'၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု 'ဥပနာဟ'၊ သူတစ်ပါးကျေးဇူးကို ချေဖျက် မှု 'မက္ခ'၊ ဂုဏ်ပြိုင်မှု 'ပဋ္ဌာသ'၊ ငြူမှု 'ဣဿာ'နှင့် ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' တို့တည်း။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ နဝကနိပါတ်၊ သတိပဋ္ဌာနဝဂ်၊ အာဗ္ဗသုတ်)

အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန်း၏ဉာဏ်အားများအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ လျှောက်ထားချက်။

ထိုရဟန်းသည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို မမြဲသော အားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကောင်းသော ဝိပဿနာမဂ်ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို မီးကျိုးစုနှင့် တူကုန်၏ဟု ကောင်းသော ဝိပဿနာ မဂ်ပညာဖြင့်ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမြင်၏။ ထိုရဟန်း၏စိတ်သည် သင်္ခါရတရားတို့၏ဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ တည်၏။ ရဟန်းအဖြစ်၌ ဖွေလျော်၍ အာသဝေါတရားတို့၏ အကြောင်းတရား တို့မှ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကင်း၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ကောင်းစွာပွား၏။ ဣဒ္ဓိပါတ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေ ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးနှင့် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ကို ကောင်းစွာပွား၏။

ထိုဉာဏ်အားရှစ်မျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ငါ့အား အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ပြီဟု အာသဝေါတရားတို့၏ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝန်ခံ၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ အဋ္ဌကနိပါတ်၊ ဂဟပတိဝဂ်၊ ဒုတိယဗလသုတ်)
(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူပါ၏။ တစ်ဖန်လည်း ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ မြတ်စွာဘုရားထံတို့ ရှေးရှုလာသော ဓနပါလက ဆင်ကြမ်းကို မြင်ကုန်၍ ရဟန္တာငါးရာ တို့သည် ဘုရားရှင်ကို စွန့်၍ အရှင်အာနန္ဒာ တစ်ပါး တည်းကိုထား၍ ဖဲသွားကြသည် ဟုဆိုပါ၏။ ဤရှေ့နောက်မညီသောစကားကို အရှင်ဘုရား ဖြေရှင်းပေးပါလော့။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ဘုရားရှင်ထံမှ ရဟန္တာတို့ ဖဲသွားကြခြင်းသည် ကြောက်သောကြောင့်မဟုတ်၊ ရဟန္တာတို့သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ခြင်းဖြစ်ရန် အကြောင်းမှကင်း၏။ ဥပမာ အားဖြင့် မြေကြီးသည် တူးဆွခြင်း၊ ဖြိုခွဲခြင်း၊ သမုဒ္ဒရာနှင့် တောင် များအားရွက်ဆောင်ထားရခြင်းကို ကြောက်သလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ မကြောက်ပါ။

(နာဂသေန) အဘယ်ကြောင့်နည်း။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ရန်အကြောင်း သည် မြေကြီး၌မရှိပါ။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူသာလျှင် ရဟန္တာတို့၌ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်ရန် အကြောင်းသည်မရှိ။ စင်စစ် သော်ကား ရဟန္တာတို့သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သောကြောင့် မဟုတ်ဘဲ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ထင်ရှားစေရန်နှင့် များစွာ သော လူအပေါင်းအား ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေရန်အတွက် ဘုရားရှင်ထံမှ ဖဲသွားကြခြင်းဖြစ်၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ်၊ အရဟန္တာအဘာယနပဉ္စ)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်၌ ဖြစ်သော တစ်ခုတည်းသော ဝေဒနာကို ခံစား၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစားဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြ၏။ အသို့ပါနည်း။ ရဟန္တာ၏စိတ် သည် ကိုယ်ကိုမှီ၍ဖြစ်၏။ ရဟန္တာသည် ထို ကိုယ်၌ အစိုးမရလေသလော၊ ကိုယ်၌အစိုးမရပါက ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် မသင့်လျော်ပေ။ အရှင် ဘုရား၊ ငှက်သော်မှလည်းမိမိအသိုက်၌နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအသိုက်ကို အစိုးရဘိသေး၏။ မိမိ အလိုသို့လိုက်စေ နိုင်ဘိသေး၏။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဤဆယ်ပါးသောတရားတို့သည် ဖြစ်လေရာရာဘဝ၌ ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်ပါကုန်၏။ ယင်းတရား ဆယ်ပါးတို့ကား အချမ်း၊ အပူ၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ ရှေ့မှတ်သိပ်ခြင်း၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း၊ အိုခြင်း၊ ဖျားနာခြင်းနှင့် သေခြင်း တို့တည်း။ ရဟန္တာသည် ယင်းတရားဆယ်ပါးတို့၌ အစိုးမရပေ။ (မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်ကြောင့် ရဟန္တာသည် ကိုယ်ကိုအစိုး မရပါသနည်း။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ဥပမာအားဖြင့် သတ္တဝါအားလုံးသည် မြေကြီး ကိုမှီ၍သွားလာနေထိုင် အသက်မွေးကြသော်လည်း မြေကြီးကို အစိုးမရ ကြချေ။ ထိုနည်းတူ ရဟန္တာ၏ စိတ်သည်ကိုယ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော်လည်း ရဟန္တာသည် ကိုယ်ကိုအစိုးမရချေ။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား ရဟန္တာသည် ကိုယ်၌ဖြစ်သော တစ်ခု တည်းသော ဝေဒနာကိုသာ ခံစား၍ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကို မခံစားရခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ရဟန္တာ၏စိတ်သည် ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမယဉ်ကျေးပြီးဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်ကြီးကို ပြင်းထန်သောလေ တိုက်ခတ်သောအခါအကိုင်အခက်သည်တုန်လှုပ်၍ ပင်စည်သည် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ ထိုအတူ ရဟန္တာသည် ကာယိကဒုက္ခ ဝေဒနာကို ကြုံတွေ့ရသောအခါ “အနိစ္စ” ဟူ၍စွဲမြဲစွာ မှတ်ယူပြီးလျှင် သမာဓိတည်းဟူသော တိုင်၌စိတ်ကို ဖွဲ့ချည်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာ၏ ကိုယ်သည် ဝေဒနာဖောက်ပြန်၍ ဆောက်တည်ရာမရ ဖြစ်သော်လည်း စိတ်သည်ကား သစ်ပင်ကြီး၏ ပင်စည်ကဲ့သို့တည် တံ့၍မတုန်လှုပ်ချေ။

(မိလိန္ဒပညာ၊ ဗုဒ္ဓဝဂ်၊ အရဟန္တဝေဒနာ ဝေဒိယနပညာ)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ ရဟန္တာအား သတိမေ့လျော့မှု ရှိပါသေးသလော။

(အရှင်နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ရဟန္တာတို့၌ သတိမေ့လျော့မရှိ။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့သည် အာပတ်သင့်ပါသေးသလော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ရဟန္တာတို့သည် အာပတ်သင့်သေး၏။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့အား အာပတ်သင့်ခြင်းသည် သိက္ခာပုဒ်ကို မရှိသေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မသိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း နှစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု အရှင် ဘုရားတို့ ဆိုကြပါကုန်၏။ အာပတ်သင့်သောရဟန္တာသည်အကယ်၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ရှိသေပါလျက် အာပတ် သင့်ခြင်းဖြစ်ပါက ထိုသို့ဖြစ်မှု ရဟန္တာအား သတိမေ့ လျော့ခြင်းရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ အပြစ်တို့သည် လောကအပြစ်၊ ပညတ်တော် အပြစ်ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ လောကအပြစ်ဟူသည် အကုသိုလ်ကမ္မပထ တရားဆယ်ပါးဖြစ်၏။ ပညတ်တော် အပြစ်သည်ကား ရဟန်းတို့အား သာလျှင် မလွန်ကျူးရန် မြတ်စွာဘုရားကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပညတ်ထား သော ပြစ်မှု၊ ဥပမာအားဖြင့် နေလွဲညစာစားခြင်း၊ ရေ၌ရွှင်မြူးကစား ခြင်းစသည်တို့ဖြစ်၏။ လောကအပြစ်ကို ရဟန္တာသည် ကျူးလွန် ခြင်းငှာ မထိုက်၊ ပညတ်တော် အပြစ်ကိုမူကား ရဟန္တာသည်မသိသော ကြောင့် ကျူးလွန်မိရာ၏။ အချို့သော ရဟန္တာသည် အလုံးစုံကိုသိရန် အစွမ်းမရှိနိုင်ပေ။ ထိုရဟန္တာသည် မိန်းမယောက်ျားတို့၏ အမည်များ ကိုသော် လည်းကောင်း၊ လမ်းခရီးကိုသော် လည်းကောင်း မသိနိုင်ပေ။ အချို့သော ရဟန္တာသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုသာ သိနိုင်ရာ၏။ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာသည် မိမိ၏အရာကိုသိနိုင်ရာ၏။

သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင် ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်သာအလုံးစုံကို သိမြင် နိုင်ပေ၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ နိပ္ပပဉ္စဝဂ်၊ ဒိဏာသဝသတိ သမ္မောသပဉ္စာ)

သုနက္ခတ္တ၊ ငါဘုရား၏ အထံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ကုန်ပြီ။
မြတ်သော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ပြုဖွယ် မဂ်ကိစ္စကိုပြုပြီးပြီ။
ဤ မဂ်ကိစ္စ အကျိုးငှာ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိပြီဟု သိကုန်၏
ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အရဟတ္တ
ဖိုလ်ကို အမှန်ပြောကြားသော အချို့ရဟန်းတို့ရှိ၏။ အထင်ကြီးမှုဖြင့်
မရဘဲ ရသည်ဟု အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသော အချို့ရဟန်းတို့
လည်းရှိ၏။

အထင်ကြီးမှုဖြင့် မရဘဲ ရသည်ဟု ပြောကြားသော ရဟန်း
တို့အား ငါ့အားအကြံဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မဂ်ဖိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်
ကုန်သော အချို့သူတို့သည် အမေးပြဿနာကို စီရင်၍ငါ့အားမေးလေ့
ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ၏အကြံသည်ပျက်ပြား၍ ထိုသူတို့အား
ငါတရားဟောလိုသော ဆန္ဒမရှိချေ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒေဝဟဒဝဂ်၊ သုနက္ခတ္တသုတ်)

ရဟန်းတို့၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆိုခြင်း တို့သည် ဤငါးမျိုး
တို့တည်း။ အဘယ် ငါးမျိုးတို့နည်းဟူမူ-

ပညာနန္ဒသည်၏အဖြစ်၊ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရ
ဟတ္တဖိုလ်ကိုပြောဆို၏။ ယုတ်ညံ့သော အလိုဆိုး နှိပ်စက် အပ်သည်
ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆို၏။ ရူးသွပ်ခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း
ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆို၏။ အထင်ကြီးသဖြင့် အရဟတ္တ
ဖိုလ်ကိုပြောဆို၏။ အကြောင်းမှန်အားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြောဆို၏။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ပဉ္စနိပါတ်၊ ကကုဝဝဂ်၊ ဗျာကရဏသုတ်)

(၂၇) ရဟန္တာဟုတ်-မဟုတ်သိရှိနိုင်သောနည်း

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ပုဗ္ဗာရုံ
ကျောင်း၊ ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်၌ ညနေချမ်းအခါထတော်မူ၍ပြာသာဒ်
တံခါးမုခ်ပြင်ပ၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပသေနဒီ ကောသလ
မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော
နေရာ၌ထိုင်နေ၏။

ထိုအခါ ဆံကျစ်ရသေ့ ခုနစ်ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊
နိဂဏ္ဌတိတ္ထိ ခုနစ်ယောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဝတ် မဝတ်သော
အစေလက ခုနစ်ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အဝတ် တစ်ထည်
သာဝတ်သော တိတ္ထိ ခုနစ်ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပရိမိုဇ်
ခုနစ်ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ရှပ်ရှပ်ထွေးထွေး ပေါက်ရောက်
သော လက်ကတီးမွေးရှည်သော ခြေသည်း လက်သည်း ကိုယ်ရေ
အမွေးရှိကုန်လျက် အထူးထူးသော ထမ်းပိုး ပရိက္ခရာတို့ကို ယူကုန်၍
မြတ်စွာဘုရား၏ မနီးမဝေးမှ ဖြတ်သန်းသွားကြကုန်၏။

ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ထိုရသေ့ ပရိမိုဇ်နှင့် တိတ္ထိတို့ကို မြင်သော် နေရာမှထ၍ လက်ဝဲ တစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ ကိုယ်ဝတ်ကို စမွယ်ဟင်ပြီးလျှင် လက်ယာ ပုဆစ်ခူးဝန်းကိုမြေ၌ထောက်လျက်လက် နှစ်ချီ၍ “အရှင်ဘုရားတို့၊ တပည့်တော်သည် ပသေနဒီ ကောသလ မင်းပါတည်း”ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အမည်ကိုပြောကြား၏။

ထို့နောက် ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ထို တိတ္ထိပရိမိုဇ်တို့ ဖဲသွား၍ မကြာမီ မြတ်စွာဘုရားအား အရှင်ဘုရား၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်သိုရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည် ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “မင်းကြီး၊ သားမယားတို့နှင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အိမ်ရာ၌ နေထိုင်သော ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ခံစား နေသော လူဖြစ်သော သင်မင်းကြီးသည် ဤသူတို့ကား အရဟတ္တမဂ် သိုရောက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်းဟု သိနိုင်ခဲ့၏။

မင်းကြီး၊ အတူတကွ နေထိုင်ခြင်းဖြင့်သာ သီလကိုသိနိုင်၏။ ယင်းသီလကိုလည်း ကြာရှည်စွာအတူတကွနေထိုင်ခြင်းဖြင့်သာ သိနိုင်၏။ တစ်ခဏမျှနေထိုင်ခြင်းဖြင့် မသိနိုင်။ စဉ်းစားဆင်ခြင် သူမှသာသိနိုင်၏။ ပညာရှိသူမှသာသိနိုင်၏။ ပညာမဲ့သူသည်မသိနိုင်။

မင်းကြီး၊ အတူတကွ စကားပြောခြင်းဖြင့်သာ စင်ကြယ် သည်၏အဖြစ်ကို သိနိုင်၏။ ယင်းကိုလည်း ရှည်ကြာစွာ ပြောဆိုဖူး မှသာ သိနိုင်၏။ တစ်ခဏမျှ ပြောဆိုကာမျှဖြင့်မသိနိုင်။ ဆင်ခြင် စဉ်းစား၍ ပညာရှိသူမှသာ သိနိုင်၏။ မစဉ်းစား မဆင်ခြင်တတ်ဘဲ ပညာမဲ့သူသည် မသိနိုင်။

မင်းကြီး၊ ဘေးရန်တွေကြုံသော အခါတို့၌သာ ဉာဏ်အစွမ်းကို သိနိုင်၏။ ယင်းကိုလည်း အခါများစွာဘေးရန်တွေကြုံမှသာ သိနိုင်၏။ စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ ပညာရှိသောသူမှသာ ထိုသို့ သိနိုင်၏။ မစဉ်းစား မဆင်ခြင်တတ်ဘဲ ပညာမဲ့သူသည် မသိနိုင်။

မင်းကြီး၊ အဟူအကွ ကာလရှည်ကြာစွာ တရားစကား ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်သာ ပညာကိုသိနိုင်၏။ စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ ပညာ ရှိသောသူမှသာလျှင် ထိုသို့သိနိုင်၏...”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ပသေနဒီကောသလမင်းက အရှင်ဘုရား၊ အံ့ဩဖွယ် ရှိပါပေစွ။ အရှင်ဘုရား မိန့်ကြားသော စကားသည် အလွန်ပင် ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပါ၏။ စင်စစ် ဤသူတို့သည်တပည့်တော်၏ သူလျှို့ ယောက်ျားတို့ပါတည်း” ဟုလျှောက်၏။

(ဇေဋ္ဌဝဂ်၊ သတ္တဇဋိလသုတ်)

(၂၈) ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်မှုဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်
ပြုသော ဥပါသကာများ

“ရဟန်းတို့၊ တရားခြောက်မျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော တပုဿ
သူကြွယ်၊ ဘလ္လိကသူကြွယ်၊ သုဒတ္တမည်သော အနာထပိဏ်သူကြွယ်၊
မစ္ဆိကသဏ္ဍမြို့စား စိတ္တသူကြွယ်၊ ဟတ္တကအာဠဝက၊ မဟာနာမ်
သာကီဝင်မင်း၊ ဝေသာလီပြည်သားဥဂ္ဂသူကြွယ်၊ ဥဂ္ဂတသူကြွယ်၊
သူရမည်သောအဗ္ဗဋ္ဌ၊ အဘယမင်းသား မွေးစားသော ဇီဝက၊ နကုလ
ပိတာ သူကြွယ်၊ တဝကဏ္ဍိကသူကြွယ်၊ ပူရဏသူကြွယ်၊ ဣသိဒတ္တ
သူကြွယ်၊ သဒ္ဓါနသူကြွယ်၊ ဝိစယသူကြွယ်၊ ဝိဇယမာဟိက သူကြွယ်၊
မေဏ္ဍကသူကြွယ်၊ ဝါသေဋ္ဌဥပါသကာ၊ အရိဋ္ဌဥပါသကာနှင့် သာရဂ္ဂ
ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။
အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍နေ၏။

အဘယ်တရား ခြောက်မျိုးတို့တည်းဟူမူ၊ ဘုရား၌ သက်ဝင် ယုံကြည်မှု၊ တရား၌သက်ဝင်ယုံကြည်မှု၊ သံဃာ၌သက်ဝင် ယုံကြည်မှု၊ မြတ်သောသီလ၊ မြတ်သော ဉာဏ်အမြင်နှင့်မြတ်သော ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ်တို့တည်း”

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဆက္ကနိပါတ်၊ သာမညဝဂ်၊ တပုဿသုတ်နှင့် ဘလ္လိကာဒိသုတ်)

(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂသေန၊ အကြင်သည် လူ့အသွင် ဖြင့်ပင်အရဟတ္တဖိုလ်သိုရောက်၏။ ထိုသူသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောနေ့၌ပင် ရဟန်းသော် လည်းပြုရာ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရာ၏။ ထိုနေ့ကို လွန်ခြင်းငှာမတတ်ကောင်းဟု အရှင်ဘုရားတို့ ဆိုတော်မူကြ၏။ ထိုရဟန္တာသည် ထိုနေ့၌ ကမ္မဝါဆရာကို လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို လည်းကောင်း အကယ်၍မရပါက မိမိကိုယ်တိုင် ရဟန်းပြုအပ်ပါ သလော၊ နေ့ကိုသော်လည်း လွန်စေရာသလော၊ အခြားရဟန္တာ တစ်ပါးက ကြွလာ၍ ရဟန်းပြုပေးရာပါသလော၊ ထိုလူရဟန္တာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရာပါသလော။

(အရှင်နာဂသေန) ထိုလူရဟန္တာသည်ကိုယ်တိုင်ရဟန်းမပြုအပ်၊ ကိုယ်တိုင် ရဟန်းပြုပါကရဟန်းအသွင်ခိုးမှုသို့ ရောက်၏။ နေ့ကိုမူလည်း မလွန်စေရာ၊ အခြားရဟန္တာ တစ်ပါးပါးမလာပါက ထိုနေ့၌ပင်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရာ၏။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသက် ဆုံးရှုံးရသည်ဖြစ်ခဲ့မူ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ငြိမ်းချမ်းသည့်အဖြစ်ကို စွန့်အပ်သည် မဟုတ်ပါသလော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ လူ၏အသွင်အပြင်သည် မညီညွတ်။ မညီညွတ်သောအသွင်အပြင်၌အသွင်အပြင် အားနည်း သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လူပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောနေ့၌ပင်ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏။ အသွင်အပြင်အားနည်း သည်၏ အဖြစ်သည်လူအသွင်အပြင်၏အပြစ်သာဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အပြစ်မဟုတ်။

ဥပမာအားဖြင့် သတ္တဝါ၏အသက်ကို စောင့်တတ်သော စားဖွယ်ဘောဇဉ်သည် မကြေကျက်သဖြင့် မညီမညွတ်သောဝမ်းရှိသူ၊ နံညံ့သော၊ အားနည်းသော ဝမ်းမီးရှိသောသူ၏အသက်ကိုမူ အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်၏။ အခြားဥပမာ တစ်နည်းသော်ကား- ဘုန်းကံနည်းပါးသောအမျိုးယုတ်ယောက်ျားသည် ကြီးစွာသောမင်းအဖြစ်ကို ရလတ်သော် အားနည်းသောကြောင့် ခဏချင်းပင် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး၏။ မင်းစည်းစိမ်ကို ဆောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။

မင်းမြတ်၊ ထိုနည်းအတူ လူရဟန္တာသည် လူအသွင်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆောင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်သော နေ့၌ပင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရ၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ နိပ္ပပဉ္စဝဂ်၊ ဒီဏာသဘာဝပဉ္စာ)

(၂၉) ရဟန္တာ၏လားရာ

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အာသဝေါ ကုန်ခန်း၏။ အစာအာဟာရ
၌လည်းတဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲမှီခြင်းမရှိ။ ရာဂစသည် ဆိတ်သုန်းသော၊
ရာဂစသော နိမိတ်မရှိသော နိဗ္ဗာန်သည် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏
ကျက်စားရာအာရုံဖြစ်၏။ ကောင်းကင်၌ ငှက်တို့၏ ခြေရာကို
မသိနိုင်သကဲ့သို့ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ခြေရာဟူသော လားကြောင်းကို
မသိနိုင်။

(ဓမ္မပ။ အရဟန္တဝဂ်၊ ဂါထာ-၉၃)

“ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ဘဝတဏှာ
ပြတ်ပြီး ဖြစ်လျက် တည်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်
တည်နေသမျှကာလအတွင်း၌သာလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို
နတ်လူတို့သည် ဖူးမြင်ကြရကုန် လတ္တံ့။ အသက်တော် ကုန်ဆုံး၍

ကိုယ်တော် ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို နတ်လူ တို့သည်မမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့။”

(ဒီဃနိကာယ်၊ သီလက္ခန္ဓကဝဂ်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်)

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်သူ၊ တွေဝေသူ၊ ပြစ်မှားသူ ဟူသောပညတ်ကို ပယ်ပြီးပြီ။ ကိုးပါးသော ထောင်လွှားမှု “မာန်”သို့ မကပ်ရောက်၊ ဤနာမ်ရပ်၌ တပ်မက်မှုတဏှာကို ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ထုံးဖွဲ့မှု ဂန္ထလေးပါးကို ဖြတ်ပြီးသော ဆင်းရဲမရှိသော တပ်မက်ခြင်း ကင်း သောထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤလောက၌ လည်းကောင်း၊ အခြား လောက၌ လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော နေရာတို့၌ လည်းကောင်း၊ မတွေ့မမြင်ကြရကုန်။”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝတာသံယုတ်၊ သမိဒ္ဓိသုတ်)

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့၊ အခိုးကဲ့သို့ အမိုက်အမှောင်ကဲ့သို့ ထင်၍ အရှေ့အရပ်၊ အနောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အထက်အရပ်၊ အောက်အရပ်သို့ သွားသော ထိုအရာကို မြင်ကြကုန်၏လော”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်ဘုရား မြင်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ “ရဟန်းတို့၊ ဤအရာသည်ကား မာရ်နတ်တည်း။ ဤမာရ်နတ်သည် အဘယ် အရပ်၌ ဂေါဓိက အမျိုးကောင်းသား၏ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်တည်လေ သနည်းဟု ထက်ဝန်းကျင်၌ ရှာမှီး၏။ ရဟန်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်

မတည်ခြင်းကြောင့် ဂေါမိကအမျိုးကောင်းသားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလေပြီဟု မိန့်တော်မူ၏”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ မာရသံယုတ်၊ ဂေါမိကသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်အရပ်၌ ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်မရှိ။ အာကာသနဉ္စာယတနဈာန်၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်၊ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်လည်းမရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန် လောက လည်းမရှိ။ နှစ်ပါးစုံသော လ၊ နေတို့သည်လည်း မရှိကုန်။ ထိုနိဗ္ဗာန် သည်ရှိသည်သာတည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝမှလာခြင်း ကိုငါမဟော။ တစ်စုံတစ်ခုသောဘဝသို့ သွားခြင်းကိုလည်း ငါမဟော။ ရွှေ့လျော စုတေခြင်းကိုလည်း ငါမဟော။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် တည်ရာမရှိ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ အာရုံပြုမှု မရှိသည်သာတည်း။ ဤသဘောသည်သာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးတည်း။”

(ဥဒါန၊ ပါဠိလိဂါမိယဝဂ်၊ ပထမ နိဗ္ဗာန ပဋိသံယုတ္တသုတ်)

တစ်ခါသော် ယမက မည်သောရဟန်းအား အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ပြတ်၍ ပျောက်၍ သေသည်မှနောက်၌ ဘာမျှမဖြစ်ဟူသော ယုတ်မာသော အယူဖြစ်ပေါ်၏။ များစွာသောရဟန်းတို့သည် အရှင်ယမကအား ထိုအယူမှ ကင်းလွတ်စေရန် မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်သာရိ ပုတ္တရာအား ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ထားကြ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အရှင်ယမကအား မေးမြန်းစိစစ် ပြီးလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဟောတော်မူ၏။

“ရုပ်၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မမြဲ၊ ထို့ကြောင့် ထိုအတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်း ဖြစ်သော၊ အယုတ်အမြတ် အဝေးအနီးလည်းဖြစ်သော၊ အတွင်းအပြင် အကြမ်းအနုလည်း ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးအားလုံးကိုယင်းတို့သည် ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်သောပညာဖြင့် ရှုရမည်။”

ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါဟု မရှုအပ်။ ခန္ဓာငါးပါး၌ သို့မဟုတ် ခန္ဓာငါးပါးမှ တစ်ခြား၌ သတ္တဝါဟု မရှုအပ်။ သတ္တဝါသည် ရုပ်၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာငါးပါး မရှိဟူ၍လည်း မရှုအပ်။

ငါ့ရှင် ယမက၊ သင်သည် ဤမျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် အဟုတ် အမှန်အားဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ မရအပ်ပါပဲလျက် အာသဝေါ ကုန်ပြီးသောရဟန်း သည်ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌မဖြစ်။ ပြတ်၏။ ပျောက်၏ဟု ယူဆခြင်းသည် သင့်လျော်ပါမည်လော”

ထိုအခါအရှင်ယမကက မိမိ၏အယူသည် မှားပါသည်။အရှင် သာရိပုတ္တရာ၏ တရားကို ကြားနာရသဖြင့် ထိုအယူ ပျောက်ပါပြီဟု လျှောက်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ထေရဝဂ်၊ ယမကသုတ်)
(ခေမာထေရီ) မင်းမြတ်၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ဖြစ်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သေသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ်၊ မဖြစ်လည်းမဖြစ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဟူ၍လည်းကောင်းမြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ။

(ပသေနဒီကောသလမင်း) အရှင်မ၊ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မမူပါသနည်း။

(ခေမာတေရီ) မင်းမြတ်၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေတို့သည် ဤမျှလောက် ကွန်းစားပမာဏ ရှိ၏ဟူ၍ ရေ၏ပမာဏကို ရေတွက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောတစ်ဦးတစ်ယောက်သော ဂဏန်းသမားသည်လည်းကောင်း၊ လက်ချိုးရေသမား သည်လည်းကောင်း၊ အပေါင်းလိုက် ရေသမား သည်လည်းကောင်း သင့်မှာရှိပါသလော။

(ပသေနဒီကောသလမင်း) အရှင်မ၊ မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မဟာ သမုဒ္ဒရာသည် နက်လှပါ၏၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါ။ သက်ဝင်ရန် ခဲယဉ်းပါ၏။

(ခေမာထေရီ) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူပင်လျှင် သတ္တဝါဟုပညတ်လျှင် ပညတ်နိုင်ရာသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ် ဘို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်ပြီးပြီ၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ခုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးပြီ။ နောက်ထပ်မဖြစ်အောင် ပြုပြီးပြီ၊ နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ။ မင်းမြတ်၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ်ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှလွတ်တော် မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် မဟာသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့နက်၏။ မနှိုင်း ရှည့်နိုင်၊ သက်ဝင်ရန်ခဲယဉ်း၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်၏ဟူသော စကားသို့မရောက်။ မဖြစ်ဟူသော စကားသို့လည်း မရောက်။ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဟူသော စကားသို့လည်းမရောက်။

နောက်ကာလ၌ ပသေနဒီ ကောသလမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား အထက်ပါအတိုင်းမေးလျှောက်၍ မြတ်စွာဘုရားကလည်း

ခေမာထေရီ ဖြေသည့်အတိုင်း ဖြေတော်မူသည်။

(အထက်ပါသုတ္တန်၌ ပသေနဒီ ကောသလမင်း၏ မေးခွန်းမှာ သေဦးသော “သတ္တဝါ” ကိုရည်ညွှန်း၍ ခေမာထေရီ၏ အဖြေမှာမူ မြတ်စွာဘုရားအား ရည်ညွှန်းသောအဖြေဖြစ်၏။ ပါဠိတော် မန်မာပြန်၌ တွေ့ရှိရသည့်အတိုင်း တင်ပြထားပါသည်။)

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဠာယတနဝဂ္ဂ၊ အဗျာကတသံယုတ်၊ ခေမာသုတ်)

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းသည် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်၏ဟူသော အဖြစ်သို့ မရောက်၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်လည်းဖြစ်၏၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ်ဟူသောအဖြစ်သို့လည်း မရောက်။ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည် လည်း မဟုတ်ဟူသော အဖြစ်သို့လည်းမရောက်။

(ဝစ္ဆပရိမိဇ်) အရှင်ဂေါတမ၊ ဤအရာ၌ ကျွန်ုပ်သည် နားမလည်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်းသို့ရောက်ပါ၏။

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ သင်နားမလည်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်းငှာ ထိုက်ပေ ၏... ဤအရာ၌ သင့်ကိုသာလျှင် ငါမေးအံ့... အကယ်၍ သင်၏ရှေ့၌ မီးတောက်နေငြားအံ့။ ငါ၏ရှေ့၌ ဤမီးသည် တောက်နေ၏ ဟုသင်သိရာအံ့လော။

(ဝိစ္ဆ) အရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ် သိရာပါ၏။

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ သင်၏ရှေ့၌ တောက်နေသော မီးသည် အဘယ်ကိုစွဲ၍ တောက်နေသနည်းဟု အကယ်၍မေးငြားအံ့၊ သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားရာသနည်း။

(ဝစ္ဆ) ဤသို့မေးသည်ရှိသော် မီးသည် မြက် ထင်းလောင်စာ ကိုစွဲ၍ တောက်နေသည်ဟု ဖြေကြားပါအံ့။

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ အကယ်၍သင်၏ရှေ့၌ ထိုမီးသည် ငြိမ်းငြားအံ့၊ ငါ၏ ရှေ့၌ ဤမီးသည် ငြိမ်းပြီဟုသိရာအံ့လော။

(ဝစ္ဆ) အရှင်ဂေါတမ၊ ကျွန်ုပ်သိရာပါ၏။

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ သင်၏ရှေ့၌ ငြိမ်းအေးသွားသောမီးသည် ဤ အရပ်မှ အဘယ်အရပ်သို့ သွားသနည်း။ အရှေ့အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ တောင် အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ အနောက်အရပ်သို့ လည်းကောင်း၊ မြောက် အရပ်သို့ လည်းကောင်း သွားလေသလောဟု အကယ်၍ သင့်ကို မေးငြားအံ့၊ သင်သည်အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

(ဝစ္ဆ) အရှင်ဂေါတမ၊ သွား၏ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်။ ထိုမီးသည် မြက်ထင်း လောင်စာ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော မီးလောင်စာဓာတ် မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ လောင်စာမရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးပြီဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့ သာလျှင် ရောက်ပါ၏။

(ဗုဒ္ဓ) ဝစ္ဆ၊ ဤအတူသာလျှင် အကြွင်ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ်တို့ဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ ပညတ်သော် ပညတ်ရာ၏...

(ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဆက်လက် မိန့်ကြားချက်မှာ အထက်ပါ သံယုတ္တ နိကာယ်၊ ခေမာသုတ်၌ ပြဆိုခဲ့သော ခေမာထေရီမက ပသေနဒီ ကောသလမင်းအား ဖြေကြားချက်နှင့် ထပ်တူဖြစ်၏။)... ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူသော အဖြစ်သို့ မရောက်။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ်၊ အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ်)

(ဗုဒ္ဓ) ဥပသီဝ၊ လေဟုန်ဖြင့်လွှင့်သော မီးလျှံသည် ချုပ်
ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့၊ တစ်စုံတစ်ခု ခေါ်ဝေါ် အပ်သော
အဖြစ်သို့ မရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူ ရဟန်းသည် နာမကာယမှ
လွတ်သည်ဖြစ်၍ ချုပ် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ တစ်စုံတစ်ခု
ခေါ်ဝေါ် အပ်သော အဖြစ်သို့မရောက်။

(ဥပသီဝ) ထိုသူသည် ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သွားသလော။
သို့မဟုတ် မရှိတော့ပြီလေ။ သို့မဟုတ်မှ စင်စစ် မြဲသောအားဖြင့်
မဖောက်ပြန်တော့ပြီလော။

(ဗုဒ္ဓ) ဥပသီဝ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသောသူအား ရုပ် စသောအတိုင်း
အရှည် ပမာဏ မရှိ၊ အကြင် ရာဂစသော အကြောင်း ဖြင့်
ထိုသူကို တပ်မက်သူ စသည်ဖြင့် ဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုသူအား
ထိုအကြောင်းမျိုး မရှိတော့ပြီ။ ခန္ဓာ စသော တရားအားလုံးကို
ပယ်နုတ်ပြီးကုန်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသောခေါ်ဆိုရာအကြောင်းမျိုး
ကိုလည်းပယ်နုတ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။

(သုတ္တနိပါတ်၊ ပါရာယနဝဂ်၊ ဥပသီဝမာဏပုစ္ဆာ)
(မိလိန္ဒမင်း) အရှင်ဘုရား နာဂဓေန၊ လောက၌ အကြင်အရာသည်
ကံကြောင့်မဖြစ်၊ အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်၊ ဥတု ကြောင့်မဖြစ်၊
ထိုအရာကို ကျွန်ုပ်အား ဟောကြား တော်မူပါလော့။

(အရှင်နာဂဓေန) မင်းမြတ်၊ လောက၌ ကောင်းကင်နှင့် နိဗ္ဗာန်သည်
ကံကြောင့်မဖြစ်၊ အကြောင်းကြောင့်လည်းမဖြစ်၊ ဥတုကြောင့်လည်း
မဖြစ်ကုန်။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ကောင်းကင်သည် ကံကြောင့်မဖြစ်၊ အကြောင်း

ကြောင့်လည်း မဖြစ်၊ ဥတုကြောင့်လည်း မဖြစ် ဆိုသော စကားသည် သင့်တန်ပါစေ၊ အရာမက များစွာကုန်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား သည် တပည့်သာဝကတို့အား နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှာ အကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်ကို ဟောကြားအပ်ပါ၏ သို့စဉ်လျက် အရှင်ဘုရားက နိဗ္ဗာန် သည်အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်ဟု ဆိုဘိ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုရန် အကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ကို ဟောတော်မူသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုကား မဟောပေ။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ဤအရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလွန် ခေါင်းရှုပ် လှပါ၏။ ဥပမာ တစ်နည်းသော်ကား သစ်ပင်၏ လည်းကောင်း၊ နွယ်၏လည်းကောင်း၊ အဖျားသည် ရှိခဲ့သော် ထိုအကြောင်းကြောင့် အလယ်သည် လည်းရှိ၏။ အရင်း သည်လည်းရှိ၏။ ထိုအတူသာ လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အကြောင်းသည် အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုအကြောင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းက မဖြစ်စေအပ်၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မမူအပ်။ ဥပမာအားဖြင့်ယောက်ျား တစ်ယောက်သည်ပကတိသောအင်အားဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကို လှေဖြင့်ကူး၍ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှာ တတ်နိုင်ကောင်းရာသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ တတ်နိုင်ကောင်းရာပါ၏။

(နာဂသေန) ထိုယောက်ျားသည် ပကတိသောအင်အားဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ ထိုမှာဖက်ကမ်းကို ဤအရပ်သို့ ဆောင်ယူခြင်းငှာတတ်နိုင်ကောင်းရာသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား မတတ်ကောင်းရာပါ။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထို့အထူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ကိုဟောပြောခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏။ နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ကြောင်းကို ပြခြင်းငှာ ကားမတတ်ကောင်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နိဗ္ဗာန် တရား၏အသင်္ခတဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းတရား လေးပါးတို့က မပြုပြင်အပ်ပါသလော။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းတရား လေးပါးတို့ကမပြုပြင်အပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်း တရားတို့က မပြုပြင်အပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ “ဥပ္ပန္န” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲမဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတိတ်၊အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သောတဝိ ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇိဝှာဝိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း သိအပ်၏ဟု မဆိုအပ်။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ နိဗ္ဗာန်သည် ထိုသို့သိအပ်သော တရားမဟုတ်ပါကတရားသည်ပင် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ နိဗ္ဗာန်သည်မရှိဟု ညွှန်ပြတော်မူပါ ကုန်လော့။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ နိဗ္ဗာန်သည်ရှိပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မနောဝိ

ညာဉ်ဖြင့် သိအပ်၏။ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ် မွန်မြတ်ဖြောင့်မတ်သော ကမ္ဘာဝရဏ စသည့် အပိတ် အပင်ကင်းသော ကာမဂုဏ် (အာမိသ) ကင်းသော စိတ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ကျင့်သော အရိယာသာဝကသည် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ရ၏။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ ဥပမာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြအပ်သော နိဗ္ဗာန် သည် အဘယ်သို့သဘော ရှိပါသနည်း။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ လေမည်သည် ရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ လေကိုအဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြပါလော့။ လေသည် ငယ်သလော၊ ကြီးသလော၊ ရှည်သလော၊ တိုသလော။

(မိလိန္ဒ) အရှင်ဘုရား၊ လေကို အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည်ဖြင့် ပြခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပါ။ ထိုလေကို လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်နိုင်ရန်သော် လည်းကောင်း၊ သုံးသပ် ဆုပ်နယ်ရန်သော် လည်းကောင်း မဖြစ်နိုင်ပါ။ သို့သော်လည်း ထိုလေသည်ရှိပါ၏။

(နာဂသေန) မင်းမြတ်၊ ထိုအတူသာလျှင် နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏။ ထိုသို့ ရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို အဆင်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ပြ၍ မရအပ်ပေ။

(မိလိန္ဒပဉ္စ၊ နိပ္ပပဉ္စဝဂ်၊ အကမ္မဇာဒိပဉ္စ)

ပိဋကတ်မှအခြားသိမှတ်ဖွယ်ရာများ

(၃၀) ဓမ္မပဒမှကောက်နုတ်ချက်များ

၁၂၁။ အနည်းငယ်သော မကောင်းမှုသည် ငါ့အား အကျိုး
ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု မကောင်းမှုကို မထိမဲ့မြင် မအောက်မေ့ရာ။
မှိုးရေပေါက်သည် ကျဖန်များလတ်သော် ရေအိုးသည် ပြည့်ဘိသကဲ့သို့
လူမိုက်သည် အနည်းငယ်မျှသောမကောင်းမှုကိုပြုဖန်များ လတ်သော်
မကောင်းမှုဖြင့်ပြည့်၏။

၁၄၂။ အကြင်သူသည် ကိလေသာငြိမ်း၏။ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမပြီး
ဖြစ်၏။ မဂ်လေးပါးဖြင့်မြဲ၏။ မြတ်သောအကျင့်ရှိ၏။ အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့၌ လက်နက်ကိုပယ်ချထားသည်ဖြစ်၍ မေတ္တာဖြင့် အညီ
အမျှကျင့်၏။ ထိုသူသည် အဝတ်တန်ဆာဆင်စေ ကာမူ မကောင်းမှုမှ
အပ်ပြုသူ “ဗြာဟ္မဏ”မည်၏။ ကိလေသာ ငြိမ်းပြီးသူ “သမဏ”
မည်၏။ ကိလေသာဖျက်စီးပြီးသူ “ဘိက္ခု”မည်၏။

၁၅၂။ အကြားအမြင်နည်းသော ဤယောက်ျားသည် နွားလားကဲ့သို့ အချည်းနှီး ကြီးထွားလာ၏။ ထိုယောက်ျားအား အသားတို့သာ တိုးပွားကုန်၏။ ပညာမူကားမတိုးပွား။

၁၅၉။ သူတစ်ပါးကို ဆုံးမသော နည်းအတိုင်း မိမိ ကိုယ်တိုင် လိုက်နာပြုကျင့်ရာ၏။ မိမိကိုယ်တိုင် ယဉ်ကျေးပြီးသော်မှသာ သူတစ်ပါးကို ဆုံးမရာ၏။ မိမိကိုယ်ကိုယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရခြင်းသည် ခဲယဉ်းလှစွတကား။

၁၆၀။ မိမိသည်သာ မိမိ၏ကိုးစားရာ ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးသည် မိမိ၏ကိုးစားရာ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ မိမိသည် ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးသဖြင့် ရရောက်နိုင်ခဲ့သော ကိုးစားရာအရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်၏။

၁၆၆။ သူတစ်ပါး၏ များစွာသော အကျိုးစီးပွား အတွက် ကြောင့် မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို အနည်းငယ်မျှ မဆုတ်ယုတ်စေရာ။ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကိုသိ၍ တိုးပွားအောင် လေ့ကျင့်အားထုတ်ရာ၏။

၂၁၀။ ချစ်သော သူတို့နှင့်မပေါင်းဖော်လင့်။ မုန်းသောသူတို့နှင့် လည်း တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မပေါင်းဖော်ပါလင့်။ ချစ်သောသူတို့ကို မမြင်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏။ မုန်းသောသူတို့ကိုမြင်ရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။

၂၁၃။ မြတ်နိုးမှုကြောင့် စိုးရိမ်မှုဖြစ်ရ၏။ မြတ်နိုး မှုကြောင့် ကြောက်ရွံ့မှုဖြစ်ရ၏။ မြတ်နိုးမှုမှကင်းလွတ်သူအား အဘယ်မှာ စိုးရိမ်မှု၊ ကြောက်ရွံ့မှုရှိတော့အံ့နည်း။

၂၂၃။ အမျက်ထွက်သောသူကိုမေတ္တာတရားဖြင့် အောင်ရာ၏။ မကောင်းသော သဘောရှိသူကို ကောင်းသောသဘောဖြင့်အောင်ရာ၏။

နှမြောဝန်တိုသော သူကို ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် အောင်ရာ၏။ မဟုတ်မမှန် ပြောသောသူကို အဟုတ်အမှန် ပြောဆိုခြင်းဖြင့် အောင်ရာ၏။

၂၂၇။ အို... အတုလ၊ ဤ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ရှေးရိုးအစဉ် အလာပေတည်း။ ဤကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ယခုမှ ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ တိတ်ဆိတ်နေသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ များစွာပြောဟောသော သူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ နှိုင်းချိန်၍ ပြောသောသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ ကုန်၏။ လောက၌ အကဲ့ရဲ့ လွတ်သောသူမည်သည် မရှိပေ။

၂၂၈။ သူတစ်ပါး၏ အပြစ်ကိုအစဉ်ရှုလျက် အမြဲမပြတ်ကဲ့ရဲ့ တတ်သော သူအား အာသဝေါတရားတို့သည်တိုးပွား၏။ ထိုသူသည် အာသဝေါကုန်ခြင်းမှဝေးကွာ၏။

၂၂၉။ သင်တို့သည် ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ကြကုန်လော့။ ဘုရားရှင်တို့သည် လမ်းမှန်ကို ညွှန်ကြားရုံမျှသာ ဖြစ်ကုန်၏။
(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

(၃၁) မာနသုံးမျိုး

“ရဟန်းတို့။ ထောင်လွှားမှု “မာန” တို့သည် ဤသုံးပါး တို့တည်း။ ငါသည် သူ့ထက်မြတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု “မာန”၊ ငါသည် သူနှင့်တူ၏ဟု ထောင်လွှားမှု “မာန” နှင့် ငါသည် သူ့အောက် ယုတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု “မာန” တို့တည်း။ ထိုမာန သုံးပါးကို ပိုင်းခြားသိမြင်၍ ပယ်ခြင်းငှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာ မဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ ထိုအရိယာမဂ် သည်ကား ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း ကိုမှီသော၊ ရာဂကင်းခြင်း ကိုမှီသော၊ ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ... သမ္မာသမာဓိ တို့ဖြစ်၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဂ္ဂသံယုတ်၊ ဝိဇာသုတ်)

(၃၂) မိမိကိုယ်ကိုအားကိုးရန်လိုအပ်မှု

(အရှင်အာနန္ဒာက မိမိသည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကြောင်း ကြားသိရသောအခါများစွာ စိတ်ထိခိုက်မိပါကြောင်း မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။)

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “အာနန္ဒာ၊ သာရိပုတ္တရာသည် သင်၏ သီလအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ သမာဓိအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ ပညာအစုကိုယူ၍ ... လွတ်မြောက်မှု ကို... ဝိမုတ္တိအစုကိုယူ၍... ဝိမုတ္တိဉာဏ် အမြင်အစုကို ယူ၍ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသလော”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာက မိမိ၏ သီလ၊သမာဓိ စသောတရားအစုများကိုယူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုပါဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်း။ သင်္ခါရတရားတို့၏ ပျက်စီးတတ်ခြင်းကို မည်သူမျှ မတားစီးနိုင်၊ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးဘဲ တရားတော်ကို မှီခိုအားထား၍ မိမိကိုယ်ကို အားကိုးနေထိုင်ကြရန် ဟောကြားတော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ စုန္တသုတ်)

(၃၃) သိကြားမင်းကလူတို့ကို ရှိခိုးခြင်း

“ရဟန်းတို့။ ရှေးက ဖြစ်ဖူးသည့်ကား နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်မှ ဆင်းသက်ပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီ၍ အရပ်လေးမျက်နှာ တို့ကို ရှိခိုး၏။ ထိုအခါ မာတလိက အဘယ်မည်သော နတ်မင်းကြီးကို အရှင်သိကြားမင်း ရှိခိုးပါသနည်း ဟု မေး၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းက မာတလိ၊ ဗေဒင်သုံးပုံ တတ်သော ဗြာဟ္မဏ တို့သည် လည်းကောင်း၊ မြေ၌ နေသူအားလုံးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ များသောအခြံအရံ ရှိကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း ငါ့ကိုရှိခိုးကြကုန်၏။ ငါသည်ကား သီလနှင့် ပြည့်စုံ၍ တည်ကြည်သော၊ မြတ်သောအကျင့်ရှိသော ရဟန်းတော်တို့ကို ကောင်းစွာ ရှိခိုး၏။ အိမ်ရာထောင်၍ ကောင်းမှု

ကိုပြုကုန်သော၊ သီလရှိ၍ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ပြီးလျှင်
တရားနှင့်အညီ သားမယားတို့ကို မွေးမြူ ကုန်သော သူတို့ကိုလည်း
ငါရှိခိုး၏ ဟုမိန့်ဆို၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါယာဝဂ္ဂ၊ သက္ကသံယုတ်၊ ဂဟဌဝန္တနာသုတ်)

(၃၄) လာဘ်ပူဇော်ခံရမှု၊ ကျော်စောမှု၏အပြစ်အန္တရာယ်

“ရဟန်းတို့၊ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ အကျော်အစောသည် အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာအားသော်လည်း အန္တရာယ် ပြုနိုင်သည်ဟုငါဆို၏” ဟုမြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူသော် အရှင် အာနန္ဒာက အရှင်ဘုရား၊ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ အကျော်အစောသည် အဘယ်သို့လျှင် အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာအား အန္တရာယ် ပြုပါသနည်းဟု မေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “အာနန္ဒာ၊ လာဘ်ပူဇော် သက္ကာ အကျော်အစောသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မပျက်စီးနိုင်သော တိလေသာမှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို အန္တရာယ် ပြုနိုင်သည်ဟူ၍ ငါဆိုသည်မဟုတ်။ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာအကျော်အစောသည် မမေ့လျော့ဘဲ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိလျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်

ရအပ်၊ ရောက်အပ်ကုန်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေမှု (ဖလသမာပတ်)တို့ကို အန္တရာယ်ပြုနိုင်သည်ဟူ၍ ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ၊ ဤသို့လျှင် လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ အကျော် အစောသည် ခက်ထန်၏၊ ထက်မြက်၏၊ ကြမ်းတမ်း၏။ အတုမရှိ သောယောဂ၏ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ အကျော်အစောကို စွန့်ကုန်အံ့၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်ပူဇော် သက္ကာအကျော်အစောတို့သည် ငါတို့၏စိတ်ကိုသိမ်းကျုံး ယူငင်၍ မတည်နိုင်လတ္တံ့ဟူ၍ ဤသို့လျှင် သင်တို့ကျင့်ရမည်”ဟု ဟောတော် မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ နိဒါနဝဂ္ဂ၊ လာဘသက္ကာရသံယုတ်၊ ဘိက္ခုသုတ်)

“ရဟန်းတို့၊ ကောင်းခြင်းငါးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသော မိန်းမမြတ် တစ်ယောက်သည် ရဟန်းတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိမ်းကျုံးယူငင်၍ မတည် နိုင်သော်လည်း လာဘ်ပူဇော်သက္ကာအကျော်အစောသည် ထိုရဟန်း၏ စိတ်ကိုသိမ်းကျုံးယူငင်၍ တည်နိုင်၏။ ဤသို့လျှင် လာဘ်ပူဇော် သက္ကာအကျော်အစောသည် (အထက်ပါအတိုင်း) ကျင့်ရမည်”

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ လာဘသက္ကာရသံယုတ်၊ ကလျာဏီသုတ်)

(၃၅) အကျင့်သီလနှင့် ဘုရားတရား ကြည်ညိုမှုထက်
ဉာဏ်ပညာ ဝီရိယ စသည်တို့ရှိမှုက ပိုမိုအရေးကြီးပုံ

မြတ်စွာဘုရားက ကွယ်လွန်သော သရဏာနိ သာကီဝင်သည် သောတာပန် ဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကြား၏။ ထိုအခါ များစွာသော သာကီဝင်တို့သည်စုဝေး၍ “အချင်းတို့၊ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား။ မြတ်စွာ ဘုရားက အကျင့်သီလအားနည်း၍ သေရည်သေရက် သောက်လေ့ရှိ သောကွယ်လွန်သူသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင်သောတာပန် ဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကြားဘိသေး၏။ ယခုအဘယ် သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်းဟု ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြောဆို ကြကုန်၏။ မဟာနာမ် သာကီဝင် မင်းသည် ထိုအကြောင်းကိုဘုရားရှင်အား လျှောက်ကြား၏။

ဘုရားရှင်၏ မိန့်ကြားချက်မှာ မိဂသာလ ဥပါသိကာမ၏ အလားတူ သံသယဖြစ်မှုနှင့် ပတ်သတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား ခွဲခြားပြီး ဟောကြားသော ဒေသနာနှင့် ယေဘုယျ တူညီ၏။ ထူးခြားသော စကားတစ်ရပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

“မဟာနာမ်၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌သော်
လည်းကောင်း၊ တရားတော်၌သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်၌သော်
လည်းကောင်း၊ စင်စစ် အလွန်ကြည်ညိုခြင်းမဖြစ်။ ရှင်သော ပညာမရှိ၊
လျှင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ဝိမုတ္တိနှင့်
မပြည့်စုံ။ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သန္တိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေနှင့်
ပညိန္ဒြေဟူသော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည်မြတ်စွာဘုရား
သီစေတော်မူသောတရားတို့ကိုလည်းပညာဖြင့်နှိုင်းဆကြည့်နိုင်၏။
မဟာနာမ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ငရဲသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့မရောက်၊
တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ၊
ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့မရောက်”
(သံယုတ္တနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သောတာပတ္တိသံယုတ်၊ ဒုတိယ
သံရဏာနိသက္ကသုတ်)

(၃၆) သေခါနီး လူနာအား ဟောပြောနည်း

“မဟာနာမ်၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်၍ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေရမည်။ အရှင်မှာ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ရှိ၏။ တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်ရှိ၏။ သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ရှိ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျား ကုန်သော၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလသည် အရှင်မှာရှိ၏။ အရှင်သည်နှစ်သိမ့်ပါလော့ဟု နှစ်သိမ့်အားပေးရမည်။

ဤတရားလေးပါးတို့ဖြင့် စိတ်သက်သာစေပြီးနောက် မိဘတို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်သက်သာစေပြီးနောက် မိဘတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သားမယားတို့၌ သော်လည်းကောင်း ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသလော့ဟု မေးရာ၏။ ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသည် ဆိုပါက အရှင်သည်

မိဘတို့နှင့် သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည် ဖြစ်စေ သေရတော့မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၌ ငဲ့ကွက် ခြင်းကိုစွန့်လွှတ်ပါဟု ပြောဆိုရ၏။ ထိုသူတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိတော့ပါဟု ဆိုခဲ့မှုလူတို့၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက် ခြင်းရှိပါသလောဟု မေးရ၏။

လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း သည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါသည်ဟု ပြောဆိုခဲ့မှု လူ့ပြည်မှကာမဂုဏ် တို့ထက် နတ်ပြည်မှ ကာမဂုဏ်တို့က ပို၍နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ အရှင် သည် လူ့ပြည်မှ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမစွဲလမ်းဘဲ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၌ စိတ်ကိုထားပါဟု ပြောဆိုရ၏။

ထိုသူက စတုမဟာရာဇ် နတ် တို့၌ ငါ၏စိတ်ကို ထားပြီးပြီဟု ပြောဆိုခဲ့မှု ထိုနတ်တို့ထက် တာဝတိံသာ နတ်တို့သည်....ယာမာ နတ်တို့သည်.... တုသိတာနတ်တို့သည်.... နိမ္မာနရတီ နတ်တို့ သည်.... ပရနိမ္မိတဝသဝတီနတ်တို့သည်.... ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကိုထား ပါဟု ထိုသူကို ပြောဆိုရ၏။

ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကိုထားပြီးပြီဟု ထိုသူကပြောဆိုခဲ့မှု အရှင်၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် မခိုင်မြဲပါ။ ထိုဘုံသည်လည်း သက္ကာယ၌ အကျွမ်း ဝင်၏။ အရှင်သည် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှစိတ်ကို ထစေ၍ သက္ကာယ (ထင်ရှား ရှိသောခန္ဓာ) ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကိုဆောင်ပါလော့ ဟုပြောဆိုရ၏။

ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ငါ၏စိတ်ကိုထစေခဲ့ပြီ၊ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကိုဆောင်ပါ၏ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့မှု မဟာနာမ်၊ ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ဥပါသကာအားအာသဝမှလွတ်ပြီးသော

၂၅၂ ဦးအေးမောင်

စိတ်ရှိသောရဟန်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်အားဖြင့် ထူးခြားမှုတစ်စုံ
တစ်ရာမရှိဟုငါဆို၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သောတာပတ္တိသံယုတ်၊
ဂိလာနသုတ်)

(၃၇) ဗုဒ္ဓဓမ္မသည် ကျွတ်ထိုက်သောသူတို့အဖို့ အဓိကဖြစ်၏

“ရဟန်းတို့၊ လောက၌ သူနာ သုံးမျိုးတို့ ထင်ရှားရှိ၏။ အချို့သော သူနာသည် သင့်လျော်သော အစားအစာ၊ သင့်လျော်သောဆေးနှင့် သင့်လျော်သော သူနာပြုကို ရသော် လည်းကောင်း၊ မရသော်လည်းကောင်း ရောဂါဝေဒနာ မှ အထမမြောက်။ အချို့သော သူနာသည် သင့်လျော်သော အစားအစာ၊ ဆေးနှင့်သူနာပြုကို ရသော် လည်းကောင်း၊ မရသော်လည်းကောင်း ရောဂါဝေဒနာမှ ထမြောက်၏။ အချို့ သော သူနာသည်ကား သင့်လျော်သောအစား အစာ၊ ဆေးနှင့် သူနာပြုကို ရရှိမှသာလျှင် ရောဂါဝေဒနာမှ ထမြောက်၏။ ယင်းတို့ကိုမရရှိပါကရောဂါမှမထမြောက်နိုင်ချေ။

ရဟန်းတို့၊ ထိုသူနာ သုံးမျိုးတွင် အကြင်သူနာသည်သင့်လျော်သော အစားအစာ၊ ဆေးနှင့် သူနာပြုကိုရရှိမှသာလျှင် ရောဂါဝေဒနာမှ

ထမြောက်နိုင်၍ မရရှိသော် မထမြောက်နိုင်။ ထိုသူနာအားလျှောက်ပတ်သော ဆွမ်း၊ ဆေးနှင့် သူနာပြုတို့ကို ငါခွင့်ပြု၏။ ဤသူနာကို အကြောင်းပြု၍ အခြားသော သူနာတို့ကိုလည်း လုပ်ကျွေးပြုအပ်၏။

ရဟန်းတို့၊ ထိုနည်းအတူ လောက၌ သူနာနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး ထင်ရှားရှိ၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရသော်လည်းကောင်း၊ မဖူးမြော်ရသော်လည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင် ဟောကြားသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကို ကြားနာရသော်လည်းကောင်း၊ မကြားနာရသော်လည်းကောင်း ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဖြောင့်မှန်သောသဘောရှိသော၊ မြဲသော အရိယာ မဂ်သို့မသက်ဝင်နိုင်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ရသော်လည်းကောင်း၊ မဖူးမြော်ရသော်လည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်၏ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကို ကြားနာရသော်လည်းကောင်း၊ မကြားနာရသော်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဖြောင့်မှန်သောသဘောရှိသော၊ မြဲသော အရိယာ မဂ်သို့ သက်ရောက်နိုင်၏။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရမှ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များကို ကြားနာရမှသာလျှင် ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဖြောင့်မတ်သောသဘော ရှိသော၊ မြဲသောအရိယာမဂ်သို့ သက်ဝင်နိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးမြော်ရပါက၊ တရားတော်များကို မကြားနာရပါက ကုသိုလ် တရားတို့၌ ဖြောင့်မှန်သောသဘောရှိသော၊ မြဲသော အရိယာမဂ်သို့ မသက်ဝင်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးတွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရမှ တရားတော်များကို ကြားနာရမှသာလျှင်

ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဖြောင့်မှန်သော၊ မြဲသောအရိယာမဂ်သို့ သက်ဝင်နိုင်၏။ မြဲတဲစွာဘုရားကို မဖူးမြော် ရလျှင်၊ တရားတော်များကိုမကြားနာရလျှင် ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဖြောင့်မှန်သောသဘောရှိသော၊ မြဲသော အရိယာမဂ်သို့ မသက်ဝင်နိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုအကြောင်းပြု၍အခြားသူတို့အားလည်းတရားဟောကြားအပ်၏။ ရဟန်းတို့၊ သူနာနှင့်တူသော ဤပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးတို့သည် လောက၌ထင်ရှားရှိကုန်၏”။ ။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဂိလာနသုတ်)

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

မြတ်ဗုဒ္ဓအကြောင်းနှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားသော တရားတော်များမှ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ထေရဝါဒသုတ္တန်ပိဋကတ်မှ ရွေးချယ်၍ မကျဉ်းမကျယ်တင်ပြခဲ့ရာ အချို့မှာ မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့၏အစဉ်အလာ ခံယူချက်များနှင့် မတူဘဲ ကွဲပြားခြားနား နေကြောင်း စာရှုသူတို့ သတိပြုမိ ကြပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရှေးမြန်မာ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့၏ ဘာသာရေးစာပေ လေ့လာလိုက်စားမှုသည် အများအားဖြင့် ငါးရာ ငါးဆယ်ဇာတ်ဝတ္ထု ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ စသည်တို့၌ ပြီးဆုံး၍ ပိဋကတ်စာပေနှင့် လုံးဝကင်းကွာခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိချေ။ စင်စစ်နိကာယ်ငါးကျမ်း၌ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုရသော ဗုဒ္ဓအကြောင်းအရာများသည် သုတ္တန်ဒေသနာများနှင့်စာသော်စာမျက်နှာ အားဖြင့်မပြောပလောက်ချေ။ သို့ရာတွင်ထိုမှတ်တမ်းများသည်ယခုခေတ် ပညာရှင်တို့၏ အမြင်အားဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓအား ရှေးဘီစီ ခြောက်ရာစု ခေတ်က အထူးကြည်ညို လေးစားဖွယ်ရာ ပညာရှင်သူတော်စင်အဖြစ် မြှင့်တင်ပေးခဲ့သော မှတ်တမ်းများဖြစ်၏။

စင်စစ် ရှေးအခါကပင် အိန္ဒိယဗုဒ္ဓစာပေကို လေ့လာသော အနောက်တိုင်းသုတေသီပညာရှင်တို့သည် အနောက်နိုင်ငံစာဖတ် ပရိတ်သတ်အား မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ဂုဏ်တော်များနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ကြ၏။ အံဩဖွယ်ရာအချက်မှာ ထိုသို့မြတ်ဗုဒ္ဓကို ချီးကျူးရေးသားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် အချို့မှာ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကြိုက်နှစ်သက်ကြသော်လည်း အခြားလူများမှာ နှစ်သက်လက်ခံသောသူများ မဟုတ်ချေ။ အချို့မှာ

ခရစ်ယာန်သာသနာပြုဆရာများဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ၌ ဟောပြောရန် ဗုဒ္ဓအကြောင်းကို ဖတ်ရှုလေ့လာထားသူများဖြစ်၏။

အမှန်ဆိုသော်ဘုရားရှင်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် ဗုဒ္ဓဓမ္မကိုလက်မခံသော်လည်း ဗုဒ္ဓကို လေးလေးနက်နက် ကြည်ညိုသော လူအမြောက်အများရှိကြောင်း ပါဠိပိဋကတ်စာပေ၌ထင်ရှား၏။ ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအမျိုးမျိုး၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုသည် “ငါဘုရားကို မြင်သောသူသည် ငါ၏တရားကို မြင်သည်၊ ငါ၏တရားကိုမြင်သောသူသည် ငါဘုရားကို မြင်သည်” ဟူသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြား ချက်နှင့်ဆက်စပ်နေပုံကို ကျွန်ုပ်တို့ ခြေခြေမြစ်မြစ် သိမြင်နားလည်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓသည်ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့ကိုတရားဟောရာ၌ စိတ်ဓါတ်စရိုက်အမျိုးမျိုး အသိဉာဏ်အနုအရင့် ပါရမီ ဗီဇဓာတ်ခံအထွေထွေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဘဝ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုသိပြီးဖြစ်၍ ကရားဒေသနာများ၌ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်များ ထင်ဟပ်နေခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓဒေသနာများသည် အပေါ်ယံကြားနာ သူများအဖို့ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များကို မဖော်ဆောင်သော်လည်းအသိဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မူ ဘုရားရှင်က လူတို့၏ အချို့သောမေးခွန်းများကို မည်သို့မျှမဖြေဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည်ပင် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို ဖော်ညွှန်းနေပေလိမ့်မည်။ ဥပမာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၌ အတ္တဝိညာဉ် ရှိပါသလော ဟူသောမေးခွန်းသည် ဉာဏ်နုနယ်သောသူ၏ မေးခွန်းဖြစ်နေပါက မည်သည့်အဖြေပင် ဖြစ်စေ မေးသူအား ပိုမိုခေါင်းရှုပ်၍အကျိုးယုတ်စေမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

တရားဟောတော်မူရာ၌ မြတ်ဗုဒ္ဓသည် မည်သည့်အရာကိုမျှ လှေကမ်းထစ် တရားသေစွဲမှတ်မထားဘဲ ကာလဒေသပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသော အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားစိစစ်၍ အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှုကို ရှေ့တန်းတင်သော ဝိဘဇ္ဇဝါဒကို အသုံးပြု၏။ သုဘလုလင်က ရဟန်းဘဝနှင့် အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘဝတွင် မည်သည်ကပို၍မြတ်ပါသနည်းဟုမေးလျှောက်သောအခါဗုဒ္ဓက “ငါသည် အစစအရာရာကို ဝေဖန်ခွဲခြား၍ ဆိုလေ့ရှိ၏။ တစ်ခုခုကိုသာ မချဟူ၍ ဆိုလေ့မရှိစသည်ဖြင့် မိန့်ကြား၏။ ဗြဟ္မဏတို့၏ဇာတ်ဝါဒကိုလက်မခံ သော်လည်း ဗုဒ္ဓသည် ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏ လောကီအကျိုး စီးပွား အတွက် လူတန်းစားခွဲခြားမှုကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်းပြုတော်မမူချေ။ ဇာတ်နိမ့်သူ တို့က ဇာတ်မြင့်သူကို လုပ်ကျွေးသင့်သည်ဆိုသောဗြဟ္မဏ တို့၏ အယူကိုတင်ပြသောခါ မြတ်ဗုဒ္ဓက ထိုအယူနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိ၌ တစ်ထစ်ချ စွဲမှတ်ထားချက်မရှိ။ မည်သူမဆို မိမိအကျိုးကို ကြည့်၍ အခြားသူတစ်ဦးကို လုပ်ကျွေးသင့်ကြောင်း မိန့်ကြား၏။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို မသိဘဲ အချို့သောမိန့်ကြားချက် သို့မဟုတ် အပြုအမူများကို လူတို့ နားလည်မည်မဟုတ်ချေ။ ဥပမာ ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက် ဆွေတော်မျိုးတော်များနှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံစဉ်က ယသော်ဓရာ မင်းသမီးသည် အဆောင်ထဲမှထွက်မလာဘဲနေရာ မြတ်ဗုဒ္ဓက အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါးနှင့်အတူ အဆောင်ထဲဝင်၍ အဖူးမြော် ခံကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထား၏။ မိမိအားသူတစ်ပါး၏ကျေးဇူး ပြုမှုကို မမေ့လျော့ရန် ဟောသော ဗုဒ္ဓဒေသနာများကို သိရှိပြီးသော သူတို့အဖို့မူ ထိုအပြုအမူကို နားမလည်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိချေ။

အရာရာကို ခွဲခြားစိစစ်၍ တရားမျှတမှုသို့ ရှေးရှုသော ဗုဒ္ဓ၏ ဝိဘဇ္ဇဝါဒသည်ရှေးက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ အပြိုင်အဆိုင် ပေါ်ထွန်းလာသော ဘာသာဝါဒများတွင် ထေရဗုဒ္ဓဝါဒကို ရှေ့တန်းသို့ ပို့ဆောင်လိုက်သော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ “ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ဤအယူသည်သာမှန်၍ အခြားအယူ အားလုံးသည် အချည်းနှီး သာတည်းဟူ၍ မထင်မှတ်သင့်” ဤစကားမှာ သုတ္တန်ပိဋကတ်၌ စာဖတ်သူတို့ မကြာခဏတွေ့ရသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်ဖြစ်၏။ ဥပမာ ငရဲသည် ဧကန်ထင်ရှားမရှိဘဲ ဒဏ္ဍာရီမျှသာဖြစ်သည် မှန်ငြားအံ့။ ငရဲရှိသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းသည် အချည်းနှီးမဖြစ်ဘဲ အချို့လူများအား မကောင်းမှုပြုရန် ပိတ်ပင်တားဆီး ထားကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့သင့်ချေ။

ဤမိန့်ကြားချက်ကဲ့သို့ပင် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန်လိုသော အခြား ဗုဒ္ဓဒေသနာမှာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌လာသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်ဖြစ်၏။ စာ ၂၆၂ (၃၇)။ သူနာသုံးမျိုးဥပမာဖြင့်ဟောထားသော ထိုဒေသနာ၏ တိုရှင်းလိုရှင်းမှာ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓ၏တရားကို မကြားနာရ သော်လည်းအကျွတ်တရားရရှိ၍ အချို့မှာတရားကိုကြားနာရသော်လည်း အကျွတ်တရားရရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ဤသည်မှာများစွာသော ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တို့ လက်ခံယုံကြည်ရန် ခက်ခဲသောဒေသနာ ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ရှေးဦးစွာ လူတို့၏ ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်များကို အခြားယုံကြည်ချက်များနှင့်ခွဲခြား၍ ပီပီပြင်ပြင် သိမြင် နားလည် ထားရန် အရေးကြီး၏။

ဘာသာဝါဒများသည် ရှေးပဝေဏီကလူတို့၏ကြည်ညိုလေးစား ခြင်းခံရသော သူတော်သူမြတ်များ၏ ဘာသာတရားများဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် အနန္တတန်ခိုးရှင်များဖြစ်သောကြောင့် လူသတ္တဝါများကို ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ကယ်တင်၍ ကောင်းကင်ဘုံသို့ ပို့ဆောင်ရန် ပေါ်ထွန်းလာကြရာသူတို့ကိုနတ်ဗြဟ္မာကောင်းကင်တမန်စသောအထက်ဘုံသားများက စောင့်ရှောက်ကြ၏။ သူတို့ကို လူတို့က အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည် အားကိုးရသောထာဝရဘုရားသခင်များအဖြစ် စွဲမှတ်ထားကြ၏။

ထိုစကြာဝဠာ အနန္တတန်ခိုးရှင်နှင့် ထာဝရအတ္တဝိညာဉ်အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓခေတ်မတိုင်မီကပင် အိန္ဒိယပြည်ရှိ ဝေဒ၊ဥပနိသျှစသော ဘာသာရေးစာပေများ၌ဖော်ပြထား၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ထိုရှေးဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်များ၏ သဘာဝယုတ္တိမရှိပုံကို ထောက်ပြ၍ နတ်သိကြားနှင့် ဗြဟ္မာတို့ တန်ဖိုးကင်းမဲ့ပုံကို ဒီဃနိကာယ် ဒေသနာများ၌ ဟောကြားထား၏။ နိမ့်ကျသော ဘာသာရေး အတွေးအမြင်ဖြင့် အချို့လူများ မိမိအား လွန်လွန်ကဲကဲ ယုံကြည်မှုမျိုးကို မြတ်ဗုဒ္ဓ လိုလားတော်မမူချေ။ မိမိသည် တန်ခိုး ပြဋိဟာပြမှုကို စက်ဆုပ်၍ မိမိ၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် လူအများထင်သလိုမဟုတ်ဘဲ ငါးသုံးပါးမျှသာဖြစ်ကြောင်း သံသရာ ဆင်းရဲ ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်လိုသောသူသည် မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် အားကိုးရ မည်ဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူခဲ့၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ဝင်တော်မူခါနီး၌မူ မိမိအားများစွာသော လူတို့ ဖူးမြော်ပူဇော်ကြခြင်းသည် ပူဇော်မှုစစ်အမှန် မဟုတ်ဘဲ မိမိဟောသော တရားကို ကျင့်ကြံအားထုတ်မှသာ ပူဇော်မြတ်နိုးသည် မည်ကြောင်းမိန့်ကြားခဲ့၏။ ဤသို့ဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓသည် မိမိ၏ ထေရဝါဒကိုရှေးဘာသာအယူဝါဒများ၏ အစဉ်အလာအဋ္ဌေအသက်များ ကင်းစင်သန့်ရှင်းစေရန်ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဟောတော်မူခဲ့၏။

သို့ရာတွင် အထက်ပါမိန့်ကြားချက်များသည် ပိဋကတ်စာပေနှင့် ကင်းဝေးသော မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီ အများစု၏ မိရိုးဖလာဘာသာရေး အသိနယ်ထဲသို့ ရှေးအိန္ဒိယဘာသာ အယူဝါဒများ ဝင်ရောက်ပြန့်နှံ့နေမှုကို မတားဆီးနိုင်ချေ။ ဘုရားရှင်၏တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုမှုများကို မြန်မာဗုဒ္ဓဝင်စာအုပ်တိုင်းလိုလို၌ ဖော်ပြထား၍ ၎င်းနှင့်ဆန့်ကျင်သော ဗုဒ္ဓဒေသနာကိုမူ နာမည်ကျော်ကြားသော ဇိနတ္တပကာသနီကျမ်း၌ပင် မတွေ့ရချေ။

နတ်ဗြဟ္မာတို့ကိုယုံကြည်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ဟောကြားချက်သည် ကြားနာသူတိုင်း လက်ခံနိုင်သော ဒေသနာဖြစ်၏။ ဒေသနာ၌ လူတို့ စဉ်းစားရန် ထောက်ပြချက်မှာ ရှေးအခါမှစ၍ ယခုခေတ်အထိ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လုံးဝမမြင်ဘူးသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ယုံကြည်အားကိုးမှုသည် အချည်းနှီးဖြစ်သည်မဟုတ်ပါ လောဟူသော မေးခွန်းဖြစ်၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓမပေါ်မီကစ၍ ယနေ့အထိ ထိုမျှသဘာဝယုတ္တိ ကင်းမဲ့သော ဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်ကမ္ဘာပေါ်၌ အနှံ့အပြားထွန်းကားနေခြင်းမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို လူတို့ကြုံတွေ့နေကြရသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ယခုခေတ်၌မူလူအမြောက်အမြားခံစားနေကြရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသောဘေးအန္တရာယ်မျိုးစုံကို ဖော်ပြရပါက ဆုံးနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု၊ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ အဆမတန်တိုးပွားမှု နိုင်ငံများ၌ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်နေမှု စသော ကမ္ဘာ့အနိဋ္ဌာရုံအဖုံဖုံကို နေ့စဉ်သတင်းစာများက အမြဲဖော်ပြလျက်ရှိ၏။ ဤသို့ ကမ္ဘာလူသားတို့၏ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားမှုသည်လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော ကိလေသာ တရားများ၏ လှုံ့ဆော်ထကြွမှု၌

အခြေခံသော်လည်း အချို့လူများ ဒုက္ခကြုံတွေ့ ကြရခြင်း မှာမိမိတို့၏ အပြစ်မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါး၏ မိုက်မဲမှုကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှား၏။ ကလေးသူငယ်များကို အဓမ္မလိင်ဆက်ဆံမှု လူမျိုးရေးစစ်ပွဲ၌ ရန်သူတို့ကို မျိုးသုဉ်းအောင် သတ်ဖြတ်ပစ်မှုစသော ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို နိုင်ငံအစိုးရတို့နှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ထိထိရောက်ရောက် အရေးမယူနိုင်ခဲ့ကြချေ။

မည်သို့ဖြစ်စေ လူတို့နေထိုင်သော ဆင်းရဲဒုက္ခဘုံ၌ အို၊နာ၊ သေဆေးမှတစ်ပါး အခြားဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများ ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့သတိပြုရပေမည်။ သူတို့သည် ဒေသခံလူဦးရေ၏ ရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း မိရိုးဖလာ ယုံကြည်ခဲ့ကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ကူညီစောင့်ရှောက်မှုမရှိဘဲ ကပ်ဆိုး ကပ်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ကြခြင်းမှာ ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာတောင့်တင်းမှု သတိ ပညာ လုံ့လ ဝီရိယနှင့်ဇွဲသတ္တိရှိမှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၌ ကျွမ်းကျင် လိမ်မာမှုစသော လက်ရုံးရည် နှလုံးရည်များကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှား၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအဖိုးတန် ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအားကို အချို့လူများ မည်သို့ ရရှိကြပါသနည်းဟုကျွန်ုပ်တို့ စူးစမ်းလေ့လာရန် အရေးကြီး၏။

ဤအကြောင်းကိုအတော်အတန်မှန်ကန်စွာသိရှိ နားလည်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ မိမိတို့၏ သားသမီးငယ်များနှင့် ကျောင်းသားသူငယ်များကိုနေ့စဉ် စိတ်ဝင်တစားလေ့လာ၍ လိုအပ်သလို အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရန် အားထုတ်သောဆိုင်ရာ မိဘများနှင့် ကျောင်းဆရာများ ဖြစ်၏။ သူတို့၏အဆိုအားဖြင့်အချို့ကလေးသူငယ်များသည် အသက်လေးငါးနှစ်အရွယ်ကပင် အချို့စရိုက်လက္ခဏာများကို သူတို့ အလို

အလျှောက်ပြ၍ အချို့အလေ့အကျင့်များမှာ ဆရာမိဘများက မည်မျှသင်ကြားပြသသော်လည်းအချည်းအနှီးဖြစ်၏။ အချို့ကျောင်းသားများသည် မူလတန်း အလယ်တန်းများ၌ အချို့ဘာသာရပ်များတွင် အလွန်ညံ့ဖျင်းပြီး အထက်တန်းတွင်အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးချွန်လာကြ၏။ မိဘများကမျိုးရိုးသန့်စင်၍အုပ်ထိန်းရာ၌ စည်းကမ်း တင်းကြပ်ပါလျက် တစ်ခါတစ်ရံ အချို့မိသားစုများတွင် သွန်သင်ဆုံးမ၍မရသော အချို့ကလေးဆိုးများ စုန်းပြူးပါလာတတ်ကြောင်း အံ့ဩဖွယ်ရာတွေ့ရ၏။

ဤအချက်များမှာ ယခုခေတ် မျိုးဗီဇနှင့် စိတ်ပညာရှင်တို့ လေ့လာတွေ့ရှိရချက်များနှင့် များစွာမကွာခြားချေ။ ထိုပညာရှင်တို့၏ အဆိုအားဖြင့်သက်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများကို ပြုပြင်ဖန်တီးပေးသော အကြောင်းတရားနှစ်ပါးမှာ မျိုးဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်၏။ ဗီဇမှာ မွေးရာပါ မိဘအမွေဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်မှာဗီဇ မှတစ်ပါး သတ္တဝါကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ပံ့ပိုးပေးသော အခြားအကြောင်းတရား အားလုံး ဖြစ်၏။ ဗီဇသည်အများအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထက်ပို၍ လူသတ္တဝါ၏ စိတ်ပိုင်းဘဝနှင့် ဆက်နွှယ်နေဟန်လက္ခဏာရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သည် သတ္တဝါ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်၌ အပြန်အလှန်အမြဲ အကျိုးပြုသော တရားများ ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့မမေ့သင့်ချေ။^၁

အချို့သော အနောက်နိုင်ငံဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင်တို့ကမူ ထေရဝါဒ ကျမ်းလာ ကံ, ကံ၏အကျိုးပေးမှု အယူဝါဒနှင့် ယခုခေတ် မျိုးဗီဇ

၁။ စာရေးသူ ၁၉၆၂ ခုနှစ်က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော “ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်” စာအုပ်မှာ ထိုအချိန်က နာမည်ကျော် အမေရိကန် ဗီဇပညာရှင် တစ်ဦး၏ စာအုပ်ကို အဓိကမှီငြမ်းပြု၍ ရေးသားထား ခြင်းဖြစ်၍ ယခုအခါ ပိုမို၍ ခေတ်မှီသော စာအုပ်များ ဖတ်ရှု လေ့လာရန် လိုပါသည်။

သုတေသီဆရာတို့၏ ခံယူချက်တူညီနေပုံကို ထောက်ပြကြ၏။ သူတို့၏အဆိုအားဖြင့် သတ္တဝါတစ်ဦးပြုသော ကောင်းမှု မကောင်းမှု များ၏ အကျိုးပေးရလဒ်သည် ဘဝသံသရာ၌ပါသွား၍ တစ်ခုသော ဘဝ၌ထင်ရှားလာခြင်းမှာမိဘဘိုးဘွားလက်ထက်က ငုပ်ကွယ်နေသော ဗီဇတစ်ခု ထင်ထင်ရှားရှား လူမြင်သူမြင် ပေါ်ထွက်လာခြင်းမျိုးဖြစ်၏။ ဤသို့ မျိုးရိုးလိုက်မှုသည် ကံ၏ အကျိုးပေးမှုနှင့် အသွင်လက္ခဏာ တူညီသော်လည်း အစစအရာရာတူညီသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ အများ အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့၏ မိရိုးဖလာယုံကြည်ချက်များနှင့် 'ဆန့်ကျင်သော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်များနှင့်တူညီနေကြောင်းတွေ့ရ၏။ ဥပမာ-မျက်မှောက် ဘဝ၌ လူတစ်ဦး ကြုံတွေ့ရသော ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံးအတွက် သူ၏ အတိတ်ကံကို အပြစ်ပုံချရန် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ သူ၏မျိုးရိုးဗီဇ ဝေဒနာ များ၏ မူလအစသည် မိဘများ၌ရှိလိမ့်မည်ဟု စွဲမှတ်မထားသင့်ချေ။ အထူးအရေးကြီးသည်ကား လူတစ်ဦး၏ ကောင်းမှု မကောင်းမှုသည် ဘဝသံသရာ၌ အကျိုးပေးရန် ဆီလျော်သောအကြောင်းတရားအပေါ် မှီတည်နေသည့်နည်းတူ မိဘထံမှရရှိသော မျိုးဗီဇဓါတ် ထကြွလှုပ်ရှား လာရန် သင့်မြတ် လျော်ကန်သော ပတ်ဝန်းကျင် အကြောင်းတရားနှင့် ပေါင်းဆုံမှုလိုအပ်ခြင်းကို အထူးသတိပြုရပေမည်။

ဤနေရာ၌ လူသိနည်းသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အထူး ဆင်ခြင် စဉ်းစားသင့်သော ဗုဒ္ဓဝေဒနာတစ်ခုရှိ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးရှိရာ ပထမပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ တရားကို ကြားနာရပါက အကျွတ်တရား ရရှိ၍ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်မှာမူတရားတော်ကို မကြားနာရသော်လည်း အကျွတ်တရားရရှိကြောင်း၊ သင့်လျော်သော အစား အစာ ဆေးဝါးနှင့်သူနာပြုရှိပါမှရောဂါဝေဒနာပျောက်ကင်းသော

လူနာနှင့် ထိုအကူအညီများမရရှိဘဲ ရောဂါပျောက်ကင်းသော လူနာ နှစ်မျိုးဥပမာဖြင့် ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူ၏။ ဤဥပမာများနှင့် အညီ အဖိုးတန်ဆေးဝါးများနှင့် အာဟာရကို မှီဝဲနေပါလျက်ရောဂါ ခံစားနေကြရခြင်းနှင့် ဆေးဝါးနှင့် အစာအာဟာရကို ကျန်းမာရေး အတွက် ဂရုမစိုက်ဘဲ ရောဂါကင်းရှင်း နေကြခြင်းသည် ကျန်းမာရေး ဗီဇဓါတ်ခံနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်း ယုံမှားဖွယ်ရာမရှိချေ။

ပန်းချီ၊ ဂီတ၊ စာပေစသော အနုပညာတစ်ခုခု၌ စိတ်ပါ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါနှစ်ဦးရှိသည် ဆိုကြပါစို့။ သူတို့သည်အနု ပညာဗီဇဓါတ်ခံမတူညီသောကြောင့် စွမ်းရည်လည်း ကွဲပြားခြားနား ပေလိမ့်မည်။ ဤနေရာ၌ အနုပညာသို့မဟုတ်အခြားပညာစွမ်းရည် ကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော အနုပညာရှင်တစ်ဦး၏ အကဲဖြတ်မှု မှန်ကန်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့အသိအမှတ်ပြုရပေမည်။

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဒေသနာလာ ဗုဒ္ဓတရားကိုကြားနာပြီးနောက် သို့မဟုတ် မကြားနာရဘဲ အကျွတ်တရားရသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး အကြောင်းကို စူးစမ်းလေ့လာရာ၌မူ အထူးမှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော ဗုဒ္ဓဩဝါဒကို ကျွန်ုပ်တို့လိုက်နာရန် လိုအပ်ပေမည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ရဟန္တာအစစ် ဟုတ်မဟုတ် ခွဲခြားသိရှိရန် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ညွှန်ကြားချက်မှာ ယနေ့မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့၏အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်နှင့် တစ်ခြားစီ ဖြစ်၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အလိုအားဖြင့်မူ စူးစမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ဆိုသောသူနှင့် ကြာရှည်အတူတကွနေထိုင်ပြီး မကြာခဏ တရားဆွေးနွေး၍ ပညာဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းလေ့လာရန် လိုအပ်၏။ ထို့အပြင် စူးစမ်းလေ့လာသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရှိသူ ဖြစ်သော်လည်း

မိမိလေ့လာမည့်သူ မကြာခဏ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့နေရသောအခါ၌ သာလျှင် ထိုသူ၏ဉာဏ်ပညာစွမ်းကို အတော်အတန် မှန်ကန်စွာ အကဲဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်၏။

အကယ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ရန်အားထုတ်သောယောဂီသည် မဂ်ဆိုက်၍ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါက သီလသမာဓိနှင့် ပညာဂုဏ် သိက္ခာများ ရှေးကထက် များစွာပိုမို ထင်ရှားလာမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ ယုံကြည်ကြ၏။ သို့ရာတွင် အချို့မှာသိသိသာသာ ပြောင်းလဲသွား၍ အချို့မှာမည်သို့မျှ မပြောင်းလဲကြချေ။ အံ့ဩဖွယ် ကောင်းသော အချက်မှာ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူအများ၏ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်းခံနေကြရသောအချို့ပုဂ္ဂိုလ်များတရားအားမထုတ်ရဘဲလူကောင်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားမှုများဖြစ်၏။ ထိုသို့ အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးထူးခြားခြား ပြောင်းလဲသွားသော အနောက် နိုင်ငံသား သိပ္ပံဆရာတစ်ဦး အကြောင်းကိုဖော်ပြပါအံ့။

နာမည်ကျော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရုရှားလူမျိုး သိပ္ပံပညာရှင် အင်ဒရေ ဆာခါရော့ဖြစ်၏။ သူသည် နျူကလီယားလက်နက် အင်အားညီမျှနေပါက မဟာအင်အားကြီး နိုင်ငံများ စစ်ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့် ရုရှားနိုင်ငံ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံး ထုတ်လုပ်မှု၌ ပါဝင်ကူညီခဲ့၏။ ဗုံးထုတ်လုပ်ပြီးနောက် ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေဆက်လက် တင်းမာနေသောအခါသူက ဗုံးဖောက်ခွဲစမ်းသပ်မှု မပြုလုပ်ရန် သူ့နိုင်ငံအစိုးရအား ပန်ကြား၏။ ရုရှားစစ်တပ်များ အာဖဂါနစ္စတန်နိုင်ငံ ထဲသို့ ကျူးကျော် ဝင်ရောက်သောအခါ အစိုးရအား ပြစ်ကင်ဝေဖန်သောကြောင့် ခုနစ်နှစ်တိတိ ဂေါက်မြို့၌ အကျယ်ချုပ် ချထားခြင်းခံရ၏။

သူ့ကို နိုင်ငံအစိုးရကငြိုငြင်သဖြင့် သူ၏ပထမအိမ်ထောင်မှ သားသမီး သုံးယောက်က သူနှင့်အဆက်အသွယ် မလုပ်တော့ချေ။ သို့ရာတွင် ဆာခါရောသည် သူတို့ကိုခွင့်လွှတ်၍ မော့စံကိုမြို့ရှိ မိမိတိုက်ခန်းနှင့် အပန်းဖြေဂေဟာကို သူတို့အားလွှဲပေး၏ရှေးကရရှိခဲ့သော မိမိ၏အခွင့်ထူးများကို စွန့်လွှတ်၍ မိမိ၏စုဆောင်းငွေ ဒေါ်လာတစ်သိန်း ခွဲကို ကင်ဆာရောဂါ သုတေသနနှင့် ကြက်ခြေနီ သူနာပြုဌာနများသို့လှူဒါန်းလိုက်၏။

ဆာခါရောသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်၌ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး နိဘယ်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရ၏။ သူသည် လက်နက်အင်အားသုံးမှုကို အမြဲဆန့်ကျင်၍ နိုင်ငံအချင်းချင်း မသင့်မတင့် ဖြစ်မှုများကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရန် ထောက်ခံအားပေး၏။ သို့ဖြစ်၍ သူနှင့် နိုင်ငံရေးအမြင်ကွဲလွဲသော သူများကပင် သူ့ကိုကြည်ညို လေးစားကြကုန်၏။

ဤရုရှားသိပ္ပံပညာရှင်ကဲ့သို့ မူလပထမက လူလောကကိုအဆိုးမြင်၍ လမ်းမှား လိုက်မိရာမှနောက်ကာလ၌ အလိုအလျောက် သတိတရားရပြီး လူကောင်းဖြစ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်၌ အတော်များများ ရှိပေလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထိုသို့အံ့ဩဖွယ်ရာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ စာပေနယ်မှ လူအများသိသော ပခုက္ကူဦးအုန်းဖေဖြစ်၏။ ဦးအုန်းဖေသည် သူ၏ ကြေးမုံသတင်းစာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၌ ရှေးအခါက မကောင်းမှု ဒုစရိုက်မျိုးစုံကိုနှစ်ပေါင်းအတန်ကြာမိမိပြုလုပ်ခဲ့ပုံ။ နောင်မှ သံဝေဂရ၍ မကောင်းမှု အားလုံးရှောင်ကြဉ်ခဲ့ပုံကိုရေးသားထား၏။ ထိုသို့ ဆိုးပေတေနေရာမှ လူကောင်းဖြစ်သွားခြင်းမှာ သူသည် ဘယ်အခါ၌မဆို ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်စုံတစ်ခု ချမှတ်ပြီးပါက

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ မပျက်မကွက် ပြုလုပ်တတ်သော စရိုက် ဝါသနာရှိသောကြောင့် ထိုအခါက ဘဝပြောင်းလဲသွားဟန်တူကြောင်း မေါ်ပြထား၏။

ဦးအုန်းဖေသည် အလွန်စာဖတ် ဝါသနာပါကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သိပြီးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သူ၏ အကျင့်စာရိတ္တ ပြောင်းလဲ တိုးတက် မှုသည် စာဖတ်ဝါသနာနှင့် ခိုင်မာသောစိတ်ဓါတ် ပေါင်းစပ်ရာမှ ထွက်ပေါ် လာသောရလဒ်ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိချေ။ အထူး သတိပြုရန်ကား သူ၏ စာဖတ် ဝါသနာသည်အသိပညာလိုလားမှုက လှုံ့ဆော်ပေးသောဝါသနာဖြစ်၏။ စင်စစ် ကမ္ဘာပေါ်၌ အလွန်စာဖတ် ဝါသနာပါသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအလိမ္မာ တိုးပွားလိုသော ဆန္ဒကြောင့် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် သူတို့အထဲမှ စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာသော မျိုးဗီဇ ပါလာသော အချို့လူများသည် အမှား အမှန်ဆင်ခြင် စဉ်းစားဉာဏ် ကင်းလွတ်၍ မကြာခဏ စိတ်လိုက် မာန်ပါပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့သတင်းစာများ၌ မကြာခဏ ဖတ်ရသော အသေခံ ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုများ စစ်ပွဲများ၌ တစ်ဖက်ရန်သူကို မျိုးပြုတ်သည်အထိ သတ်ဖြတ်မှုများ စသည်တို့မှာ ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ စိတ်တုန် လှုပ်ဖွယ်ရာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ ဖြစ်သော်လည်း ကျူးလွန် သူတို့ကမူ သူတို့ကိုယ် သူတို့ အာဇာနည် သူရဲကောင်းများ အဖြစ် စွဲမှတ်ထားကြမည်လားမသိချေ။

ပုယုဇဉ်လူတို့၌ အကုသိုလ် စိတ်များလုံးဝ ကင်းသွားအောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်စေကာမူ သိသိသာသာ နည်းပါးသွားစေရန် စိတ်ဓါတ် ခိုင်မာမှုနှင့် အသိပညာမြတ်နိုးမှုကို ဘာသာရေးအကူအညီဖြင့် တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်ပေမည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းတစ်ရာလောက်က မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်း ရေးသားထားသော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များတွင် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဗုဒ္ဓဓမ္မ ဆက်စပ်နေပုံ ဖတ်ရှုရ၏။ စာရေးသူတို့မှာ ထိုအခါက မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံ၍ မြန်မာ့ စိတ်ဓါတ် စရိုက် အတွေးအမြင် စသည်တို့ကို လေ့လာခဲ့သော ဗြိတိသျှအစိုးရ အရာရှိများ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားကြောင့် မြန်မာတို့၏ ခင်မင် ဖော်ရွေမှု၊ သဒ္ဓါတရားရှိမှု၊ တိရစ္ဆာန်များကို သနားကြင်နာမှု၊ မိန်းမများ၏ လွတ်လပ်မှု၊ ဇာတ်ဝါဒမရှိမှု၊ ပစ္စည်းဥစ္စာမတွယ်တာဘဲ လောဘနည်းပါးမှု ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေတတ်မှု၊ အခက်အခဲရှိသူများကို ကူညီတတ်မှု၊ ဘုန်းကြီးများ၏ အလိုနည်းမှု၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ ကြောင့် အခြားနိုင်ငံများထက် စာရေးစာဖတ်တတ်သူ ပိုမိုများပြားပုံ စသော မြန်မာလူနေမှုစနစ်နှင့် စရိုက်များကို ချီးကျူးဖော်ပြထား၏။

ထိုစာရေးသူများတွင်အထူးထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖီလဒင်း ဟောဆိုသူ ဗြိတိသျှအရာရှိ တစ်ဦးဖြစ်၏။ (၁၈၉၈)ခုနှစ်က ထွက်ပေါ် လာသော သူ၏ “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးအကြောင်း” စာအုပ်မှာ အလွန်လူကြိုက်များ၍ ယနေ့တိုင် မကြာခဏ ပြန်လည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ နေရဆဲဖြစ်၏။ ထိုစာအုပ်ကို အနောက်နိုင်ငံသား အတော် များများ ဖတ်ရှုဆွေးနွေးကြ၍ အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်လာကြကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ဥရောပနှင့် အမေရိကန် လူမျိုးတို့ထက် ကိုယ်ကျင့်တရား ပိုမိုမြင့်မားမှုကို အသိအမှတ် ပြုကြကြောင်းအင်္ဂလိပ် စွယ်စုံကျမ်းတစ်ခု၌ ဖော်ပြထား၏။

ထိုသို့ အနောက်နိုင်ငံ တစ်ဆယ့်ကိုးရာစုခေတ် စာရေးဆရာ များသည် ဗုဒ္ဓဝါဒီမြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုမြင့်မားပုံကို မီးမောင်း

ထိုးပြသည့်နည်းတူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အိန္ဒိယဘုရင်အာသောက၏ ကြည်ညိုဖွယ်ရာကောင်းပုံကို ကမ္ဘာ့သမိုင်း ဆရာတို့က ဖော်ပြခဲ့ကြ၏။ ထိုသမိုင်းဆရာတို့၏ ရေးသားချက် အချို့မှာ ရိုးရာ ဗုဒ္ဓစာပေများမှ ဖတ်ရှုသိရှိရချက်များနှင့် မတူချေ။ အာသောကမင်း၏ နိုင်ငံတော်သည် ယခုခေတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံလောက်ပင် ကျယ်ဝန်း၏။ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲများ၌ လူအမြောက်အမြားသေကြေပျက်စီးကြပုံကို မကြာခဏတွေ့မြင် ရသောအခါ ဘုရင်သည် သတိသံဝဂရ၍ စစ်တိုက်ခြင်းကိုထားဝရ စွန့်လွှတ်လိုက်၏။ ဗြဟ္မဏဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်း၍ တစ်ခါတစ်ရံ ရဟန်းဝတ်ပြီးတိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်၏။ နိုင်ငံအတွင်း၌ ကျောက်စာတိုင်များ အနှံ့အပြား စိုက်ထူပြီး လူတို့အား ဘာသာတရား အယူဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထားကြီးမားမှု ပြသကြရန် တိရစ္ဆာန် များကို သနားကြင်နာကြရန်၊ သူတော်ကောင်း တရားမွေးမြူ၍နိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်ခဲ့၏။ ကိုယ်ကျင့် တရားပြုပြင်ရေးကို ရှေးရှု၍ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များကို နိုင်ငံ ခြားတိုင်းပြည်များသို့စေလွှတ်၏။

ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်၌ ရှေးမြန်မာတို့နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတူသော လူမျိုးနှင့် အာသောကဘုရင်ကဲ့သို့သော ဘုရင်မျိုးရှိနိုင်ပါမည်လောဟု သံသယ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အမှန်မှာ ထိုအခါက ကျွန်ုပ်တို့ ဘိုးဘွားများ အကြောင်း ချီးကျူးရေးသားခဲ့သော အချို့စာရေးဆရာများသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေသော နိုင်ငံခြားသားတို့၏လူနေမှု စနစ် ကြောင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ထိခိုက်ပျက်စီးမည့်အရေးကို ကြိုတင်သိမြင် ရေးသားခဲ့ကြ၏။ လူ့သမိုင်းကိုပြုပြင်မည့် အာသောကဘုရင်ကဲ့သို့သော ဘုန်းတန်ခိုးရှင်များအဆက်မပြတ် ပေါ်ထွက်လာ လိမ့်မည်ဟူ၍လည်း

ကျွန်ုပ်တို့ မမျှော်လင့်နိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးရောမနိုင်ငံသမိုင်းကျမ်းပြု စာရေးဆရာကြီးဂစ်ဗွန်က “လူ့သမိုင်းမည်သည် လူတို့၏ရက်စက်မှု ရာဇဝတ်မှုနှင့် မိုက်မဲမှုများကို ဖော်ပြသော မှတ်တမ်းမျှသာဖြစ်သည်”ဟု ရေးသားခဲ့ပေသည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌စိတ်ဝင်စားသော ယနေ့ အနောက် နိုင်ငံပညာရှင်တို့သည် အများအားဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းပုံနှင့် ဗုဒ္ဓတရား၏ လေးနက်မှန်ကန်ပုံကို ရေးသားကြ၏။ ရေးသားချက်အချို့ကို ဖော်ပြပါအံ့။

၁။ “ကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာ့ဘာသာဝါဒကြီး အားလုံးကို လေ့လာ ခဲ့ရာ ယင်းတို့တွင် ဗုဒ္ဓ၏မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့်သစ္စာလေးပါးထက် ပိုမို လေးနက်သောတရားများကို မတွေ့ခဲ့ရချေ။ သို့ဖြစ်၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သွားရန် ကျွန်ုပ်ဆုံးဖြတ်ထားပြီ ဖြစ်ပါသည်။”

(ဤသည်မှာ ဗြိတိသျှတက္ကသိုလ်များ၌ ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အခြား အိန္ဒိယ ဘာသာဝါဒများဆိုင်ရာ သုတေသနမှူး ပါမောက္ခ ဒေါက်တာရိုင်း(စ) ဒေးဗစ်၏မှတ်ချက်ဖြစ်၏။ မူလပထမက ခရစ်ယန် သာသနာ့ဝန်ထမ်း တစ်ဦး၏ သွားဖြစ်၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အစိုးရအမှုထမ်းနေစဉ် ဗုဒ္ဓ စာပေကို စိတ်ဝင်စားရာမှ ဆက်လက်လေ့လာပြီး ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများကို လန်ဒန်ပါဠိစာပေအသင်းအတွက် အတော်များများပြန်ဆိုခဲ့သည်။)

၂။ “ဗုဒ္ဓဟောသော အခြေခံတရားများသည် ဟိန္ဒူဘာသာ ၏ အဓိကတရားများဖြစ်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။ မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး စွန့်လွှတ်မှုနှင့် ဘဝသန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှုဖြင့် ဟိန္ဒူဘာသာအား ဗုဒ္ဓက

များစွာကျေးဇူးပြုခဲ့ခြင်းကို ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များက ဘယ်အခါမျှ မမေ့သင့်ချေ။”

(အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး မဟတ္တမဂန္ဒီ)

၃။ “အသိဉာဏ်ပညာ သို့မဟုတ် ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ သခင်ခရစ်တော်သည် သမိုင်းဝင်အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များထက် သာသည်ဟု ကျွန်ုပ်မထင်ပါ။ ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓကိုရှေ့တန်းတင်သင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်ပါသည်။”

(ဗြိတိသျှ ဒဿနပညာရှင် ဘာထရန်ရပ်ရှယ်)

၄။ “ဗုဒ္ဓသည် မိမိဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံနေထိုင်သူ ဖြစ်၏။ သူ၏ ဆုံးမချက်များသည် သူ၏အပြုအမူ၌ ထင်ရှား၏။ သူ၏ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကို ဘယ်အခါမျှ မတွေ့ရချေ။ သူ၏ကိုယ်ကျင့် နိတိသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ အမြင့်မားဆုံးနိတိဖြစ်၏။”

(ဂျာမန်စာပေပညာရှင် ပါမောက္ခမက်(စ)မူလာ)

၅။ “ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူသားတို့၏လိမ္မာယဉ်ကျေးမှုတိုးတက် ရေးအတွက် လူ့သမိုင်း၌ အခြားလှုပ်ရှား ဖြစ်ပျက်မှုများထက်ပိုမိုအရေး ပါခဲ့ပေသည်။”

(နာမည်ကျော် ဗြိတိသျှစာရေးဆရာ အိပ်ချ်ဂျီဝဲလ်)

၆။ လူသတ္တဝါသည် သဘာဝအင်အားစု၏ ဖိနှိပ်မှုကို ခံရသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုသိမြင်နားလည်သောကြောင့် ပိုမို၍ အင်အား ကြီးမား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှ ကျွန်ုပ်တို့သိရှိရသော အချက်မှာ လူသားသည် မိမိ၏အသိပညာဖြင့် မိမိ၏ဘဝအခြေအနေကိုထိန်းကွပ် နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် သဘာဝဓမ္မအင်အားစု၏ ဖိနှိပ်မှုကို မခံဘဲ ၎င်းတို့၏အကြောင်းကို သိရှိနားလည်သော အတတ်ပညာဖြင့်

မိမိ၏ဘဝကို မြင့်တင် နိုင်မည်ဖြစ်၏။” -

(Blaise Pascal, နာမည်ကျော်ပြင်သစ်သင်္ချာပညာရှင်)

ရ။ “အနာဂတ်ဘာသာတရားသည် စကြာဝဠာဘာသာတရား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ၎င်းသည်ထာဝရဘုရားနှင့် မျက်စိမှိတ်လက်ခံရမည့် အဆိုအမိန့်များကို ကျော်လွန်၍ သဘာဝနှင့် လောကုတ္တရာတရားများ ပေါင်းစည်းမှု ပေါ်၌တည်သောတရား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သည် ထိုအင်္ဂါများနှင့်ကိုက်ညီသောတရားဖြစ်၏။

(ကမ္ဘာကျော် သိပ္ပံပညာရှင် **Albert Einstein**)

ဤအချက်များမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို လေ့လာ၍ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒကို ချီးကျူးရေးသားခဲ့ကြသော အနောက်နိုင်ငံ အသိပညာရှင် အချို့၏ စာအုပ်များမှ ကောက်နုတ်ချက်များဖြစ်၏။ သူတို့နည်းတူ အခြားကမ္ဘာ့ပညာရှင်အားလုံးကထောက်ခံလိမ့်မည်ဟူ၍ကား ကျွန်ုပ်တို့ မထင်မှတ်သင့်ချေ။ ‘တက္ကသိုလ်တွင် ပညာထူးချွန်ခဲ့သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ် များသည်ပင် ဗုဒ္ဓစာပေ၌စိတ်မဝင်စားဘဲ သာမန်လူများ ကဲ့သို့ပင် ဘာသာရေးအသိအမြင်ညံ့ဖျင်းနေကြကြောင်း ထင်ရှား၏။ သို့ရာတွင် အမှန်စင်စစ် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အလိုတော်အားဖြင့်မူ မိမိ၏ တပည့်များအဖို့ ခေတ်ပညာတတ်မြောက်မှု သို့မဟုတ်မိမိ၏ ဟောကြားချက်များကို အလွတ် ကျက်မှတ်မှုသည် ပဓာနလိုအပ်ချက်မဟုတ်ဘဲမိမိ၏တရားကို သိမြင်နားလည်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုသည်သာပဓာနဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဓမ္မကို သိမြင်နားလည်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဗုဒ္ဓဒေသ နာများကို ဤစာအုပ်ပထမပိုင်း၌ မြန်မာပြန် ပိဋကတ်မှ ကူးယူ တင်ပြခဲ့ပေပြီ။ ထိုဒေသနာများကို အကျဉ်းရုံး၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို စာအုပ်နိဂုံးအနေဖြင့် ယခုဖော်ပြပါအံ့။

သစ္စာလေးပါး။ ။သတ္တလောကသည် သတ္တဝါတို့၏ ဒုက္ခဘုံကြီး ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာဦးမှစ၍ သတ္တဝါများသည် နိုင်ရာစား စနစ်ဖြင့် ရှင်သန်ပြောင်းလဲခဲ့ကြ၍ ယနေ့လူသားသည် အို၊ နာ၊ သေဆုံးနှင့် အခြားဒုက္ခမျိုးစုံကို ရှေးလူများထက် ပိုမိုခံစားနေကြရ၏။ မိမိကို ဖိစီးနှိပ်စက်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၏ ဒါဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များကို ခံစားနေရသည့် အခြားလူများအတွင်းသဏ္ဌာန်ရှိ အလားတူကိလေသာတရားများ၏ သားကောင်များလည်းဖြစ်နေကြ၏။ ယနေ့ လူတို့ရင်ဆိုင်နေကြရသော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ မူးယစ် ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု ကမ္ဘာ့လူဦးရေ ကြောက်ဖွယ်လိလိ တိုးပွားနေမှုခုခံအား ကျဆင်းရောဂါပြန့်ပွားနေမှု ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများ အချင်းချင်းမယုံ သင်္ကာရှိမှုစသည်ဖြင့် စုံလင်များပြားလှပေ၏။

လူတို့၏ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ဖန်တီးပေးသော လောဘ၊ဒေါသနှင့် မောဟတရားများသည် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများမှာထက် ချမ်းသာသော နိုင်ငံများ၌ ပိုမိုထကြွသောင်းကျန်းလျက်ရှိ၏။ အမေရိကန်နိုင်ငံရှိ အချို့သော သူနာပြုဂေဟာများသည် နိုင်ငံအစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေများကို အလွဲသုံးစားပြု၍ လူနာသက်ကြီးရွယ်အိုများကို ကြင်ကြင်နာနာ မပြု စုဘဲ ပစ်ထားကြ၏။ ဂျပန်နိုင်ငံ ဆယ်ကျော် သက်ရွယ်ကျောင်းသား လောက၌ ခေါင်းဖြတ်သတ်မှုကဲ့သို့သော ရာဇဝတ်မှုများ ဖြစ်ပွား ခြင်းမှာမဆန်းလှချေ။ အချို့သော အာရှနိုင်ငံများ၌ ကလေးပြည့် တန်ဆာလုပ်ငန်းထွန်းကားနေခြင်းမှာ ကာမဂုဏ်အသစ်အဆန်း ခံစား လိုသော ကမ္ဘာ့လူညံ့ အနောက်နိုင်ငံသားတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဆို၏။

ထို့ကြောင့် ဘဝသံသရာနောက်မှ အမြဲကပ်၍ ပါလာသော ဒုက္ခတရားကို သိမြင်နားလည်၍ သေခါနီးတွင် ဘဝသစ်တဖန်ဖြစ် လိုသော ဆန္ဒလုံးဝမရှိပါက ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လုံးဝလွတ်မြောက်၍နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု မှတ်ယူရပေမည်။ ထိုသို့လွတ်မြောက်သွားသော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အမည်နှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဒေသနာ တစ်ခု၌ ဖော်ပြထား၏။ (၂၈)

နိဗ္ဗာန်ကိုမရရှိမီ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရန် အရိယလမ်းစဉ် (ဝါ) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုကျင့်သုံးရန်လိုအပ်၏။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖန်တီးသော လောဘ၊ ဒေါသနှင့်မောဟ တရားများ နည်းပါးမှုကို အထောက်အကူပြုသော တရားများ ဖြစ်၏။ သတိသမာဓိကင်းလွတ် နေသောသူသည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အလယ် လမ်းစဉ်နှင့် ဝိဘဇ္ဇါဝါဒကိုကျင့်သုံးရန်မလွယ်ကူချေ။ သမ္မာဓိဌိနှင့် ကင်းကွာနေသာ သူသည်လည်း တမလွန်လောကမှ ဘုန်းတန်ခိုးရှင် များကိုသာ အားကိုးနေပါက ဆင်းရဲဒုက္ခ အမြဲကြုံတွေ့ နေရမည်သာ ဖြစ်၏။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝနှင့် သမ္မာကမ္မန္တတို့မှာ အကျင့်သီလ၌ အကျုံးဝင်၍ ယင်းတို့နှင့်ဆိုင်ရာ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးပေးမှုကို မှန်ကန်စွာ နားလည်ထားရန် အရေးကြီး၏။ ဗုဒ္ဓဒေသနာများနှင့် အညီ မှတ်သားထားရန်မှာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ လူတို့ခံစားရသော သုခဒုက္ခ အားလုံးသည် အတိတ်ဘဝကံ၏ အကျိုးပေးမှုမဟုတ်ချေ။ ဘဝ သံသရာ၌ အတိတ်ဘဝမှ ပြုခဲ့သောကောင်းမှုမကောင်းမှု ကံအကျိုး ပေးရန်မှာ ၎င်းတို့နှင့် ဆီလျော်သော အကြောင်းတရားပေါ်၌ တစ်စိတ် တစ်ဒေသတည်ကြောင်း သတိပြုရပေမည်။ အချုပ်အားဖြင့်ကား

အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ကံအကျိုးပေးမှုကို တမလွန်ဘဝနှင့် အခိုင်အမာ ဆက်စပ်ထားသော်လည်း ဗုဒ္ဓဒေသနာများ၌မူ သီလစောင့်ထိန်းရာ၌ တမလွန်ဘဝကို မစွဲလမ်းဘဲ သီလသမာဓိနှင့် ပညာဟူသော သိက္ခာ သုံးပါးကို အဓိကထားရန် ဖော်ပြထား၏။ ပညာသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ အချုပ်အခြာ ပဓာနတရားဖြစ်၍ ၎င်း၏ဦးဆောင်မှုမရှိဘဲ သမ္မာဓိ၌ သမ္မာဝါစာ စသည်တို့မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဗုဒ္ဓ၏ အရိယလမ်းစဉ်၌ အကျုံးဝင်သောပညာသည် မျိုးဗီဇ နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းပေါင်းဆုံရာမှ ပေါ်ထွန်းလာသော နှလုံးရည် ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းဟူသည် ဆရာမိဘတို့၏ ဆုံးမ သွန်သင်မှု အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်စေမည့် စာအုပ်စာပေများကို ဖတ်ရှု လေ့လာမှုနှင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု စသည်တို့ ဖြစ်ကြောင်း အထူးရေးသားရန်မလိုချေ။ ယခုခေတ်လူတို့ သည် စိတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးမှုဖြင့် ထင်ရှားသော အသိအလိမ္မာ ပညာထက် လောကီကြီးပွားချမ်းသာရေး ပန်းတိုင်သို့ ပို့ဆောင်ပေးသော အဆင့်မြင့်သိပ္ပံနည်းပညာများကို ပိုမို၍ တန်ဖိုးထားကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအတော်များများ၌ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မား လာ၍ကိုယ်ကျင့်တရားနယ်၌ သိသိသာသာ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား နေကြောင်း သတင်းစာနှင့် ရေဒီယိုများမှကြားသိရ၏။

ယနေ့မြန်မာတို့၏ အသိဉာဏ်ဦးဆောင်သော လိမ္မာ ယဉ်ကျေး မှုသည် အချို့သောနိုင်ငံများမှာထက်အဆင့်အတန်းမနိမ့်ကျသော်လည်း လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၁၀၀)ခန့်က မြန်မာတို့ကို မမှီကြောင်း ရိုးသားစွာ ဝန်ခံရမည်ဖြစ်၏။ ထိုရှေးမြန်မာတို့ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကြောင့် နိုင်ငံခြားသားတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းခံခဲ့ရပုံကို အလက်က ဖော်ပြခဲ့ပေပြီ။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် အသိအလိမ္မာ ပညာဖြင့် မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ရန် ကြိုးစားသင့်ကြပေပြီ။

အသိပညာဖြင့် ထေရဗုဒ္ဓဝါဒကို စူးစမ်းလေ့လာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို အကျဉ်းချုပ်၍ထပ်မံ ဖော်ပြ ပါအံ့။

၁။ ထေရဗုဒ္ဓဝါဒီအဖို့ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ မိမိ၏ဘာသာရေး ယုံကြည်မှု အားလုံးမှန်ကန်ရန်ဖြစ်၏။ မြန်မာတို့၏ ဘာသာရေး လောကတွင် မိရိုးဖလာ မိစ္ဆာအယူများ (ဥပမာ နတ်ကိုးကွယ်မှု)နှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ ဆွေးရောယှက်တင် ဖြစ်နေခြင်းကို မည်သူမျှ မငြင်းဆိုနိုင်ချေ။ လူအများ၏ ယုံကြည်ချက်ကို အမှားအမှန် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာ၌ သတိပြု သင့်သော ဗုဒ္ဓဒေသနာ လေးငါးခုမျှရှိ၏။ ကံ၊ ကံ၏အကျိုး နှင့် အခြားလွဲမှားနေသော မိရိုးဖလာအယူများနှင့် ပတ်သက်၍မူများစွာ ဦးနှောက်ခြောက်ခံနေရန် မလိုဘဲ မြန်မာပြန် ပိဋကတ်စာပေမှ ဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဒေသနာများ၌ အဖြေမှန်ကို အလွယ်တကူ တွေ့ရှိနိုင်မည်ဖြစ်၏။

၂။ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ပီပီပြင်ပြင်သိမြင်နားလည်လိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်မြတ် ဗုဒ္ဓ၏ “ငါဘုရားကို မြင်သောသူသည် ငါ၏တရားကို မြင်သည်။ ငါ၏တရားကိုမြင်သော သူသည်ငါ့ကိုမြင်သည်” ဆိုသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြား ချက်ကို ဘယ်အခါမျှ မမေ့သင့်ချေ ဗုဒ္ဓ၏သနားကြင်နာမှုသမ္ဘုန်းခံ ခွင့်လွှတ်မှုစသော ဂုဏ်တော်အမျိုးမျိုးသည်ပိဋကတ်စာပေ၌ထင်ရှား၏။ ထိုစာပေကိုဖတ်ရှုသော အနောက် နိုင်ငံသားအတော် များများသည်

ဗုဒ္ဓကို များစွာကြည်ညို လေးစားကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များတွင် အချို့မှာ ဗုဒ္ဓ၏တရားကို မနှစ်သက်ဘဲ ဗုဒ္ဓကို ကမ္ဘာ့သမိုင်းဝင်သူတော်စင်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုထားကြ၏။ ဥပမာ ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်အသိ ပညာရှင် တစ်ဦးသည် မြတ်ဗုဒ္ဓ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီး၌ မိန့်ကြားချက်နှင့် အပြုအမူများကို လေ့လာမှတ်သားပြီးနောက် သူ၏စာအုပ်၌ မဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်မှာ ကမ္ဘာ့စာပေ၌ အခန့်ညားဆုံး စိတ်အားတက်ကြွဖွယ် အကောင်းဆုံး စာပေတစ်ခုဖြစ်ပါပေသည်ဟုဖော်ပြခဲ့၏။

ဤသို့ အနောက်နိုင်ငံသားအချို့ ဗုဒ္ဓအား ကြည်ညိုမှုမျိုးကို မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတော် များများတွင်တွေ့ရပါမည်လောဟု သံသယ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ စင်စစ် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓကိုကြည်ညိုမှုသည် ရှေးပဝေသဏီမှစ၍ စေတီပုထိုး ရုပ်ဆင်းတုများနှင့် ဆက်စပ်နေ၍ ပိဋကတ်စာပေ၌ အခြေခံသော ကြည်ညိုမှုမျိုးမဟုတ်ချေ။ ဘုရား၊ တရားကြည်ညိုသော သူတို့အား ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းပါက အာဠာဝကဘီလူးအား တန်ခိုးပြာဋိဟာပြ၍ ဗုဒ္ဓဆုံးမ တော်မူပုံကို ပြောပြသူများ၍ ဝမ်းရောဂါ ဖြစ်နေသော သူနာရဟန်း တစ်ပါးအား ဗုဒ္ဓကကိုယ်တော်တိုင် မရွံ့မရှာဆေးကြော သုတ်သင်ပြီး ပြုစုတော်မူပုံကို ကြားဘူးသောသူများ အလွန်နည်းကြောင်း အံ့ဩ ဖွယ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိကြမည်အမှန်ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ၏ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် ဒေသနာများကိုလေ့လာရာ၌အမှန် တရားကို သိမြင်နားလည်ရန် ထောက်ကူသောအရာမှာ အသိဉာဏ် ဖြစ်၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော စိန္တာမယဉာဏ်၊ သင်ယူမှတ်သားသော

သုတမယဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓါတ် တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်မှုဖြင့် ရရှိအပ်သော ဘာဝနာမယဉာဏ်၊ ဟူ၍ အသိဉာဏ်သုံးမျိုးရှိ၏။ စဉ်းစားဉာဏ် ထုံထိုင်းသော သူသည် ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဤအယူသည်သာ မှန်သည်။ အခြား အယူအားလုံးသည် အချည်းနှီးသာတည်းဟုမထင်မှတ်သင့်ဟူသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်ကို နားလည်မည်မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နားလည်ရန်အတွက် အထူးအရေးပါသော အသိဉာဏ်မှာ ကြားနာမှတ်သား၍ ဗဟုသုတရှာမှီးရာမှ ရရှိသော သုတမယဉာဏ်ဖြစ်၏။ အချို့သော အနောက်နိုင်ငံသားများ မိမိတို့၏ မိရိုးဖလာဘာသာကိုစွန့်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းလာကြခြင်းသည် ဗုဒ္ဓစာပေနှင့် နီးစပ်သော ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့အားပညာမျက်စိဖွင့်ပေးသော သိပ္ပံစာပေက ဘာသာရေးအမြင်သစ် ဖန်တီးပေးလိုက်သောကြောင့်ဖြစ်၏။

အနောက်နိုင်ငံများ၌ အချို့စာရေးဆရာများက သိပ္ပံပညာ ဒဿနိကပညာနှင့် အခြားအသိပညာရှင်များ၏ ဘာသာရေးခံယူချက်များကို လေ့လာစုံစမ်းရာ အချို့က တမလွန်ဘဝကို မယုံကြည်ကြောင်း။ အခြားလူများကမူ တမလွန်ဘဝရှိသည် မှန်သော်လည်း ထိုဘဝမျိုးကို မလိုချင်ကြောင်း ပြောကြ၏။ ယခုအခါ လူဝင်စားမှု သုတေသီဆရာတို့၏ သိပ္ပံနည်းကျစူးစမ်းလေ့လာ တွေ့ရှိရချက်များကြောင့် ကမလွန်ဘဝရှိသည် ဟုယူဆရန် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများ ရှိပါလျက် စိတ်ဝင်စားသော အနောက်နိုင်ငံသားများ နည်းပါးခြင်းမှာ လူ့ဘဝကို အဆိုးမြင်နေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့အခြေ အနေကို စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာသုံးသပ် သောသူ၏

အမြင်အားဖြင့် လူသတ္တဝါတို့ လက်ငင်းကြုံတွေ့နေရသော ဆင်းရဲဒုက္ခသည် ဘယ်အခါမျှလျော့ပါးသွားမည့် လက္ခဏာမရှိချေ။ စင်စစ် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်လောက်ကပင် နာမည်ကျော် ဂျာမန် ဒဿနပညာရှင်ကြီးရိုပင်ဟွာသည် ဗုဒ္ဓစာပေကို မကိုးကားဘဲအခြားများစွာသော အထောက်အထားများဖြင့် ဒုက္ခပင်လယ်ထဲ၊ ဤလူ့ဘုံနှစ်မြောနေပုံကို အကျယ်ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

လူသတ္တဝါအား ဒုက္ခဘုံမှ ထာဝရလွတ်မြောက်ရန် ဗုဒ္ဓညွှန်ပြသောနည်းကို ရိုပင်ဟွာက အချို့လူများကဲ့သို့ နတ္ထိက (ဝါ)ဥစ္ဆေဒဝါဒလိုလို ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်းမပြုချေ။ မည်သို့ဖြစ်စေ မူလပထမ သတ္တလောကထဲသို့ ရောက်ရှိချိန်မှစ၍ ဒုက္ခဘုံကြီးကို လူသတ္တဝါတို့ ဖက်တွယ်ထား လိုကြခြင်းသည် ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှေးဦးပထမ ဟောကြား၍ နောက်ကာလ၌ ရိုပင်ဟွာ အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားခဲ့သော ဘဝတဏှာနှင့် အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းနေမှုကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗုဒ္ဓဝါဒီ အများစု ကောင်းစွာ နားမလည်သောအရာမှာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြစ်၏။ အမတနိဗ္ဗာန်နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်စသော စကားများသည်ပညာဉာဏ်နုနယ်သောသူတို့အဖို့သင့်လျော်သော စကားများမဟုတ်ချေ။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟူသည် ရာဂဒေါသနှင့် မောဟကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မျက်မှောက်ပြုပြီးနောက် ရရှိသောစိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုဖြစ်၏။ စင်စစ်ဗုဒ္ဓဝါဒသည်ဘဝသံသရာကိုအသိအမှတ်ပြုသော်လည်း အတိတ်နှင့် အနာဂတ်ကို မစွဲလမ်းဘဲ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကို ဦးစားပေးရန် ထပ်တလဲလဲ ဟောကြားထားသော ဗုဒ္ဓဒေသနာများကို ကျွန်ုပ်တို့မမေ့သင့်ချေ။

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် စိတ်နှလုံးယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့မှုသည် လေးဆယ့် ငါးနှစ်ပတ်လုံး မြတ်ဗုဒ္ဓ မျက်မှောက်ပြုသွားသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၏ အဓိကအမှတ်လက္ခဏာများ ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှား၏။ တစ်နည်းဆိုသော် ထိုအခါက မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ငါဘုရားကို မြင်သောသူသည် ငါ၏တရားကို မြင်သည်ဟူသောမိန့်ကြားချက်နှင့်အညီမိမိ၏ တပည့်များအား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုပြသခဲ့သော စံပြပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူပြီး နောက်၌မူ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအတွက် စံပြပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားဖွယ်ရာမရှိချေ။

သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရဟန်းတစ်ပါးသည် တန်ခိုးပြနိုင်သည်ဆိုပါက လူအများ အုတ်အော်သောင်းနင်းဖြစ်၍ ထိုရဟန်းကို ရဟန္တာအဖြစ် ကိုးကွယ်ကြပေလိမ့်မည်။ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြမှုကို မိမိစက်ဆုပ်ကြောင်း ဘုရားရှင်၏ မိန့်ကြားချက်ကို သူတို့မသိကြချေ။ စင်စစ်ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရဟန္တာအစစ်အမှန်များ ရှိကောင်းရှိမည်ဖြစ်ရာ ထိုရဟန္တာများကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် စေ့စေ့စပ်စပ်လေ့လာပါက နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဦးတည်သော အရိယာလမ်းစဉ် အကြောင်းအဖိုးတန် ပညာဗဟုသုတများကို ရရှိမည်အမှန်ဖြစ်၏။ ရှေ့ဆက်လက်ရေးသားရာ၌ မှီငြမ်းပြုသော ဗုဒ္ဓဒေသနာမှာရဟန္တာများနှင့်ပတ်သက်သော်လည်း မည်သည့်အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကိုမဆို လေ့လာရာ၌ များစွာအရေးပါသော ဒေသနာဖြစ်၏။ (၂ရ)

ရဟန္တာအကြောင်းကိုမျက်မြင်ကိုယ်တွေ့စူးစမ်းလေ့လာ လိုသောသူသည်ပညာရှိ၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားဉာဏ် ထက်မြက်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရန်

အရေးကြီး၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘုရားရှင် ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် အချို့သော သူတို့သည် ရူးသွပ်ခြင်း မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးခြင်း ယုတ်ညံ့သော အလိုဆိုးရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် မရရှိဘဲရရှိသည်ဟု ပြောဆိုတတ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ဉာဏ်ပညာနည်းပါးသောသူသည် ထိုလူလိမ်လူညာတို့၏ လှည့်စား ခြင်းကိုခံရမည်အမှန် ဖြစ်၏။

ရဟန္တာဆိုသူကို စူးစမ်းလေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓ၏အလိုအားဖြင့် ပညာရှိဖြစ်ရမည့်အပြင် ထိုသူနှင့် မကြာခဏ ကြာရှည်စကားပြောခြင်း အတူတကွ ကြာရှည်နေထိုင်ခြင်းဖြင့် သာလျှင်သူ၏ သီလ၊ သမာဓိစသည်တို့ကို မှန်ကန်စွာ အကဲဖြတ်နိုင်၍ ထိုသူသည် ဘေးအန္တရာယ် များစွာတွေ့ကြုံဘူးမှသာသူ၏ အသိပညာဉာဏ်အတိမ်အနက်ကို ခန့်မှန်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ဤဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်မှာ အေးမြသော ဆောင်းရာသီ၌ အာဠဝီပြည်တောထဲတွင်တစ်ပါးတည်းကျိန်းစက်တော်မူခြင်း။(၆)။ ဒေဝဒတ်၏ မကောင်းကြံစည်မှုကိုခံရခြင်း၊ မမာမကျန်း ဖြစ်ပြီး သက်တော်ရှစ်ဆယ်အရွယ်၌ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ခြေလျင်ကြွသွားတော်မူခြင်း စသော ဘဝမှတ်ကျောက် ဖြစ်စဉ်များ၌ထင်ရှား၏။

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဒေသနာများနှင့်အညီ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် မိမိနှင့် ခင်မင်ရင်နှီးသူများကို သတိပညာဖြင့် စူးစမ်းလေ့လာပါက လောဘဒေါသ၊ မောဟတရားများနည်းပါး၍ အရိယာဖြစ်ရန် အလား အလာရှိသောအချို့ပုဂ္ဂိုလ်များကိုတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အရိယာ လမ်းစဉ်၌ ထိုကိလေသာအညစ်အကြေးများကင်းစင် သို့မဟုတ် နည်းပါးမှုသည် ပဓာနဝန်းတိုင်ဖြစ်၍ ထိုဝန်းတိုင်သို့ရောက်ရှိရန်နည်း အမျိုးမျိုးရှိ၏။

ပိဋကစာပေ၌ ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသော အကောင်းဆုံးနည်းမှာ သတိ ပဋ္ဌာန်နည်းဖြစ်၏။ ဤနည်းမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာများ၌ မြန်မာဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်ယောဂီအတော်များများ သိကျွမ်းလေ့ကျင့်ဖူးမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤစာအုပ်၌ မဖော်ပြတော့ဘဲ ကိလေသာအညစ်အကြေးများမှ ကာကွယ်ရန်သိမှတ်ဖွယ် အခြားနည်းနှစ်ခုကိုဖော်ပြပါအံ့။

ပထမနည်းမှာ မိမိနှင့် ဝါသနာချင်းတူသော အသိမိတ်ဆွေများနှင့် အတွေးအမြင်ပညာဗဟုသုတဖလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် စိတ္တဗေဒ၊ ဒဿန လူမှုဆက်ဆံရေးစသော စာအုပ်များ ဖတ်ရှု လေ့လာခြင်းဖြင့် ကိလေသာအညစ်အကြေးများကို အေးမှ ရှောင်ကွင်းရန် ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းမှာ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားပြီး ပြုလုပ်ရသော (ဥပမာ လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ သစ်ပင် ပန်းပင်စိုက်ခြင်း) အလုပ်တစ်ခုခုကို နေ့စဉ်မှန်မှန် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် မိမိဝါသနာပါသော အလုပ်တစ်ခုခုကို ကာယအား သို့မဟုတ် ဉာဏအားဖြင့် နေ့စဉ်စွဲစွဲမြဲမြဲပြုလုပ်သော သူသည် ကိလေသာ၏ သားကောင်ဖြစ်လာရန် အကြောင်းမရှိချေ။

သို့ဖြစ်၍ ကိလေသာတဏှာ အားပေးလှုံ့ဆော်မှုအမျိုးမျိုးပိုင်းရံ နေသောယခုခေတ်၌ အတော်တန် ကြံကြံခံနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အများအားဖြင့်လုံ့လဝီရိယနှင့် ပညာရှိသောသူဖြစ်၏။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အသိပညာဉာဏ်နှင့် လုံ့လဝီရိယနည်းပါးသောသူသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရန်မမျှော်လင့်နိုင်ချေ။ အခြားမှတ်သားဖွယ်ရာ အချက်မှာ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာအကျော်အစောနှင့်ပတ်သက်၍ ရဟန်းတို့အား ဗုဒ္ဓသတိပေးချက်ဖြစ်၏။ (၃၄)

လယ်တီဆရာတော်၊ မင်းကွန်းဆရာတော်၊ အမရပူရ (အရှင် နေကာဘိဝံသ) ဆရာတော်စသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့သည် များစွာ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား၍ လူအများ၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကို ခံကြ ရပါလျက် စိတ်တုန်လှုပ်မှု လုံးဝမရှိခြင်းသည် ပညာဖြင့် ပျော်မွေ့၍ လုံ့လဝီရိယကြီးမားသောကြောင့်ဖြစ်၏။ လယ်တီဆရာတော် ဘုရား ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဒီပနီကျမ်းစာအတော်များများပြုစုရေးသား ခဲ့သည့်အပြင် စေတီရင်ပြင်ပေါ်နှင့် မြို့တွင်းလမ်းမပေါ်၌ တံမြက်စည်း လှည်းခြင်း စသောဝေယျာဝစ္စများကိုပြုလေ့ရှိ၏။ ရေနည်းနေသော ရေချမ်းစင်၌ နီးရာရေတွင်းမှ ရေခပ်ထည့်ခြင်း၊ သံဃာတော် များ၏ ဝစ္စကုဋီတွင် သန့်သက်ရေများ ခပ်ထားခြင်း စသော သံဃာ့ဝေယျာဝစ္စများကိုလည်း နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိ၏။

သို့ရာတွင် လုံ့လဝီရိယနှင့် ပညာရှာမှီးမှုသည် သူတော်စင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၌သာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအရည်အချင်းနှစ်ခု မဟုတ်ချေ။ တစ်ခါတစ်ရံ သာမန်လူများ၌လည်း ၎င်းတို့ကိုတွေ့ရတတ်၏။ အောက်ပါမှာ ထိုထူးခြားသောအာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အကြောင်း ဖြစ်၏။ (ဟိုင်းမဂ္ဂဇင်း ၁၉၉ရ နိဝင်ဘာလ)

နစ်ကာတာသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသားဖြစ်၍ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အတွင်းက အသက် (၁၂) နှစ်သားအရွယ်တွင် စစ်ထဲဝင်ရန် ကြိုးစား၏။ သို့ရာတွင် စစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားသဖြင့် သားရဲတိရိစ္ဆာန်များ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန် အာဖရိက တိုက်သို့ ထွက်ခွာသွားရာ ယခုအခါ သူသည် အာဖရိကတိုက်၌ ဆင်များ ကာကွယ်စေ ရောက်ရေးအဖွဲ့၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်အဖြစ် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိ၏။ ကာတာနှင့်သူ၏ အာဖရိက

လူမျိုးစုံတပ်ဖွဲ့သည် လိုင်စင်မဲ့ ဆင်မုဆိုးများနှင့် ဆင်စွယ်၊ ဆင်ချို၊
နှင့် ဆင်သားရေ မှောင်ခိုရောင်းဝယ်သူများကို လိုက်လံ ဖမ်းဆီးကာ
ဆင်သတ္တဝါမျိုးစုကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေကြ၏။

အသက်ခုနစ်ဆယ်အရွယ်၌ပင်နစ်ကာတာသည် သူစိတ်ဝင်
စားသော ဆင်ကယ်တင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်
နေဆဲဖြစ်၏။ စာအုပ်အနည်းငယ်မှတစ်ပါး အခြား ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာ
ဘာမျှမရှိဘဲ အားလပ်ချိန်များတွင် အသိမိတ်ဆွေတစ်ဦး၏အိမ်၌
ပညာရှာမှီးယင်း အချိန်ကုန်လွန်သည်ကများ၏။ အမေရိကန် တိရိစ္ဆာန်
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအသင်းက သူ၏ လုပ်ငန်းကို ချီးကျူး၍
ဆုငွေဆီလ (၅၅,၀၀၀) ချီးမြှင့်သောအခါ သူသည် ထိုငွေအားလုံးကို
သူ၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်များအား ခွဲဝေပေးလှူလိုက်၏။

ဤသို့ဖြင့် ရှေးမြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆရာတော်ကြီးများကဲ့သို့
မိမိတို့၏ အသိပညာနှင့် သူတစ်ပါး၏အကျိုးစီးပွားတိုးတက်မှုအတွက်
အားလပ်ချိန်ကိုအချည်းနှီးမဖြစ်စေဘဲ ကမ္ဘာ့လူသားတို့၏ ကောင်းစား
ရေးကို ရှေ့ဆောင်ရွက်နေသူများ အချို့နိုင်ငံများ၌ ရှိကြ၏။ သူတို့၏
အားထုတ်မှုအားလုံးအောင်မြင်လိမ့်မည်ဟူ၍ကား မဆိုနိုင် ချေ။ ဥပမာ
ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်မှုသည် နှစ်စဉ်လူဦးရေ သန်း (၈၀)တိုးပွား
နေမှုကို လိုက်မမီသော်လည်း ပဋိသန္ဓေတားမြစ်မှုကို အမေရိကန်
ဘာသာရေးသမားများက ကန့်ကွက်နေသောကြောင့် ထိုပြဿနာကို
လစ်လျူရှုထားကြရ၏။ စင်စစ် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အရက်သေစာစွဲမှု
လူငယ်များ တစ်နေ့တစ်ခြား ပိုမိုဆိုးသွမ်းလာမှု ပြည်တွင်းနှင့်လူမျိုးရေး
စစ်ပွဲများ အရှိန်အဟုန်မြင့်မားနေမှု စသည်တို့ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားသော
အချို့လူတို့သည် အဆိုးမြင်ဝါဒီ များဖြစ်သွားတတ်၏။ သို့ရာတွင်

ယခုခတ်၌ လူသတ္တဝါသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လုံးဝကင်း၍ မိမိ တစ်ကိုယ်တည်း အသက်ရှင်နေရန်မဖြစ်နိုင်ချေ။

လူသည် မိမိ၏ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းရှိရန်လိုအပ်ပေရာ ထိုလိုအပ်ချက်နှင့်အညီ မိတ်ဆွေ ကောင်းတို့၏ ဝတ္တရားနှင့် ဇနီးမောင်နှံ၊ ဆရာနှင့်တပည့်၊ မိဘနှင့် သားသမီးစသည်တို့၏ အပြန်အလှန်ပြုအပ်သော ဝတ္တရားများကို ဒီဃုနိကာယ်၌ ဗုဒ္ဓကအကျယ် ဟောတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ မြို့နယ် ရပ်ကွက်ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူအများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပါက မိမိဝါသနာပါသောအခြားအလုပ်တစ်ခုခုသို့ အာရုံပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ပေမည်။ သားသမီးများသည် မိမိက အမျိုးမျိုးစိတ်ရှည် လက်ရှည်ဆုံးမပါလျက် မည်သို့မျှမပြောင်းလဲလျှင်လည်း သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်း၍ မိမိစိတ်ကို ဆုံးမရပေမည်။

စိတ်ဆင်းရဲမှုဒုက္ခအမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့ရသောအခါ မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီ တို့သည် အများအားဖြင့် ဘာသာတရား၌ အားကိုးရာရှာ၍ ကုသိုလ် ကောင်းမှုများကို ရှေးကထက် ပိုမိုပြုလုပ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ကောင်းမှုပြုရာ၌ ဗေဒင်ကိန်းခန်းအရဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တမလွန် အကျိုးစီးပွားအတွက်ဖြစ်စေ ပြုခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာများနှင့် မကိုက်ညီချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဣရဗုဒ္ဓဝါဒသည် ဘဝ သံသရာကို အသိအမှတ်ပြုသည် မှန်သော်လည်း ကံ၏ မျက်မှောက် အကျိုးပေးမှုကို ရှေ့တန်းတင်၍ ဟော၏။ (၁၀)ဥပမာ အလှူပေးခြင်း သည် မိမိ၏မစ္ဆရိယစိတ်ကို နှိပ်ကွပ်၍ သူတစ်ပါး၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် သီလစောင့်ထိန်းမှုသည် လောကပါလတရားကို မိမိပါဝင်စောင့်ထိန်းရန်နှင့်ဘာဝနာတရားပွားများမှုသည် သတိနှင့် သမာဓိ ပိုမိုရင့်ကျက်စေရန်ဖြစ်၏။

စင်စစ်ဘဝသံသရာရှိသည် သို့မဟုတ် မရှိဟူသော ယုံကြည်မှု နှစ်မျိုးစလုံးသည် ဘဝတဏှာနှင့် ဝိဘဝတဏှာဖြစ်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား အရာ၌ လူတို့အား တစ်ခုက ပိုမိုအကျိုးပြုသည်ဟု ယူဆရန်အကြောင်း မရှိချေ။ လူသတ္တဝါအား အသိပညာရှိအောင် ဖန်တီးပေးသော အရာမှာ မျိုးဗီဇနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၏စုပေါင်းရလဒ်ဖြစ်၍ ၎င်းကိုစာသင် ကျောင်းများမှ ရရှိသော သမားရိုးကျ ပညာ ဗဟုသုတနှင့် ခွဲခြား နားလည်ရန်အရေးကြီး၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာသင်ကျောင်း များ၏ အဓိကဦးတည်ချက်မှာ လူငယ်များအား အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းအတွက် လိုအပ်သော စာရေး စာဖတ်အတတ် သင်ပေးရန် ဖြစ်၍ အကျင့်စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးကို ဝတ်ကျေတန်းကျေ မျှသာပြုလုပ် ကြ၏။ အလုပ်ခန့်ထားရန် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရများကို ရွေးချယ်ရာ၌လည်း နှလုံးရည်မြင့်မားမှုသည် ယခုအခါ အဆင့်မြင့် သိပ္ပံနည်းဗျူဟာ တတ်ကျွမ်းမှုလောက် အရေးမပါတော့ချေ။

ယနေ့ပညာသင်ကြားရေးစနစ် မြင့်မားသော အနောက်နိုင်ငံ များ၌ လူတို့သည် အများအားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရား တိုးတက်မလာဘဲ ထိပ်တန်းအချို့ပညာရှင်များသည်ပင် အံ့ဩဖွယ်လိလိ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားနေပုံကို သတင်းစာများက မီးမောင်းထိုးပြကြ၏။ ဤအချက်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာမရှိချေ။ ယခုခေတ်၌ ပညာတတ်မြောက်မှုသည် စာမေးပွဲ၌ ကျော်မှတ်ထားသောစာများ ဖြေဆိုနိုင်မှုဖြင့်သာ ထင်ရှား၍ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နှလုံးရည်အကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ဘာမျှမသိနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ အမရပူရဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် အစိုးရပထမ ပြန် စာမေးပွဲများကို ပြစ်တင် ဝေဖန်၍ မိမိကျောင်းတိုက်ရှိ တပည့် သံဃာများအား စာတတ်မှုထက်စိတ်ကောင်းရှိမှုကပိုမိုအရေးကြီးကြောင်း

မကြာခဏ သတိပေးတော် မူလေ့ရှိကြောင်းသိရ၏ ဤနေရာ၌ ဒဿကံက ဖေါ်ပြခဲ့သော ရဟန္တာစစ်တမ်းဒေသနာတွင် စူးစမ်းလေ့လာသောသူသည် ရဟန္တာဆို သူနှင့်မကြာခဏ တရားဆွေးနွေးရန် လိုအပ်သော်လည်း ရဟန္တာ၏ နှလုံးရည်ကို ဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့သောအခါမှသာလျှင် သိရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓ၏မိန့်ကြားချက်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့မမေ့သင့်ချေ။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများသည်ပင် ကာလကြာမြင့်စွာ ဖြေရှင်းမရသော ပြဿနာများ ကြုံတွေ့နေကြရ၍ ဤလူ့ဘုံသည် တစ်နေ့တစ်ခြား အခြေအနေဆိုးဝါးလာကြောင်းထင်ရှား၏။ ဤအချက်ကို အသိပညာဉာဏ်ဖြင့် လေးလေးနက်နက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်သောသူသည် ပညာမဲ့သောအခြား များစွာသောလူတို့လောက် မိတ်ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားရမည်မဟုတ်ချေ။ အသိပညာရှိသော ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် မိမိဆင်းရဲဒုက္ခခံစားရမှုအတွက် အခြားလူများအပေါ်ချည်း အပြစ်ပုံမချဘဲ မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကိုလည်းရှာရပေမည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်စေသော တဏှာလောဘကို အခြားအကြောင်း တစ်ခုခုဖြင့် ဖုံးဖိတတ်သော လူ့စရိုက်ကို မမေ့သင့်ချေ။

ဒုက္ခခံစားရခြင်း၏ အခြားအကြောင်းတစ်ပါးဖြစ်သော ဒေါသသည် အများအားဖြင့် အတ္တမာနနှင့် ဆက်စပ်နေတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို သူတစ်ပါးနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ အဆင့်အတန်းမြင့်သည် နိမ့်သည် သို့မဟုတ် တန်းတူဖြစ်သည်ဟု စွဲမှတ်ထားသော သူသည် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး၌ နောက်မှမသိမသာ ဒေါသကပ်ပါလာတတ်၏။ ဒေါသကို သတိပဋ္ဌာန်တရားဖြင့် ထိန်းမရပါက တတ်နိုင်သမျှစကားနည်းခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။

အရိယာလမ်းစဉ်၌ သီလ သမာဓိ ပညာဟူသော သိက္ခာ သုံးပါးရှိရာ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် သီလ၏အရေးပါမှုကို လျှော့မတွက် သင့်ချေ။ သီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ အမြဲစောင့်ထိန်းသောသူသည် လူသတ္တဝါတို့၏အကျိုးစီးပွားနှင့် အမြဲဆက်စပ်နေသော လောကပါလု တရားကို ရိုသေလေးစားသောသူဖြစ်၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရ၏။ စင်စစ် ဆင်းရဲဒုက္ခအမြဲရင်ဆိုင်နေရသော လူလောကသည် မိဘ သားသမီး ဇနီးမောင်နှံ စသည်တို့က မည်မျှဝတ္တရားကျေပွန် ကြစေကာမူ အမြဲငြိမ်းချမ်းသာယာလာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည် ဝါသနာစရိုက်တူသော လူများအချင်းချင်း စုပေါင်း၍လုပ်ကိုင်နေကြသောလောကတ္ထစရိယလုပ်ငန်းများကို ငွေအားလုပ်အား တတ်နိုင်သမျှ ပေးလှူသင့်ပေသည်။

ဤအကြောင်းကို အထက်တစ်နေရာတွင် အနည်းငယ်ရေးသား ခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ရှေးအခါက အာဖရိကလူမျိုးများလူနေမှုအဆင့်နိမ့်ကျ နေရာမှမြင့်တက်လာကြခြင်းသည် သူတို့နိုင်ငံများ၌ပရဟိတလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော အနောက်တိုင်းခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ၏ ကျေးဇူးနှင့်မကင်းချေ။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးမရမီက အိမ်နီးချင်း အခြားနိုင်ငံများမှာထက် စာရေးစာဖတ်တတ်သော လူဦးရေပိုများခြင်း သည်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်းများကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှား၏။

ယနေ့ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ လူတို့ရင်ဆိုင်နေကြရသော လူငယ်များ အကျင့်စာရိတ္တပျက်စီးနေမှု ပြဿနာကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ မည်သို့

ဖြေရှင်းပါမည်နည်းဟူ၍ စဉ်းစားဖွယ်ရာရှိ၏။ ဤသို့ လူငယ်များ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားနေကြခြင်း အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံများ၌ လူကြီးများကဘာသာတရားကိုအခြေခံထားပြီး လူငယ် များအားသွန်သင်ဆုံးမလေ့ရှိပါလျှက် ထိရောက်မှုမရှိခြင်းသည် ဆုံးမသော လူကြီးမိဘများ၏ ယေဘုယျ အကျင့်သီလ အားနည်း ယိုယွင်းမှုကြောင့်ဖြစ်၏။ လူငယ်များအား ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ဆုံးမဩဝါဒပေးရာ၌ အတုယူဖွယ် အခြားကမ္ဘာ့သမိုင်းဝင် စံပြပုဂ္ဂိုလ် များကိုထောက်ပြရန်လည်း ကျွန်ုပ်တို့မမေ့သင့်ချေ။

လူအများအကျိုးစီးပွားအတွက် သက်ကြီးဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ဆောင်ရွက် သင့်သော အခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ ပညာရှာမှီး၍ အဖိုးတန် ဗဟု သုတများကို ဖြန့်ဖြူးခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပညာဗဟုသုတရရှိရန် စာဖတ်သင့်ကြောင်း လူအများသိသော်လည်း မှန်မှန်စာဖတ်လေ့ဖတ်ထ မရှိကြချေ။ စင်စစ် စာဖတ်ဝါသနာသည် ပြုလုပ်ဖန်တီး၍မရအပ်ဘဲ မျိုးဗီဇနှင့်ဆက်နွှယ်၍ အလိုလိုပေါ်ပေါက် လာသောအကျင့်ဖြစ်၏။ စာရေးသားလိုသောဆန္ဒပြင်းထန်မှု သည်လည်း ထိုနည်းအတူဖြစ်၍ ဥပမာ- ဗုဒ္ဓစာပေ ရေးသားပြုစု လိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဦးစွာ မိမိ၏ဆိုင်ရာအခြေခံပညာနှင့် စရိုက်ဝါသနာကို ခွဲခြားဆန်းစစ်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပေမည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒီမြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အတွက်ရေးသားရန် အကြောင်း အရာများမှာမနည်းလှချေ။ စိတ္တဗေဒ ဒဿန သိပ္ပံပညာစသော ရှုထောင့်များမှ လေ့လာချက်များ ဗုဒ္ဓမပေါ်မီက အယူဝါဒကြီးများ ဆိုင်ရာ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ ယနေ့အခြားကမ္ဘာ့ ဝါဒများနှင့် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ချက်များစသည်ဖြင့် စာရေးသူမှီငြမ်းပြုရန် အနောက်

နိုင်ငံပညာရှင်များ ရေးသားထားသော စာအုပ်အမြောက်အများရှိ၏။ အင်္ဂလိပ်စာ ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းသောစာရေးဆရာအဖို့ စာအုပ်အချို့ကို မြန်မာစာပေနယ်သို့ပို့ဆောင်ရန် အခက်အခဲများစွာ ရှိမည်မဟုတ်ချေ။

အချို့စာအုပ်များ၌မူ ထေရဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်ဆန့်ကျင်သော ရေးသားချက်အချို့ကို မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့က နှစ်သက်မည်မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ ဤအယူသည်သာမှန်သည်။ အခြားအယူများသည် အချည်းအနီးသာဖြစ်သည်ဟု မထင်သင့်ကြောင်း ဗုဒ္ဓဆုံးမချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့သတိပြုရပေမည်။

မည်သို့ဖြစ်စေစာအုပ်ရေးသားသောပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ အကျိုးကျေးဇူးခံစားရမှုသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ထင်ရှားမည် အမှန်ဖြစ်၏။ မှီငြမ်းပြုစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုရသောကြောင့် အသိပညာများစွာ တိုးပွားလာ၍ ဗုဒ္ဓတရားနှင့်ပတ်သက်သော အချို့အသိအမြင်များ ပိုမိုကြည်လင်လာ၏။ အလုပ်ထဲ၌ စိတ်ဝင်စားနေစဉ် မကောင်းသောစိတ်များ ကင်းဝေးသွား၏။ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၍ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပေါ့ပါးလန်းဆန်းလာ၏။

အချုပ်အားဖြင့်ကား စာအုပ်ရေးသားမှု သို့မဟုတ် အခြားပရဟိတလုပ်ငန်းတစ်ခုခု၌ မိမိ၏ကာယဉာဏလုပ်အားကို ပေးလှူထားသောသူသည် ကာမတဏှာနှင့် ဘဝတဏှာအနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်မြောက်နေပြီဖြစ်၍ မိမိအသက်အရွယ်၌ အခြားလူများ ကြုံတွေ့ရတတ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ကြုံကြုံခံနိုင်ပြီး သေခြင်း ဟုတ်ကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ရင်ဆိုင်နိုင်သော ကိုယ်ခံစွမ်းအား ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်စိတ်ချသင့်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုမှု

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များဘဝတဏှာထာဝရချုပ်ငြိမ်း၍နိဗ္ဗာန်
မျက်မှောက်ပြုမှုအကြောင်းနောက်ဆုံးဆင်ခြင်စဉ်းစားရန်ရှိ၏။
မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ယုံကြည်ကိုးကွယ်သော ထေရဗုဒ္ဓဝါဒသည် အခြား
ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးများနှင့်မတူဘဲ အထူးထင်ရှားသော ခြားနားချက်
တစ်ခုရှိ၏။ ထိုအချက်မှာ အခြားဘာသာဝင်များအဖို့ သူတို့လိုရာ
အမြတ်ဆုံးပန်းတိုင်သို့ပို့ဆောင်ပေးမည့် ထာဝရဘုရား သို့မဟုတ်
အခြားဘုန်းတန်းခိုးရှင်များရှိသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့အဖို့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
ခံစားနိုင်ရန် ကူညီအားပေး စောင့်မံမည့် ဘုန်းတန်းခိုးရှင် လုံးဝမရှိချေ။

နိဗ္ဗာန်သည် ဘဝတဏှာနှင့် လောဘဒေါသစသော ကိလေသာ
တရားများလုံးဝချုပ်ငြိမ်းရာမှ ရရှိအပ်သော စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုဖြစ်ကြောင်း
မြန်မာဗုဒ္ဓဝါဒီအများစုသိရှိကြပြီးဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤသိရှိမှုသည်
ဒုက္ခသစ္စာကို သိမြင်၍သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံ
အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့များစွာ အရေးမကြီးချေ၊ အထူးအရေး
ကြီးသော အချက်များမှာ ဤစာအုပ်ပထမပိုင်း၌ ဖော်ပြထားသော
ဗုဒ္ဓဒေသနာသုံးခုဖြစ်၏။ ထိုဒေသနာတော်သုံးခုမှာ လူသိနည်း
သော်လည်း အလွန်မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် အနည်းငယ်
ရှင်းပြရန်လိုပေလိမ့်မည်။

သေခါနီးလူနာသည် အသိပညာဖြင့် ရတနာသုံးပါးကို
ကြည်ညို၍ သီလစင်ကြယ်ပြီး နတ်ပြည်ဗြာဟ္မာပြည်ကို စွဲလမ်းမှု
မရှိပါက ထိုသို့လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာသဝေါ

တရားမှ လွတ်မြောက်သောရဟန်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်အားဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ထူးခြားမှုမရှိချေ။

ဤဒေသနာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမမျှော်လင့်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အကာလိကော ဧဟိပဿိကော စသော ဓမ္မဂုဏ်တော်များနှင့်အညီ ဘဝတဏှာချုပ်ငြိမ်းပြီးနောက် ဘဝမခြားဘဲ မျက်မှောက်ခံစားရသော စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားထားသင့်ပေသည်။(၃၆-၂၆၀) “ရဟန်းတို့၊ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်မှုယုံကြည်သီလစင်ကြယ်၍ ဉာဏ်အမြင်ရှိပြီးကိလေသာမှလွတ်မြောက်သောဘလ္လိက သူကြွယ်နှင့် မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက် ပြု၍နေကြ၏”ဟူသော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်ကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ဖော်ပြထား၏။ မိလိန္ဒာပညာ၌လာသော ရှင်နာဂသိမ်၏ အဆိုအား ဖြင့်မူလပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ပြုသောနေ့၌ပင် ရဟန်းပြုရမည်၊ သို့မဟုတ် ကွယ်လွန်ရမည်ဖြစ်၏။ ဤအဆိုမှာ သေခါနီး လူနာအားအကျွတ် တရားရရန်ဟောကြားသော ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့်တူညီသောကြောင့်သံသယ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။

အရိယာလမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံး၍ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုလိုသော ဗုဒ္ဓဝါဒီအဖို့ အထူးလေ့လာမှတ်သားသင့်သော ဒေသနာမှာ အထက်က ဖော်ပြခဲ့သော ရဟန္တာစစ်တမ်းဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရဟန်းတစ်ပါး ပါးသည်အံ့ဖွယ်သရဲအမှုတစ်ခုပြုလုပ်ပြသနိုင်သည်ဆိုပါက ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ဟုလူအများယုံကြည်ကြ၏။ စင်စစ်တန်းခိုးပြဋိဟာပြမှုကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ရှုတ်ချမှုနှင့် ရဟန္တာဆိုသူများအား ပညာရှိသူ

များက စူးစမ်းလေ့လာရန် လိုအပ်မှုအကြောင်းကို သုတ္တန် ပိဋကတ်မှ တစ်ပါးအခြားဗုဒ္ဓစာပေများ၌ လုံးဝမတွေ့ရချေ။ ဘုရားရှင်၏အလိုတော် အားဖြင့် အရိယာလမ်းစဉ်ကျင့်သုံးရာ၌ သီလ သမာဓိပညာ ခိုင်မာ တည်မြဲမှုသည် ပဓာနဖြစ်၍ ထိုဂုဏ်သိက္ခာများနှင့် အမြဲပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်ဘေးအန္တရာယ်နှင့်မကြာခဏ တွေ့ကြုံဆုံဘူးမှသာ ရဟန္တာအစစ် ဟုတ်-မဟုတ် ပညာဗဟုသုတရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက စူးစမ်း လေ့လာသိရှိနိုင်မည်ဖြစ်၏။

လူတိုင်းခံစားနေကြရသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးသည် ဘဝ တဏှာ၌ မူလအကြောင်းရင်းရှိ၍ ဘဝတဏှာသည် ပါရမီဖိစောက်ခံ မတူသောကြောင့် လူသတ္တဝါတို့တွင် ၎င်း၏ဖိအား သိသိသာသာ ကွဲပြားခြားနားကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဘဝသံသရာမှ လွတ်မြောက်လိုသော သူသည်ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုတပ်မက်နေပါက အရိယာ လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးရာ၌ မျှော်လင့်ချက်များစွာရှိမည်မဟုတ်ချေ။ သတိဝီရိယဖြင့် နေ့စဉ်မှန်မှန်တရားအားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်စေအကယ်၍ ကာမတဏှာ၏ သားကောင်ဖြစ်ရန် ဘေးအန္တရာယ် ရှိလာပါက ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး၌ အရှင်အာနန္ဒာအား မိန်းမများနှင့် မလွဲမရှောင်သာ၍ ဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက်သော မိန့်ကြားချက်ကို မိမိ၏သေရေးရှင်ရေးတမျှ သတိပြုရန်လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

စင်စစ်လူတို့၏ကျားမဆက်ဆံရေးသည်ဘဝတဏှာကို လှုံ့ဆော် ပေးသော တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းမဟုတ်။ ကမ္ဘာကြီး၏ ဆိုးဝါးသော လက်ရှိအခြေအနေကို သိမြင်သောဗုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်

ဘဝတဏှာ၏ အန္တရာယ်ကိုအမြဲသတိပြုရန်လိုပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည်ပင် မင်းသားတစ်ပါး၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားရန် ကြွတော်မူစဉ်က လမ်း၌ ခင်းထားသောကမ္မလာပုဆိုးကိုမနင်းဘဲ အားလုံးကိုရုပ်သိမ်းပြီးမှ နန်းတော်ထဲသို့ ဝင်တော်မူ၏။ ထို့အပြင် လူတို့ထံမှရရှိသောလာဘ် ပူဇော်သက္ကာနှင့်ကျော်စောမှုကို ချောမော လှပသောမိန်းမပျို၏ ရူပါရုံထက်ပိုမို ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အန္တရာယ်အဖြစ် သိမှတ်ထားကြရန် သံယုတ္တနိကာယ်၌ ရဟန်းတို့အား သတိပေးတော် မူခဲ့၏။

သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘုန်းတော်ကြီးများ၏အန္တိမဈာပန သဘင်ကို များစွာငွေကုန်ကြေးကျခံ၍ ကျင်းပကြခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့၏ ရှေးထုံးစဉ်လာဖြစ်၏။ ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ မိမိ၏ ဈာပနကျင်းပရာ၌ ဘဝတဏှာအမှတ်လက္ခဏာလုံးဝကင်းရှင်းစေရန် (၁) မိမိ၏ရုပ်အလောင်းကို ခုနှစ်ရက်အတွင်းသင်္ဂြိုဟ်ရမည်။ (၂) ထိုနေ့၌ မိမိတွင်မရှိသောဂုဏ်ပုဒ်များဖြင့်ရွတ်ဆို ဖတ်ကြားခြင်း ခွင့်မပြုရ။ (၃) သီလရှင်နှင့် မာတုဂါမများကို လုံးဝရွတ်ဆိုခွင့်မပြုရ။ (၄) ရွှေကျင်ဂိုဏ်းအစဉ်အလာ ရိုးရိုးနည်းမှတစ်ပါး အခြားခမ်းနား ကြီးကျယ်စွာ ငွေကုန်လူပန်းခံပြီးမပြု လုပ်ရစသည်ဖြင့် မိမိပျံ့လွန်တော် မမူမှီက ကိုယ်တိုင်ရေးသား၍ သတင်းစာတိုက်များသို့ ထိုညွှန်ကြား ချက်များ ပေးပို့တော်မူခဲ့၏။

သံဃာအားဘုရားမဆန်သာဟူသော မြန်မာစကားရှိ၏။ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော ဝိဘဇ္ဇာဝါဒနှင့်အညီ ဗုဒ္ဓသည်လူတို့၏

အသိဉာဏ်နှင့် စိတ်ဓာတ်စရိုက် အနုအရင့်ကိုကြည့်၍ ဟောကြားတော်
မူလေ့ရှိသော်လည်း ရဟန်းတို့ကို ဆုံးမရာ၌ ထိုသို့ခွဲခြားလေ့ မရှိချေ။
“ရဟန်းတို့ ဤဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်ကို သာသနာမှ နှင်ထုတ်ကြ ကုန်လော့။
သူသည် ငါဘုရားသာသနာတော်ကို အဘယ်သို့ သုတ်သင်နိုင်ပါ
မည်နည်း” (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်) “ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကောလာ
ဟလ အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာအတိတ် နိမိတ်တို့ကို
အနှစ်သာရအားဖြင့်စွဲယူကုန်ဦးမည်လော” မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဟာတဏှာ
သင်္ခယသုတ်) စင်စစ် ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဘဝ
တဏှာကို တိကျပြတ်သားစွာ အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ရာ၌ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့
အဖို့ စံပြပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်ဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားဖွယ်မရှိချေ။

ဦးအေးမောင်

ရန်အောင်စာပေတိုက်မှဆက်လက်ထွက်မည့်

စာအုပ်ကောင်းများ

တင်အောင်သွင်

အသံစုစာအုပ်အုပ်စု၊ ကဏ္ဍ၊ ပြန်စုစာ၊ ရေးသူ၊ စာအုပ်အုပ်စု

•••••

•••••

ကျင့်သီလစာမရီလိုနှင့်

ဓမ္မရသစာစုများ

တိုးထက်

၏

စိတ်နယ်လွန်လောကမှ

အံ့ဖွယ်ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ

မကြာမီ ဆက်လက်ထွက်လာပါတော့မည်

မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာစာပေ၌ တွေ့ရမည်မဟုတ်သော တရားပွဲများ၌
ကြားနာရမည်မဟုတ်သော ဗုဒ္ဓဒေသနာများကို ဖတ်ရှုကြရမည်။
ရှေးအစဉ်အလာ သမားရိုးကျ ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်များနှင့်
ဆန့်ကျင်သော ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားချက်များကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ဘာသာရေး
အသိအမြင် လေးနက်မှန်ကန်လာမည်။ အယူးသဖြင့် နတ်ဗြဟ္မာ
ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုမှုနှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရဟန္တာ အစစ်အမှန်
ဟုတ်မဟုတ် စူးစမ်းလေ့လာမှု ကံနှင့်ကံအကျိုးတရား သောခါနီး
လူနာအား နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရန် ကူညီအားပေးနည်း သေသည်တို့
အကြောင်း ဗုဒ္ဓ၏မိန့်ကြားချက်များကို ဖတ်ရှုကြရမည်။

အနောက်တိုင်းအသိပညာရှင်တို့ ချီးကျူးသော မြတ်ဗုဒ္ဓ၏
ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဂုဏ်တော်များနှင့် တရားတော်များကို စုံစုံလင်လင်
ဖော်ပြ တားသည်။

ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် လုံးဝမပါဘဲ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင် မြန်မာပြန်
ပိဋကတ်မှ အရှိအရှိအပိုင်း ကူးယူတင်ပြထားသည်။